

T.C.
DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
FELSEFE VE DİN BİLİMLERİ ANABİLİM DALI
FELSEFE VE DİN BİLİMLERİ PROGRAMI
DOKTORA TEZİ

İMAM HATİP ORTAOKULU DİN KÜLTÜRÜ VE
AHLAK BİLGİSİ ÖĞRETMENLERİNİN ÖZEL ALAN
YETERLİKLERİ

İbrahim ARAS

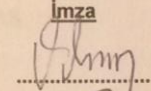
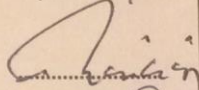
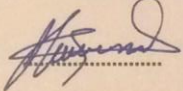
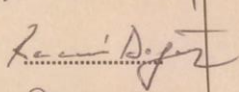
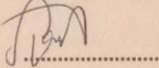
Danışman
Dr. Öğr. Üyesi Veli ÖZTÜRK

İZMİR - 2018

**DOKTORA
TEZ ONAY SAYFASI**

Üniversite : Dokuz Eylül Üniversitesi
Enstitü : Sosyal Bilimler Enstitüsü
Adı ve Soyadı : İBRAHİM ARAS
Öğrenci No : 2012800828
Tez Başlığı : İmam Hatip Ortaokulu Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğretmenlerinin Özel Alan Yeterlikleri
Savunma Tarihi : 27.06.2018
Danışmanı : Dr. Öğr. Üyesi Veli ÖZTÜRK

JÜRİ ÜYELERİ

<u>Ünvanı, Adı, Soyadı</u>	<u>Üniversitesi</u>	<u>İmza</u>
Dr. Öğr. Üyesi Veli ÖZTÜRK	- Dokuz Eylül Üniversitesi	
Doç. Dr. Şükrü KEYİFLİ	- Dokuz Eylül Üniversitesi	
Prof. Dr. Himmet KONUR	- Dokuz Eylül Üniversitesi	
Prof. Dr. Recai DOĞAN	- Ankara Üniversitesi	
Prof. Dr. Cemal TOSUN	- Ankara Üniversitesi	

İBRAHİM ARAS tarafından hazırlanmış ve sunulmuş olan bu tez savunmada başarılı bulunarak oy birliği / oy çokluğu () ile kabul edilmiştir.

Prof. Dr. Metin ARIKAN
Müdür

YEMİN METNİ

Doktora Tezi olarak sunduğum “**İmam Hatip Ortaokulu Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğretmenlerinin Özel Alan Yeterlikleri**” adlı çalışmanın, tarafımdan, akademik kurallara ve etik değerlere uygun olarak yazıldığını ve yararlandığım eserlerin kaynakçada gösterilenlerden oluştuğunu, bunlara atıf yapılarak yararlanılmış olduğunu belirtir ve bunu onurumla doğrularım.

... / ... / 2018

İbrahim ARAS

ÖZET

Doktora Tezi

İmam Hatip Ortaokulu Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi

Öğretmenlerinin Özel Alan Yeterlikleri

İbrahim ARAS

Dokuz Eylül Üniversitesi

Sosyal Bilimler Enstitüsü

Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı

Felsefe ve Din Bilimleri Programı

Bu araştırmada, “İmam Hatip Ortaokulunda görev yapan din kültürü ve ahlak bilgisi öğretmenlerinin özel alan yeterliklerine ilişkin görüşleri, önemlilik ve yeterlik düzeyleri nedir?” problem cümlesinden yola çıkılarak, öğretmenlerin özel alan yeterliklerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Araştırmada, Milli Eğitim Bakanlığı tarafından belirlenen “Özel Alan Yeterlikleri” 20 farklı üniversiteden 50 uzmanın da görüşü alınarak, 5’li likert tipi anket formuna dönüştürülmüştür. Araştırmada nicel araştırma yöntemleri kullanılmıştır. Nicel boyutta; “ İmam Hatip Ortaokulu Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğretmenlerinin Özel Alan Yeterlikleri Anketi” uygulanmıştır. Anket formları 2015 yılı Haziran, Eylül ve Ekim aylarında seminer dönemlerinde uygulanmıştır. Elde edilen anket verileri istatistik analiz yöntemleriyle analiz edilmiştir.

Araştırmanın evrenini, Türkiye’de İmam Hatip Ortaokullarında görev yapan din kültürü ve ahlak bilgisi öğretmenleri, örneklemini ise, Türkiye’de Kütahya, Uşak, Balıkesir, Eskişehir, Manisa ve Afyonkarahisar illerinde bulunan 78 İmam Hatip Ortaokulunda görev yapan 355 öğretmen oluşturmaktadır. Örneklem grubunun %95’lik güvenilirlik seviyesi ile evreni yansıtacağı değerlendirilmektedir.

İstatistiksel analiz aşamasında anket maddelerine katılım düzeyi ile ilgili olarak ağırlıklandırılmış ortalama değerleri tespit edilmiş, Cramer V değeri, Mann Whitney-U testi, Kruskal Wallis-H testleri kullanılmıştır. Bu çalışma üç

bölümden oluşmaktadır. Çalışmada, anket formu verileri üzerine değerlendirmeler yapılmış, sonuç ve öneri kısmıyla da tamamlanmıştır. Araştırmanın sonucunda, İmam Hatip Ortaokulunda görev yapan din kültürü ve ahlak bilgisi öğretmenlerinin, özel alan yeterlik maddelerini yüksek düzeyde önemli gördükleri ve bu yeterlik maddelerine göre kendilerini yeterli hissettikleri tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: İmam Hatip Ortaokulu, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğretmeni, Öğretmen Yeterlikleri, Özel Alan Yeterlikleri, Din Eğitimi.

ABSTRACT
Doctoral Thesis
Doctor of Philosophy(PhD)
Special Field Competencies of Religious Culture and Ethics Course Teachers at
İmam Hatip Secondary Schools
İbrahim ARAS

Dokuz Eylul University
Institute of Social Sciences
Department of Philosophy and Religious Studies
Philosophy and Religious Studies Program

In this research it was aimed to determine teacher's special field competencies by way of the research problem "what are the opinions, importance and proficiency levels of teachers, who work at Imam-Hatip Secondary Schools, about their special field competencies?" In the research, the "Special Field Competencies" determined by the Ministry of National Education were converted into a 5-point likert type questionnaire with the opinions of 50 experts from 20 different universities. Quantitative research methods were used in the research. In the quantitative dimension; "Special Field Competencies of Teachers of Religion and Morals at Imam Hatip Secondary Schools Questionnaire" was applied. Research forms were implemented during seminar periods in June, September and October, 2015. The obtained data of the questionnaires were analyzed by statistical program.

The population group of the research are the religion and morals teachers who work at İmam-Hatip Secondary Schools in Turkey and the sample group are the 355 teachers working in 78 İmam-Hatip Secondary Schools located in Kütahya, Uşak, Balıkesir, Eskişehir, Manisa and Afyonkarahisar in Turkey. The sample group is considered to reflect the population with a 95% reliability level.

In the statistical analysis phase, the weighted mean values of participation level to the questionnaire items were determined, statistical tests

such as Cramer V value, Mann Whitney-U test and Kruskal Wallis-H test were used. This study consists of three parts. In the study, evaluations were made on the data of the questionnaire and interview form and completed with the conclusion and suggestions part. As a result of the research, it was determined that the teachers of religion and morals who work at Imam Hatip Secondary Schools see the Special Field Competency components as important at a high level and that they felt competent in terms of these competency components.

Keywords: İmam Hatip Secondary School, Religious Culture And Ethics Course Teacher, Teacher Competencies, Special Field Competencies, Religious Education.

**İMAM HATİP ORTAOKULU DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ
ÖĞRETMENLERİNİN ÖZEL ALAN YETERLİKLERİ**

İÇİNDEKİLER

TEZ ONAY SAYFASI	ii
YEMİN METNİ	iii
ÖZET	iv
ABSTRACT	vi
İÇİNDEKİLER	viii
KISALTMALAR	xi
TABLolar LİSTESİ	xiii
EKLER LİSTESİ	xx
GİRİŞ.....	1
BİRİNCİ BÖLÜM	9
ÖĞRETMEN YETERLİKLERİ VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR	9
1.1. ÖĞRETMEN YETERLİKLERİ	9
1.2. ÖĞRETMEN YETERLİKLERİYLE İLGİLİ YAPILAN ARAŞTIRMALAR	12
1.2.1. Öğretmenlerin Genel ve Diğer Yeterlikleriyle İlgili Araştırmalar	12
1.2.2. Öğretmenlerin Özel Alan Yeterlikleriyle İlgili Araştırmalar.....	16
İKİNCİ BÖLÜM.....	25
YÖNTEM.....	25
2.1. ARAŞTIRMANIN MODELİ.....	25
2.2. EVREN VE ÖRNEKLEM	26
2.2.1. Evren.....	26
2.2.2. Örneklem.....	26
2.3. VERİ TOPLAMA ARAÇLARI.....	27
2.3.1. Araştırmada kullanılan nicel veri toplama araçları.....	27
2.4. VERİLERİN ANALİZİ.....	28
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM	30
BULGULAR VE YORUMLAR.....	30

3.1. SOSYO-DEMOGRAFİK BULGULAR	30
3.2. İH ORTAOKULU DKAB ÖĞRETMENLERİNİN ÖZEL ALAN YETERLİKLERİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ, ÖNEMLİLİK VE YETERLİK DÜZEYLERİ NEDİR? SORUSUNA İLİŞKİN BULGULAR	35
3.3. İH ORTAOKULU DKAB ÖĞRETMENLERİNİN ÖZEL ALAN YETERLİKLERİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ, ÖNEMLİLİK VE YETERLİK DÜZEYLERİ ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLERE GÖRE FARKLILAŞMAKTA MIDIR? ARAŞTIRMA SORUSUNA İLİŞKİN BULGULAR VE YORUM.....	47
3.3.1. Öğretmenlerin Özel Alan Yeterliklerine İlişkin Görüşleri, Önem ve Yeterlik Düzeyleri “Cinsiyet” Değişkenine Göre Farklılaşmakta mıdır?” Sorusuna Yönelik Bulgular ve Yorum.....	47
3.3.2. Öğretmenlerin Özel Alan Yeterliklerine İlişkin Görüşleri, Önem ve Yeterlik Düzeyleri “Yaş” Değişkenine Göre Farklılaşmakta mıdır?” Sorusuna Yönelik Bulgular ve Yorum.....	55
3.3.3. Öğretmenlerin Özel Alan Yeterliklerine İlişkin Görüşleri, Önem ve Yeterlik Düzeyleri “Lise Türü” Değişkenine Göre Farklılaşmakta mıdır?” Sorusuna Yönelik Bulgular ve Yorum.....	79
3.3.4. Öğretmenlerin Özel Alan Yeterliklerine İlişkin Görüşleri, Önem ve Yeterlik Düzeyleri “Hafızlık Durumu” Değişkenine Göre Farklılaşmakta mıdır?” Sorusuna Yönelik Bulgular ve Yorum.....	85
3.3.5. Öğretmenlerin Özel Alan Yeterliklerine İlişkin Görüşleri, Önem ve Yeterlik Düzeyleri “Hizmet Yılı” Değişkenine Göre Farklılaşmakta mıdır?” Sorusuna Yönelik Bulgular ve Yorum.....	90
3.3.6. Öğretmenlerin Özel Alan Yeterliklerine İlişkin Görüşleri, Önem ve Yeterlik Düzeyleri “Hizmet İçi Eğitim Alma Durumu” Değişkenine Göre Farklılaşmakta mıdır?” Sorusuna Yönelik Bulgular ve Yorum.....	122
3.3.7. Öğretmenlerin Özel Alan Yeterliklerine İlişkin Görüşleri, Önem ve Yeterlik Düzeyleri “Mezun Olunan Okul (Fakülte) Türü” Değişkenine Göre Farklılaşmakta mıdır?” Sorusuna Yönelik Bulgular ve Yorum.....	128
SONUÇ VE ÖNERİLER	141

1. “İH ORTAOKULU DKAB ÖĞRETMENLERİNİN ÖZEL ALAN YETERLİKLERİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ, ÖNEMLİLİK VE YETERLİK DÜZEYLERİ NEDİR?” SORUSUNA İLİŞKİN SONUÇLAR.....	142
2. “İH ORTAOKULU DKAB ÖĞRETMENLERİNİN ÖZEL ALAN YETERLİKLERİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ, ÖNEMLİLİK VE YETERLİK DÜZEYLERİ ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLERE GÖRE FARKLILAŞMAKTA MIDIR?” SORUSUNA İLİŞKİN SONUÇLAR.....	143
ÖNERİLER:	149
KAYNAKÇA	150
EKLER.....	0

KISALTMALAR

AGNO	Ağırlıklı Genel Not Ortalaması
ABD	Ana Bilim Dalı
(s.a.v.)	Sallallahu Aleyhi Vesellem
DKAB	Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi
EF	Eğitim Fakültesi
EBE	Eğitim Bilimleri Enstitüsü
FBE	Fen Bilimleri Enstitüsü
H.z.	Hazreti
İH	İmam Hatip
İHL	İmam Hatip Lisesi
İF	İlâhiyat Fakültesi
İİF	İslâmî İlimler Fakültesi
İLİTAM	İlâhiyat Lisans Tamamlama
MEB	Milli Eğitim Bakanlığı
Mezun O.S. P.F.	Mezun olduktan sonra Pedagojik Formasyon
Ö'liği	Öğretmenliği (Sadece tablolarda kullanılmıştır)
ÖYEGM	Öğretmen Yetiştirme ve Eğitimi Genel Müdürlüğü
P	Anlamlılık Düzeyi
PF	Pedagojik Formasyonlu
s.	Sayfa No
ss.	Sayfadan sayfaya
SBE	Sosyal Bilimler Enstitüsü
S.O.	Sıra Ortalaması
S. O'ları	Sıra Ortalamaları
Sd	(Standart Sapma (Standart Daviation=Sd))
TDB	Temel Dini Bilgiler
UNESCO	Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Teşkilatı
vb.	ve benzeri
Üni.	Üniversitesi
YDT	Yayınlanmamış Doktora Tezi

YYLT

Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi

YİE

Yüksek İslam Enstitüsü

YÖK

Yüksek Öğretim Kurulu

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1. <i>Örneklem Cinsiyet Dağılımı</i>	s. 30
Tablo 2. <i>Öğretmenlerin Medeni Durumları</i>	s. 30
Tablo 3. <i>Öğretmenlerin Yaş Gruplarına Göre Durumları</i>	s. 31
Tablo 4. <i>Öğretmenlerin Mezun Oldukları Lise Türlerine Göre Durumları</i>	s. 31
Tablo 5. <i>Öğretmenlerin Hafız Olup Olmama Durumları</i>	s. 31
Tablo 6. <i>Öğretmenlerin Mezun Olduğu Fakülte / Yüksekokul Durumları</i>	s. 32
Tablo 7. <i>Öğretmenlerin En Son Mezun Olduğu Yükseköğrenim Durumları</i>	s. 32
Tablo 8. <i>Öğretmenlerin Öğretmenlik Mesleğinde Kaç Yıl Görev Yaptığına İlişkin Durumları</i>	s. 32
Tablo 9. <i>Öğretmenlerin Haftalık Olarak Girdiği Toplam Ders Saati Sayısına İlişkin Durumları</i>	s. 33
Tablo 10. <i>Öğretmenlerin Lisans Eğitimi Dışında DKAB Öğretmenliği İle İlgili Herhangi Bir Hizmet İçi Eğitim Kursuna Katılıp Katılmadığına İlişkin Görüşleri</i>	s. 33
Tablo 11. <i>Öğretmenlerin Kur'an-ı Kerim Dersi Öğretiminde Kendisini Yeterli Görüp Görmediğine İlişkin Görüşleri</i>	s. 34
Tablo 12. <i>Öğretmenlerin Arapça Dersine Girmeye İlişkin Görüşleri</i>	s. 34
Tablo 13. <i>Öğretmenlerin TDB Dersine İsteyerek Girip Girmediğine İlişkin Görüşleri</i>	s. 34
Tablo 14. <i>Öğretmenlerin Teknolojik İmkânları Kullanmaya İlişkin Görüşleri</i>	s. 35
Tablo 15. <i>Öğretmenlerin “Alan Bilgisi” Yeterlik Alanında Alt Yeterlik Alanlarına İlişkin Görüşleri</i>	s. 36
Tablo 16. <i>Öğretmenlerin “Alan Eğitimi Bilgisi” Yeterlik Alanında Alt Yeterlik Alanlarına İlişkin Görüşleri</i>	s. s. 40
Tablo 17. <i>Öğretmenlerin “Tutum ve Değerler” Yeterlik Alanında Alt Yeterlik Alanlarına İlişkin Görüşleri</i>	s. 45
Tablo 18. <i>Öğretmenlerin Özel Alan Yeterliklerine İlişkin Görüşleri Ve Yeterlik Düzeylerinin Cinsiyete Göre Cramer V Değerleri (Alan Bilgisi Yeterlik Alanı)</i>	s. 48

Tablo 19. Öğretmenlerin Özel Alan Yeterliklerine İlişkin Görüşleri Ve Yeterlik Düzeylerinin Cinsiyete Göre Cramer V Değerleri (Alan Eğitimi Bilgisi Yeterlik Alanı)	s. 49
Tablo 20. Öğretmenlerin Özel Alan Yeterliklerine İlişkin Görüşleri Ve Yeterlik Düzeylerinin Cinsiyete Göre Cramer V Değerleri (Tutum ve Değerler Yeterlik Alanı)	s. 50
Tablo 21. Alan Bilgisi Yeterlik Alanına İlişkin Cinsiyete Göre Farklılık Gösteren Maddelerin Önemlilik Algıları Mann Whitney-U Testi Sonucu	s. 50
Tablo 22. Alan Eğitimi Bilgisi Yeterlik Alanına İlişkin Cinsiyete Göre Farklılık Gösteren Maddelerin Önemlilik Algıları Mann Whitney-U Testi Sonucu	s. 51
Tablo 23. Tutum ve Değerler Yeterlik Alanına İlişkin Cinsiyete Göre Farklılık Gösteren Maddelerin Önemlilik Algıları Mann Whitney-U Testi Sonucu	s. 52
Tablo 24. Alan Bilgisi Yeterlik Alanına İlişkin Cinsiyete Göre Farklılık Gösteren Maddelerin Yeterlik Algıları Mann Whitney-U Testi Sonucu	s. 53
Tablo 25. Alan Eğitimi Bilgisi Yeterlik Alanına İlişkin Cinsiyete Göre Farklılık Gösteren Maddelerin Yeterlik Algıları Mann Whitney-U Testi Sonucu	s. 54
Tablo 26. Tutum ve Değerler Yeterlik Alanına İlişkin Cinsiyete Göre Farklılık Gösteren Maddelerin Yeterlik Algıları Mann Whitney-U Testi Sonucu	s. 54
Tablo 27. Alan Bilgisi Yeterlik Alanına İlişkin Yaş Değişkenine Göre Farklılık Gösteren Maddelerin Önemlilik Algıları Kruskal Wallis-H Testi Sonucu	s. 55
Tablo 28. Alan Eğitimi Bilgisi Yeterlik Alanına İlişkin Yaş Değişkenine Göre Farklılık Gösteren Maddelerin Önemlilik Algıları Kruskal Wallis-H Testi Sonucu	s. 60
Tablo 29. Tutum ve Değerler Yeterlik Alanına İlişkin Yaş Değişkenine Göre Farklılık Gösteren Maddelerin Önemlilik Algıları Kruskal Wallis-H Testi Sonucu	s. 67

- Tablo 30.** *Alan Bilgisi Yeterlik Alanına İlişkin Yaş Gruplarına Göre Farklılık Gösteren Maddelerin Yeterlik Algıları Kruskal Wallis-H Testi Sonucu* s. 73
- Tablo 31.** *Alan Eğitimi Bilgisi Yeterlik Alanına İlişkin Yaş Gruplarına Göre Farklılık Gösteren Maddelerin Yeterlik Algıları Kruskal Wallis-H Testi Sonucu* s. 76
- Tablo 32.** *Tutum ve Değerler Yeterlik Alanına İlişkin Yaş Gruplarına Göre Farklılık Gösteren Maddelerin Yeterlik Algıları Kruskal Wallis-H Testi Sonucu* s. 78
- Tablo 33.** *Öğretmenlerin Özel Alan Yeterliklerine İlişkin Görüşleri Ve Yeterlik Düzeylerinin Lise Türüne Göre Cramer V Değerleri (Alan Bilgisi Yeterlik Alanı)* s. 80
- Tablo 34.** *Öğretmenlerin Özel Alan Yeterliklerine İlişkin Görüşleri Ve Yeterlik Düzeylerinin Lise Türüne Göre Cramer V Değerleri (Alan Eğitimi Bilgisi Yeterlik Alanı)* s. 81
- Tablo 35.** *Öğretmenlerin Özel Alan Yeterliklerine İlişkin Görüşleri Ve Yeterlik Düzeylerinin Lise Türüne Göre Cramer V Değerleri (Tutum ve Değerler Yeterlik Alanı)* s. 82
- Tablo 36.** *Alan Eğitimi Bilgisi Yeterlik Alanına İlişkin Lise Türüne Göre Farklılık Gösteren Maddelerin Önemlilik Algıları Mann Whitney-U Testi Sonucu* s. 82
- Tablo 37.** *Tutum Ve Değerler Yeterlik Alanına İlişkin Lise Türüne Göre Farklılık Gösteren Maddelerin Önemlilik Algıları Mann Whitney-U Testi Sonucu* s. 83
- Tablo 38.** *Alan Bilgisi Yeterlik Alanına İlişkin Lise Türüne Göre Farklılık Gösteren Maddelerin Yeterlik Algıları Mann Whitney-U Testi Sonucu* s. 84
- Tablo 39.** *Öğretmenlerin Özel Alan Yeterliklerine İlişkin Görüşleri Ve Yeterlik Düzeylerinin Hafızlık Durumuna Göre Cramer V Değerleri (Alan Bilgisi Yeterlik Alanı)* s. 85
- Tablo 40.** *Öğretmenlerin Özel Alan Yeterliklerine İlişkin Görüşleri Ve Yeterlik Düzeylerinin Hafızlık Durumuna Göre Cramer V Değerleri (Alan Eğitimi Bilgisi Yeterlik Alanı)* s. 86

- Tablo 41.** *Öğretmenlerin Özel Alan Yeterliklerine İlişkin Görüşleri Ve Yeterlik Düzeylerinin Hafızlık Durumuna Göre Cramer V Değerleri (Tutum ve Değerler Yeterlik Alanı)* s. 87
- Tablo 42.** *Alan Bilgisi Yeterlik Alanına İlişkin Hafızlık Durumuna Göre Farklılık Gösteren Maddelerin Yeterlik Algıları Mann Whitney-U Testi Sonucu* s. 88
- Tablo 43.** *Alan Eğitimi Bilgisi Yeterlik Alanına İlişkin Hafızlık Durumuna Göre Farklılık Gösteren Maddelerin Yeterlik Algıları Mann Whitney-U Testi Sonucu* s. 88
- Tablo 544.** *Tutum ve Değerler Yeterlik Alanına İlişkin Hafızlık Durumuna Göre Farklılık Gösteren Maddelerin Yeterlik Algıları Mann Whitney-U Testi Sonucu* s. 89
- Tablo 45.** *Öğretmenlerin Özel Alan Yeterliklerine İlişkin Görüşleri Ve Yeterlik Düzeylerinin Hizmet Yılına Göre Cramer V Değerleri (Alan Bilgisi Yeterlik Alanı)* s. 90
- Tablo 46.** *Öğretmenlerin Özel Alan Yeterliklerine İlişkin Görüşleri Ve Yeterlik Düzeylerinin Hizmet Yılına Göre Cramer V Değerleri (Alan Eğitimi Bilgisi Yeterlik Alanı)* s. 91
- Tablo 47.** *Öğretmenlerin Özel Alan Yeterliklerine İlişkin Görüşleri Ve Yeterlik Düzeylerinin Hizmet Yılına Göre Cramer V Değerleri (Tutum ve Değerler Yeterlik Alanı)* s. 92
- Tablo 48.** *Alan Bilgisi Yeterlik Alanına İlişkin Hizmet Yılı Değişkenine Göre Farklılık Gösteren Maddelerin Önemlilik Algıları Kruskal Wallis-H Testi Sonucu* s. 93
- Tablo 49.** *Alan Eğitimi Bilgisi Yeterlik Alanına İlişkin Hizmet Yılı Değişkenine Göre Farklılık Gösteren Maddelerin Önemlilik Algıları Kruskal Wallis-H Testi Sonucu* s. 99
- Tablo 50.** *Tutum ve Değerler Yeterlik Alanına İlişkin Hizmet Yılı Değişkenine Göre Farklılık Gösteren Maddelerin Önemlilik Algıları Kruskal Wallis-H Testi Sonucu* s. 107

- Tablo 51.** *Alan Bilgisi Yeterlik Alanına İlişkin Hizmet Yılı Değişkenine Göre Farklılık Gösteren Maddelerin Yeterlik Algıları Kruskal Wallis-H Testi Sonucu* s. 113
- Tablo 52.** *Alan Eğitimi Bilgisi Yeterlik Alanına İlişkin Hizmet Yılı Değişkenine Göre Farklılık Gösteren Maddelerin Yeterlik Algıları Kruskal Wallis-H Testi Sonucu* s. 116
- Tablo 53.** *Tutum ve Değerler Yeterlik Alanına İlişkin Hizmet Yılı Değişkenine Göre Farklılık Gösteren Maddelerin Yeterlik Algıları Kruskal Wallis-H Testi Sonucu* s. 119
- Tablo 54.** *Öğretmenlerin Özel Alan Yeterliklerine İlişkin Görüşleri Ve Yeterlik Düzeylerinin Hizmet İçi Eğitim Alma Durumuna Göre Cramer V Değerleri (Alan Bilgisi Yeterlik Alanı)* s. 122
- Tablo 55.** *Öğretmenlerin Özel Alan Yeterliklerine İlişkin Görüşleri Ve Yeterlik Düzeylerinin Hizmet İçi Eğitim Alma Durumuna Göre Cramer V Değerleri (Alan Eğitimi Bilgisi Yeterlik Alanı)* s. 123
- Tablo 56.** *Öğretmenlerin Özel Alan Yeterliklerine İlişkin Görüşleri Ve Yeterlik Düzeylerinin Hizmet İçi Eğitim Alma Durumuna Göre Cramer V Değerleri (Tutum ve Değerler Yeterlik Alanı)* s. 124
- Tablo 57.** *Alan Eğitimi Bilgisi Yeterlik Alanına İlişkin Hizmet İçi Eğitim Alma Durumuna Göre Farklılık Gösteren Maddelerin Önemlilik Algıları Mann Whitney-U Testi Sonucu* s. 125
- Tablo 58.** *Tutum ve Değerler Yeterlik Alanına İlişkin Hizmet İçi Eğitim Alma Durumuna Göre Farklılık Gösteren Maddelerin Önemlilik Algıları Mann Whitney-U Testi Sonucu* s. 125
- Tablo 59.** *Alan Eğitimi Bilgisi Yeterlik Alanına İlişkin Hizmet İçi Eğitim Alma Durumuna Göre Farklılık Gösteren Maddelerin Yeterlik Algıları Mann Whitney-U Testi Sonucu* s. 126
- Tablo 60.** *Tutum ve Değerler Yeterlik Alanına İlişkin Hizmet İçi Eğitim Alma Durumuna Göre Farklılık Gösteren Maddelerin Yeterlik Algıları Mann Whitney-U Testi Sonucu* s. 127

Tablo 61. *Alan Eğitimi Bilgisi Yeterlik Alanına İlişkin Mezun Olunan Okul (Fakülte)*
Türüne Göre Farklılık Gösteren Maddelerin Önemlilik Algıları
Kruskal Wallis-H Testi Sonucu s. 128

Tablo 62. *Tutum ve Değerler Yeterlik Alanına İlişkin Mezun Olunan Okul (Fakülte)*
Türüne Göre Farklılık Gösteren Maddelerin Önemlilik Algıları
Kruskal Wallis-H Testi Sonucu s. 134

Tablo 63. *Alan Eğitimi Bilgisi Yeterlik Alanına İlişkin Mezun Olunan Okul (Fakülte)*
Türüne Göre Farklılık Gösteren Maddelerin Yeterlik Algıları
Kruskal Wallis-H Testi Sonucu s. 137

Tablo 64. *Tutum ve Değerler Yeterlik Alanına İlişkin Mezun Olunan Okul (Fakülte)*
Türüne Göre Farklılık Gösteren Maddelerin Yeterlik Algıları
Kruskal Wallis-H Testi Sonucu s. 140

EKLER LİSTESİ

Ek 1: Din Öğretimi Genel Müdürlüğü Araştırma İzin Onay Yazısı	ek s .1
Ek 2: Eskişehir Valiliği Araştırma İzin Üst Yazısı (SBE'ye)	ek s. 2
Ek 3: Manisa Valiliği Araştırma İzin Onayı	ek s. 3
Ek 4: Balıkesir Valiliği Araştırma İzin Onayı	ek s. 4
Ek 5: Kütahya Valiliği Araştırma Anket İzin Onayı	ek s. 5
Ek 6: Uşak Valiliği Araştırma İzin Üst Yazısı (SBE'ye)	ek s. 6
Ek 7: Afyonkarahisar Valiliği Araştırma İzin Onayı	ek s. 7
Ek 8: Panel Değerlendirme Formu	ek s. 8
Ek 9: Anket Formu	ek s. 12

GİRİŞ

Din, insanların duygu, düşünce ve davranışlarını ilahi esaslara uygun amaçlar doğrultusunda, kendi iradeleri ile kalıcı davranışlar haline getirmeyi ve insanlara yardımcı olmayı amaçlamaktadır. Bu amaca ulaşmak için yürütülecek rehberlik görevinin, işinin ehli öğretmenler tarafından yapılması oldukça önemlidir.¹ Din, gerekli yeterliklere sahip insanların elinde birleştirici, bütünleştirici, toplumun fertlerini birbirine sevdirci ve yaklaşıtcı önemli bir faktördür. Din ve ahlak eğitimine yeterince değer verilmeyen toplumlarda, suç oranları artarken bu problemler bazı dönemlerde içinden çıkılmaz çok tehlikeli hallere dönüşebilir. Din, doğru öğretilirse; insanı, mükemmel özelliklere sahip bir varlık haline getirebileceği gibi, eğer din doğru öğretilmezse; doğru istikameti bulamayan insan, kardeşini öldüren bir katil, başkasının malına el uzatan bir hırsız, devletine ihanet eden bir bölücü ve hatta bir terörist haline de dönüşebilir. Bu sebeple eğitimin her alanında olduğu gibi din kültürü ve ahlak bilgisi (DKAB) alanında da işini profesyonelce yapabilecek ve mesleğinin gerektirdiği yeterliklere sahip öğretmenlere ihtiyaç bulunmaktadır.

İlimde ve limde aranılacak özellikler her yerde ve herkeste kolayca bulunacak vasıflar değildir. Bir uzmanlık mesleği olan öğretmenliğin kendine özgü nitelikleri bulunmaktadır. Öğretmenlerin ve öğretmenliğin kalitesinin yükseltilmesi, öncelikle öğretmenlerde bulunması gereken yeterliklerin neler olduğunun tespit edilmesi, sonra bu yeterliklerin öğretmen adaylarına ve görevini icra eden öğretmenlere kazandırılması ile mümkün olabilecektir. Öğretmen yeterlikleri, öğretmenin meslekî gelişiminin yanında, öğrencinin, velinin ve okulun gelişimini destekleyecek, dolayısıyla da eğitimin niteliğinin arttırılmasında önemli paya sahip olacaktır. Öğretmenler, yeterlikler sayesinde, kendi özel alanlarında gerçekleştirecekleri uygulamalarla, okulun ve eğitimin niteliğinin arttırılmasına daha fazla katkı sağlayabilecektir.²

¹ Zeki Salih Zengin, “Din Hizmetlerinin Tarihsel Gelişimi”, **Din Hizmetlerinde İletişim ve Rehberlik El Kitabı**, (Ed. Recai Doğan, Remziye Ege), Grafiker Yayınları, Ankara, 2015, (İletişim), s. 13.

² MEB, **Öğretmen Yeterlikleri (Öğretmenlik Mesleği Genel ve Özel Alan Yeterlikleri)**, MEB-ÖYEGM, Devlet Kitapları Müdürlüğü, Ankara, 2008, (Genel ve Özel), ss. II- X.

Türkiye’de öğretmen yeterlikleriyle ilgili olarak Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) Öğretmen Yetiştirme ve Eğitimi Genel Müdürlüğü (ÖYEGM) tarafından 2006 yılında “Öğretmenlik Mesleği Genel Yeterlikleri”³, 2008 yılında ise ilköğretim kademesi öğretmenlerine özgü 16 alanın “özel alan yeterlikleri” tespit edilerek bu çalışmalar iki ayrı kitap haline getirilmiştir. Özel alan yeterlikleri tespit edilen bu çalışmalardan birisi de “DKAB öğretmenliği”dir.⁴ Tüm gelişmiş ülkelerde olduğu gibi ülkemizde de; öğretmenlik mesleği genel yeterlikleri ve öğretmenlerin özel alan yeterlikleri gibi çeşitli konularda MEB ve üniversitelerdeki araştırmacılar tarafından bilimsel çalışmalar yapılmış ve yapılmaya devam etmektedir. Üzerinde çalışılan bu araştırma konularından birisi de özellikle din eğitimi ile alakalı pek çok dersi içine alan DKAB öğretmenliğidir. Geçmişten günümüze DKAB öğretmenleriyle ilgili olarak çeşitli araştırmalar yapılmış, ancak “imam hatip (İH) ortaokulunda görev yapan DKAB öğretmenlerinin özel alan yeterlikleri” henüz araştırılmamış ve bu yeterlikler henüz ortaya konmamıştır. Ülkemizde 4+4+4=12 kesintli ve zorunlu eğitim sistemindeki ikinci 4’lük kısım içerisinde yer alan imam-hatip ortaokullarının sayısı son zamanlarda hızla artmaktadır. İH okullarında din eğitimiyle alakalı farklı isimlere sahip pek çok derse giren ve din eğitimi veren DKAB öğretmenleri çok hassas bir görevi icra etmektedir. Bu okullarda İslam Dini’nin inanç, ibadet ve ahlak özelliklerini, dünya üzerindeki diğer din ve kültürlerin öne çıkan yönlerini, faydalı ve zararlı davranışların neler olduğunu en iyi şekilde öğretecek, tutum ve davranışlarıyla öğrencilere örnek olacak üstün vasıflı DKAB öğretmenlerine ihtiyaç bulunmaktadır. Bu özelliklere sahip öğretmenlerin bulunabilmesi için de öğretmenlerin sahip olması gereken niteliklerin neler olduğunun belirlenmesi gerekmektedir. Özellikle İH Ortaokullarında görev yapan DKAB öğretmenlerinin özel alan yeterliklerinin belirlenmesi daha önce çözüme kavuşturulmamış bir problem olarak kendisini göstermektedir. Bu sebeple; “İH Ortaokulu DKAB Öğretmenlerinin Özel Alan Yeterlikleri Nelerdir?” sorusunun ve bu soruyu çözmemize yardımcı olacak diğer bazı sorularında cevabının araştırılarak bulunması gerekmektedir.

İH Ortaokulu DKAB öğretmenlerinin özel alan yeterliklerinin belirlenmesi; DKAB öğretmen adaylarının bu yeterliklere göre yetiştirilmesine, bu öğretmenlerin

³ MEB, **Öğretmenlik Mesleği Genel Yeterlikleri**, MEB-ÖYEGM, Devlet Kitapları Müdürlüğü, Ankara, 2006, (Genel), ss. i – 44.

⁴ MEB, Genel ve Özel, ss. XI, XII.

yetiştirildiği yükseköğretim kurumlarına, İH Ortaokullarına, hizmetiçi eğitim kurslarına, yapılacak olan araştırmalara, öğrencilere ve dolayısıyla tüm topluma katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Yeterliklerin belirlenmesi ayrıca bu okullarda görev yapan DKAB öğretmenlerine kendi olumlu ya da olumsuz yönlerinin farkına vararak kendilerini geliştirme fırsatı sunacağı düşünülmektedir.

Yukarıda özet olarak verilen tespitler ışığında bu araştırmada İH Ortaokulunda görev yapan DKAB öğretmenlerinin özel alan yeterliklerinin belirlenmesi, öğretmenlerin önemlilik ve yeterlik düzeylerinin ve görüşlerinin alınması planlanmaktadır.

İH Ortaokullarında görev yapan DKAB öğretmenleri için Milli Eğitim tarafından belirlenen özel alan yeterliklerinin alanda uygulamalarına ilişkin çeşitli sorunlar olduğu düşünülmektedir. Bu sorunlara yönelik çözümler geliştirilmesinde dersi anlatan öğretmenlerin görüşleri büyük önem taşımaktadır. Bu nedenle araştırma sonunda İH Ortaokulu DKAB öğretmenlerinin özel alan yeterliklerine yönelik önem ve yeterlik düzeyleri üzerine derinlemesine analizler yapılacaktır. Araştırma, üç bölümden oluşacaktır. Giriş kısmında; araştırmanın amacı, önemi, sayıltıları, sınırlılıkları ve tanımlar yer alacaktır. Birinci bölümde; öğretmen yeterlikleri ve konuyla ilgili yapılan araştırmalar, ikinci bölümde; araştırmanın yöntemiyle ilgili bilgiler, üçüncü bölümde ise bulgular ve yorumlar yer alacaktır. Araştırma sonuç ve önerilerle tamamlanacaktır.

Giriş kısmının devamı niteliğinde olan bu bölümde; araştırmanın amacı, araştırmanın sorusu, araştırmanın önemi, araştırmanın sınırlılıkları, varsayımlar ve tanımlara yer verilmiştir.

a. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmada genel olarak “İH Ortaokulu DKAB Öğretmenlerinin Özel Alan Yeterlikleri”ne ilişkin olarak İH Ortaokullarında görev yapan DKAB öğretmenlerinin görüşlerinin, önem ve yeterlik düzeylerinin belirlenmesi amaçlanmaktadır.

Araştırmada, MEB tarafından belirlenmiş olan “Ortaokul DKAB öğretmenlerinin özel alan yeterlikleri” uzman görüşleriyle bir anket formuna

dönüştürülerek, öğretmenlerin bu yeterlik maddelerini hangi ölçüde önemli ya da önemsiz gördükleri ve bu yeterlik maddelerine göre kendilerini hangi ölçüde yeterli ya da yetersiz gördükleri sorularına cevap aranacaktır.

Yukarıda belirtilen genel amaçlara ulaşabilmek için bu araştırma kapsamında aşağıdaki sorulara yanıt aranacaktır:

b. Araştırmanın Sorusu

İH Ortaokulu DKAB öğretmenlerinin özel alan yeterliklerine ilişkin görüşleri, önemlilik ve yeterlik düzeyleri nedir?

Bu araştırma sorusuna yanıt verebilmek için aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır.

1. İH Ortaokulu DKAB öğretmenlerinin özel alan yeterliklerine ilişkin görüşleri, önemlilik ve yeterlik düzeyleri nedir?

2. İH Ortaokulu DKAB öğretmenlerinin özel alan yeterliklerine ilişkin görüşleri, önemlilik ve yeterlik düzeyleri

1. Cinsiyet
2. Yaş
3. Lise türü
4. Hafızlık durumu
5. Hizmet yılı
6. Hizmet içi eğitim alma
7. Mezun olunan okul (fakülte) durumu

değişkenlerine göre farklılaşmakta mıdır?

c. Araştırmanın Önemi

Araştırmaya konu olan İH Ortaokulu DKAB öğretmenlerinin taşıdığı sorumluluk ve görev oldukça önemlidir. Öğrencilerin din kültürü ve ahlak bilgisi alanıyla ilgili derslere karşı nitelikli ilgi göstermesi ve derslerin verimli olabilmesi, DKAB öğretmenin göstereceği nitelikli davranışlarla, bu da öğretmenlerin ihtiyaç duyacağı yeterliklere ve İH Ortaokulu DKAB öğretmeninde bulunması gereken özel

alan yeterliklerine sahip olmasıyla yakından ilişkilidir. MEB ve üniversiteler özellikle son yıllarda öğretmenlik mesleğinin genel yeterliklerini ve her bir branşın özel alan yeterliklerini belirleme faaliyetlerini oldukça önemli görmekte ve bu çalışmalar hızla devam etmektedir.

MEB ÖYEGM tarafından belirlenmiş olan “Özel Alan Yeterlikleri” üzerine uzmanların görüşlerine dayalı olarak hazırlanan "İH Ortaokulu DKAB Öğretmenlerinin Özel Alan Yeterlikleri Anketi” ile öğretmenlerin yeterlik maddelerini ne derece önemli gördükleri ve bu maddelere göre kendilerini ne derece yeterli gördüklerinin tespit edilmesi amaçlanmıştır. Bu noktadan hareketle, Türkiye evreninde ve Eskişehir, Afyonkarahisar, Kütahya, Uşak, Manisa ve Balıkesir illeri örnekleminde İH Ortaokulu DKAB öğretmenlerinin yeterliklerini ve bu yeterlikleri etkileyen faktörler hakkında mevcut durumun ortaya konulmasının önemli olduğu düşünülmektedir. Yapılan bu araştırmayla;

Halen İH Ortaokulu DKAB öğretmenliği yapanlara durumlarını görme, değerlendirme, eksikliklerini giderme ve kendilerini geliştirme imkânı sağlaması,

İH Ortaokulu DKAB Öğretmeni yetiştiren fakültelere ve bu fakültelerdeki program geliştirme çalışmalarına katkı da bulunabilecek olması,

İH Ortaokulu DKAB Öğretmeni yetiştiren fakültelerdeki öğretim üyelerine ve araştırmacılara, öğretmenlerin yeterliğiyle ilgili bilimsel bir veri tabanı oluşturma çalışmalarına katkı sağlayacak olması bu araştırmanın önemini ortaya koymaktadır.

Ayrıca, bu yeterliklerin geliştirilmesi MEB’e ve bu konuda çalışma yapan diğer kurum ve kuruluşlara, araştırmacılara kaynak sağlaması ve ortaya çıkan sonuçların ilmi bir dayanak oluşturmaları açısından da önemlidir.

d. Araştırmanın Sınırlılıkları

Araştırmanın uzman görüşleri, Türkiye’de bulunan 20 üniversitenin Eğitim Fakültesi (EF), İF ve İİF’de görev yapan 48 uzmanın ve İH Ortaokullarında görev yapan tecrübeli 2 DKAB öğretmenin görüşleriyle sınırlıdır.

Araştırma 2014-2015 ve 2015-2016 eğitim-öğretim yılı seminer dönemleri (2015 Haziran, Eylül ve Ekim ayları) ile sınırlıdır.

Araştırma 6 farklı il ile sınırlıdır.

Araştırma devlet okulları ile sınırlıdır.

Araştırma İH Ortaokullarındaki DKAB öğretmenlerinin görüşleriyle sınırlıdır.

Araştırma, araştırmada kullanılan yöntem ile sınırlıdır.

e. Araştırmanın Sayıtları

Örnekleme oluşturan öğretmenlerin araştırmaya doğru ve içten yanıtlar verdikleri varsayılmıştır.

Temsil yeterliliği açısından öğretmen görüşlerinin yeterli olduğu varsayılmıştır.

- Seçilen örneklem, evreni temsil edebilecek nitelik ve niceliktedir.

f. Tanımlar

Bu araştırmada kullanılacak bazı kavramlar ve bunların anlamları şunlardır:

Eğitim, Öğretim: “Eğitim (education), bireyin davranışlarında, kendi yaşantıları aracılığıyla ve kasıtlı olarak istendik değişiklik kazandırma denemeleri sürecidir.⁵ Öğretim; planlı ve programlı bir faaliyettir. Öğrenim ise planlı bir şekilde ya da planlama yapılmadan, tesadüfen ve bilinçsizce de gerçekleşebilir.⁶

Din, Din Eğitimi, Din Eğitimi Bilimi: En kapsamlı ve en kısa tarifiyle din; “İnsan-Allah ilişkisi”dir. Daha farklı bir deyişle “*Din, insanın, kayıtsız ve şartsız var olan mutlak varlığa yönelmesi ve O’nun tarafından kuşatılmasıdır.*”⁷ Din eğitimi; bireyin dini davranışlarında kendi yaşantıları aracılığıyla, kasıtlı olarak ve bilerek istendik değişimler kazandırma denemelerinin yaşandığı süreçtir. Din eğitimi bilimi; bireyin dini davranışlarında kendi yaşantıları yoluyla ve kasıtlı bir şekilde istem dâhilinde değişimler kazandırma denemeleri sürecini, geçmişi, bugünü ve

⁵ Cemal Tosun, **Din Eğitimi Bilimine Giriş**, Pagem A Yayıncılık, Ankara, 2002 (Din Eğitimi Bilimi), 2. Baskı, s. 19.

⁶Selahaddin Parlador, **Din Eğitimi Bilimine Giriş**, İzmir 1996, ss. 10, 11.

⁷ Beyza Bilgin, **Eğitim Bilimi ve Din Eğitimi**, Gün Yayıncılık, Ankara, 2001, s. 4.

geleceğiyle, bilimsel metotları kullanarak, betimlemeyi, açıklamayı ve kontrol altına almayı amaçlayan bilimsel disiplindir.⁸

Bilimsel Araştırma: Problemlere güvenilir çözümler bulmak amacıyla sistemli ve planlı bir şekilde verilerin toplanması, çözümlenmesi (analizi), yorumlanarak rapor edilmesi sürecidir.⁹

Anket: İnsanların belli bir konudaki görüşlerini, düşünce, duygu ve tutumlarını saptamada kullanılan önceden hazırlanmış ve önceden uygulanmış soru listesidir. Anket yazılı olarak hazırlanmış olarak verilir.¹⁰

Geçerlik ve Güvenirlik: Ölçme aracının güvenilirliği; testin ya da ölçme aracının ölçmek istediği şeyi ne derece doğru ve tutarlı ölçebildiğidir.¹¹ Ölçme aracının geçerliği ise, ölçme aracının ölçmeyi hedeflediği özelliği eksiksiz ve doğru olarak, farklı özelliklerle karıştırmadan ölçebilme derecesidir.¹²

Kapsam: Yeterlik alanının genel çerçevesidir.¹³

Yeterlik: Bir meslek alanına ait olan görevlerin yapılabilmesi için ihtiyaç duyulan mesleki bilgi, beceri ve tutumlara sahip olma durumudur.¹⁴

Öz-Yeterlik: kişinin, hayatını etkileyen çeşitli olaylar ve kendisinin yaptığı işler üzerindeki kontrol durumuna ilişkin olarak kendi inanış düzeyidir. Bireyin karşılaştığı güçlükler konusunda nasıl başarılı olabileceği yönünde kendisi hakkındaki inancıdır.¹⁵

⁸ Tosun, Din Eğitimi Bilimi, ss. 23, 30, 31.

⁹ Niyazi Karasar, **Bilimsel Araştırma Yöntemi**, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara, 2006, 16. Baskı, s. 22.

¹⁰ Nurettin Fidan ve Münire Erden, **Eğitime Giriş**, Hacettepe Üni. EF, Ankara, 1994, ss. 37, 38.

¹¹ Fidan ve Erden, s. 37.

¹² Ezel Tavşancıl, **Tutumların ölçülmesi ve SPSS İle Veri Analizi**, Nobel Akademik Yayıncılık Eğitim Danışmanlık Tic. LTD. ŞTİ., Ankara, 2014, 5. Basım, ss. 34, 35.

¹³ MEB, Genel ve Özel, s. VIII.

¹⁴ MEB, Genel ve Özel, s. VIII.

¹⁵ Mustafa Bayrakcı, **Sosyal Öğrenme Kuramı ve Eğitimde Uygulanması**, Sakarya Üni. EF Dergisi, Sayı: 14, Dönem: Ekim 2007, ss. 198-210.

Öz-Yeterlik İnancı: Bireyin belli bir performansı gösterebilmesi için gerekli olan etkinlikleri uygulaması ve başarılı olarak organize edebilme yeteneğine ilişkin inancıdır.¹⁶

Performans Göstergesi: Yeterliklerin gerçekleşip gerçekleşmediğinin delili olarak gösterilebilen gözlemlenebilir, ölçülebilir davranışlardır. A1-A2-A3 düzeyleri, performans göstergelerinin düzeylerini ifade eder.¹⁷

Öğretmenlik Mesleği Genel Yeterlikleri: Öğretmenlik mesleğini verimli ve etkili bir biçimde yerine getirebilmek amacıyla sahip olunması gereken bilgi, beceri ve tutumlardır.¹⁸

Özel Alan Yeterlikleri: Öğretmenlik mesleğini verimli ve etkili bir biçimde yerine getirebilmek amacıyla alanlara özgü olarak sahip olunması gereken bilgi, beceri ve tutumlardır.¹⁹

Yeterlik Alanı: Belli bir alanda birbiriyle ilişkili beceri, tema, kavram ve değerlerin bir bütün olarak görülebildiği yapılarıdır.²⁰

Alt Yeterlik: Bir genel yeterliliği yerine getirebilmek için gerekli olan bilgi, beceri ve tutumlardır.²¹

¹⁶ Salih Uslu, **Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Özel Alan Yeterliklerine İlişkin Öz-Yeterlik İnancılarının İncelenmesi**, Yayınlanmamış Doktora Tezi (YDT), Gazi Üni. Eğitim Bilimleri Enstitüsü (EBE), Ankara, 2014, s. 12.

¹⁷ MEB, Genel ve Özel, s. VIII.

¹⁸ MEB, Genel, s. 11.

¹⁹ MEB, Genel ve Özel, s. VIII.

²⁰ MEB, Genel ve Özel, s. VIII.

²¹ MEB, Genel ve Özel, s. VIII.

BİRİNCİ BÖLÜM

ÖĞRETMEN YETERLİKLERİ VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

1.1. ÖĞRETMEN YETERLİKLERİ

Bir öğretmenin, alanında uzman olmasının yanında, genel kültür düzeyi yüksek olmalı ve bunun yanında, “kim, nerede, niçin ve nasıl öğretilmelidir?” sorusuna cevap verebilecek iyi bir mesleki formasyona sahip olması da gerekmektedir. Öğretmenlik mesleğinde yeterli olmak demek, bu mesleğin gerektirdiği görevleri ve hizmetleri yerine getirebilme düzeyinin yeterli olması anlamına gelmektedir. Öğretmenlik mesleği, insanı eğitme ve yetiştirme görevi olduğu için bir bakıma “insan sevgisi” anlamına gelen pedagojik sevginin de bir öğretiliminde mutlaka bulunması gerekir. Öğretmenlik sadece para kazanma mesleği değil, aynı zamanda insan kazanma ve eğitme görevi üzerine bir fedakârlık mesleğidir. Öğretmenin görevinde başarılı olabilmesi için yetiştirilmesi aşamasında mesleğiyle ilgili bazı nitelikleri kazanması gerekmektedir. Öğretmenlerin genel eğitimi ve özel alan (branş) eğitiminin yanında, eğitim ve öğretim faaliyetleriyle ilgili kuramları öğrenmesi ve öğrencilerini eğitimin amaçlarına yöneltme bakımından da belli bir yeterliğe sahip olması gerekir.²² Eğitim ve öğretim sisteminin en önemli ögesi ve hatta olmazsa olmazı iyi bir öğretmendir. Kaliteli ve nitelikli eğitim öğretim faaliyetlerini, mesleği ve alanıyla ilgili gerekli yeterliklere sahip öğretmenler yapabilir.²³

Öğretmenlik mesleği günümüzde daha fazla özellik ve daha fazla yeterlik gerektiren bir meslek haline gelmiştir. 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu’nun 43. maddesinde; “*öğretmenlik, genel kültür, özel alan eğitimi ve pedagojik formasyonla sağlanan özel bir ihtisas mesleğidir.*” denilmek suretiyle öğretmenlik mesleği üç boyutta ele alınmaktadır. Buna göre iyi bir öğretmen; kendisinden beklenen yeterli pedagojik formasyona, genel kültüre ve özel alan bilgisine sahip olmalıdır. Özel alan bilgisiyile ilgili olarak bir öğretmen, alanıyla ilgili verdiği dersin konularını çok iyi bilmeli, kendi alanındaki gelişmeleri yakından takip etmeli,

²² Davut Işıkdöğün, **İlköğretim DKAB Öğretmenliği Bölümü Mezunu Öğretmenlerin Yeterlikleri**, YDT, Ankara Üni. Sosyal Bilimler Enstitüsü (SBE), Ankara, 2006, ss. 12, 13.

²³ Uslu, ss. 41-43.

öğrencilerden gelecek soruları cevaplandırabilmek için çeşitli araştırmalar yaparak kendi özel alan bilgisini geliştirmelidir.²⁴

Türkiye'de MEB'in öncülüğünde ilgili tarafların da katılımlarıyla öğretmenlerin yeterliklerini belirlemeye yönelik ilk ciddi çalışma, 1995 yılında başlatılan çalışmalar zaman zaman kesintiye uğrasa da günümüze kadar sürdürülmüştür. Bu çalışmaların ilk ürünü olan “Eğitme ve Öğretme Yeterlikleri”, öğretmenlerin eğitimi ve yetiştirilmesi faaliyetlerinin düzenlenmesinde kullanılmak üzere MEB tarafından 17.02.2002 tarihinde yürürlüğe konmuştur. Böylece öğretmen yetiştiren fakülte ve yüksekokullardan öğretmenleri belirlenen yeterliklere sahip olacak şekilde yetiştirilmeleri istenmiştir.²⁵ 2002 yılında belirlenen özel alana ait öğretmen yeterlikleri şunlardır;

*1. Temel bilgileri, kavramları, ilkeleri değişik biçimlerde açıklama, 2. Farklı görüş, kurma, öğrenme yolları, araştırma ve inceleme yöntemlerini açıklama, 3.Öğrenme-öğretme kaynaklarını ve öğretim malzemelerini değerlendirme ve seçme, 4. Alanında araştırmalar yaparak bilgi üretme, 5. Öğrencileri alanla ilgili sorular sormaya, düşünceleri farklı perspektiflerden görmeye ve bilgi üretmeye özendirecek programları kullanma ve geliştirme, 6. Öğrencinin, gerekli bilgi ve becerileri başka alanlarla ilişkilendirmesine olanak verecek disiplinler arası öğretim deneyimleri oluşturma, 7. Alana ilişkin problemleri tanıma, çözüm yolları arama, uygun çözüm yolunu seçme, uygulama ve değerlendirme biçiminde kullanır.*²⁶

Öğretmen yeterlikleri, öğretmenlerde bulunması gereken bilgi, beceri, tutum, değerler ve nitelikler bütünüdür. Öğrenme ortamlarını oluşturan ve öğretim programlarını uygulayan öğretmenler olduğundan eğitim-öğretim sürecinde en önemli görevi icra eden öğretmenlerin niteliklerinin araştırılması ve geliştirilmesi kaçınılmaz bir gerçekliktir. Ülkemizde bu gerçeklikten hareketle, 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu'nun 45. maddesi ile; “Öğretmen adaylarında genel kültür, özel alan eğitimi ve pedagojik formasyon bakımından aranacak nitelikler MEB tarafından tespit olunur.” denilmektedir. Yüklenen bu görevin gereği olarak, MEB

²⁴ Uslu, s. 44.

²⁵ Işıkdoğan, s. 13.

²⁶ Işıkdoğan, ss. 14, 15.

ÖYEGM tarafından “Öğretmenlik Mesleği Genel Yeterlikleri” ve “Özel Alan Yeterlikleri” çalışmaları yürütülmüş ve bu konularda çeşitli sonuçlara ulaşılarak bazı yeterlikler belirlenmiştir.²⁷

Öğretmenlik Mesleği Genel Yeterlikleri; Öğretmenlik mesleğini etkin ve verimli biçimde yerine getirebilmek amacıyla tüm öğretmenlerde bulunması gereken bilgi, beceri ve tutumları kapsamaktadır. Bunlar;

- *Kişisel ve Mesleki Değerler - Mesleki Gelişim,*
- *Öğrenciyi Tanıma,*
- *Öğretme ve Öğrenme Süreci,*
- *Öğrenmeyi, Gelişimi İzleme ve Değerlendirme,*
- *Okul-Aile ve Toplum İlişkileri,*

• *Program ve İçerik Bilgisi,* olmak üzere toplam 6 ana yeterlik alanı, bu yeterliklere ilişkin toplam 31 alt yeterlik ve bu yeterliklere ait toplam 233 performans göstergesinden oluşmaktadır.²⁸

Öğretmenlerin Özel Alan Yeterlikleri; Öğretmenlerin sahip olması gereken nitelikler ve yeterlikler, öğretmenin görev yaptığı kademeye ve alanına göre farklılıklar göstermektedir. Bu sebeple tüm öğretmenlerde bulunması gereken bilgi, beceri, tutum ve değerleri gösteren Öğretmenlik Mesleği Genel Yeterlikleri’nin yanında her bir alana özgü olarak öğretmenlerin “Özel Alan Yeterlikleri” geliştirilmiştir.²⁹ MEB ÖYEGM tarafından yürütülen ilköğretim özel alan yeterlikleriyle ilgili çalışmalar, 2008 yılında tamamlanarak toplam 16 alana ait özel alan yeterlikleri tespit edilerek bir kitap halinde basılmıştır.³⁰ Bu çalışmalarda özel alan yeterlikleri kapsamında; A.Yeterlik Alanı, B.Kapsam, C.Yeterlikler, D.Performans Göstergeleri, her bir yeterlik maddesi için, A1, A2, A3 performans seviye göstergeleri tespit edilmiştir. Performans göstergeleri, ilköğretim ve okul öncesi öğretim programları esas alınarak hazırlanmıştır.³¹

²⁷ Uslu, s. 46.

²⁸ MEB, Genel ve Özel, ss. VIII-38.

²⁹ Uslu, s. 47.

³⁰ MEB, Genel ve Özel, ss. XI, XII.

³¹ MEB, Genel ve Özel, ss. 42-43.

1.2. ÖĞRETMEN YETERLİKLERİYLE İLGİLİ YAPILAN ARAŞTIRMALAR

Çalışmanın bu kısmında konuyla ilgili yapılan araştırmalara ve bazı araştırmaların kısa özetlerine yer verilmiştir. Konuyla ilgili yapılan araştırmalar iki alt başlık altında toplanmıştır. İlk başlık altında öğretmenlerin genel yeterlikleri ve diğer bazı yeterlikleriyle ilgili, ikinci başlık altında ise öğretmenlerin özel alan yeterlikleriyle ilgili literatürde yer alan araştırmalara yer verilmiştir.

Türkiye’de tamamlanmış yüksek lisans ve doktora tezleri üzerine YÖK tez tarama sayfasında 08.01.2018 tarihinde yapılan taramalar sonrasında “Öğretmen yeterli” ifadesi geçen tez sayısı 28, “öğretmenlerinin yeterli” ifadesi geçen tez sayısı 19, “Özel Alan Yeterli” ifadesi geçen tez sayısı ise 26 olarak tespit edilmiştir. Tez adında “DKAB” (din kültürü ve ahlak bilgisi) ifadesi geçen tez sayısı 6, “Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğretmen” ifadesi geçen tez sayısı ise 39’dur. Yüksek lisans ve doktora düzeyinde tamamlanarak onaylanmış olan bu tezler YÖK tarafından tez tarama sayfasında araştırmacıların istifadesine sunulmaktadır.³² Bu tezlerden pekçoğuna doğrudan ulaşılabilirken bazı tezlere yazarları tarafından doğrudan ulaşılmasına belirli süreye kadar kısıtlama getirildiğinden bunlara ancak üniversitelerine yapılacak yazılı başvurularla ya da üniversite, enstitü veya fakültelerin kütüphaneleri aracılığıyla ulaşılabilir.

1.2.1. Öğretmenlerin Genel ve Diğer Yeterlikleriyle İlgili Araştırmalar

Öğretmenler, eğitim ve öğretim faaliyetlerinin en önemli unsuru olduğundan onların iyi yetiştirilmelerine yönelik çeşitli araştırmalar yapılmış, yapılmaya da devam etmektedir. Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Teşkilatı (UNESCO) tarafından 1986’da yapılan bir çalışmada, eğitilmiş bir kişinin geliştirilmesi gereken temel özellikleri belirlenirken, “Öğretmen nasıl bir insan olmalıdır?” sorusuna

³² Yüksek Öğretim Kurulu (YÖK) Tez Tarama Merkezi İnternet Sayfası Adresi; <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tarama.jsp> , (08.01.2018).

eğitimcilerin verdikleri cevaplar ve öğretmenin özellikleri tespit edilerek maddeler halinde ortaya konmuştur.³³

Türkiye'de öğretmenlerin yeterliklerini belirlemeye yönelik olarak, MEB'in öncülüğünde 1995 yılında başlatılan çalışmalar sonunda öğretmenlerin "Eğitme ve Öğretme Yeterlikleri", belirlenerek öğretmen yetiştirme faaliyetlerinin düzenlenmesinde kullanılmak üzere 17.02.2002 tarihinde yürürlüğe girmiştir.³⁴ Öğretmenlik mesleği genel yeterlikleriyle ilgili çalışmalar belli bir plan dâhilinde MEB ÖYEGM tarafından yürütülmektedir. Özenle seçilen akademisyenler ve yapılan titiz çalışmalar sonrasında "Öğretmenlik Mesleği Genel Yeterlikleri" tespit edilerek 2006 yılında kitap halinde basılmıştır.³⁵

08.01.2018 tarihinde "YÖK Tez Tarama" internet sayfasındaki "tez adı" bölümünden "öğretmen yeterli" ifadesi ve "öğretmenlerinin yeterli" ifadesiyle yapılan taramalar sonucunda 47 adet tamamlanmış yüksek lisans ve doktora tezi tespit edilmiştir. Bu tezler tamamlamış, araştırmacıların ve ilgilenenlerin faydalanabilmesi için "YÖK Tez Tarama" sayfasına konmuştur.

Bu konuyla ilgili yapılmış diğer bazı araştırmalar ise şu şekildedir:

Şimşek, "İlköğretim DKAB dersi öğretmenlerinin yeterlikleri (Erzurum Örneği)" isimli doktora teziyle, ilköğretim DKAB dersi öğretmenlerinin yeterliklerini araştırmayı amaçlamıştır. Araştırmacı, öğretmenlerin yeterliklerinin belirlenmesinde Doğan ve Altaş tarafından geliştirilen "İlköğretim DKAB Öğretmenlerinin Yeterlik Ölçeği"ni kullanmıştır. Öğretmenlerin sahip olması gereken yeterliklerin ve sahip olma düzeylerinin; çeşitli değişkenlere göre farklılık gösterip göstermediği araştırılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre, mezun olunan lise türüne göre, mezun olunan fakülte durumu durumu değişkenine göre anlamlı farklılaşma tespit edililirken, cinsiyete, hizmet yılına göre, hizmet içi eğitim alma durumuna göre, anlamlı farklılaşma tespit edilememiştir.³⁶

Davran, "İlköğretim Kurumlarındaki Öğretmenlik Uygulamasının Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Yeterliklerini Kazanmaları Üzerindeki Etkisi (Van İli Örneği)" adlı araştırmasıyla ilköğretim kurumlarındaki öğretmenlik uygulamalarının,

³³ Uslu, s. 45.

³⁴ Işıkdoğan, s. 13.

³⁵ MEB, Genel, ss. I – 44.

³⁶ Eyüp Şimşek, **İlköğretim DKAB dersi öğretmenlerinin yeterlikleri (Erzurum Örneği)**, YDT, Atatürk Üni. SBE, Felsefe ve Din Bilimleri Ana Bilim Dalı (ABD), Erzurum, 2006, ss. III-185.

öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik yeterliliklerini kazanmalarına yönelik etkilerini ve uygulama aşamasında karşılaşılan sorunları ortaya koymayı ve çözüm önerileri sunmayı amaçlamıştır.³⁷

Karaca, “Öğretmen Adaylarının Ölçme ve Değerlendirme Yeterliklerine İlişkin Algıları” adlı doktora çalışmasında geliştirdiği yeterlik algısı ölçeğiyle öğretmen adaylarının kendi algıları göre öğretimin amacına ve hedef davranışlara uygun ölçme ve değerlendirme yeterlik düzeylerini saptamayı amaçlamıştır.³⁸

Turan, “Öğretmenlerin Çalışma Statülerine Göre Yeterliklerinin İncelenip Öğretmenlik Kariyer Basamaklarında Yükselmelerinin Değerlendirilmesi” adlı yüksek lisans teziyle, öğretmenlerin kariyer basamaklarında yükselmelerini değerlendirmeyi amaçlamıştır.³⁹

Pınar Gündoğdu, “Müzik Öğretmenlerinin Mesleki Yeterliklerinin İncelenmesi ve Değerlendirilmesi” adlı tezinde MEB tarafından hazırlanan “Müzik Öğretmenleri Mesleki Yeterlik Anketi”ni müzik öğretmenlerine uygulamıştır.⁴⁰

Karakaş, araştırmasında, “öğretmen yeterlik ölçeği” uygulayarak, okul öncesi öğretmenlerinin sahip olmaları gerekli olan yeterliklere ne düzeyde sahip olduklarını ve bu yeterliklerin çeşitli değişkenlere göre farklılık gösterip göstermediğini araştırarak amaçlamıştır.⁴¹

Seferoğlu, Hacettepe Üniversitesi (Üni.) EF, Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi bölümünün son sınıf öğrencilerine öğretmen yeterlikleri açısından kendilerini nasıl değerlendirdiklerini belirlemeyi amaçlayan bir araştırma yapmıştır.⁴²

Özdemir, “Sınıf Öğretmeni Adaylarının Öğretim Sürecine İlişkin Öz-Yeterlik İnançlarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi” isimli araştırmasıyla sınıf öğretmeni adaylarının öğretim sürecine ilişkin öz-yeterlik inançlarının farklı değişkenlere göre farklılaşıp farklılaşmadığı incelemeyi amaçlamıştır. Araştırmanın

³⁷ Filiz Mete, **Türkçe’yi Yabancı Dil Olarak Öğreten Öğretmenlerin Özel Alan Yeterlikleri Üzerine Bir Araştırma**, YDT, Gazi Üni. EBE, Ankara, 2012, s. 97.

³⁸ Mete, s. 98.

³⁹ Pınar Gündoğdu ve Jale Deniz, **Müzik Öğretmenlerinin Mesleki Yeterliklerinin İncelenmesi ve Değerlendirilmesi**, Marmara Üni. Atatürk EF. Eğitim Bilimleri Dergisi, Cilt: 27, Sayı: 27, İstanbul, 2008, ss. 119-134.

⁴⁰ Mete, s. 99.

⁴¹ Mete, s. 99.

⁴² Mete, s. 99.

sonucunda, öğretmen adaylarının öğretim sürecinin bazı boyutlarına ilişkin öz-yeterlik inançlarının cinsiyet, öğrenim görülen branşı tercih sırası, tercih nedeni ve öğretmenlik yapmaya istekli olmaya yönelik tutum değişkenlerine göre anlamlı düzeyde farklılaştığı, bunun yanında mezun olunan lise, öğrenim görülen üniversite ve öğretim biçimi değişkenlerine göre ise anlamlı bir şekilde farklılığa neden olmadığı belirlenmiştir.⁴³

Düzakaya, “İlköğretim II. Kademe Fen ve Teknoloji Dersi Öğretmenlerinin Eğitim Öğretim Sürecinde Yeterliklerinin Bazı Değişkenlere Göre İncelenmesi” adlı çalışmada fen bilgisi öğretmenlerinin fen bilgisi dersi eğitim öğretim sürecine yönelik yeterliklerini ve bu yeterliklerinin çeşitli değişkenler açısından farklılık gösterip göstermediğini araştırmıştır.⁴⁴

Taşkın ve Hacıömeroğlu, “Öğretmen Özyeterlik İnanç Ölçeğinin Türkçeye Uyarlanması ve Sınıf Öğretmeni Adaylarının Özyeterlik İnançları” isimli araştırmalarıyla “Öğretmen Özyeterlik İnanç Ölçeğini” Türkçe’ye uyarlamayı amaçlamışlardır. Araştırma sonucunda öğretmen adaylarının özyeterlik inançları arasında başarı düzeylerine göre anlamlı fark bulunmadığı, özyeterlik inançlarının cinsiyetlerine göre farklılaşmadığı tespit edilmiştir.⁴⁵

Gökçe, “İlköğretim Öğretmenlerinin Yeterlikleri” adlı çalışmasıyla ilköğretim öğretmenlerinin yeterliklere sahip olma düzeylerini ve bu yeterliklerin çeşitli değişkenlere göre farklılaşma gösterip göstermediğini araştırmıştır.⁴⁶

Yusuf Bahri (Y. B.) “İlköğretim DKAB Öğretmenlerinin Öğrenci Başarısını Değerlendirme Yeterlikleri: İstanbul Örneği” isimli doktora çalışmasıyla ilköğretim DKAB öğretmenlerinin öğrenci başarısını değerlendirme yeterliklerini araştırmayı amaçlamıştır. Araştırma sonuçlarına göre DKAB öğretmenlerinin öğrencilerin başarısının değerlendirilmesinde yeterli oldukları tespit edilmiştir. Ayrıca mezuniyet türünün, lisansüstü eğitimin, hizmet öncesinde alınan ölçme ve değerlendirme eğitiminin öğretmenlerin ölçme ve değerlendirme yeterliklerinde farklılaşmalara

⁴³ Soner Mehmet Özdemir, **Sınıf Öğretmeni Adaylarının Öğretim Sürecine İlişkin Öz-Yeterlik İnançlarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi**, Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi, Bahar 2008, Sayı: 54, ss. 277-306.

⁴⁴ Mete, s. 101.

⁴⁵ Çiğdem Şahin Taşkın ve Güney Hacıömeroğlu, **Öğretmen Özyeterlik İnanç Ölçeğinin Türkçeye Uyarlanması ve Sınıf Öğretmeni Adaylarının Özyeterlik İnançları**, Dokuz Eylül Üni. Buca EF Dergisi, Sayı: 27, İzmir, 2010, ss. 63-72.

⁴⁶ Mete, s. 101.

neden olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Bunun yanında branştan/branşdışı olma, yaş grubu, kurum türü, hizmet süresi, hizmet içinde ölçme ve değerlendirme eğitimi, yeterlik algısı ve meslek sevgisi öğretmenlerin ölçme ve değerlendirme yeterliklerinde anlamlı farklılaşmalara yol açtığı tespit edilmiştir. Cinsiyet değişkenine göre ise, ölçme ve değerlendirmenin bazı boyutlarında anlamlı farklılaşmalar görüldüğü anlaşılmıştır. DKAB Öğretmenliği Bölümü mezunu öğretmenlerin DKAB dersinde daha farklı ölçme ve değerlendirme kriter ve uygulama beklentisi mezuniyet açısından dikkat çekmektedir.⁴⁷

1.2.2. Öğretmenlerin Özel Alan Yeterlikleriyle İlgili Araştırmalar

MEB ÖYEGM tarafından yürütülen ilköğretim özel alan yeterlikleriyle ilgili çalışmalar, 2008 yılında tamamlanarak 16 alanın özel alan yeterlikleri tespit edilerek kitap halinde basılmıştır. Bu dersler şu şekildedir: Türkçe, İngilizce, Okul Öncesi, Görsel Sanatlar, Bilişim Teknolojileri, , Matematik, Sınıf Öğretmenliği, Sosyal Bilgiler, Müzik, Beden Eğitimi, DKAB, Fen ve Teknoloji, Teknoloji ve Tasarım ve Özel Eğitim (Görme, İşitme ve Zihinsel Engelliler) Öğretmenliği.⁴⁸ MEB tarafından belirlenen 16 branştan birisi olan “İlköğretim DKAB Öğretmeni Özel Alan Yeterlikleri” bu kitabın 218 ile 236 sayfaları arasında yer almaktadır. Belirlenmiş olan “İlköğretim DKAB Öğretmeni Özel Alan Yeterlikleri” şu şekildedir;

Yeterlik Alanı 1-Öğretimi Planlama, Düzenleme ve Değerlendirme. Bu alanda 8 yeterlik ve bu yeterliklere ait performans göstergeleri bulunmaktadır.

Yeterlik Alanı 2- Din Olgusu. Bu alanda 10 yeterlik ve bu yeterliklere ait performans göstergeleri bulunmaktadır.

Yeterlik Alanı 3- İnanç. Bu alanda 3 yeterlik ve bu yeterliklere ait performans göstergeleri bulunmaktadır.

Yeterlik Alanı 4- İbadet. Bu alanda 7 yeterlik ve bu yeterliklere ait performans göstergeleri bulunmaktadır.

⁴⁷ Yusuf Bahri Gündoğdu, **İlköğretim DKAB Öğretmenlerinin Öğrenci Başarısını Değerlendirme Yeterlikleri (İstanbul Örneği)**, YDT, İstanbul Üni. SBE, Felsefe ve Din Bilimleri ABD, İstanbul, 2011, s. III.

⁴⁸ MEB, Genel ve Özel, ss. XI, XII.

Yeterlik Alanı 5- Ahlak ve Değerler. Bu alanda 6 yeterlik ve bu yeterliklere ait performans göstergeleri bulunmaktadır.

Yeterlik Alanı 6- Meslekî Gelişimi Sağlama. Bu alanda 3 yeterlik ve bu yeterliklere ait performans göstergeleri bulunmaktadır.⁴⁹

Öğretmenlerin özel alan yeterlikleri üzerine yapılmış olan araştırmalar şu şekildedir:

Görkaş, “İngilizce öğretmen adaylarının özel alan yeterliliklerinin YÖK, MEB ve İngiliz Dili Eğitimi lisans programlarında bulunan yeterlilikler açısından incelenmesi” isimli yüksek lisans teziyle; İngilizce öğretmen adaylarının sahip olması gereken özel alan yeterliliklerini MEB, YÖK ve İngiliz Dili Eğitimi lisans programları yeterlilikleri açısından incelemeyi amaçlamıştır.⁵⁰

Kandırılmaz, “Ortaokul matematik öğretmenlerinin matematik öğretmenliği özel alan yeterliklerinin incelenmesi” isimli yüksek lisans teziyle, ortaokul matematik öğretmenlerinin özel alan yeterliklerini, öğretmenleri gözlemleyerek ve öğretmenlerle görüşmeler yaparak belirlemeyi amaçlamıştır.⁵¹

Er, Güzel sanatlar lisesi müziksel işitme okuma ve yazma dersi öğretmenlerinin özel alan yeterliklerine ilişkin bir tasarı örneği” isimli doktora teziyle, müziksel işitme okuma ve yazma dersini yürütmekte olan öğretmenlerin sahip olması gereken özel alan yeterliklerinin belirlemeyi amaçlamıştır.⁵²

Atmaca, “İngilizce öğretmenlerinin genel ve özel alan öğretmen yeterlilik seviyeleri üzerine bir araştırma” isimli doktora teziyle; İngilizce öğretmenliği programlarının güncel durumunu belirlemek ve öğretmen adaylarının öğretmenlik yeterliklerine katkısının etkililiğini değerlendirmek, genel ve özel alan yeterlikleri açısından kendilerini ne derece yeterli gördüklerini bulmayı amaçlamıştır.⁵³

Karabulutlu, “Beden eğitimi öğretmenlerinin mesleki eğitimlerinin özel alan yeterliliklerine etkisi” isimli yüksek lisans teziyle, beden eğitimi öğretmenlerinin

⁴⁹ MEB, Genel ve Özel, ss. 218-236.

⁵⁰ YÖK Tez Tarama internet sayfası; <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tarama.jsp> internet adresinde “özel alan yeterli” adıyla yapılan tarama sonucu ulaşılmaktadır. (08.01.2018).

⁵¹ YÖK Tez Tarama internet sayfası; <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tarama.jsp> internet adresinde “özel alan yeterli” adıyla yapılan tarama sonucu ulaşılmaktadır. (08.01.2018).

⁵² YÖK Tez Tarama internet sayfası; <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tarama.jsp> internet adresinde “özel alan yeterli” adıyla yapılan tarama sonucu ulaşılmaktadır. (08.01.2018).

⁵³ Çağla Atmaca, “İngilizce öğretmenlerinin genel ve özel alan öğretmen yeterlilik seviyeleri üzerine bir araştırma”, YDT, Gazi Üni. EBE, Ankara, 2016, ss. VII-IX.

mesleki eğitimlerinin özel alan yeterliliklerine etkisini incelemeyi amaçlamıştır. Verilerin çözümlenmesinde Mann Whitney-U, Kruskal Wallis-H ve Pearson Korelasyon Katsayısı testleri kullanılmıştır. Araştırma sonucunda; Beden eğitimi öğretmenlerinin özel alan yeterlilikleri açısından iyi olduğu saptanmıştır.⁵⁴

Aytekin, “Sınıf öğretmenlerinin ilkökul yöneticileri ve kendi algılarına göre özel alan yeterlikleri (Denizli il merkezi örnekleme)” isimli yüksek lisans teziyle, Denizli il merkezinde görev yapan sınıf öğretmenlerinin ve ilkökul yöneticilerinin algılarına göre sınıf öğretmenlerinin MEB tarafından belirlenmiş olan sınıf öğretmenliği özel alan yeterliklerini tespit etmeyi amaçlamıştır.⁵⁵

Candaş, Fen bilgisi öğretmenlerinin öz yeterliklerinin özel alan yeterlikleri bağlamında tespiti” isimli yüksek lisans teziyle, Fen Bilgisi öğretmenlerinin öz yeterlik inançlarını özel alan yeterlikleri bağlamında belirlemeyi amaçlamıştır.⁵⁶

Köroğlu, “Öğretmen Adaylarının Özel Alan Yeterlikleri İle Öğrenme Stilleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi” isimli yüksek lisans teziyle, öğretmen adaylarının özel alan yeterlikleri ile öğrenme stilleri arasındaki ilişkinin farklı değişkenlere göre farklılaşıp farklılaşmadığını ve özel alan yeterlikleri ile öğrenme stilleri arasındaki ilişkiyi tespit etmeyi amaçlamıştır. Araştırma sonucunda öğrencilerin özel alan yeterlikleri ile öğrenme stilleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır. Özel alan yeterlikleri algılarında ise bazı değişkenlere göre anlamlı fark olduğu sonucuna ulaşılmıştır.⁵⁷

Güleryüz, “Müzik Öğretmeni Adaylarının Özel Alan Yeterliklerinin İncelenmesi” isimli yüksek lisans teziyle, müzik öğretmeni adaylarının özel alan yeterlik algılarının cinsiyet, Ağırlıklı Genel Not Ortalaması (AGNO) ve üniversite değişkenlere göre farklılaşıp farklılaşmadığını araştırmıştır.⁵⁸

Karadoğan, Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmeni Yetiştiren Kurumların Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmeni Özel Alan Yeterliklerini Karşılama Düzeyi” isimli

⁵⁴ Ziya Karabulutlu, **Beden eğitimi öğretmenlerinin mesleki eğitimlerinin özel alan yeterliliklerine etkisi**, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi (YYLT), Gazi Üni. EBE, Ankara, 2016, ss. V, VI.

⁵⁵ YÖK Tez Tarama internet sayfası; <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tarama.jsp> internet adresinde “özel alan yeterli” adıyla yapılan tarama sonucu ulaşılmaktadır. (08.01.2018).

⁵⁶ YÖK Tez Tarama internet sayfası; <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tarama.jsp> internet adresinde “özel alan yeterli” adıyla yapılan tarama sonucu ulaşılmaktadır. (08.01.2018).

⁵⁷ Mustafa Köroğlu, **Öğretmen Adaylarının Özel Alan Yeterlikleri İle Öğrenme Stilleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi**, YYLT, Ahi Evran Üni. SBE, Kırşehir, 2015, ss. I-II.

⁵⁸ Şebnem Güleryüz, **Müzik Öğretmeni Adaylarının Özel Alan Yeterliklerinin İncelenmesi**, YYLT, Atatürk Üni. EBE, Erzurum, 2015, s. III.

Yüksek lisans teziyle, Türk dili ve edebiyatı öğretmeni bölümlerinin müfredatlarını karşılaştırılarak müfredatların özel alan yeterliklerine uygunluğu tespit etmeye çalışmıştır. Araştırma sonucunda elde edilen bulgulara göre müfredatlar arasında birliğin olmadığı belirlenmiştir. Ayrıca bu çalışma bulgularına göre belirlenen özel alan yeterliklerinde Türk dili ve edebiyatı öğretmeninde olması gereken niteliklerin bazılarının yer verilmediği tespit edilmiştir.⁵⁹

Özyurt, “Fen Bilgisi Öğretmenliği Lisans Programı Dersleri Öğrenme Çıktılarının Fen Ve Teknoloji Öğretmenliği Özel Alan Yeterlikleri İle Örtüşme Düzeyi” isimli yüksek lisans teziyle, AİBÜ Fen Bilgisi Öğretmenliği programının Bologna Süreci kapsamında hazırlanan alan ve alan eğitimi dersleri öğrenme çıktıları ile MEB’in hazırladığı özel alan yeterlikleri karşılaştırmayı amaçlanmıştır.⁶⁰

Özkan, “KPSS Alan Bilgisi Testinin Türkçe Öğretmenliği Programı ve özel Alan Yeterlikleri Kapsamında İncelenmesi” isimli yüksek lisans teziyle, KPSS Türkçe Öğretmenliği Alan Bilgisi Testi’nin Türkçe öğretmenliği programıyla Türkçe öğretmenliği özel alan yeterlikleri bakımından uygun olup olmadığını incelemeyi ve adayların alan bilgisini ölçme yeterliklerini araştırmayı amaçlamıştır.⁶¹

Uslu, “Sosyal Bilgiler Eğitimi Lisans Programının Sosyal Bilgiler Öğretmeni Özel Alan Yeterlikleri Açısından İncelenmesi” isimli doktora araştırmasıyla sosyal bilgiler öğretmen adaylarının özel alan yeterliklerine yönelik öz-yeterlik inanç düzeylerini ve görüşlerini incelemeyi amaçlamıştır. Araştırmada nicel ve nitel araştırma yöntemleri birlikte kullanılmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde ve analizinde betimsel ve kestirimsel istatistikî süreçler takip edilmiştir. Araştırmada sosyal bilgiler öğretmen adaylarının hem “Sosyal Bilgiler Öğretmeni Özel Alan Yeterliklerine İlişkin Öz-Yeterlik İnançları Ölçeği” genelinde ve ölçek alt boyutlarında genel olarak yüksek düzeyde öz-yeterlik inancına sahip oldukları tespit edilmiştir.⁶²

⁵⁹ Ahmet Karadoğan, **Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmeni Yetiştiren Kurumların Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmeni Özel Alan Yeterliklerini Karşılama Düzeyi**, YYLT, Atatürk Üni. EBE, Erzurum, 2014, ss. III, IV.

⁶⁰ Yunus Özyurt, **Fen Bilgisi Öğretmenliği Lisans Programı Dersleri Öğrenme Çıktılarının Fen ve Teknoloji Öğretmenliği Özel Alan Yeterlikleri İle Örtüşme Düzeyi**, YYLT, Abant İzzet Baysal Üni. EBE, Bolu, 2014, ss. XI-XII.

⁶¹ Saliha Özkan, **KPSS Alan Bilgisi Testinin Türkçe Öğretmenliği Programı ve özel Alan Yeterlikleri Kapsamında İncelenmesi**, YYLT, Gaziantep Üni. EBE, Gaziantep, 2014, s. I.

⁶² Uslu, ss. V-VI.

Çavuş, “Sınıf Öğretmenlerinin Özel Alan Yeterlik Düzeyleri” isimli yüksek lisans teziyle, İstanbul ili Küçükçekmece ilçesinde bulunan İlköğretim okullarındaki sınıf öğretmenlerinin özel alan yeterliklerini belirlemeyi ve bunların bazı değişkenlere göre farklılaşıp farklılaşmadığını tespit etmeyi amaçlanmıştır.⁶³

Odabaş Kararmaz, “İlköğretim İngilizce Öğretmenlerinin Öğretmenlik Mesleği Özel Alan Yeterliklerine ilişkin Algılarının Belirlenmesi” isimli yüksek lisans teziyle, öğretmenlerin özel alan yeterliklerine ilişkin görüşlerini belirlemeyi ve bu görüşlerin çeşitli değişkenlere göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemeyi amaçlamıştır.⁶⁴

Selçuk, “Türkçe Öğretmenlerinin Eleştirel Düşünme Eğilimleri ve Özel Alan Yeterlik Düzeyleri Arasındaki İlişkinin Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesi (Muğla İli Örneği)”, isimli yüksek lisans teziyle, Türkçe öğretmenlerinin eleştirel düşünme eğilimleri ile özel alan yeterlilikleri arasındaki ilişki, farklı değişkenler açısından incelemeyi amaçlamıştır.⁶⁵

Fidan, “Öğretmenlerin ve Öğretmen Adaylarının Fen ve Teknoloji Özel Alan Yeterlikleri Hakkındaki Özyeterlik Algıları” isimli yüksek lisans teziyle fen ve teknoloji öğretmenleri ve öğretmen adaylarının MEB tarafından belirlenen fen ve teknoloji öğretmenliği özel alan yeterliklerine sahip olma düzeylerini araştırmayı amaçlamıştır.⁶⁶

Duman, “Bilişim Teknolojileri Öğretmenlerinin Özel Alan Yeterlikleri ve Uygulanma Düzeylerinin İncelenmesi” isimli yüksek lisans teziyle Bilişim Teknolojileri Öğretmenlerinin Özel Alan Yeterlikleri ve bu yeterliklerin uygulanma düzeylerini incelemiştir.⁶⁷

⁶³ Çavuş Oya, **Sınıf Öğretmenlerinin Özel Alan Yeterlik Düzeyleri**, YYLT, Abant İzzet Baysal Üni. EBE, Sınıf Öğretmenliği ABD, Bolu, 2014, ss. V-VI.

⁶⁴ Sema Odabaş Kararmaz, **İlköğretim İngilizce Öğretmenlerinin Öğretmenlik Mesleği Özel Alan Yeterliklerine ilişkin Algılarının Belirlenmesi**, YYLT, Bülent Ecevit Üni. SBE, Zonguldak, 2013, ss. III-IV.

⁶⁵ Bilal Selçuk, **Türkçe Öğretmenlerinin Eleştirel Düşünme Eğilimleri ve Özel Alan Yeterlik Düzeyleri Arasındaki İlişkinin Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesi (Muğla İli Örneği)**, YYLT, Muğla Sıtkı Kocaman Üni. EBE, Muğla, 2013, s. II.

⁶⁶ Mehmet Fidan, **Öğretmenlerin ve Öğretmen Adaylarının Fen ve Teknoloji Özel Alan Yeterlikleri Hakkındaki Özyeterlik Algıları**, YYLT, Ahi Evran Üni. Fen Bilimleri Enstitüsü (FBE), Kırşehir, 2012, s. II.

⁶⁷ Duygu Duman, **Bilişim Teknolojileri Öğretmenlerinin Özel Alan Yeterlikleri ve Uygulanma Düzeylerinin İncelenmesi**, YYLT, Hacettepe Üni. FBE, Ankara, 2012, ss. I-II.

Mete, “Türkçe’yi Yabancı Dil Olarak Öğreten Öğretmenlerin Özel Alan Yeterlikleri Üzerine Bir Araştırma” isimli doktora teziyle, Türkçe’nin yabancı dil olarak öğreten öğretmenlerin yeterlik alanlarını, yeterlik ve performans göstergelerini belirlemeyi amaçlamıştır. Araştırma sonucunda ulaşılan bazı sonuçlara göre; öğretmenlerin çoğunluğu mesleki bilgi, mesleki beceri ve mesleki tutum ve değerler bölümlerini çok önemli ya da önemli bulmaktadır.⁶⁸

Özbilen, “Sınıf Öğretmenlerinin Özel Alan Yeterlikleri Hakkındaki Görüşleri: Kars İli Örneği” isimli yüksek lisans teziyle, MEB tarafından 2008 yılında belirlenen “Sınıf Öğretmeni Özel Alan Yeterlikleri”ne göre, öğretmenlerin kendi yeterlikleri hakkındaki görüşlerini belirlemeye çalışmıştır.⁶⁹

Şengül, “Türkçe Öğretmenlerinin Özel Alan Yeterlikleri: Bir Durum Belirleme Çalışması” isimli yüksek lisans çalışmasıyla, “Türkçe Öğretmeni Özel Alan Yeterlikleri”ne sahip olma durumlarına ilişkin düşüncelerini tespit etmeyi amaçlamıştır.⁷⁰

Gül, “Fen Eğitiminde Öğretmenlerin Özel Alan Yeterlikleri” isimli yüksek lisans teziyle fen bilgisi öğretmenlerini MEB tarafından belirlenen yeterliklere sahip olma düzeylerini araştırmıştır. Araştırma sonunda fen bilgisi öğretmenlerinin özel alan yeterliklerine orta düzeyin üzerinde sahip oldukları sonucuna ulaşılmıştır.⁷¹

Gülteke, “Sınıf Öğretmenlerinin Matematik Özel Alan Yeterlikleri İle İlgili Görüşlerinin Analizi” isimli yüksek lisans teziyle, sınıf öğretmenlerinin matematik özel alan yeterlilikleri ile ilgili görüşlerinin analizini amaçlamıştır.⁷²

Avcı, “Sınıf Öğretmenlerinin Özel Alan Yeterliklerine İlişkin Görüşleri (Kilis İli Örneği)” isimli araştırmasıyla sınıf öğretmenlerinin özel alan yeterliklerine sahip olma düzeylerini öğretmenlerin kendi görüşlerine göre belirlemeyi amaçlamıştır.⁷³

⁶⁸ Mete, ss. III-250.

⁶⁹ Fatih Mutlu Özbilen, **Sınıf Öğretmenlerinin Özel Alan Yeterlikleri Hakkındaki Görüşleri: Kars İli Örneği**, YYLT, Çanakkale 18 Mart Üni. EBE, Çanakkale, 2012, ss. I-II.

⁷⁰ Kübra Şengül, **Türkçe Öğretmenlerinin Özel Alan Yeterlikleri: Bir Durum Belirleme Çalışması**, YYLT, Fırat Üni. EBE, Elazığ, 2012, ss. I-II.

⁷¹ Zeliha Gül, **Fen Eğitiminde Öğretmenlerin Özel Alan Yeterlikleri**, YYLT, Fırat Üni. EBE, Elazığ, 2012, s. II.

⁷² Mehmet Gülteke, **Sınıf Öğretmenlerinin Matematik Özel Alan Yeterlikleri İle İlgili Görüşlerinin Analizi**, YYLT, Mehmet Akif Ersoy Üni. SBE, Burdur, 2012, ss. I-II.

⁷³ Yunus Emre Avcı, **Sınıf Öğretmenlerinin Kendi Görüşlerine Göre Özel Alan Yeterliklerine Sahip Olma Düzeyleri (Kilis İli Örneği)**, YYLT, Kilis 7 Aralık Üni. SBE, Kilis, 2011, s. III.

Güneş, “Kimya Öğretmen Adaylarının Özel Alan Yeterliklerinin Araştırılması” isimli yüksek lisans teziyle, kimya öğretmen adaylarının özel alan yeterlik düzeylerini belirlemeyi ve bu yeterlik düzeylerinin sınıf seviyesi ve cinsiyete bağlı olarak değişip değişmediğini araştırmayı amaçlamıştır.⁷⁴

Bingöl Meşe, “Bilişim Teknolojileri Öğretmenlerinin Özel Alan Yeterlikleri Açısından Kendilerini Değerlendirmeleri: İzmir İli Örneği” isimli yüksek lisans teziyle, Bilişim Teknolojileri öğretmenlerinin özel alan yeterliklerinin gerektirdiği performans göstergelerini, eğitim-öğretim ortamında hangi sıklıkta gösterebildiklerini değerlendirmeyi amaçlamıştır.⁷⁵

Özlük, “Türkçe Öğretmenlerinin Özel Alan Yeterliklerine İlişkin Bir Araştırma (Kırıkkale İli Örneği)” isimli yüksek lisans teziyle Türkçe öğretmenlerinin özel alan yeterliklerine sahip olma durumlarına ilişkin görüşlerini belirlemeyi amaçlamıştır.⁷⁶

Yılmaz, “Türkçe Öğretmeni Adaylarının Özel Alan ve Öz Yeterlik Algıları” isimli yüksek lisans teziyle, Türkçe derslerini yürütecek olan öğretmen adaylarının özel alan yeterliklerinin ve öz yeterlik algılarının cinsiyete, öğretim şekline ve AGNO’ya göre farklılaşıp farklılaşmadığını tespit etmeyi amaçlamıştır.⁷⁷

Öztürk, “Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Okul, Aile ve Toplum İlişkileri Yeterlik Alanına İlişkin Görüşleri ve Öz Değerlendirmeleri” isimli araştırmasında sosyal bilgiler öğretmenlerinin görüşlerini ve öz değerlendirmelerini ortaya koymayı amaçlamıştır.⁷⁸

Kahyaoğlu ve Yangın, “İlköğretim Öğretmen Adaylarının Mesleki Öz-Yeterliklerine İlişkin Görüşleri” isimli araştırmasıyla Dicle Üni. Siirt EF’de eğitim gören öğretmen adaylarının mesleki yeterlilik düzeylerini yine öğretmenlerin kendi görüşlerine göre belirlemeyi, farklı değişkenler açısından farklılaşma olup olmadığını incelemeyi amaçlamıştır. Araştırma sonunda, ilköğretim fen bilgisi öğretmenliği

⁷⁴ Sinem Güneş, **Kimya Öğretmen Adaylarının Özel Alan Yeterliklerinin Araştırılması**, YYLT, Gazi Üni. EBE, Ankara, 2011, ss. IV-V.

⁷⁵ Elif Tuba Bingöl Meşe, **Bilişim Teknolojileri Öğretmenlerinin Özel Alan Yeterlikleri Açısından Kendilerini Değerlendirmeleri: İzmir İli Örneği**, YYLT, Ege Üni. FBE, İzmir, 2010, s. V.

⁷⁶ Yağmur Özge Özlük, **Türkçe Öğretmenlerinin Özel Alan Yeterliklerine ilişkin Bir Araştırma (Kırıkkale Örneği)**, YYLT, Kırıkkale Üni. SBE, Kırıkkale, 2010, ss. II-III.

⁷⁷ İsa Yılmaz, **Türkçe Öğretmeni Adaylarının Özel Alan ve Öz Yeterlik Algıları**, YYLT, Atatürk Üni. SBE, Türkçe Eğitimi ABD, Erzurum, 2010, s. IV.

⁷⁸ Uslu, ss. 113, 114.

bölümünde okuyan öğretmen adaylarının diğer bölümlerdekilere göre mesleki olarak daha yüksek öz-yeterlik düzeyine sahip oldukları tespit edilmiştir. Sınıf öğretmeni adaylarının özel alan yeterlilik algılarının cinsiyete ve mezun olunan lise türüne göre farklılaşma göstermediği, genel olarak sınıf öğretmeni adaylarının yeterlik algılarının yeterli olduğu sonucuna ulaşılmıştır.⁷⁹

Karacaoğlu, “AB uyum sürecinde öğretmen yeterlilikleri” isimli doktora teziyle, Avrupa Birliği (AB) uyum sürecinde bulunan Türkiye'nin ihtiyaç duyduğu öğretmen yeterliliklerini belirlemeyi ve öğretmenlerin bu yeterliliklere sahip olma düzeylerini değerlendirmeyi amaçlamıştır. Araştırmanın bulgularından bazılarına göre öğretmenlerin kendilerini çok yeterli gördükleri, gözlemcilerin ve öğretmen adaylarının öğretmenleri kısmen yeterli bulduğu sonuçlarına ulaşılmıştır.⁸⁰

Coşkun, Özer ve Tiryaki, “Türkçe Öğretmeni Adaylarının Özel Alan Yeterlik Algılarının Değerlendirilmesi” isimli araştırmalarıyla Türkçe öğretmeni adaylarının özel alan yeterlilik algılarının çeşitli değişkenler açısından değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Araştırma sonuçlarına göre Türkçe öğretmeni adaylarının yeterlik algı ortalamalarının alanlara göre çok yüksek seviyelerde olduğu ve yeterlik alanları arasında orta ve yüksek düzeylerde bir ilişki olduğu belirlenmiştir. Ayrıca öğretmenlerin özel alan yeterlik algılarının cinsiyet, öğrenim görülen lise türü, bölümü tercih sırası ve akademik başarıya göre anlamlı bir farklılaşma göstermediği; ikinci öğretimde bulunan öğrencilerin birinci öğretimdeki öğrencilere göre daha yüksek yeterlik algısına sahip olduğu tespit edilmiştir.⁸¹

Kutlu ve Gökdere, “Öğretmen adaylarının fen öğretimine yönelik tutumlarının ve özyeterlik inanç düzeylerinin incelenmesi” isimli çalışmalarıyla sınıf öğretmeni adaylarının fen öğretimine ait tutumlarını ve özyeterliklerini belirlemeyi ve bunlar arasındaki ilişkiyi çeşitli değişkenler açısından incelemeyi amaçlamışlardır. Bu araştırmanın sonucunda öğretmen adaylarının fen öğretimine ait tutumları ve

⁷⁹ Mustafa Kahyaoğlu ve Selami Yangın, **İlköğretim Öğretmen Adaylarının Mesleki Özyeterliliklerine İlişkin Görüşleri**, Kastamonu Eğitim Dergisi, Mart 2007, Cilt:15, No:1, Kastamonu, 2007, ss. 73-83.

⁸⁰ Ömer Cem Karacaoğlu, **AB uyum Sürecinde Öğretmen Yeterlilikleri**, YDT, Ankara Üni. EBE, Eğitim Programları ABD, Eğitimde Program Geliştirme Bilim Dalı, Ankara, 2008, ss. IV-VI.

⁸¹ Eyyüp Coşkun, Bayram Özer ve Esra Nur Tiryaki, **Türkçe Öğretmeni Adaylarının Özel Alan Yeterlik Algılarının Değerlendirilmesi**, Dokuz Eylül Üni. Buca EF Dergisi, Sayı: 27, Yıl: 2010, İzmir, 2010, ss. 123-136.

özyeterlik seviyeleri arasında pozitif yönde anlamlı ilişki bulunduğu ve öğretmen adaylarının özyeterlik seviyelerinin düşük seviyede olduğu sonucuna ulaşılmıştır.⁸²

Kahramanoğlu ve Ay, “Sınıf Öğretmeni Adaylarının Özel Alan Yeterlik Algılarının Çeşitli Değişkenler Açısından Analizi” isimli araştırmasıyla sınıf öğretmeni adaylarının özel alan yeterlik algılarını çeşitli değişkenler açısından incelemeyi ve yeterlik algıları arasındaki ilişkileri ortaya koymayı amaçlamışlardır. Araştırma sonuçlarına göre; Sınıf öğretmeni adaylarının yeterlik algılarının genel olarak yeterli olduğu görülmüştür.⁸³

Aydın, “Fen ve Teknoloji Öğretmenlerinin Alan Yeterliklerine İlişkin Bir Çalışma: Rize İl Örneği” isimli yüksek lisans teziyle fen ve teknoloji öğretmenlerini, “Fen ve Teknoloji Öğretmenlerinin Alan Yeterlikleri”ni ifade eden performans göstergelerine göre değerlendirmeyi amaçlamıştır.⁸⁴

Kök, Çiftçi ve Ayık, “Öğretmenlik Mesleği Özel Alan Yeterliklerine İlişkin Bir İnceleme (Okul Öncesi Öğretmenliği Örneği)” isimli araştırmasıyla okul öncesi öğretmen adaylarının özel alan yeterliklerine ilişkin görüşlerini incelemeyi amaçlamışlardır. Araştırmada veri toplama aracı olarak MEB tarafından belirlenmiş “Okul Öncesi Öğretmenliği Özel Alan Yeterlikleri” ve bununla beraber A2 düzeyindeki 62 performans göstergesinin araştırmacı tarafından dereceleme ölçeğine dönüştürülmesi ile elde edilmiştir.⁸⁵

Eğitim ve öğretim faaliyetlerinin en önemli aktörü konumunda bulunan “öğretmen” araştırmacılar tarafından önemsenmekte, “öğretmen yeterlikleri” ve “öğretmenlerin özel alan yeterlikleri” üzerine farklı başlık ve yöntemlerle pek çok araştırma yapılmış, yapılmaya da devam etmektedir.

⁸² Neşe Kutlu ve Murat Gökdere (2012). **Öğretmen adaylarının fen öğretimine yönelik tutumlarının ve özyeterlik inanç düzeylerinin incelenmesi**, X. Ulusal Fen Bilimleri ve Matematik Eğitimi Kongresinde sunulan bildiri, Niğde Üni., Niğde, Bildirinin internet adresi: http://kongre.nigde.edu.tr/xufbmek/dosyalar/tam_metin/pdf/2401-30_05_2012-16_05_28.pdf , (08.01.2018), s.1.

⁸³ Recep Kahramanoğlu ve Yusuf Ay, **Sınıf Öğretmeni Adaylarının Özel Alan Yeterlik Algılarının Çeşitli Değişkenler Açısından Analizi**, Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi, Türkiye, Sayı: 2/2, 2013, ss. 285-301.

⁸⁴ Yeliz Aydın, **Fen ve Teknoloji Öğretmenlerinin Alan Yeterliklerine İlişkin Bir Çalışma: Rize İl Örneği**, YYLT, Hacettepe Üni. SBE, İlköğretim ABD, Ankara, 2010, ss. IV, V.

⁸⁵ Mehmet Kök, Muhammet Çiftçi ve Ahmet Ayık, **Öğretmenlik Mesleği Özel Alan Yeterliklerine İlişkin Bir İnceleme (Okul Öncesi Öğretmenliği Örneği)**, Atatürk Üni. SBE Dergisi, Cilt: 15, Sayı: 1, Erzurum, 2014, ss. 169-183.

İKİNCİ BÖLÜM

YÖNTEM

Bu bölümde, araştırmanın deseni, araştırmanın evren ve örnekleme, veri toplama araçları, veri toplama araçlarının geliştirilmesi, verilerin toplanması ve verilerin analizleri ile ilgili bilgilere yer verilmiştir.

2.1. ARAŞTIRMANIN MODELİ

İH Ortaokulu DKAB öğretmenlerinin özel alan yeterliklerinin, bu yeterliklerin önem düzeyi ve buna katılma düzeylerinin belirlenmesinin amaçlandığı bu çalışma, nicel araştırma yöntemi ile hazırlanmıştır. Öğretmenlerin yeterliklerini incelemek amacıyla deneysel olmayan nicel araştırma desenlerinden tarama modeli kullanılmıştır. Tarama modeli, “geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımıdır. Araştırmaya konu olan olay, birey ya da nesne, kendi koşulları içinde ve olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır”⁸⁶. Başka bir ifade ile tarama modeli, bir konu ya da olaya ilişkin katılımcıların ilgileri, görüşleri, algıları, becerileri, yetenekleri tutumları ve benzeri (vb.) özelliklerinin incelendiği araştırmalara denilmektedir⁸⁷. Bu model, geniş bir evrenin birtakım özelliklerinin tanımlanmasında, birçok değişken arasındaki ilişkilerin aynı anda test edilmesine imkân sağlamaktadır⁸⁸.

⁸⁶ Niyazi Karasar, **Bilimsel araştırma yöntemi**, Sanem. 4. Baskı, Ankara, 1991, s. 77.

⁸⁷ Büyüköztürk ve Diğerleri, **Bilimsel Araştırma Yöntemleri**, Pegem Akademi Yayınları, 14. Baskı, Ankara, 2014. / Şener Büyüköztürk, **Sosyal Bilimler İçin Veri Analizi El Kitabı**, Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık, 9. Baskı, Ankara, 2008. / Abdullah Can, **SPSS İle Bilimsel Araştırma Sürecinde Nicel Veri Analizi**, Pegem Akademi Yayıncılık, 4. Baskı, Ankara, 2016. / Creswell, J. W. **Araştırma Deseni, Nitel, Nicel Ve Karma Yöntem Yaklaşımları**, (Çev. Ed. S.B. Demir), Eğiten Kitap, Ankara, 2013. / Sait Gürbüz Ve Faruk Şahin, **Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri**, Seçkin Yayıncılık, 2. Baskı, Ankara, 2015. / İsmail Karakaya, **Bilimsel Araştırma Yöntemleri**, Abdurrahman Tanrıoğen (Ed.), Bilimsel Araştırma Yöntemleri, Ankara: Anı Yayıncılık, Ankara, 2009, s. 55-84.

⁸⁸ Sait Gürbüz ve Faruk Şahin, **Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri**, Seçkin Yayıncılık, 2. Baskı, Ankara, 2015. / Ertuğrul Özdemir, **Kuramdan Uygulamaya Eğitimde Bilimsel Araştırma Yöntemleri**, Mustafa Metin (Ed.), Tarama Yöntemi, Pegem Akademi Yayınları, Ankara, 2015, ss. 77-97.

2.2. EVREN VE ÖRNEKLEM

Bu araştırma 2014-2015 Haziran ayı ve 2015-2016 eğitim-öğretim yılı Eylül ve Ekim aylarında özellikle seminer dönemlerinde Eskişehir, Kütahya, Afyon, Uşak, Manisa ve Balıkesir illerinde bulunan, MEB'e bağlı İH Ortaokullarında görev yapan DKAB öğretmenlerinin özel alan yeterliklerinin tespit edilmesini amaçlamaktadır.

Araştırmada, nicel veri toplama yöntemleri için uygun olan evren ve örneklem belirlenmiştir. Araştırmanın amacı doğrultusunda yanıtı aranan sorular için gerekli veriler, araştırmanın katılımcıları olan İH Ortaokulu DKAB öğretmenlerinden toplanmıştır.

2.2.1. Evren

Çalışmanın evrenini Türkiye'de bulunan İH Ortaokullarında görev yapan DKAB öğretmenleri oluşturmaktadır. Çalışmanın örnekleminin tespit edildiği dönem içinde Türkiye genelinde bulunan İH Ortaokullarında görev yapan toplam 3362 DKAB öğretmeni bulunmaktadır.

2.2.2. Örneklem

Araştırmada kullanılacak örneklem küme örneklem yöntemi kullanılarak seçilmiştir. Örneklem seçiminde önce araştırmacının kolay ulaşılabilir örneklem yöntemiyle ulaşım ve veri toplamada kolaylıklar göz önünde bulundurulmuştur. İl merkezleri seçiminde Basit Tesadüfi Örneklem Tekniği (Simple Random) ile 6 il seçilmiştir. Yapılan örneklem seçiminde Eskişehir, Kütahya, Afyon, Uşak, Manisa ve Balıkesir illeri araştırma için seçilmiştir. İkinci aşamada seçilen bu illerde yer alan İH Ortaokulları arasında yine basit rastgele örneklem tekniği kullanılarak en az 78 okul seçilmiştir, üçüncü aşamada ise seçilen bu 78 okulda görev yapan 355 DKAB öğretmenine hazırlanan anket formları dağıtılmıştır. %95'lik güvenirlik seviyesi göz

önüne alındığında tesadüfî yöntemle seçilen 355 öğretmenin evreni yansıtacağı değerlendirilmektedir⁸⁹.

2.3. VERİ TOPLAMA ARAÇLARI

Araştırmanın amacı doğrultusunda yanıtı aranan sorular için gerekli veriler, araştırmanın katılımcıları olan DKAB öğretmenlerinden nicel veri toplama araçları kullanılarak toplanmıştır. Ayrıca araştırma için belirlenen özel alan yeterlikleri MEB ve üniversitelerde yer alan uzmanlarının görüşlerine sunularak hazırlanmıştır. Araştırmada nicel verilerin toplanması için kullanılan verilerin türü, veri toplama araçlarının türü ve anket formları ekte verilmiştir.

2.3.1. Araştırmada kullanılan nicel veri toplama araçları

Araştırmada nicel verilerin toplanması amacıyla anket formunda düzenlenen biri özel alan yeterliklerinin önem düzeyini belirleyen diğeri de öğretmenlerin yeterlik düzeylerini bildirdikleri anket formları olmak üzere iki tür veri toplama aracı kullanılmıştır.

Bu araştırmada, İH Ortaokullarında görev yapan DKAB öğretmenlerine öncelikle hazırlanan anket uygulanmıştır. Anket, çalışmaya katılan öğretmenlerin sosyo-demografik özelliklerini belirleyen 17 soruluk birinci bölüm ve İH Ortaokulu DKAB öğretmeni özel alan yeterliklerine ilişkin olarak 57 soruluk yine kendi içinde iki bölümden oluşan ikinci bölüm olmak üzere toplam 2 bölüm ve 74 sorudan oluşmaktadır. İH Ortaokulu DKAB öğretmenlerinin özel alan yeterliklerinin belirlendiği 57 soruluk ikinci bölüm, öğretmenlerin bu yeterlik maddelerini ne kadar önemli ya da önemsiz gördükleri ve bu yeterlik maddelerine göre kendilerini ne kadar yeterli ya da yetersiz gördükleri sorularına cevap verebileceği şekilde düzenlenmiştir. Anketin ikinci bölümündeki yeterlik maddesini okuyan öğretmen, anket formundaki sorunun hemen solundaki 5’li likert tipi kutucuklara bu maddeyi ne kadar önemli ya da önemsiz gördüğünü, sorunun hemen sağındaki 5’li likert tipi

⁸⁹ Yahşi Yazıcıoğlu ve Samiye Erdoğan, **SPSS uygulamalı bilimsel araştırma yöntemleri**, Ankara, Detay Yayıncılık, 4. Baskı, 2014, ss. 1-400.

kutucuklara da bu maddeye göre kendisini ne kadar yeterli ya da yetersiz gördüğü sorularını cevaplamıştır.

Ölçme aracı olarak kullanılan anket formunun birinci bölümü çalışmaya katılan öğretmenlerin kişisel özelliklerini kapsamaktadır. Bu bölümde;

Cinsiyet, medeni durum, yaş, mezun olduğu lise, hafız olup olmadığı, mezun olduğu yükseköğrenim durumu, en son mezun olduğu yükseköğrenim durumu, meslekte hizmet yılı,

DKAB öğretmeni olarak görev yapıyor olmaktan memnun olup olmadığı,

Lisans eğitimi dışında DKAB öğretmenliği ile ilgili herhangi bir hizmet içi eğitim kursuna katılıp katılmadığı,

İH Ortaokulu DKAB öğretmeni olarak; Kur'an-ı Kerim dersi öğretiminde kendisini yeterli görüp görmediği, Arapça derslerine girip girmediği, giriyorsa isteyerek girip girmediği, Temel Dini Bilgiler (TDB) dersine sevak ve isteyerek girip girmediği,

Alanı ve İH Ortaokullarıyla ilgili internet sitelerini takip edip etmediği,

Görev yaptığı okulda yazıcı, fotokopi makinesi, bilgisayar ve internet bağlantısı vb. teknolojik imkânlarla rahatlıkla ve istediği zaman sahip olup olamadığı, gibi sorular yer almaktadır.

İH Ortaokulu DKAB öğretmenlerinin özel alan yeterliklerini belirlemek amacıyla araştırmacı tarafından geliştirilen anket kullanılmıştır.

2.4. VERİLERİN ANALİZİ

Anketler aracılığı ile elde edilen veriler araştırmacı tarafından istatistiksel paket program kullanılarak bilgisayar ortamına aktarılmıştır. Katılımcılara ilişkin demografik bilgilerin frekansları ve yüzdeler dağılımları belirlenmiştir. Anket maddelerine katılım düzeyi ağırlıklandırılmış ortalama değerleri tespit edilmiştir. Her bir anket ifadesi bağımsız gruplara göre farklılaşması öncelikle iki değişkenin süreksiz (kategorik) olması durumunda hesaplanan Cramer V değeri kullanılmıştır. Cramer V birbiriyle ilişkisiz olan ve kategorik verilerden oluşan iki değişken arasındaki ilişkiyi ya da farkı ortaya koymaktadır. Bağımsız değişken ve yeterlik maddesinin farkının hangi yönde olduğunu tespit etmek için parametrik olmayan

istatistik Mann Whitney-U testi kullanılmıştır. İkiden fazla değişkenin olduğu özellikler için yeterlik maddesine göre farka bakmada parametrik olmayan tek yönlü varyans analizi olan Kruskal Wallis-H testi kullanılmıştır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR VE YORUMLAR

Bu bölümde, araştırma sürecinde toplanan verilere dayalı olarak elde edilen bulgular ve bulgulara ait yorumlar yer almaktadır.

Araştırmanın amacı, **İH Ortaokulunda görev yapan DKAB öğretmenlerinin** sahip olması gereken **özel alan yeterliklerini önem düzeyi ve yeterlik düzeylerine** ilişkin görüşlerinin belirlenmesidir. Öncelikle örnekleme yer alan öğretmenlerin sosyo demografik verileri, Kur'an-ı Kerim, Arapça ve TDB derslerine, alanı ve İH Ortaokullarıyla ilgili internet sitelerini takip etme ve okulunda teknolojik imkânlarla sahip olmaya ilişkin görüşlerinin frekans dağılımları verilmiştir.

3.1. SOSYO-DEMOGRAFİK BULGULAR

Tablo 1. *Örneklem Cinsiyet Dağılımı*

	Frekans (Sıklık)	Yüzde
Kadın	82	32,5
Erkek	170	67,5
Toplam	252	100,0

Çalışmaya katılan toplam 252 DKAB öğretmenin cinsiyet yönünden dağılımına ait sonuçlar Tablo 1’de gösterilmiştir. Örneklemin yaklaşık % 33’ü kadın (n=82), %67’si de (n=170) erkek öğretmenlerden oluşmaktadır.

Tablo 2. *Öğretmenlerin Medeni Durumları*

	Frekans (Sıklık)	Yüzde
Bekâr	41	16,3
Evli	210	83,3
Boşanmış	1	,4
Toplam	252	100,0

Çalışmaya katılan öğretmenlerin medeni durumları incelendiğinde grubun büyük bölümü evli (n=210) olduğu, bekâr öğretmenlerin (n=41) sayıca az olduğu görülmektedir.

Tablo 3. Öğretmenlerin Yaş Gruplarına Göre Durumları

	Frekans (Sıklık)	Yüzde
20-30	55	21,8
31-40	93	36,9
41-50	62	24,6
51 ve yukarı	42	16,7
Toplam	252	100,0

Öğretmenlerin yaş gruplarına göre dağılımı incelendiğinde % 37 ile 31-40 yaş (n=93) aralığında en fazla, 51 ve yukarı yaşında öğretmenin % 16,7 (n=42) en az öğretmenin araştırmaya dâhil olduğu görülmüştür.

Tablo 4. Öğretmenlerin Mezun Oldukları Lise Türlerine Göre Durumları

	Frekans (Sıklık)	Yüzde
İHL	221	87,7
Diğer lise	31	12,3
Toplam	252	100,0

Çalışmaya katılan öğretmenlerin mezun oldukları lise türleri incelendiğinde grubun büyük bölümünün % 87,7 ile imam hatip lisesi (İHL) mezunu (n=220) olduğu, % 12,3 ile diğer lise mezunu öğretmenlerin (n=31) sayıca az olduğu görülmektedir.

Tablo 5. Öğretmenlerin Hafız Olup Olmama Durumları

	Frekans (Sıklık)	Yüzde
Hafız	26	10,3
Hafız değil	226	89,7
Toplam	252	100,0

Çalışmaya katılan öğretmenlerin hafız olup olmama durumları incelendiğinde grubun büyük bölümünün % 89,7 ile hafız olmadığı (n=226), % 10,3 ile hafız olan öğretmenlerin (n=26) sayıca az olduğu görülmektedir.

Tablo 6. Öğretmenlerin Mezun Olduğu Fakülte / Yüksekokul Durumları

	Frekans (Sıklık)	Yüzde
Yüksek İslam Enstitüsü (YİE)	4	1,6
İlahiyat ön lisanstan sonra, ilâhiyat lisans tamamlama (İLİTAM)	3	1,2
İİF	7	2,8
İF (Mezun olduktan sonra pedagojik formasyon (Mezun O.S. P.F.))	28	11,1
İF (Pedagojik formasyonlu (PF))	150	59,5
İlköğretim DKAB Öğretmenliği	57	22,6
Diğer	3	1,2
Toplam	252	100,0

Çalışmaya katılan öğretmenlerin fakülte / yüksekokul bölümü açısından mezuniyet durumları incelendiğinde %59,5 ile öğretmenlerin büyük bir kısmının İF Pedagojik Formasyonlu (PF) mezunu (n=150) olduğu, daha sonra % 22,6 ile İlköğretim DKAB öğretmenliği mezunu (n=57) olduğu, % 11,1 ile İF (mezun olduktan sonra pedagojik formasyon (Mezun O.S. P.F.)) mezunu (n=28) olduğu, daha sonra % 2,8 ile İİF mezunu (n=7) olduğu, YİE), İLİTAM ve diğer bölümlerden mezun olanların oranı ise yaklaşık % 1 seviyelerinde olduğu görülmektedir.

Tablo 7. Öğretmenlerin En Son Mezun Olduğu Yükseköğrenim Durumları

	Frekans (Sıklık)	Yüzde
Lisans	226	89,7
Yüksek lisans	26	10,3
Toplam	252	100,0

Tablo 7 çalışmaya katılan öğretmenlerin enson mezun oldukları yükseköğrenim durumlarını göstermektedir. Tabloda yer alan değerlere göre öğretmenlerin büyük çoğunluğu 226 (% 90) lisans mezunudur. Lisans mezuniyeti sonrasında yüksek lisans yapan öğretmenlerin sayısı 26 (% 10) olarak görülmektedir.

Tablo 8. Öğretmenlerin Öğretmenlik Mesleğinde Kaç Yıl Görev Yaptığına İlişkin Durumları

	Frekans (Sıklık)	Yüzde
1-5	72	28,6
6-10	45	17,9
11-20	60	23,8
21 ve üstü	75	29,8
Toplam	252	100,0

Tablo 8 çalışmaya katılan öğretmenlerin öğretmenlik mesleğinde bulundukları hizmet yıllarını göstermektedir. Tabloda yer alan değerlere göre 75 öğretmenin (% 29,8) 21 yıl veya daha fazla, 72 öğretmenin (% 28,6) ile 1-5 yıl, 60 öğretmenin (% 23,8) ile 11-20 yıl, 45 öğretmenin ise (% 17,9) ile 6-10 yıl arası hizmeti olduğu görülmektedir.

Tablo 9. *Öğretmenlerin Haftalık Olarak Girdiği Toplam Ders Saati Sayısına İlişkin Durumları*

	Frekans (Sıklık)	Yüzde
2-15	45	17,9
16-25	53	21,0
26 ve daha fazla	154	61,1
Toplam	252	100,0

Tablo 9 çalışmaya katılan öğretmenlerin haftalık girdikleri ders saati sayısını göstermektedir. Tabloda yer alan değerlere göre 154 öğretmenin (% 61,1) ile büyük bir çoğunluk halinde 26 veya daha fazla saat derse girdiği, 53 öğretmenin (% 21) ile 16-25 saat arası derse girdiği, 45 öğretmenin (% 17,9) ile 2-15 saat arası derse girdiği görülmektedir.

Tablo 10. *Öğretmenlerin Lisans Eğitimi Dışında DKAB Öğretmenliği İle İlgili Herhangi Bir Hizmet İçi Eğitim Kursuna Katılıp Katılmadığına İlişkin Görüşleri*

	Frekans (Sıklık)	Yüzde
Evet katıldım	101	40,1
Hayır katılmadım	151	59,9
Toplam	252	100,0

Tablo 10 çalışmaya katılan öğretmenlerin lisans eğitimi dışında DKAB öğretmenliğine ilişkin herhangi bir hizmetiçi eğitim kursuna katılıp katılmama durumlarını göstermektedir. Tabloda yer alan değerlere göre 151 öğretmenin (% 59,9) ile hizmet içi kursa katılmadığı, 101 öğretmenin ise (% 40,1) ile hizmet içi kursa katıldığı görülmektedir.

Tablo 11. Öğretmenlerin Kur'an-ı Kerim Dersi Öğretiminde Kendisini Yeterli Görüp Görmediğine İlişkin Görüşleri

	Frekans (Sıklık)	Yüzde
Evet, yeterliyim	162	64,3
Kısmen yeterliyim	77	30,6
Hayır, yeterli olduğumu düşünmüyorum	13	5,2
Toplam	252	100,0

Tablo 11 çalışmaya katılan öğretmenlerin Kur'an Kerim dersi öğretiminde kendilerini yeterli görüp görmediğine ilişkin görüşlerini göstermektedir. Tabloda yer alan değerlere göre 162 öğretmenin (% 64,3) ile büyük bir çoğunluk halinde bu derslerde kendisini yeterli bulduğu, 77 öğretmenin (% 30,6) ile kendisini kısmen yeterli bulduğu, sadece 13 öğretmenin (% 5,2) ile kendisini yeterli bulmadığı görülmektedir.

Tablo 12. Öğretmenlerin Arapça Dersine Girmeye İlişkin Görüşleri

	Frekans (Sıklık)	Yüzde
Evet, isteyerek	96	38,1
İsteksiz olarak ya da zorunluluktan giriyorum	23	9,1
Hayır, girmiyorum	133	52,8
Toplam	252	100,0

Tablo 12 çalışmaya katılan öğretmenlerin Arapça dersine isteyerek ya da isteksiz olarak girip girmediğine ilişkin görüşlerini göstermektedir. Tabloda yer alan değerlere göre 133 öğretmenin (% 52,8) ile Arapça dersine hiç girmedikleri, 23 öğretmenin (% 9,1) ile Arapça derslerine isteksiz olarak ya da zorunluluktan girdikleri, 96 öğretmenin ise (% 38,1) ile Arapça derslerine isteyerek girdikleri görülmektedir.

Tablo 13. Öğretmenlerin TDB Dersine İsteyerek Girip Girmedikine İlişkin Görüşleri

	Frekans (Sıklık)	Yüzde
Evet	243	96,4
Hayır, isteyerek girmiyorum, bunun için çeşitli sebeplerim var	9	3,6
Total	252	100,0

Tablo 13 çalışmaya katılan öğretmenlerin TDB dersine isteyerek ya da isteksiz olarak girip girmediğine ilişkin görüşlerini göstermektedir. Tabloda yer alan değerlere göre çok büyük bir çoğunluk olarak 243 öğretmenin (% 96,4) ile TDB

dersine girdiği, çok az sayıda ve sadece 9 öğretmenin ise (% 3,6) ile TDB dersine istemeyerek girdiğini belirttiği görülmektedir.

Tablo 14. Öğretmenlerin Teknolojik İmkânları Kullanmaya İlişkin Görüşleri

		Frekans (Sıklık)	Yüzde
Alan ve İH Ortaokullarıyla ilgili İnternet Sitelerini takip etme	Evet, genel olarak takip ediyorum	154	61,1
	Bazen takip ediyorum	89	35,3
	Hayır, takip etmiyorum	9	3,6
	Toplam	252	100,0
Okulunda teknolojik imkânlara sahip olma	Evet, her zaman	178	70,6
	Kısmen (zaman zaman)	70	27,8
	Hayır, okulumuzda bu gibi imkânlar yok	4	1,6
	Toplam	252	100,0

Tablo 14 çalışmaya katılan öğretmenlerin teknolojik imkânları kullanmaya ilişkin görüşlerini göstermektedir. Tablonun üst kısmında yer alan öğretmenlerin interneti takip etmeye ilişkin görüşlerini belirten değerlere göre 154 öğretmenin (% 61,1) ile interneti genel olarak takip ettiği, 89 öğretmenin (% 35,3) ile interneti bazen takip ettiği, 9 öğretmenin ise (% 3,6) ile interneti takip etmediği görülmektedir. Tablonun alt kısmında yer alan öğretmenlerin okulunda teknolojik imkânlara sahip olma durumuna ilişkin görüşlerini belirten değerlere göre 178 öğretmenin (% 70,6) ile okulunda teknolojik imkânlara her zaman sahip olabildiği, 70 öğretmenin (% 27,8) ile okulunda teknolojik imkânlara kısmen (zaman zaman) sahip olabildiği, 4 öğretmenin ise (% 1,6) ile okulunda teknolojik imkânların bulunmadığı görülmektedir.

3.2. İH ORTAOKULU DKAB ÖĞRETMENLERİNİN ÖZEL ALAN YETERLİKLERİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ, ÖNEMLİLİK VE YETERLİK DÜZEYLERİ NEDİR? SORUSUNA İLİŞKİN BULGULAR

Araştırma sorusu 1: “İH Ortaokulu DKAB öğretmenlerinin özel alan yeterliklerine ilişkin görüşleri, önemlilik ve yeterlik düzeyleri nedir?”

Araştırmada, “İH Ortaokulu DKAB öğretmenlerinin özel alan yeterliklerine ilişkin görüşleri, önemlilik ve yeterlik düzeyleri nedir?” sorusuna yanıt olarak MEB tarafından öngörülen özel alan yeterliklerinden uzman görüşüyle belirlenen alt

yeterlik alanına ait 57 yeterlik ifadesinin olması gereken yeterlik ve öğretmenlerin kendilerini ne derecede yeterli algıladıklarına ait tablo alt yeterlik alanlarına göre verilmiştir. Bunun için öğretmenlerin yeterlik göstergelerine verdikleri önem ve yeterlik düzeyleri nedir? Sorusuna yanıt aranmıştır.

Tablo 15. Öğretmenlerin “Alan Bilgisi” Yeterlik Alanında Alt Yeterlik Alanlarına İlişkin Görüşleri

		Çok önemli (5) Çok önemsiz (1)					Çok yeterliyim (5) Çok yetersizim (1)				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
A.1. Din ve mahiyetini kavrayabilme											
1	Din ve din ile ilgili kavramları yorumlarım.	135	109	7		1	46	179	26	1	
2	Dinin kaynağı ve önemini açıklarım.	168	76	7		1	74	152	24	2	
3	Dinlerin tarihsel gelişimi, temel kaynaklarını ve öğretilerini yorumlarım.	85	111	49	6	1	25	131	89	7	
A.2. İnanç ve inanç esaslarını değerlendirebilme											
4	İnanç ve inançla ilgili kavramları yorumlarım.	157	83	11		1	76	145	28	3	
5	İslam Dini’ndeki inanç esaslarını ayet ve hadislerle temellendiririm.	189	56	6		1	54	136	58	4	
6	Allah, melek, ilahi kitap, peygamber, ahiret ve kader inancını akli ve nakli delillerle yorumlarım.	165	75	11		1	66	139	45	2	
A.3. İbadet ve mahiyetini analiz edebilme											
7	İbadet ve ibadetle ilgili kavramları ve ibadetin mahiyetini yorumlarım.	169	72	10		1	89	141	22		
8	İbadetin İslam Dini’ndeki yeri ve önemini Ayet ve Hadislerle temellendiririm.	177	73	1		1	76	133	41	2	
9	İslam Dini’ndeki ibadetlerle ilgili ilkeleri, çeşitlerini, özelliklerini ve yapılış şekillerini açıklarım.	168	76	6	1	1	99	130	20	3	
10	İbadetlerle ilgili Dua, Ayet ve Sureleri okuyarak anlamlarını yorumlarım.	159	83	9		1	83	128	38	3	
11	İbadetlerin bireysel ve toplumsal yararlarını akli ve nakli delillerle temellendiririm.	136	101	15			63	144	42	3	
A.4. Ahlak ve mahiyetini analiz edebilme											
12	Ahlak ve ahlakla ilgili kavramları açıklarım.	145	94	13			84	129	38	1	
13	Ahlakın İslam Dini’ndeki yeri ve önemini Ayet ve Hadislerle temellendiririm.	166	79	5	1	1	66	135	46	5	
14	İslam’da övülen ve sakınılması istenen tutum ve davranışları açıklarım.	176	69	6		1	100	131	21		
15	İnanç - İbadet - Ahlak ilişkisini kurarım.	169	75	7		1	94	130	28		
16	Güzel ahlakın bireysel ve toplumsal yaşama etkilerini belirtirim.	169	78	5			96	136	20		

A.5. İslam ve İslam düşüncesinin tarihsel gelişimini ve içeriğini analiz edebilme											
17	İslam Dini'nin temel özelliklerini ve ana konularını temel kaynaklarından ana hatlarıyla açıklarım.	144	100	8			75	135	42		
18	Hiz. Muhammed'in hayatını ve örneğini bütün yönleriyle betimlerim.	191	59	2			86	127	37	2	
19	İslam Düşüncesinin oluşumunu, tarihsel gelişimini ve temel özelliklerini tartışırım.	97	112	41	2		39	136	71	6	
20	İslam İlimleriyle ilgili temel kaynakları genel özellikleriyle tanıtırım.	103	109	38	2		35	128	80	9	
A.6. Din-kültür ilişkisini kavrayabilme											
21	Kültür, kültürler ve Türk kültürü ile ilgili kavramları açıklarım.	64	111	71	6		47	128	71	6	
22	Dinin kültür üzerindeki, kültürün din üzerindeki etkilerini yorumlarım.	81	125	44	2		58	146	47	1	
23	İslam kültür ve medeniyetinin oluşumunu ve temel özelliklerini açıklarım.	78	122	50	2		36	131	80	5	
24	İslam Düşüncesindeki farklı yorum biçimlerinin oluşumunu, tarihsel gelişimini ve yorumlarını ana hatlarıyla belirtirim.	102	112	35	3		41	124	78	9	
25	İslam'ın sanat ve estetiğe bakışını açıklarım.	52	111	82	6	1	38	99	96	19	

Tablo 15 çalışmaya katılan öğretmenlerin özel alan yeterliklerinden “alan bilgisi yeterlik” alanına ait alt yeterlik maddelerine göre öğretmenlerin bu maddeleri ne derece önemli gördükleri ve yine bu maddelere göre kendilerini ne derecede yeterli algıladıklarına ilişkin görüşlerini göstermektedir. Bu yeterlik alanında tabloda geçen yeterlik maddelerinin tamamına yakınında öğretmenler yaklaşık olarak % 99 oranında maddeleri önemsiz ya da çok önemsiz görmemektedir, yani öğretmenler bu maddelerin tamamını çok önemli, önemli ya da orta seviyede önemli görmektedir. Sadece şu 3 maddeyi; “Dinlerin tarihsel gelişimi, temel kaynaklarını ve öğretilerini yorumlarım” maddesini 7, “Kültür, kültürler ve Türk kültürü ile ilgili kavramları açıklarım” maddesini 6, “İslam’ın sanat ve estetiğe bakışını açıklarım” maddesini de 7 öğretmen çok önemsiz ya da önemsiz görmektedir. Bu maddelerde bile yinede öğretmenler yaklaşık % 97 oranında bu maddeleri çok önemli, önemli ya da orta seviyede önemli gördükleri anlaşılmaktadır. Tabloda belirten değerlere göre şu hususlar özellikle dikkat çekici görülmektedir; alan bilgisi yeterlik alanına ait alt yeterlik maddelerinden olan;

“Dinlerin tarihsel gelişimi, temel kaynaklarını ve öğretilerini yorumlarım” yeterlik maddesine göre öğretmenler diğer maddelerden farklı olarak bu maddeyi çok önemli görmemekte ve bu maddeye göre de kendilerini çok yeterli görmemektedir.

“İnanç ve inanç esaslarını değerlendirebilme” yeterlik maddesine ait olan “İslam Dini’ndeki inanç esaslarını ayet ve hadislerle temellendiririm” yeterlik maddesinde ise; öğretmenler bu maddeyi dikkat çekici oranda çok önemli görmesine karşın, bu maddeye göre kendilerini yine dikkat çekici oranda fazlaca yeterli görmemektedirler. Oldukça yüksek oranda yeterli ya da orta seviyede yeterli olduklarını düşünmektedirler.

“İbadet ve mahiyetini analiz edebilme” yeterlik maddesine ait olan “İbadetin İslam Dini’ndeki yeri ve önemini ayet ve hadislerle temellendiririm” yeterlik maddesinde; 177 öğretmen bu yeterlik maddesini çok önemli, 73 öğretmen ise önemli bulmaktadır. Ancak 76 öğretmen bu maddeye göre kendisini çok yeterli, 133 öğretmen ise bu maddeye göre kendisini yeterli görmektedir. Bu yeterlik maddesini 177 öğretmen çok önemli görmesine karşın kendisini bu maddeye göre çok yeterli gören öğretmenlerin sayısı sadece 73 öğretmendir. “İbadetlerin bireysel ve toplumsal yararlarını akli ve nakli delillerle temellendiririm” yeterlik maddesinde ise; 136 öğretmen bu yeterlik maddesini çok önemli, 101 öğretmen ise önemli bulmaktadır. Ancak 63 öğretmen bu maddeye göre kendisini çok yeterli, 144 öğretmen ise bu maddeye göre kendisini yeterli görmektedir. Bu yeterlik maddesini 136 öğretmen çok önemli görmesine karşın kendisini bu maddeye göre çok yeterli gören öğretmenlerin sayısı sadece 63 öğretmendir.

“Ahlak ve mahiyetini analiz edebilme” yeterlik maddesine ait olan “Ahlakın İslam Dini’ndeki yeri ve önemini ayet ve hadislerle temellendiririm” yeterlik maddesinde; 166 öğretmen bu yeterlik maddesini çok önemli, 79 öğretmen ise önemli bulmaktadır. Ancak 66 öğretmen bu maddeye göre kendisini çok yeterli, 135 öğretmen ise bu maddeye göre kendisini yeterli görmektedir. Bu yeterlik maddesini 177 öğretmen çok önemli görmesine karşın kendisini bu maddeye göre çok yeterli gören öğretmenlerin sayısı sadece 66 öğretmendir. Bu maddeye göre 46 öğretmen de kendisini orta seviyede yeterli görmektedir.

“İslam ve İslam düşüncesinin tarihsel gelişimini ve içeriğini analiz edebilme” yeterlik maddesine ait olan “İslam Düşüncesinin oluşumunu, tarihsel gelişimini ve temel özelliklerini tartışırım” yeterlik maddesinde; 97 öğretmen bu yeterlik maddesini çok önemli, 112 öğretmen önemli, 41 öğretmen ise orta seviyede önemli bulmaktadır. Ancak 39 öğretmen bu maddeye göre kendisini çok yeterli, 136

öğretmen yeterli, 71 öğretmen ise orta seviyede yeterli görmektedir. Bu yeterlik maddesini 97 öğretmen çok önemli görmesine karşın kendisini bu maddeye göre çok yeterli gören öğretmenlerin sayısı sadece 39 öğretmendir. “İslam ilimleriyle ilgili temel kaynakları genel özellikleriyle tanıtım” yeterlik maddesinde; 103 öğretmen bu yeterlik maddesini çok önemli, 109 öğretmen önemli, 38 öğretmen ise orta seviyede önemli bulmaktadır. Ancak 35 öğretmen bu maddeye göre kendisini çok yeterli, 128 öğretmen yeterli, 80 öğretmen ise orta seviyede yeterli görmektedir. Bu yeterlik maddesini 103 öğretmen çok önemli görmesine karşın kendisini bu maddeye göre çok yeterli gören öğretmenlerin sayısı sadece 35 öğretmendir.

“Din-kültür ilişkisini kavrayabilme” yeterlik maddesine ait olan yeterlik maddelerinin genelini öğretmenlerden çok az sayıda öğretmen çok önemli görmekte ve yine bu maddelere göre çok az sayıda öğretmen kendisini çok yeterli görmektedir. Bu maddelerden; “Kültür, kültürler ve Türk kültürü ile ilgili kavramları açıklamam” yeterlik maddesinde; 64 öğretmen çok önemli görmektedir. Bu maddeye göre 47 öğretmen kendisini çok yeterli görmektedir.

“Din-kültür ilişkisini kavrayabilme” yeterlik maddesine ait olan “Dinin kültür üzerindeki, kültürün din üzerindeki etkilerini yorumlarım” yeterlik maddesinde; 81 öğretmen çok önemli görmektedir. Bu maddeye göre 58 öğretmen kendisini çok yeterli görmektedir. “İslam kültür ve medeniyetinin oluşumunu ve temel özelliklerini açıklamam” yeterlik maddesinde; 78 öğretmen çok önemli görmektedir. Bu maddeye göre 36 öğretmen kendisini çok yeterli görmektedir. “İslam Düşüncesindeki farklı yorum biçimlerinin oluşumunu, tarihsel gelişimini ve yorumlarını ana hatlarıyla belirtirim” yeterlik maddesinde; 102 öğretmen çok önemli görmektedir. Bu maddeye göre 41 öğretmen kendisini çok yeterli, 124 öğretmen yeterli, 78 öğretmen orta seviyede yeterli, 9 öğretmen ise yetersiz görmektedir. “İslam’ın sanat ve estetiğe bakışını açıklamam” yeterlik maddesinde; 52 öğretmen çok önemli, 111 öğretmen önemli, 82 öğretmen orta seviyede önemli görmektedir. Bu maddeye göre 38 öğretmen kendisini çok yeterli, 99 öğretmen yeterli 96 öğretmen orta seviyede yeterli, 19 öğretmende kendisini yetersiz görmektedir. Bu madde diğer maddelere göre öğretmenlerin yaptığı bu değerlendirme verilerine göre oldukça dikkat çekicidir.

Tablo 16. Öğretmenlerin “Alan Eğitimi Bilgisi” Yeterlik Alanında Alt Yeterlik Alanlarına İlişkin Görüşleri

		Çok önemli(5) Çok önemsiz (1)					Çok yeterliyim (5) Çok yetersizim (1)				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
B.1. Öğrenme-öğretme sürecini planlayabilme											
26	Öğrencilerin dini ve ahlaki gelişimlerini dikkate alarak plan yaparım.	133	109	7	2	1	48	146	52	6	
27	Planlarımda öğrencilerin öğrenme tarzlarına uygun, dini ve ahlaki kavramları öğrenmelerine, değer ve tutumları içselleştirmelerine yönelik etkinliklere yer veririm.	133	102	15	2		54	141	53	4	
28	Özel eğitime ihtiyaç duyan öğrencilerin dini ve ahlaki gelişimlerine yönelik etkinlikleri planlarımda belirtirim.	106	111	32	3		37	107	90	18	
B.2. Öğrenme-öğretme ortamlarını düzenleyebilme											
29	Öğrencelerin dini ve ahlaki konularla ilgili iletişim, empati, problem çözme, karar verme vb. becerilerini geliştirmeye yönelik yöntemleri kullanırım.	136	106	9	1		56	140	49	7	
30	Öğrencilerin kendi dini ve ahlaki anlayışlarını serbestçe ifade etmelerine yönelik eğitim ortamları hazırlarım.	134	99	18	1		67	141	41	3	
31	Öğrencilerin DKAB ile ilgili kaynak, araç ve gereçlere ulaşabilecekleri bir ortam hazırlarım.	115	120	16	1		39	138	64	11	
B.3. Öğrencilerin Kur'an-ı Kerim mealini ve diğer dini kaynakları kullanma becerilerini Geliştirebilme											
32	Öğrencilere İslam Dini'yle ilgili kaynak eserleri kullanmalarına yönelik etkinlikler düzenlerim.	117	119	15	1		45	125	70	12	
33	Dini ve ahlaki konularda bilgi teknolojilerinden yararlanarak araştırma yapılmasına yönelik etkinlikler hazırlarım.	94	115	41	2		41	109	86	15	1
B.4. Öğrencilerin iletişim ve empati becerilerini geliştirebilme											
34	Öğrencileri güzel söz ve davranışlara yönlendirmek için empati yaparım.	147	97	8			82	141	28	1	
35	Öğrencilerin dinin sevgi ve hoşgörü boyutunu içselleştirmelerine yönelik etkinlikler düzenlerim.	126	109	17			67	133	47	5	
36	Öğrencilerin farklı dini anlayışlara, fikir ve düşüncelere hoşgörü ile yaklaşmalarını sağlamaya yönelik etkinlikler hazırlarım.	130	102	19	1		55	135	54	8	
B.5. Öğrencilerin eleştirel düşünme, karar verme ve problem çözme becerilerini Geliştirebilme											
37	Öğrencilerin inanma ve yaşama özgürlüğü bilinci kazanmalarına yönelik etkinlikler düzenlerim.	114	118	19	1		45	137	59	11	
38	Öğrencilerin doğru dini bilgiler ile batıl inanç ve hurafeleri ayırt etmelerine yardımcı olacak çalışmalar yaparım.	161	85	6			82	132	35	3	
39	Öğrencilerin din ve ahlak alanında doğru bilgi edinme, karar verebilme ve hayatın anlamını	141	97	14			54	132	58	8	

	keşfetme yeteneğini geliştirmeye yönelik etkinlikler düzenlerim (yaparım/ yaptırım).										
B.6. Öğrencilerin sosyal katılım becerilerini geliştirebilme											
40	Öğrencilerin dinin birleştirici rolünü fark etmelerine yönelik etkinlikler düzenlerim.	142	99	11			57	131	58	6	
41	Öğrencilerin dinin öğütlerinden hareketle çevresindeki ihtiyaç sahiplerine karşı duyarlı olmalarını sağlamaya yönelik etkinlikler düzenlerim.	162	72	18			65	123	59	5	
42	Öğrencilerin dini ve ahlaki konulardaki sosyal ve kültürel faaliyetlere etkin katılmalarını sağlayacak uygulamalar yaparım / yaptırım.	126	105	20	1		45	118	75	13	1
B.7. Öğretim sürecini değerlendirebilme											
43	Öğrencilerin DKAB konularıyla ilgili bilgi, beceri ve tutumlarını tanıma amaçlı ölçme araçları hazırlarım.	97	123	30	2		32	111	88	20	1
44	Öğrencilerin dini ve ahlaki kavramları, değer ve tutumları tanıma düzeylerini belirlemek için ölçme araçları hazırlarım.	90	135	26	1		28	115	88	20	1

Tablo 16 çalışmaya katılan öğretmenlerin özel alan yeterliklerinden “alan eğitimi bilgisi” yeterlik alanına ait alt yeterlik maddelerine göre öğretmenlerin bu maddeleri ne derece önemli gördükleri ve yine bu maddelere göre kendilerini ne derecede yeterli algıladıklarına ilişkin görüşlerini göstermektedir. Bu yeterlik alanına ait yeterlik maddelerinin tamamına yakınında öğretmenlerin büyük çoğunluğu yeterlik maddelerini çok önemli ya da önemli görmekle beraber bu maddelerin yine tamamına yakınında öğretmenler aynı oranda kendilerini çok yeterli ya da yeterli görmemektedirler. Bu yeterlik alanında tabloda geçen yeterlik maddelerinin tamamında öğretmenler yaklaşık olarak yüzde 99 oranında maddelerin herbirini önemsiz ya da çok önemsiz görmemektedir, yani öğretmenler bu maddelerin tamamını çok önemli, önemli ya da orta seviyede önemli görmektedir. Bunun yanında öğretmenlerin büyük bir kısmı maddelerin tamamında kendilerini çok yeterli ya da yeterli görmektedir. Tablo verileri ışığında verilerdeki farklılaşmalar açısından diğer maddelere göre daha dikkat çekici olanları kısaca değerlendirmek faydalı olacaktır. Tabloda belirten değerlere göre şu hususlar özellikle dikkat çekici görülmektedir; Alan eğitimi bilgisi yeterlik alanına ait alt yeterlik maddelerinden olan;

“Öğrenme-öğretme sürecini planlayabilme” yeterlik maddesine ait olan “Öğrencilerin dini ve ahlaki gelişimlerini dikkate alarak plan yaparım” alt yeterlik

maddesinde; 133 öğretmen bu yeterlik maddesini çok önemli, 109 öğretmen ise önemli bulmaktadır. Ancak 48 öğretmen bu maddeye göre kendisini çok yeterli, 146 öğretmen ise yeterli görmektedir. Bu yeterlik maddesini 242 öğretmen çok önemli ya da önemli görmesine karşın kendisini bu maddeye göre çok yeterli ya da yeterli gören öğretmenlerin sayısı sadece 194 öğretmendir. Ayrıca 52 öğretmen kendisini bu maddeye göre orta seviyede yeterli görmektedir. “Planlarımda öğrencilerin öğrenme tarzlarına uygun, dini ve ahlaki kavramları öğrenmelerine, değer ve tutumları içselleştirmelerine yönelik etkinliklere yer veririm” alt yeterlik maddesine göre ise; 133 öğretmen bu yeterlik maddesini çok önemli, 102 öğretmen ise önemli bulmaktadır. Ancak 54 öğretmen bu maddeye göre kendisini çok yeterli, 141 öğretmen ise yeterli görmektedir. Bu yeterlik maddesini 235 öğretmen çok önemli ya da önemli görmesine karşın kendisini bu maddeye göre çok yeterli ya da yeterli gören öğretmenlerin sayısı sadece 195 öğretmendir. Ayrıca 53 öğretmen kendisini bu maddeye göre orta seviyede yeterli görmektedir. “Özel eğitime ihtiyaç duyan öğrencilerin dini ve ahlaki gelişimlerine yönelik etkinlikleri planlarında belirtirim” alt yeterlik maddesine göre ise; 106 öğretmen bu yeterlik maddesini çok önemli, 111 öğretmen ise önemli bulmaktadır. Ancak 37 öğretmen bu maddeye göre kendisini çok yeterli, 107 öğretmen ise yeterli görmektedir. Bu yeterlik maddesini 217 öğretmen çok önemli ya da önemli görmesine karşın kendisini bu maddeye göre çok yeterli ya da yeterli gören öğretmenlerin sayısı sadece 144 öğretmendir. Ayrıca 90 öğretmen kendisini bu maddeye göre orta seviyede yeterli görmektedir. 18 öğretmen de kendisini bu yeterlik maddesine göre yetersiz görmektedir.

“Öğrenme-öğretme ortamlarını düzenleyebilme” yeterlik maddesine ait olan “Öğrencilerin DKAB ile ilgili kaynak, araç ve gereçlere ulaşabilecekleri bir ortam hazırlarım” alt yeterlik maddesinde; 115 öğretmen bu yeterlik maddesini çok önemli, 120 öğretmen ise önemli bulmaktadır. Ancak 39 öğretmen bu maddeye göre kendisini çok yeterli, 138 öğretmen ise yeterli görmektedir. Bu yeterlik maddesini 235 öğretmen çok önemli ya da önemli görmesine karşın kendisini bu maddeye göre çok yeterli ya da yeterli gören öğretmenlerin sayısı sadece 177 öğretmendir. Ayrıca 64 öğretmen kendisini bu maddeye göre orta seviyede yeterli görmektedir. 11 öğretmen de kendisini yetersiz görmektedir.

“Öğrencilerin Kur’an-ı Kerim mealini ve diğer dini kaynakları kullanma becerilerini geliştirebilme” yeterlik maddesine ait olan “Öğrencilere İslam Dini’yle ilgili kaynak eserleri kullanmalarına yönelik etkinlikler düzenlerim” alt yeterlik maddesinde; 117 öğretmen bu yeterlik maddesini çok önemli, 119 öğretmen ise önemli bulmaktadır. Ancak 45 öğretmen bu maddeye göre kendisini çok yeterli, 125 öğretmen ise yeterli görmektedir. Bu yeterlik maddesini 236 öğretmen çok önemli ya da önemli görmesine karşın kendisini bu maddeye göre çok yeterli ya da yeterli gören öğretmenlerin sayısı sadece 170 öğretmendir. Ayrıca 70 öğretmen kendisini bu maddeye göre orta seviyede yeterli görmektedir. “Dini ve ahlaki konularda bilgi teknolojilerinden yararlanarak araştırma yapılmasına yönelik etkinlikler hazırlarım” alt yeterlik maddesine göre ise; 94 öğretmen bu yeterlik maddesini çok önemli, 115 öğretmen ise önemli bulmaktadır. Ancak 41 öğretmen bu maddeye göre kendisini çok yeterli, 109 öğretmen ise yeterli görmektedir. Bu yeterlik maddesini 209 öğretmen çok önemli ya da önemli görmesine karşın kendisini bu maddeye göre çok yeterli ya da yeterli gören öğretmenlerin sayısı sadece 150 öğretmendir. Ayrıca 86 öğretmen kendisini bu maddeye göre orta seviyede yeterli görmektedir. 15 öğretmen de kendisini yetersiz görmektedir. 252 öğretmen arasında 86 öğretmen kendisini orta seviyede yeterli, 15 öğretmenin de yetersiz görmesi oldukça dikkat çekici görülmektedir.

“Öğrencilerin iletişim ve empati becerilerini geliştirebilme” yeterlik maddesine verilen cevaplar açısından bir değerlendirme yapmamız gerekirse; bu yeterlik maddesine ait alt yeterlik maddelerini öğretmenlerin büyük bir çoğunluğunun çok önemli gördükleri, önemli bir kısmının da önemli görmesine karşın, bu maddelerden “Öğrencileri güzel söz ve davranışlara yönlendirmek için empati yaparım” alt yeterlik maddesine göre öğretmenlerden 82’si kendisini çok yeterli görürken, 141 öğretmen kendisini yeterli görmekte ve 28 öğretmen de orta seviyede yeterli görmektedir. “Öğrencilerin dinin sevgi ve hoşgörü boyutunu içselleştirmelerine yönelik etkinlikler düzenlerim” alt yeterlik maddesine göre öğretmenlerden 67’si kendisini çok yeterli görürken, 133 öğretmen kendisini yeterli görmekte ve 47 öğretmen de orta seviyede yeterli görmektedir. “Öğrencilerin farklı dini anlayışlara, fikir ve düşüncelere hoşgörü ile yaklaşmalarını sağlamaya yönelik etkinlikler hazırlarım” alt yeterlik maddesine göre öğretmenlerden 55’si kendisini

çok yeterli görürken, 135 öğretmen kendisini yeterli görmekte ve 54 öğretmen de orta seviyede yeterli görmektedir.

“Öğrencilerin eleştirel düşünme, karar verme ve problem çözme becerilerini geliştirebilme” yeterlik maddesine ait olan; “Öğrencilerin din ve ahlak alanında doğru bilgi edinme, karar verebilme ve hayatın anlamını keşfetme yeteneğini geliştirmeye yönelik etkinlikler düzenlerim (yaparım / yaptırırım)” alt yeterlik maddesini öğretmenlerden 141’i çok önemli, 97 ‘si önemli, 14’ü orta seviyede önemli görürken, bu maddelere göre öğretmenlerden 54’ü çok yeterli, 132’ü yeterli ve 58’i orta seviyede yeterli görmektedir. Bu maddede dikkat çeken öğretmenlerin çok önemli gördükleri oranda kendilerini çok yeterli görmedikleri, yarısına yakını kendisini yeterli görse bile orta seviyede yeterli görenlerin de dikkat çekecek sayıda oldukları görülmektedir.

“Öğrencilerin sosyal katılım becerilerini geliştirebilme” yeterlik maddesine ait olan; “Öğrencilerin dini ve ahlaki konulardaki sosyal ve kültürel faaliyetlere etkin katılmalarını sağlayacak uygulamalar yaparım / yaptırırım” alt yeterlik maddesini öğretmenlerden 126’sı çok önemli, 105’i önemli, 20’si orta seviyede önemli görürken, bu maddelere göre öğretmenlerden 45’i çok yeterli, 118’i yeterli ve 75’i orta seviyede yeterli, 13 öğretmen de yetersiz görmektedir. Bu maddede dikkat çeken öğretmenlerin çok önemli gördükleri oranda kendilerini çok yeterli görmedikleri, yarısına yakını kendisini yeterli görse bile orta seviyede yeterli görenlerin de dikkat çekecek sayıda oldukları ve 13 öğretmenin de kendisinin yetersiz olduğunu düşünmesi dikkat çekici görülmektedir.

“Öğretim sürecini değerlendirebilme” yeterlik maddesinde öğretmenlerin yine önemli bir çoğunluğu bu maddeleri çok önemli ya da önemli görmekle beraber bu yeterlik alanının diğer maddelerine göre daha farklı bir şekilde öğretmenler kendilerini çok az sayıda öğretmen kendisini çok yeterli görmektedir. Bu yeterlik maddesinde önemli görenler yarısına yakın olsa da yine yarısına yakını da kendisini orta seviyede yeterli ya da yetersiz görmekte olduğu anlaşılmaktadır. Yine “Öğretim sürecini değerlendirebilme” yeterlik maddesine ait olan “Öğrencilerin DKAB konularıyla ilgili bilgi, beceri ve tutumlarını tanıma amaçlı ölçme araçları hazırlarım” alt yeterlik maddesini öğretmenlerden 97’si çok önemli, 123’ü önemli, 30’u orta seviyede önemli görürken, bu maddelere göre öğretmenlerden 32’si çok yeterli, 111’i

yeterli, 88'i orta seviyede yeterli, 20 öğretmen de yetersiz görmektedir. “Öğrencilerin dini ve ahlaki kavramları, değer ve tutumları tanıma düzeylerini belirlemek için ölçme araçları hazırlarım” alt yeterlik maddesini öğretmenlerden 90'ı çok önemli, 135 'i önemli, 26'sı orta seviyede önemli görürken, bu maddelere göre öğretmenlerden 28'i çok yeterli, 115'i yeterli, 88'i orta seviyede yeterli, 20 öğretmen de yetersiz görmektedir.

Tablo 17. Öğretmenlerin “Tutum ve Değerler” Yeterlik Alanında Alt Yeterlik Alanlarına İlişkin Görüşleri

		Çok önemli(5) Çok önemsiz (1)					Çok yeterliyim (5) Çok yetersizim (1)				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
C.1. DKAB alanındaki gelişmeleri izleyebilme											
45	DKAB alanıyla ilgili yayınları takip ederim.	124	104	24			45	125	70	10	2
46	Konferans, açık oturum, bilimsel toplantı ve seminerlere izleyici olarak katılırım.	104	116	30	2		34	96	93	28	1
47	Alanımla ilgili etkinliklerde görev ve sorumluluk alırım.	122	106	24			52	118	68	14	
C.2. Güncel konularla evrensel değerler konusunda öğrencilere rehberlik edebilme											
48	Öğrencilerin inanç, ibadet, ahlak ve güncel konulardaki soru ve sorunlarının çözülmesinde rehberlik yaparım.	164	80	7	1		79	136	36	1	
49	Değerlerin fert ve toplum hayatındaki önemini kavramalarında öğrencilere yardımcı olurum.	125	118	9			60	146	43	2	1
50	Öğrencilerin ruhsal, ahlaki, sosyal ve kültürel gelişimlerine katkı sağlamaya gönüllüyüm.	150	92	9	1		76	136	39	1	
C.3. Dini ve ahlaki değerlerin korunmasına ve geliştirilmesine değer verebilme											
51	Dinin, milli ve evrensel değerlerin korunmasındaki önemini savunurum.	149	90	12	1		76	135	40	1	
52	Ahlaki davranışları içselleştirerek çevreme örnek olurum.	178	68	6			74	123	50	3	2
53	Dini ve ahlaki davranışların korunması ve geliştirilmesinde Hz. Muhammed (s.a.v.)'in örnekliğini benimserim.	208	40	3		1	106	119	25	2	
C.4. Bir arada yaşama ve hoşgörü kültürü oluşturabilme											
54	Bir arada yaşama, barış ve hoşgörü kültürünün oluşturulup yaygınlaştırılmasında çevreme örnek olurum.	174	70	8			78	140	31	3	
55	Değer Eğitiminin gerçekleştirilmesinde dini değerlerin katkısının bilincindeyim.	162	79	10	1		85	134	30	3	
C.5. Alanında Türkçeyi doğru, güzel ve etkili kullanmaya değer verebilme											
56	Dini ve ahlaki alandaki kavramların yazım ve telaffuzuna uygun olarak kullanımına özen göstererek öğrencilere ve çevreme örnek olurum.	140	103	8	1		86	135	31		

57	Öğrencilerin dini ve ahlaki kavramları doğru kullanmalarına rehberlik ederim.	155	90	6	1	89	130	33		
----	---	-----	----	---	---	----	-----	----	--	--

Tablo 17 çalışmaya katılan öğretmenlerin özel alan yeterliklerinden “tutum ve değerler” yeterlik alanına ait alt yeterlik maddelerine göre öğretmenlerin bu maddeleri ne derece önemli gördükleri ve yine bu maddelere göre kendilerini ne derecede yeterli algıladıklarına ilişkin görüşlerini göstermektedir. Bu yeterlik alanında tabloda geçen yeterlik maddelerinin tamamında öğretmenler yaklaşık olarak % 99 oranında maddelerin herbirini önemsiz ya da çok önemsiz görmemektedir, yani öğretmenler bu maddelerin tamamını çok önemli, önemli ya da orta seviyede önemli görmektedir. Bu yeterlik alanına ait olan yeterlik maddelerinin tamamına yakınında öğretmenlerin büyük çoğunluğu maddeleri çok önemli ya da önemli görmekte, öğretmenlerin önemli bir çoğunluğu kendilerini genel anlamda çok yeterli ya da yeterli görmekle beraber bazı maddelere göre ise kendilerini orta seviyede yeterli görenlerin sayısı da dikkat çekici seviyededir.

“DKAB alanındaki gelişmeleri izleyebilme” yeterlik maddesine ait olan “DKAB alanıyla ilgili yayınları takip ederim” alt yeterlik maddesini öğretmenlerden 124’ü çok önemli, 104 ‘ü önemli, 24’ü orta seviyede önemli görürken, bu maddelere göre öğretmenlerden 45’i çok yeterli, 125’i yeterli, 70’i orta seviyede yeterli, 10 öğretmen de yetersiz görmektedir. “Konferans, açık oturum, bilimsel toplantı ve seminerlere izleyici olarak katılıyorum” alt yeterlik maddesini öğretmenlerden 104’ü çok önemli, 116 ‘sı önemli, 30’u orta seviyede önemli görürken, bu maddelere göre öğretmenlerden 34’si çok yeterli, 96’i yeterli, 93’i orta seviyede yeterli, 28 öğretmen de yetersiz görmektedir. “Alanımla ilgili etkinliklerde görev ve sorumluluk alırım” alt yeterlik maddesini öğretmenlerden 122’si çok önemli, 106 ‘sı önemli, 24’ü orta seviyede önemli görürken, bu maddelere göre öğretmenlerden 52’si çok yeterli, 118’i yeterli, 68’i orta seviyede yeterli, 14 öğretmen de kendisini yetersiz görmektedir.

“Dini ve ahlaki değerlerin korunmasına ve geliştirilmesine değer verebilme” yeterlik maddesine ait olan “Dini ve ahlaki davranışların korunması ve geliştirilmesinde Hazreti (Hz.) Muhammed sallallahu aleyhi vesellem (s.a.v.)’in örneğini benimserim” alt yeterlik maddesinde 252 öğretmenin 208 tanesi bu maddeyi çok önemli gördüğünü belirtmiştir. Bu yönüyle ankette bulunan tüm maddeler arasında en fazla öğretmen tarafından çok önemli görülen madde olarak

dikkat çekmektedir. 40 öğretmen de bu maddeyi önemli gördüğünden toplam 248 öğretmen çok önemli ya da önemli görmektedir. 3 öğretmen orta seviyede önemli, 1 öğretmen de çok önemsiz görmektedir. Bu maddeye göre öğretmenlerden 106'sı çok yeterli, 119'u yeterli, 25'i orta seviyede yeterli, 2 öğretmen de yetersiz görmektedir.

3.3. İH ORTAOKULU DKAB ÖĞRETMENLERİNİN ÖZEL ALAN YETERLİKLERİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ, ÖNEMLİLİK VE YETERLİK DÜZEYLERİ ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLERE GÖRE FARKLILAŞMAKTA MIDIR? ARAŞTIRMA SORUSUNA İLİŞKİN BULGULAR VE YORUM

Araştırma sorusu 2: İH Ortaokulu DKAB öğretmenlerinin özel alan yeterliklerine ilişkin görüşleri, önemlilik ve yeterlik düzeyleri

- a. Cinsiyet
- b. Yaş
- c. Lise türü
- d. Hafızlık durumu
- e. Hizmet yılı
- f. Hizmet içi eğitim alma
- g. Mezun olunan okul (fakülte)

Değişkenlerine göre anlamlı farklılaşma göstermekte midir?

3.3.1. Öğretmenlerin Özel Alan Yeterliklerine İlişkin Görüşleri, Önem ve Yeterlik Düzeyleri “Cinsiyet” Değişkenine Göre Farklılaşmakta mıdır?” Sorusuna Yönelik Bulgular ve Yorum

3.3.1.1. Öğretmenlerin Özel Alan Yeterliklerine İlişkin Görüşleri ve Yeterlik Düzeylerinin “Cinsiyet” Değişkenine Göre Cramer V Değerleri

Tablo 18. Öğretmenlerin Özel Alan Yeterliklerine İlişkin Görüşleri Ve Yeterlik Düzeylerinin Cinsiyete Göre Cramer V Değerleri (Alan Bilgisi Yeterlik Alanı)

Önemlilik no	Cramer v	P	Yeterlik no	Cramer v	P
Ö1	0,084	,415	Y1	,153	,052
Ö2	0,035	,853	Y2	,197	,008
Ö3	0,047	,758	Y3	,083	,419
Ö4	0,043	,790	Y4	,165	,032
Ö5	0,129	,121	Y5	,186	,013
Ö6	0,119	,166	Y6	,150	,059
Ö7	0,055	,685	Y7	,085	,400
Ö8	0,111	,209	Y8	,246	,000
Ö9	0,139	,087	Y9	,052	,716
Ö10	0,060	,639	Y10	,091	,353
Ö11	0,136	,098	Y11	,353	,892
Ö12	0,119	,167	Y12	,034	,861
Ö13	0,100	,281	Y13	,072	,519
Ö14	0,098	,297	Y14	,092	,341
Ö15	0,119	,169	Y15	,012	,982
Ö16	0,162	,036	Y16	,063	,604
Ö17	0,072	,517	Y17	,150	,058
Ö18	0,078	,465	Y18	,118	,174
Ö19	0,042	,799	Y19	,114	,193
Ö20	0,117	,180	Y20	,136	,096
Ö21	0,078	,463	Y21	,079	,456
Ö22	0,071	,527	Y22	,038	,836
Ö23	0,046	,767	Y23	,096	,311
Ö24	0,039	,828	Y24	,157	,044
Ö25	0,065	,588	Y25	,074	,503

Tablo 18'e bakıldığında, öğretmenlerin Ö16 ile Y2, Y4, Y5, Y8 ve Y24 numaralı maddelere verdikleri yanıtlar cinsiyete göre manidar bir değişim göstermişlerdir. Bu maddelerin dışındaki diğer maddelerdeki önem ve yeterlik görüşleri cinsiyete göre değişmemektedir. Cinsiyet değişkenine göre fark analizi için Mann Whitney-U testi kullanılmıştır. Tablo 18'de anlamlı farklılık görülen maddeler içeriğiyle beraber Tablo 15'de görülebilir.

Tablo 19. Öğretmenlerin Özel Alan Yeterliklerine İlişkin Görüşleri Ve Yeterlik Düzeylerinin Cinsiyete Göre Cramer V Değerleri (Alan Eğitimi Bilgisi Yeterlik Alanı)

Önemlilik no	Cramer v	P	Yeterlik no	Cramer v	P
Ö26	0,265	,000	Y26	,026	,920
Ö27	0,217	,003	Y27	,068	,562
Ö28	0,170	,026	Y28	,070	,536
Ö29	0,223	,002	Y29	,027	,915
Ö30	0,142	,078	Y30	,150	,058
Ö31	0,169	,027	Y31	,085	,398
Ö32	0,097	,304	Y32	,063	,611
Ö33	0,112	,203	Y33	,010	,987
Ö34	0,192	,010	Y34	,100	,281
Ö35	0,275	,000	Y35	,056	,671
Ö36	0,190	,010	Y36	,118	,174
Ö37	0,196	,008	Y37	,176	,020
Ö38	0,170	,026	Y38	,039	,828
Ö39	0,165	,033	Y39	,038	,832
Ö40	0,108	,231	Y40	,180	,017
Ö41	0,200	,006	Y41	,102	,273
Ö42	0,258	,000	Y42	,072	,516
Ö43	0,078	,461	Y43	,197	,008
Ö44	0,128	,128	Y44	,127	,129

Tablo 19'a bakıldığında, öğretmenlerin Ö26, Ö27, Ö28, Ö29, Ö34, Ö35, Ö36, Ö37, Ö38, Ö39, Ö41, Ö42 ile Y37, Y40 ve Y43 numaralı maddelere verdikleri yanıtlar cinsiyete göre manidar bir değişim göstermiştir. Bu maddelerin dışındaki diğer maddelerdeki önem ve yeterlik görüşleri cinsiyete göre değişmemektedir. Cinsiyet değişkenine göre fark analizi için Mann Whitney-U testi kullanılmıştır. Tablo 19'da anlamlı farklılık görülen maddeler içeriğiyle beraber Tablo 16'da görülebilir.

Tablo 20. Öğretmenlerin Özel Alan Yeterliklerine İlişkin Görüşleri Ve Yeterlik Düzeylerinin Cinsiyete Göre Cramer V Değerleri (Tutum ve Değerler Yeterlik Alanı)

Önemlilik no	Cramer v	P	Yeterlik no	Cramer v	P
Ö45	0,189	,011	Y45	,147	,065
Ö46	0,176	,020	Y46	,188	,011
Ö47	0,175	,021	Y47	,096	,310
Ö48	0,192	,010	Y48	,125	,142
Ö49	0,158	,042	Y49	,112	,206
Ö50	0,230	,001	Y50	,046	,766
Ö51	0,186	,013	Y51	,137	,093
Ö52	0,225	,002	Y52	,069	,551
Ö53	0,119	,166	Y53	,066	,578
Ö54	0,210	,004	Y54	,023	,934
Ö55	0,235	,001	Y55	,165	,032
Ö56	0,183	,015	Y56	,050	,734
Ö57	0,210	,004	Y57	,083	,422

Tablo 20'ye bakıldığında, öğretmenlerin Ö45, Ö46, Ö47, Ö48, Ö49, Ö50, Ö51, Ö52, Ö54, Ö55, Ö56, Ö57 ile Y46 ve Y55 numaralı maddelere verdikleri yanıtlar cinsiyete göre manidar bir değişim göstermişlerdir. Bu maddelerin dışındaki diğer maddelerdeki önem ve yeterlik görüşleri cinsiyete göre değişmemektedir. Cinsiyet değişkenine göre fark analizi için Mann Whitney-U testi kullanılmıştır. Tablo 20'de anlamlı farklılık görülen maddeler içeriğiyle beraber Tablo 17'de görülebilir.

3.3.1.2. “Cinsiyet” Değişkenine Göre Farklılık Gösteren Maddelerin Önemlilik Algıları Mann Whiney-U Testi Sonuçları

Tablo 21. Alan Bilgisi Yeterlik Alanına İlişkin Cinsiyete Göre Farklılık Gösteren Maddelerin Önemlilik Algıları Mann Whitney-U Testi Sonucu

No	Grup	S.O.	Sıra Toplamı	U	P
9	Kadın	137,77	11297,00	6046,000	,037
	Erkek	121,06	20581,00		
11	Kadın	138,40	11349,00	5994,000	,037
	Erkek	120,76	20592,00		
16	Kadın	140,34	11508,00	5835,000	,010
	Erkek	119,82	20370,00		

Tablo 21’de cinsiyet değişkenine göre fark analizi için kullanılan Mann Whitney-U testi sonuçlarına göre; 9, 11, ve 16. maddelerde kadın ve erkek öğretmenlerin “önem” ölçeğinden elde ettikleri puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar olduğu bulunmuştur ($U=6046,000$, $p<,05$; $U= 5994,000$, $p<,05$; $U=5835,000$, $p<,05$). Sıra ortalamaları (S. O’ları) dikkate alındığında ise tüm maddeler için bu farklılığın kadınlar lehine olduğu görülmektedir. Kadın öğretmenlerin önem puanlarının erkeklere göre daha yüksek olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Tablo 21’de anlamlı farklılık görülen maddeler içeriğiyle beraber Tablo 15’de görülebilir.

Tablo 22. Alan Eğitimi Bilgisi Yeterlik Alanına İlişkin Cinsiyete Göre Farklılık Gösteren Maddelerin Önemlilik Algıları Mann Whitney-U Testi Sonucu

No	Grup	S.O.	Sıra Toplamı	U	P
26	Kadın	149,12	12228,00	5115,000	,000
	Erkek	115,59	19650,00		
27	Kadın	146,05	11976,00	5367,000	,001
	Erkek	117,07	19902,00		
28	Kadın	139,57	11445,00	5895,000	,021
	Erkek	120,19	20443,00		
29	Kadın	144,55	11853,00	5490,000	,002
	Erkek	117,79	20025,00		
30	Kadın	137,87	11305,00	6038,000	,047
	Erkek	121,02	20573,00		
31	Kadın	141,22	11580,00	5763,000	,010
	Erkek	119,40	20298,00		
34	Kadın	143,66	11780,00	5563,000	,002
	Erkek	118,22	20098,00		
35	Kadın	151,09	12389,00	4954,000	,000
	Erkek	114,64	19489,00		
36	Kadın	151,09	11595,00	5748,000	,009
	Erkek	114,64	20283,00		
37	Kadın	143,26	11747,00	5596,000	,003
	Erkek	118,42	20131,00		
38	Kadın	141,27	11584,00	5759,000	,007
	Erkek	119,38	20294,00		
39	Kadın	140,51	11522,00	5821,000	,014
	Erkek	119,74	20356,00		
41	Kadın	143,84	11795,00	5548,000	,002
	Erkek	118,14	20083,00		
42	Kadın	149,55	12263,00	5080,000	,000
	Erkek	115,38	19615,00		

Tablo 22’de cinsiyet değişkenine göre fark analizi için kullanılan Mann Whitney-U testi sonuçlarına göre; 26, 27, 28, 29, 30, 31, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 41 ve 42. maddelerde kadın ve erkek öğretmenlerin “önem” ölçeğinden elde ettikleri puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar olduğu bulunmuştur (U=5115,000, p<,05; U=5367,000, p<,05; U=5895,000, p<,05; U=5490,000, p<,05; U=6038,000, p<,05; U=5763,000, p<,05; U=5563,000, p<,05; U=4954,000, p<,05; U=5748,000, p<,05; U=5596,000, p<,05; U=5759,000, p<,05; U=5821,000, p<,05; U=5548,000, p<,05; U=5080,000, p<,05). S. O’ları dikkate alındığında ise tüm maddeler için bu farklılığın kadınlar lehine olduğu görülmektedir. Kadın öğretmenlerin önem puanlarının erkeklere göre daha yüksek olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Tablo 22’de anlamlı farklılık görülen maddeler içeriğiyle beraber Tablo 16’da görülebilir.

Tablo 23. *Tutum ve Değerler Yeterlik Alanına İlişkin Cinsiyete Göre Farklılık Gösteren Maddelerin Önemlilik Algıları Mann Whitney-U Testi Sonucu*

No	Grup	S.O.	Sıra Toplamı	U	P
45	Kadın	142,87	11715,00	5628,000	,004
	Erkek	118,61	20163,00		
46	Kadın	142,11	11653,00	5690,000	,006
	Erkek	118,97	20225,00		
47	Kadın	142,33	11671,00	5672,000	,006
	Erkek	118,86	20207,00		
48	Kadın	141,30	11587,00	5756,000	,007
	Erkek	119,36	20291,00		
49	Kadın	140,83	11548,00	5795,000	,012
	Erkek	119,59	20330,00		
50	Kadın	145,23	11909,00	5434,000	,001
	Erkek	117,46	19969,00		
51	Kadın	142,66	11698,00	5645,000	,004
	Erkek	118,71	20180,00		
52	Kadın	145,06	11895,00	5448,000	,000
	Erkek	117,55	19983,00		
54	Kadın	143,99	11807,00	5536,000	,001
	Erkek	118,06	20071,00		
55	Kadın	146,91	12047,00	5296,000	,000
	Erkek	116,65	19831,00		
56	Kadın	142,55	11689,00	5654,000	,005
	Erkek	118,76	20189,00		
57	Kadın	141,20	11578,00	5765,000	,008
	Erkek	119,41	20300,00		

Tablo 23’de cinsiyet değişkenine göre fark analizi için kullanılan Mann Whitney-U testi sonuçlarına göre; 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 54, 55, 56 ve 57. maddelerde kadın ve erkek öğretmenlerin “önem” ölçeğinden elde ettikleri puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar olduğu bulunmuştur (U=5628,000, $p<,05$; U=5690,000, $p<,05$; U=5672,000, $p<,05$; U=5756,000, $p<,05$; U=5795,000, $p<,05$; U=5434,000, $p<,05$; U=5645,000, $p<,05$; U=5448,000, $p<,05$; U=5536,000, $p<,05$; U=5296,000, $p<,05$; U=5654,000, $p<,05$; U=5765,000, $p<,05$). S. O’ları dikkate alındığında ise tüm maddeler için bu farklılığın kadınlar lehine olduğu görülmektedir. Kadın öğretmenlerin önem puanlarının erkeklere göre daha yüksek olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Tablo 23’de anlamlı farklılık görülen maddeler içeriğiyle beraber Tablo 17’de görülebilir.

3.3.1.3. “Cinsiyet” Değişkenine Göre Farklılık Gösteren Maddelerin Yeterlik Algıları Mann Whitney-U Testi Sonuçları

Tablo 24. Alan Bilgisi Yeterlik Alanına İlişkin Cinsiyete Göre Farklılık Gösteren Maddelerin Yeterlik Algıları Mann Whitney-U Testi Sonucu

No	Grup	S.O.	Sıra Toplamı	U	P
1	Kadın	115,31	9455,50	6052, 500	,034
	Erkek	131,90	22422,50		
2	Kadın	110,89	9093,00	5690,000	,007
	Erkek	134,03	22758,00		
4	Kadın	111,28	9125,00	5722,000	,009
	Erkek	133,84	22753,00		
5	Kadın	108,96	8935,00	5532,000	,003
	Erkek	134,96	22943,00		
8	Kadın	104,66	8582,50	5179,500	,000
	Erkek	137,03	23295,50		
17	Kadın	112,34	9212,00	5809,000	,018
	Erkek	133,33	22666,00		
24	Kadın	111,34	9129,50	5736,500	,013
	Erkek	133,81	22748,50		

Tablo 24’de cinsiyet değişkenine göre fark analizi için kullanılan Mann Whitney-U testi sonuçlarına göre; 1, 2, 4, 5, 8, 17 ve 24. maddelerde kadın ve erkek öğretmenlerin yeterlik algıları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar olduğu bulunmuştur (U=6052, 500, $p<,05$; U=5690,000, $p<,05$; U=5722,000, $p<,05$; U=5532,000; U=5179,500, $p<,05$; U=5809,000, $p<,05$; U=5736,500, $p<,05$). S.

O'ları dikkate alındığında ise tüm maddeler için bu farklılığın erkekler lehine olduğu görülmektedir. Erkek öğretmenlerin yeterlik algılarının kadınlara göre daha yüksek olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Tablo 24'de anlamlı farklılık görülen maddeler içeriğiyle beraber Tablo 15'de görülebilir.

Tablo 25. *Alan Eğitimi Bilgisi Yeterlik Alanına İlişkin Cinsiyete Göre Farklılık Gösteren Maddelerin Yeterlik Algıları Mann Whitney-U Testi Sonucu*

No	Grup	S.O.	Sıra Toplamı	U	P
40	Kadın	113,35	9295,00	5892,000	,030
	Erkek	132,84	22583,00		
43	Kadın	109,43	8973,00	5570,000	,006
	Erkek	137,74	22905,00		
44	Kadın	114,38	9379,50	5976,500	,048
	Erkek	132,34	22498,50		

Tablo 25'te cinsiyet değişkenine göre fark analizi için kullanılan Mann Whitney-U testi sonuçlarına göre; 40, 43 ve 44. maddelerde kadın ve erkek öğretmenlerin yeterlik algıları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar olduğu bulunmuştur (U=5892,000, $p<,05$; U=5570,000, $p<,05$; U=5976,500, $p<,05$). S. O'ları dikkate alındığında ise tüm maddeler için bu farklılığın erkekler lehine olduğu görülmektedir. Erkek öğretmenlerin yeterlik algılarının kadınlara göre daha yüksek olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Tablo 25'te anlamlı farklılık görülen maddeler içeriğiyle beraber Tablo 16'da görülebilir.

Tablo 26. *Tutum ve Değerler Yeterlik Alanına İlişkin Cinsiyete Göre Farklılık Gösteren Maddelerin Yeterlik Algıları Mann Whitney-U Testi Sonucu*

No	Grup	S.O.	Sıra Toplamı	U	P
46	Kadın	106,84	8761,00	5358,000	,002
	Erkek	135,98	23117,00		
48	Kadın	114,71	9406,50	6003,500	,047
	Erkek	132,19	22471,50		

Tablo 26'da cinsiyet değişkenine göre fark analizi için kullanılan Mann Whitney-U testi sonuçlarına göre; 46 ve 48. maddelerde kadın ve erkek öğretmenlerin yeterlik algıları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar olduğu

bulunmuştur ($U=5358,000$, $p<,05$ ve $U=6003,500$, $p<,05$). S. O'ları dikkate alındığında ise tüm maddeler için bu farklılığın erkekler lehine olduğu görülmektedir. Erkek öğretmenlerin yeterlik algılarının kadınlara göre daha yüksek olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Tablo 26'da anlamlı farklılık görülen maddeler içeriğiyle beraber Tablo 17'de görülebilir.

3.3.2. Öğretmenlerin Özel Alan Yeterliklerine İlişkin Görüşleri, Önem ve Yeterlik Düzeyleri “Yaş” Değişkenine Göre Farklılaşmakta mıdır?” Sorusuna Yönelik Bulgular ve Yorum

3.3.2.1. “Yaş” Değişkenine Göre Farklılık Gösteren Maddelerin Önemlilik Algıları Kruskal Wallis-H Testi Sonuçları

Tablo 27. Alan Bilgisi Yeterlik Alanına İlişkin Yaş Değişkenine Göre Farklılık Gösteren Maddelerin Önemlilik Algıları Kruskal Wallis-H Testi Sonucu

No	Grup	N	S.O.	Sd	χ^2	P	Anlamlı Fark
2	20-30	55	143,30	3	9,664	,022	20-30 ile 41-50
	31-40	93	130,56				
	41-50	62	111,60				
	51 ve üzeri	42	117,50				
4	20-30	55	135,05	3	10,688	,014	31-40 ile 51 ve üzeri
	31-40	93	137,42				
	41-50	62	117,10				
	51 ve üzeri	42	105,00				
5	20-30	55	135,09	3	13,182	,004	31-40 ile 41-50
	31-40	93	137,68				
	41-50	62	115,32				
	51 ve üzeri	42	107,00				
6	20-30	55	137,93	3	16,892	,001	20-30 ile 51 ve üzeri
	31-40	93	138,84				
	41-50	62	117,16				
	51 ve üzeri	42	98,00				
8	20-30	55	136,51	3	18,987	,000	31-40 ile 51 ve üzeri, 20-30 ile 51 ve üzeri
	31-40	93	140,97				
	41-50	62	113,19				
	51 ve üzeri	42	101,00				
9	20-30	55	131,85	3	9,915	,019	31-40 ile 41-50, 31-40 ile 51 ve üzeri
	31-40	93	138,69				
	41-50	62	113,63				
	51 ve üzeri	42	111,50				
10	20-30	55	136,35	3	9,566	,023	20-30/51 ve üzeri 31-40/51 ve üzeri
	31-40	93	136,42				
	41-50	62	114,06				
	51 ve üzeri	42	110,00				
13	20-30	55	130,55	3	10,667	,014	31-40 ile 51 ve üzeri

	31-40	93	138,34				
	41-50	62	120,73				
	51 ve üzeri	42	103,50				
	20-30	55	132,43				
14	31-40	93	140,11	3	13,254	,004	31-40 ile 41-50, 31-40 ile 51 ve üzeri
	41-50	62	113,69				
	51 ve üzeri	42	107,50				
	20-30	55	133,64				
15	31-40	93	138,19	3	12,500	,004	31-40 ile 51 ve üzeri, 20-30 ile 51 ve üzeri
	41-50	62	119,23				
	51 ve üzeri	42	102,00				
	20-30	55	138,22				
16	31-40	93	138,19	3	14,420	,006	31-40 ile 41-50, 20-30 ile 51 ve üzeri
	41-50	62	113,13				
	51 ve üzeri	42	105,00				
	20-30	55	125,52				
17	31-40	93	139,85	3	10,594	,002	31-40 ile 51 ve üzeri
	41-50	62	123,60				
	51 ve üzeri	42	102,50				
	20-30	55	136,38				
18	31-40	93	138,03	3	16,180	,014	31-40 ile 41-50, 31-40 ile 51 ve üzeri, 20-30 ile 51 ve üzeri
	41-50	62	116,35				
	51 ve üzeri	42	103,00				

Tablo 27’de görüldüğü gibi, öğretmenlerin özel alan yeterliklerine ait olan alt yeterlik maddelerini kendilerine göre ne ölçüde önemli buldukları sorusuna verdikleri cevaplar “yaş” değişkenine göre anlamlı farklılaşma oluşturup oluşturmadığı yönündeki Kruskal Wallis-H testi sonuçları şu şekildedir: Yapılan tek yönlü varyans analizi (Kruskal Wallis-H testi) sonucunda;

Alan Bilgisi Yeterlik Alanına ait olan 2. maddeyi ne ölçüde önemli buldukları sorusuna öğretmenlerin “yaş” değişkenine göre verdikleri cevapların S. O’ları karşılaştırıldığında; 20-30 yaş arası öğretmenler (Sıra Ortalaması (S.O.)=143,30) ile 41-50 yaş arası öğretmenlerin (S.O.=111,60) puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Yani 20-30 yaş arası öğretmenler 41-50 yaş arası öğretmenlere göre daha önemli olduğunu düşünmektedir.

Alan Bilgisi Yeterlik Alanına ait olan 4. maddeyi ne ölçüde önemli buldukları sorusuna öğretmenlerin “yaş” değişkenine göre verdikleri cevapların S. O’ları karşılaştırıldığında; 31-40 yaş arası öğretmenler (S.O.=137,42) ile 51 ve üzeri yaş arası öğretmenlerin (S.O.=105,00) puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Yani 31-40 yaş arası öğretmenler 51 ve üzeri yaş arası öğretmenlere göre daha önemli olduğunu düşünmektedir.

Alan Bilgisi Yeterlik Alanına ait olan 5. maddeyi ne ölçüde önemli buldukları sorusuna öğretmenlerin “yaş” değişkenine göre verdikleri cevapların S. O’ları karşılaştırıldığında; 31-40 yaş arası öğretmenler (S.O.=137,68) ile 41-50 yaş arası öğretmenlerin (S.O.=115,32) puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Yani 31-40 yaş arası öğretmenler 41-50 yaş arası öğretmenlere göre daha önemli olduğunu düşünmektedir.

Alan Bilgisi Yeterlik Alanına ait olan 6. maddeyi ne ölçüde önemli buldukları sorusuna öğretmenlerin “yaş” değişkenine göre verdikleri cevapların S. O’ları karşılaştırıldığında; 20-30 yaş arası öğretmenler (S.O.=137,93) ile 51 ve üzeri yaş arası öğretmenlerin (S.O.=98,00) puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Yani 20-30 yaş arası öğretmenler 51 ve üzeri yaş arası öğretmenlere göre daha önemli olduğunu düşünmektedir.

Alan Bilgisi Yeterlik Alanına ait olan 8. maddeyi ne ölçüde önemli buldukları sorusuna öğretmenlerin “yaş” değişkenine göre verdikleri cevapların S. O’ları karşılaştırıldığında; 31-40 yaş arası öğretmenler (S.O.=140,97) ile 51 ve üzeri yaş arası öğretmenlerin (S.O.=101,00) ve 20-30 yaş arası öğretmenler (S.O.=136,51) ile 51 ve üzeri yaş arası öğretmenlerin (S.O.=101,00) puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Yani 31-40 yaş arası öğretmenler 51 ve üzeri yaş arası öğretmenlere göre, 20-30 yaş arası öğretmenler 51 ve üzeri yaş arası öğretmenlere göre daha önemli olduğunu düşünmektedir.

Alan Bilgisi Yeterlik Alanına ait olan 9. maddeyi ne ölçüde önemli buldukları sorusuna öğretmenlerin “yaş” değişkenine göre verdikleri cevapların S. O’ları karşılaştırıldığında; 31-40 yaş arası öğretmenler (S.O.=138,69) ile 41-50 yaş arası öğretmenlerin (S.O.=113,63) ve 31-40 yaş arası öğretmenler (S.O.=138,69) ile 51 ve üzeri yaş arası öğretmenlerin (S.O.=111,50) puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Yani 31-40 yaş arası öğretmenler 41-50 yaş arası öğretmenlere göre, 31-40 yaş arası öğretmenler 51 ve üzeri yaş arası öğretmenlere göre daha önemli olduğunu düşünmektedir.

Alan Bilgisi Yeterlik Alanına ait olan 10. maddeyi ne ölçüde önemli buldukları sorusuna öğretmenlerin “yaş” değişkenine göre verdikleri cevapların S. O’ları karşılaştırıldığında; 31-40 yaş arası öğretmenler (S.O.=136,42) ile 51 ve üzeri yaş arası öğretmenlerin (S.O.=110,00) ve 20-30 yaş arası öğretmenler (S.O.=136,35)

ile 51 ve üzeri yaş arası öğretmenlerin (S.O.=110,00) puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Yani 31-40 yaş arası öğretmenler 51 ve üzeri yaş arası öğretmenlere göre, 20-30 yaş arası öğretmenler 51 ve üzeri yaş arası öğretmenlere göre daha önemli olduğunu düşünmektedir.

Alan Bilgisi Yeterlik Alanına ait olan 13. maddeyi ne ölçüde önemli buldukları sorusuna öğretmenlerin “yaş” değişkenine göre verdikleri cevapların S. O’ları karşılaştırıldığında; 31-40 yaş arası öğretmenler (S.O.=138,34) ile 51 ve üzeri yaş arası öğretmenlerin (S.O.=103,50) puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Yani 31-40 yaş arası öğretmenler 51 ve üzeri yaş arası öğretmenlere göre daha önemli olduğunu düşünmektedir.

Alan Bilgisi Yeterlik Alanına ait olan 14. maddeyi ne ölçüde önemli buldukları sorusuna öğretmenlerin “yaş” değişkenine göre verdikleri cevapların S. O’ları karşılaştırıldığında; 31-40 yaş arası öğretmenler (S.O.=140,11) ile 41-50 yaş arası öğretmenlerin (S.O.=113,69) ve 31-40 yaş arası öğretmenler (S.O.=140,11) ile 51 ve üzeri yaş arası öğretmenlerin (S.O.=107,50) puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Yani 31-40 yaş arası öğretmenler 41-50 yaş arası öğretmenlere göre, 31-40 yaş arası öğretmenler 51 ve üzeri yaş arası öğretmenlere göre daha önemli olduğunu düşünmektedir.

Alan Bilgisi Yeterlik Alanına ait olan 15. maddeyi ne ölçüde önemli buldukları sorusuna öğretmenlerin “yaş” değişkenine göre verdikleri cevapların S. O’ları karşılaştırıldığında; 31-40 yaş arası öğretmenler (S.O.=138,19) ile 51 ve üzeri yaş arası öğretmenlerin (S.O.=102,00) ve 20-30 yaş arası öğretmenler (S.O.=133,64) ile 51 ve üzeri yaş arası öğretmenlerin (S.O.=102,00) puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Yani 31-40 yaş arası öğretmenler 51 ve üzeri yaş arası öğretmenlere göre, 20-30 yaş arası öğretmenler 51 ve üzeri yaş arası öğretmenlere göre daha önemli olduğunu düşünmektedir.

Alan Bilgisi Yeterlik Alanına ait olan 16. maddeyi ne ölçüde önemli buldukları sorusuna öğretmenlerin “yaş” değişkenine göre verdikleri cevapların S. O’ları karşılaştırıldığında; 31-40 yaş arası öğretmenler (S.O.=138,19) ile 41-50 yaş arası öğretmenlerin (S.O.=113,13) ve 20-30 yaş arası öğretmenler (S.O.=138,22) ile 51 ve üzeri yaş arası öğretmenlerin (S.O.=105,00) puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Yani 31-40 yaş arası öğretmenler 41-50 yaş

arası öğretmenlere göre, 20-30 yaş arası öğretmenler 51 ve üzeri yaş arası öğretmenlere göre daha önemli olduğunu düşünmektedir.

Alan Bilgisi Yeterlik Alanına ait olan 17. maddeyi ne ölçüde önemli buldukları sorusuna öğretmenlerin “yaş” değişkenine göre verdikleri cevapların S. O’ları karşılaştırıldığında; 31-40 yaş arası öğretmenler (S.O.=139,85) ile 51 ve üzeri yaş arası öğretmenlerin (S.O.=102,50) puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Yani 31-40 yaş arası öğretmenler 51 ve üzeri yaş arası öğretmenlere göre daha önemli olduğunu düşünmektedir.

Alan Bilgisi Yeterlik Alanına ait olan 18. maddeyi ne ölçüde önemli buldukları sorusuna öğretmenlerin “yaş” değişkenine göre verdikleri cevapların S. O’ları karşılaştırıldığında; 31-40 yaş arası öğretmenler (S.O.=138,03) ile 41-50 yaş arası öğretmenlerin (S.O.=116,35) ve 31-40 yaş arası öğretmenler (S.O.=138,03) ile 51 ve üzeri yaş arası öğretmenlerin (S.O.=103,00) puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. 20-30 yaş arası öğretmenler (S.O.=136,38) ile 51 ve üzeri yaş arası öğretmenlerin (S.O.=103,00) puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Yani 31-40 yaş arası öğretmenler 41-50 yaş ve 51 ve üzeri yaş arası öğretmenlere göre, 20-30 yaş arası öğretmenler 51 ve üzeri yaş arası öğretmenlere göre daha önemli olduğunu düşünmektedir. Tablo 27’de anlamlı farklılık görülen maddeler içeriğiyle beraber Tablo 15’de görülebilir.

Tablo 28. Alan Eğitimi Bilgisi Yeterlik Alanına İlişkin Yaş Değişkenine Göre Farklılık Gösteren Maddelerin Önemlilik Algıları Kruskal Wallis-H Testi Sonucu

No	Grup	N	S.O.	Sd	χ^2	P	Anlamlı Fark
26	20-30	55	151,64	3	33,314	,001	20-30 ile 41-50, 31-40 ile 41-50, 31-40 ile 51 ve üzeri, 20-30 ile 51 ve üzeri
	31-40	93	139,94				
	41-50	62	110,81				
	51 ve üzeri	42	87,00				
27	20-30	55	151,64	3	25,775	,000	20-30 ile 41-50, 31-40 ile 51 ve üzeri, 20-30 ile 51 ve üzeri
	31-40	93	134,52				
	41-50	62	116,90				
	51 ve üzeri	42	90,00				
28	20-30	55	144,52	3	15,127	,002	31-40 ile 51 ve üzeri, 20-30 ile 51 ve üzeri
	31-40	93	134,47				
	41-50	62	116,18				
	51 ve üzeri	42	100,50				
29	20-30	55	143,26	3	18,868	,000	20-30 ile 41-50, 20-30 ile 51 ve üzeri
	31-40	93	138,44				
	41-50	62	113,37				
	51 ve üzeri	42	97,50				
30	20-30	55	141,97	3	15,470	,001	20-30 ile 41-50, 31-40 ile 41-50, 31-40 ile 51 ve üzeri
	31-40	93	138,08				
	41-50	62	108,27				
	51 ve üzeri	42	107,50				
31	20-30	55	135,44	3	10,473	,015	31-40 ile 51 ve üzeri
	31-40	93	138,10				
	41-50	62	113,71				
	51 ve üzeri	42	108,00				
32	20-30	55	136,73	3	9,944	,019	20-30/51 ve üzeri 31-40/51 ve üzeri
	31-40	93	137,10				
	41-50	62	112,71				
	51 ve üzeri	42	110,00				
33	20-30	55	145,94	3	10,605	,014	20-30 ile 41-50, 20-30 ile 51 ve üzeri
	31-40	93	129,63				
	41-50	62	114,05				
	51 ve üzeri	42	112,50				
34	20-30	55	146,93	3	33,886	,000	20-30 ile 41-50, 31-40 ile 41-50, 31-40 ile 51 ve üzeri, 20-30 ile 51 ve üzeri
	31-40	93	143,77				
	41-50	62	107,87				
	51 ve üzeri	42	89,00				
35	20-30	55	152,85	3	20,631	,000	20-30 ile 41-50, 31-40 ile 51 ve üzeri, 20-30 ile 51 ve üzeri
	31-40	93	132,60				
	41-50	62	110,24				
	51 ve üzeri	42	102,50				
37	20-30	55	145,10	3	11,304	,010	20-30 ile 41-50, 20-30 ile 51 ve üzeri
	31-40	93	121,82				
	41-50	62	114,21				
	51 ve üzeri	42	108,50				
38	20-30	55	146,80	3	16,444	,001	20-30 ile 41-50, 20-30 ile 51 ve üzeri
	31-40	93	134,06				
	41-50	62	111,03				
	51 ve üzeri	42	106,00				
39	20-30	55	147,64	3	28,209	,000	20-30 ile 41-50, 31-40 ile 41-50, 31-40 ile 51 ve üzeri, 20-30 ile 51 ve üzeri
	31-40	93	141,35				
	41-50	62	106,81				

	51 ve üzeri	42	95,00				
	20-30	55	142,55				
40	31-40	93	134,08	3	12,238	,007	31-40 ile 51 ve üzeri, 20-30 ile 51 ve üzeri
	41-50	62	116,47				
	51 ve üzeri	42	103,50				
	20-30	55	139,43				
41	31-40	93	137,63	3	15,677	,001	31-40 ile 51 ve üzeri, 20-30 ile 51 ve üzeri
	41-50	62	116,63				
	51 ve üzeri	42	99,50				
	20-30	55	141,39				
42	31-40	93	140,73	3	18,974	,000	20-30 ile 41-50, 31-40 ile 41-50, 31-40 ile 51 ve üzeri, 20-30 ile 51 ve üzeri
	41-50	62	104,15				
	51 ve üzeri	42	108,50				
	20-30	55	137,56				
43	31-40	93	133,55	3	8,710	,033	31-40 ile 51 ve üzeri, 20-30 ile 51 ve üzeri
	41-50	62	120,68				
	51 ve üzeri	42	105,00				
	20-30	55	138,77				
44	31-40	93	134,34	3	9,048	,029	20-30/41-50 20-30/51 ve üzeri
	41-50	62	114,02				
	51 ve üzeri	42	111,50				

Tablo 28’de görüldüğü gibi, öğretmenlerin özel alan yeterliklerine ait olan alt yeterlik maddelerini kendilerine göre ne ölçüde önemli buldukları sorusuna verdikleri cevaplar “yaş” değişkenine göre anlamlı farklılaşma oluşturup oluşturmadığı yönündeki Kruskal Wallis-H testi sonuçları şu şekildedir: Yapılan tek yönlü varyans analizi (Kruskal Wallis-H testi) sonucunda;

Alan Eğitimi Bilgisi Yeterlik Alanına ait olan 26. maddeyi ne ölçüde önemli buldukları sorusuna öğretmenlerin “yaş” değişkenine göre verdikleri cevapların S. O’ları karşılaştırıldığında; 20-30 yaş arası öğretmenler (S.O.=151,64) ile 41-50 yaş arası öğretmenlerin (S.O.=110,81) ve 20-30 yaş arası öğretmenler (S.O.=151,64) ile 51 ve üzeri yaş arası öğretmenlerin (S.O.=87,00) puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. 31-40 yaş arası öğretmenler (S.O.=139,94) ile 41-50 yaş arası öğretmenlerin (S.O.=110,81) ve 31-40 yaş arası öğretmenler (S.O.=139,94) ile 51 ve üzeri yaş arası öğretmenlerin (S.O.=87,00) puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Yani 31-40 yaş arası öğretmenler 41-50 yaş arası ve 31-40 yaş arası öğretmenler 51 ve üzeri yaş arası öğretmenlere göre, 20-30 yaş arası öğretmenler 41-50 yaş arası ve 20-30 yaş arası öğretmenler 51 ve üzeri yaş arası öğretmenlere göre daha önemli olduğunu düşünmektedir.

Alan Eğitimi Bilgisi Yeterlik Alanına ait olan 27. maddeyi ne ölçüde önemli buldukları sorusuna öğretmenlerin “yaş” değişkenine göre verdikleri cevapların S. O’ları karşılaştırıldığında; 31-40 yaş arası öğretmenler (S.O.=138,452) ile 51 ve üzeri yaş arası öğretmenlerin (S.O.=90,00) puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. 20-30 yaş arası öğretmenler (S.O.=151,64) ile 41-50 yaş arası öğretmenlerin (S.O.=116,90) ve 20-30 yaş arası öğretmenler (S.O.=151,64) ile 51 ve üzeri yaş arası öğretmenlerin (S.O.=90,00) puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Yani 31-40 yaş arası öğretmenler 51 ve üzeri yaş arası öğretmenlere göre, 20-30 yaş arası öğretmenler 41-50 yaş arası öğretmenlere göre ve 20-30 yaş arası öğretmenler 51 ve üzeri yaş arası öğretmenlere göre daha önemli olduğunu düşünmektedir.

Alan Eğitimi Bilgisi Yeterlik Alanına ait olan 28. maddeyi ne ölçüde önemli buldukları sorusuna öğretmenlerin “yaş” değişkenine göre verdikleri cevapların S. O’ları karşılaştırıldığında; 31-40 yaş arası öğretmenler (S.O.=134,47) ile 51 ve üzeri yaş arası öğretmenlerin (S.O.=100,50) puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. 20-30 yaş arası öğretmenler (S.O.=144,52) ile 51 ve üzeri yaş arası öğretmenlerin (S.O.=100,50) puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Yani 31-40 yaş arası öğretmenler 51 ve üzeri yaş arası öğretmenlere göre, 20-30 yaş arası öğretmenler 51 ve üzeri yaş arası öğretmenlere göre daha önemli olduğunu düşünmektedir.

Alan Eğitimi Bilgisi Yeterlik Alanına ait olan 29. maddeyi ne ölçüde önemli buldukları sorusuna öğretmenlerin “yaş” değişkenine göre verdikleri cevapların S. O’ları karşılaştırıldığında; 20-30 yaş arası öğretmenler (S.O.=143,26) ile 41-50 yaş arası öğretmenlerin (S.O.=113,37) ve 20-30 yaş arası öğretmenler (S.O.=143,26) ile 51 ve üzeri yaş arası öğretmenlerin (S.O.=97,50) puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Yani 20-30 yaş arası öğretmenler 41-50 yaş arası öğretmenlere göre ve 20-30 yaş arası öğretmenler 51 ve üzeri yaş arası öğretmenlere göre daha önemli olduğunu düşünmektedir.

Alan Eğitimi Bilgisi Yeterlik Alanına ait olan 30. maddeyi ne ölçüde önemli buldukları sorusuna öğretmenlerin “yaş” değişkenine göre verdikleri cevapların S. O’ları karşılaştırıldığında; 31-40 yaş arası öğretmenler (S.O.=138,08) ile 41-50 yaş arası öğretmenlerin (S.O.=108,27) ve 31-40 yaş arası öğretmenler (S.O.=138,08) ile

51 ve üzeri yaş arası öğretmenlerin (S.O.=107,50) puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. 20-30 yaş arası öğretmenler (S.O.=136,38) ile 41-50 yaş arası öğretmenlerin (S.O.=108,27) puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Yani 31-40 yaş arası öğretmenler 41-50 yaş arası öğretmenlere göre, 31-40 yaş arası öğretmenler 51 ve üzeri yaş arası öğretmenlere göre, 20-30 yaş arası öğretmenler 41-50 yaş arası öğretmenlere göre daha önemli olduğunu düşünmektedir.

Alan Eğitimi Bilgisi Yeterlik Alanına ait olan 31. maddeyi ne ölçüde önemli buldukları sorusuna öğretmenlerin “yaş” değişkenine göre verdikleri cevapların S. O’ları karşılaştırıldığında; 31-40 yaş arası öğretmenler (S.O.=138,10) ile 51 ve üzeri yaş arası öğretmenlerin (S.O.=108,00) puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Yani 31-40 yaş arası öğretmenler 51 ve üzeri yaş arası öğretmenlere göre daha önemli olduğunu düşünmektedir.

Alan Eğitimi Bilgisi Yeterlik Alanına ait olan 32. maddeyi ne ölçüde önemli buldukları sorusuna öğretmenlerin “yaş” değişkenine göre verdikleri cevapların S. O’ları karşılaştırıldığında; 20-30 yaş arası öğretmenler (S.O.=145,94) ile 41-50 yaş arası öğretmenlerin (S.O.=114,05) ve 20-30 yaş arası öğretmenler (S.O.=145,94) ile 51 ve üzeri yaş arası öğretmenlerin (S.O.=112,50) puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Yani 20-30 yaş arası öğretmenler 41-50 yaş arası öğretmenlere ve 20-30 yaş arası öğretmenler 51 ve üzeri yaş arası öğretmenlere göre daha önemli olduğunu düşünmektedir.

Alan Eğitimi Bilgisi Yeterlik Alanına ait olan 33. maddeyi ne ölçüde önemli buldukları sorusuna öğretmenlerin “yaş” değişkenine göre verdikleri cevapların S. O’ları karşılaştırıldığında; 20-30 yaş arası öğretmenler (S.O.=145,94) ile 41-50 yaş arası öğretmenlerin (S.O.=114,05) ve 20-30 yaş arası öğretmenler (S.O.=145,94) ile 51 ve üzeri yaş arası öğretmenlerin (S.O.=112,50) puan ortalamaları arasındaki fark, istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Yani 20-30 yaş arası öğretmenler 41-50 yaş arası öğretmenlere ve 20-30 yaş arası öğretmenler 51 ve üzeri yaş arası öğretmenlere göre daha önemli olduğunu düşünmektedir.

Alan Eğitimi Bilgisi Yeterlik Alanına ait olan 34. maddeyi ne ölçüde önemli buldukları sorusuna öğretmenlerin “yaş” değişkenine göre verdikleri cevapların S. O’ları karşılaştırıldığında; 31-40 yaş arası öğretmenler (S.O.=143,77) ile 41-50 yaş

arası öğretmenlerin (S.O.=107,87) ve 31-40 yaş arası öğretmenler (S.O.=143,77) ile 51 ve üzeri yaş arası öğretmenlerin (S.O.=89,00) puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. 20-30 yaş arası öğretmenler (S.O.=146,93) ile 41-50 yaş arası öğretmenlerin (S.O.=107,87) ve 20-30 yaş arası öğretmenler (S.O.=146,93) ile 51 ve üzeri yaş arası öğretmenlerin (S.O.=89,00) puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Yani 31-40 yaş arası öğretmenler 41-50 yaş arası öğretmenlere göre, 31-40 yaş arası öğretmenler 51 ve üzeri yaş arası öğretmenlere göre, 20-30 yaş arası öğretmenler 41-50 yaş arası öğretmenlere göre, 20-30 yaş arası öğretmenler 51 ve üzeri yaş arası öğretmenlere göre daha önemli olduğunu düşünmektedir.

Alan Eğitimi Bilgisi Yeterlik Alanına ait olan 35. maddeyi ne ölçüde önemli buldukları sorusuna öğretmenlerin “yaş” değişkenine göre verdikleri cevapların S. O’ları karşılaştırıldığında; 31-40 yaş arası öğretmenler (S.O.=132,60) ile 51 ve üzeri yaş arası öğretmenlerin (S.O.=102,50) puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. 20-30 yaş arası öğretmenler (S.O.=152,85) ile 41-50 yaş arası öğretmenlerin (S.O.=110,24) ve 20-30 yaş arası öğretmenler (S.O.=152,85) ile 51 ve üzeri yaş arası öğretmenlerin (S.O.=102,50) puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Yani 31-40 yaş arası öğretmenler 51 ve üzeri yaş arası öğretmenlere göre, 20-30 yaş arası öğretmenler 41-50 yaş arası öğretmenlere göre ve 20-30 yaş arası öğretmenler 51 ve üzeri yaş arası öğretmenlere göre daha önemli olduğunu düşünmektedir.

Alan Eğitimi Bilgisi Yeterlik Alanına ait olan 37. maddeyi ne ölçüde önemli buldukları sorusuna öğretmenlerin “yaş” değişkenine göre verdikleri cevapların S. O’ları karşılaştırıldığında; 20-30 yaş arası öğretmenler (S.O.=145,10) ile 41-50 yaş arası öğretmenlerin (S.O.=114,21) ve 20-30 yaş arası öğretmenler (S.O.=145,10) ile 51 ve üzeri yaş arası öğretmenlerin (S.O.=108,50) puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Yani 20-30 yaş arası öğretmenler 41-50 yaş arası öğretmenlere ve 20-30 yaş arası öğretmenler 51 ve üzeri yaş arası öğretmenlere göre daha önemli olduğunu düşünmektedir.

Alan Eğitimi Bilgisi Yeterlik Alanına ait olan 38. maddeyi ne ölçüde önemli buldukları sorusuna öğretmenlerin “yaş” değişkenine göre verdikleri cevapların S. O’ları karşılaştırıldığında; 20-30 yaş arası öğretmenler (S.O.=146,80) ile 41-50 yaş

arası öğretmenlerin (S.O.=111,03) ve 20-30 yaş arası öğretmenler (S.O.=146,80) ile 51 ve üzeri yaş arası öğretmenlerin (S.O.=106,00) puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Yani 20-30 yaş arası öğretmenler 41-50 yaş arası öğretmenlere göre ve 20-30 yaş arası öğretmenler 51 ve üzeri yaş arası öğretmenlere göre daha önemli olduğunu düşünmektedir.

Alan Eğitimi Bilgisi Yeterlik Alanına ait olan 39. maddeyi ne ölçüde önemli buldukları sorusuna öğretmenlerin “yaş” değişkenine göre verdikleri cevapların S. O’ları karşılaştırıldığında; 31-40 yaş arası öğretmenler (S.O.=141,35) ile 41-50 yaş arası öğretmenlerin (S.O.=106,81) ve 31-40 yaş arası öğretmenler (S.O.=141,35) ile 51 ve üzeri yaş arası öğretmenlerin (S.O.=95,00) puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. 20-30 yaş arası öğretmenler (S.O.=147,64) ile 41-50 yaş arası öğretmenlerin (S.O.=106,81) ve 20-30 yaş arası öğretmenler (S.O.=147,64) ile 51 ve üzeri yaş arası öğretmenlerin (S.O.=95,00) puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Yani 31-40 yaş arası öğretmenler 41-50 yaş arası öğretmenler ile 51 ve üzeri yaş arası öğretmenlere göre, 20-30 yaş arası öğretmenler 41-50 yaş arası öğretmenler ile 51 ve üzeri yaş arası öğretmenlere göre daha önemli olduğunu düşünmektedir.

Alan Eğitimi Bilgisi Yeterlik Alanına ait olan 40. maddeyi ne ölçüde önemli buldukları sorusuna öğretmenlerin “yaş” değişkenine göre verdikleri cevapların S. O’ları karşılaştırıldığında; 31-40 yaş arası öğretmenler (S.O.=134,08) ile 51 ve üzeri yaş arası öğretmenlerin (S.O.=103,50) puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. 20-30 yaş arası öğretmenler (S.O.=142,55) ile 51 ve üzeri yaş arası öğretmenlerin (S.O.=103,50) puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Yani 31-40 yaş arası öğretmenler 51 ve üzeri yaş arası öğretmenlere göre, 20-30 yaş arası öğretmenler 51 ve üzeri yaş arası öğretmenlere göre daha önemli olduğunu düşünmektedir.

Alan Eğitimi Bilgisi Yeterlik Alanına ait olan 41. maddeyi ne ölçüde önemli buldukları sorusuna öğretmenlerin “yaş” değişkenine göre verdikleri cevapların S. O’ları karşılaştırıldığında; 31-40 yaş arası öğretmenler (S.O.=137,63) ile 51 ve üzeri yaş arası öğretmenlerin (S.O.=99,50) puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. 20-30 yaş arası öğretmenler (S.O.=139,43) ile 51 ve üzeri yaş arası öğretmenlerin (S.O.=99,50) puan ortalamaları arasındaki fark

istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Yani 31-40 yaş arası öğretmenler 51 ve üzeri yaş arası öğretmenlere göre, 20-30 yaş arası öğretmenler 51 ve üzeri yaş arası öğretmenlere göre daha önemli olduğunu düşünmektedir.

Alan Eğitimi Bilgisi Yeterlik Alanına ait olan 42. maddeyi ne ölçüde önemli buldukları sorusuna öğretmenlerin “yaş” değişkenine göre verdikleri cevapların S. O’ları karşılaştırıldığında; 31-40 yaş arası öğretmenler (S.O.=140,73) ile 41-50 yaş arası öğretmenlerin (S.O.=104,15) ve 31-40 yaş arası öğretmenler (S.O.=140,73) ile 51 ve üzeri yaş arası öğretmenlerin (S.O.=108,50) puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. 20-30 yaş arası öğretmenler (S.O.=141,39) ile 41-50 yaş arası öğretmenlerin (S.O.=104,15) ve 20-30 yaş arası öğretmenler (S.O.=141,39) ile 51 ve üzeri yaş arası öğretmenlerin (S.O.=108,50) puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Yani 31-40 yaş arası öğretmenler 41-50 yaş arası öğretmenler ile 51 ve üzeri yaş arası öğretmenlere göre, 20-30 yaş arası öğretmenler 41-50 yaş arası öğretmenler ile 51 ve üzeri yaş arası öğretmenlere göre daha önemli olduğunu düşünmektedir.

Alan Eğitimi Bilgisi Yeterlik Alanına ait olan 43. maddeyi ne ölçüde önemli buldukları sorusuna öğretmenlerin “yaş” değişkenine göre verdikleri cevapların S. O’ları karşılaştırıldığında; 31-40 yaş arası öğretmenler (S.O.=133,55) ile 51 ve üzeri yaş arası öğretmenlerin (S.O.=105,00) puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. 20-30 yaş arası öğretmenler (S.O.=137,56) ile 51 ve üzeri yaş arası öğretmenlerin (S.O.=105,00) puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Yani 31-40 yaş arası öğretmenler 51 ve üzeri yaş arası öğretmenlere göre, 20-30 yaş arası öğretmenler 51 ve üzeri yaş arası öğretmenlere göre daha önemli olduğunu düşünmektedirler.

Alan Eğitimi Bilgisi Yeterlik Alanına ait olan 44. maddeyi ne ölçüde önemli buldukları sorusuna öğretmenlerin “yaş” değişkenine göre verdikleri cevapların S. O’ları karşılaştırıldığında; 20-30 yaş arası öğretmenler (S.O.=138,77) ile 41-50 yaş arası öğretmenlerin (S.O.=114,02) ve 20-30 yaş arası öğretmenler (S.O.=138,77) ile 51 ve üzeri yaş arası öğretmenlerin (S.O.=111,50) puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Yani 20-30 yaş arası öğretmenler 41-50 yaş arası öğretmenlere ve 20-30 yaş arası öğretmenler 51 ve üzeri yaş arası öğretmenlere

göre daha önemli olduğunu düşünmektedir. Tablo 28’de anlamlı farklılık görülen maddeler içeriğiyle beraber Tablo 16’da görülebilir.

Tablo 29. *Tutum ve Değerler Yeterlik Alanına İlişkin Yaş Değişkenine Göre Farklılık Gösteren Maddelerin Önemlilik Algıları Kruskal Wallis-H Testi Sonucu*

No	Grup	N	S.O.	Sd	χ^2	P	Anlamlı Fark
45	20-30	55	146,97	3	17,135	,001	20-30 ile 41-50, 31-40 ile 51 ve üzeri, 20-30 ile 51 ve üzeri
	31-40	93	133,60				
	41-50	62	117,34				
	51 ve üzeri	42	97,50				
46	20-30	55	147,81	3	15,147	,002	20-30 ile 41-50, 20-30 ile 51 ve üzeri
	31-40	93	132,76				
	41-50	62	111,08				
	51 ve üzeri	42	107,50				
47	20-30	55	152,55	3	24,967	,000	20-30 ile 41-50, 31-40 ile 41-50, 31-40 ile 51 ve üzeri, 20-30 ile 51 ve üzeri
	31-40	93	135,95				
	41-50	62	108,18				
	51 ve üzeri	42	98,50				
48	20-30	55	143,01	3	21,278	,000	20-30 ile 41-50, 31-40 ile 41-50, 31-40 ile 51 ve üzeri, 20-30 ile 51 ve üzeri
	31-40	93	139,34				
	41-50	62	111,56				
	51 ve üzeri	42	98,50				
49	20-30	55	135,02	3	10,929	,012	31-40 ile 51 ve üzeri
	31-40	93	138,52				
	41-50	62	114,81				
	51 ve üzeri	42	106,00				
50	20-30	55	150,01	3	21,242	,000	20-30 ile 41-50, 31-40 ile 41-50, 31-40 ile 51 ve üzeri, 20-30 ile 51 ve üzeri
	31-40	93	135,50				
	41-50	62	106,37				
	51 ve üzeri	42	105,50				
51	20-30	55	141,35	3	13,476	,004	31-40 ile 51 ve üzeri, 20-30 ile 51 ve üzeri
	31-40	93	136,00				
	41-50	62	115,00				
	51 ve üzeri	42	103,00				
52	20-30	55	145,17	3	24,852	,000	20-30 ile 41-50, 31-40 ile 41-50, 31-40 ile 51 ve üzeri, 20-30 ile 51 ve üzeri
	31-40	93	139,11				
	41-50	62	108,63				
	51 ve üzeri	42	100,50				
53	20-30	55	137,05	3	16,090	,001	20-30 ile 41-50, 31-40 ile 41-50, 31-40 ile 51 ve üzeri, 20-30 ile 51 ve üzeri
	31-40	93	136,31				
	41-50	62	113,95				
	51 ve üzeri	42	109,50				
54	20-30	55	138,01	3	19,239	,000	20-30 ile 41-50, 31-40 ile 41-50, 31-40 ile 51 ve üzeri, 20-30 ile 51 ve üzeri
	31-40	93	141,11				
	41-50	62	108,60				
	51 ve üzeri	42	105,50				
55	20-30	55	139,43	3	21,064	,000	20-30 ile 41-50, 31-40 ile 41-50, 31-40 ile 51 ve üzeri, 20-30 ile 51 ve üzeri
	31-40	93	141,69				
	41-50	62	110,53				
	51 ve üzeri	42	99,50				
56	20-30	55	136,68	3	15,452	,001	31-40 ile 41-50, 31-40 ile 51 ve üzeri, 20-30 ile 51 ve üzeri
	31-40	93	140,50				

	41-50	62	113,40				
	51 ve üzeri	42	101,50				
	20-30	55	138,35				
57	31-40	93	142,48	3	20,647	,000	31-40 ile 41-50, 31-40 ile 51 ve üzeri, 20-30 ile 51 ve üzeri
	41-50	62	109,97				
	51 ve üzeri	42	100,00				

Tablo 29’da görüldüğü gibi, öğretmenlerin özel alan yeterliklerine ait olan alt yeterlik maddelerini kendilerine göre ne ölçüde önemli buldukları sorusuna verdikleri cevaplar “yaş” değişkenine göre anlamlı farklılaşma oluşturup oluşturmadığı yönündeki Kruskal Wallis-H testi sonuçları şu şekildedir: Yapılan tek yönlü varyans analizi (Kruskal Wallis-H testi) sonucunda;

Tutum ve Değerler Yeterlik Alanına ait olan 45. maddeyi ne ölçüde önemli buldukları sorusuna öğretmenlerin “yaş” değişkenine göre verdikleri cevapların S. O’ları karşılaştırıldığında; 20-30 yaş arası öğretmenler (S.O.=146,97) ile 41-50 yaş arası öğretmenlerin (S.O.=117,34) ve 20-30 yaş arası öğretmenler (S.O.=146,97) ile 51 ve üzeri yaş arası öğretmenlerin (S.O.=97,50) puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. 31-40 yaş arası öğretmenler (S.O.=133,60) ile 51 ve üzeri yaş arası öğretmenlerin (S.O.=97,50) puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Yani 20-30 yaş arası öğretmenler 41-50 yaş arası öğretmenlere ve 51 ve üzeri yaş arası öğretmenlere göre, 31-40 yaş arası öğretmenler 51 ve üzeri yaş arası öğretmenlere göre daha önemli olduğunu düşünmektedir.

Tutum ve Değerler Yeterlik Alanına ait olan 46. maddeyi ne ölçüde önemli buldukları sorusuna öğretmenlerin “yaş” değişkenine göre verdikleri cevapların S. O’ları karşılaştırıldığında; 20-30 yaş arası öğretmenler (S.O.=147,81) ile 41-50 yaş arası öğretmenlerin (S.O.=111,08) ve 20-30 yaş arası öğretmenler (S.O.=147,81) ile 51 ve üzeri yaş arası öğretmenlerin (S.O.=107,50) puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Yani 20-30 yaş arası öğretmenler 41-50 yaş arası ve 51 ve üzeri yaş arası öğretmenlere göre daha önemli olduğunu düşünmektedir.

Tutum ve Değerler Yeterlik Alanına ait olan 47. maddeyi ne ölçüde önemli buldukları sorusuna öğretmenlerin “yaş” değişkenine göre verdikleri cevapların S. O’ları karşılaştırıldığında; 20-30 yaş arası öğretmenler (S.O.=152,55) ile 41-50 yaş arası öğretmenlerin (S.O.=108,18) ve 20-30 yaş arası öğretmenler (S.O.=152,55) ile

51 ve üzeri yaş arası öğretmenlerin (S.O.=98,50) puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. 31-40 yaş arası öğretmenler (S.O.=135,95) ile 41-50 yaş arası öğretmenlerin (S.O.=108,18) ve 31-40 yaş arası öğretmenler (S.O.=135,95) ile 51 ve üzeri yaş arası öğretmenlerin (S.O.=98,50) puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Yani 20-30 yaş arası öğretmenler 41-50 yaş arası öğretmenlere ve 51 ve üzeri yaş arası öğretmenlere göre, 31-40 yaş arası öğretmenler 41-50 yaş arası öğretmenlere ve 51 ve üzeri yaş arası öğretmenlere göre daha önemli olduğunu düşünmektedir.

Tutum ve Değerler Yeterlik Alanına ait olan 48. maddeyi ne ölçüde önemli buldukları sorusuna öğretmenlerin “yaş” değişkenine göre verdikleri cevapların S. O’ları karşılaştırıldığında; 20-30 yaş arası öğretmenler (S.O.=143,01) ile 41-50 yaş arası öğretmenlerin (S.O.=111,56) ve 20-30 yaş arası öğretmenler (S.O.=143,01) ile 51 ve üzeri yaş arası öğretmenlerin (S.O.=98,50) puan ortalamaları arasındaki fark, istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. 31-40 yaş arası öğretmenler (S.O.=139,34) ile 41-50 yaş arası öğretmenlerin (S.O.=111,56) ve 31-40 yaş arası öğretmenler (S.O.=139,34) ile 51 ve üzeri yaş arası öğretmenlerin (S.O.=98,50) puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Yani 20-30 yaş arası öğretmenler 41-50 yaş arası öğretmenlere ve 51 ve üzeri yaş arası öğretmenlere göre, 31-40 yaş arası öğretmenler 41-50 yaş arası öğretmenlere ve 51 ve üzeri yaş arası öğretmenlere göre daha önemli olduğunu düşünmektedir.

Tutum ve Değerler Yeterlik Alanına ait olan 49. maddeyi ne ölçüde önemli buldukları sorusuna öğretmenlerin “yaş” değişkenine göre verdikleri cevapların S. O’ları karşılaştırıldığında; 31-40 yaş arası öğretmenler (S.O.=138,52) ile 51 ve üzeri yaş arası öğretmenlerin (S.O.=106,00) puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Yani 31-40 yaş arası öğretmenler 51 ve üzeri yaş arası öğretmenlere göre daha önemli olduğunu düşünmektedir.

Tutum ve Değerler Yeterlik Alanına ait olan 50. maddeyi ne ölçüde önemli buldukları sorusuna öğretmenlerin “yaş” değişkenine göre verdikleri cevapların S. O’ları karşılaştırıldığında; 20-30 yaş arası öğretmenler (S.O.=150,01) ile 41-50 yaş arası öğretmenlerin (S.O.=106,37) ve 20-30 yaş arası öğretmenler (S.O.=150,01) ile 51 ve üzeri yaş arası öğretmenlerin (S.O.=105,50) puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. 31-40 yaş arası öğretmenler (S.O.=135,50)

ile 41-50 yaş arası öğretmenlerin (S.O.=106,37) ve 31-40 yaş arası öğretmenler (S.O.=135,50) ile 51 ve üzeri yaş arası öğretmenlerin (S.O.=105,50) puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Yani 20-30 yaş arası öğretmenler 41-50 yaş arası öğretmenlere ve 51 ve üzeri yaş arası öğretmenlere göre, 31-40 yaş arası öğretmenler 41-50 yaş arası öğretmenlere ve 51 ve üzeri yaş arası öğretmenlere göre daha önemli olduğunu düşünmektedir.

Tutum ve Değerler Yeterlik Alanına ait olan 51. maddeyi ne ölçüde önemli buldukları sorusuna öğretmenlerin “yaş” değişkenine göre verdikleri cevapların S. O’ları karşılaştırıldığında; 20-30 yaş arası öğretmenler (S.O.=141,35) ile 51 ve üzeri yaş arası öğretmenlerin (S.O.=103,00) puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. 31-40 yaş arası öğretmenler (S.O.=136,00) ile 51 ve üzeri yaş arası öğretmenlerin (S.O.=103,00) puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Yani 20-30 yaş arası öğretmenler 51 ve üzeri yaş arası öğretmenlere göre, 31-40 yaş arası öğretmenler 51 ve üzeri yaş arası öğretmenlere göre daha önemli olduğunu düşünmektedir.

Tutum ve Değerler Yeterlik Alanına ait olan 52. maddeyi ne ölçüde önemli buldukları sorusuna öğretmenlerin “yaş” değişkenine göre verdikleri cevapların S. O’ları karşılaştırıldığında; 20-30 yaş arası öğretmenler (S.O.=145,17) ile 41-50 yaş arası öğretmenlerin (S.O.=108,63) ve 20-30 yaş arası öğretmenler (S.O.=145,17) ile 51 ve üzeri yaş arası öğretmenlerin (S.O.=100,50) puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. 31-40 yaş arası öğretmenler (S.O.=139,11) ile 41-50 yaş arası öğretmenlerin (S.O.=108,63) ve 31-40 yaş arası öğretmenler (S.O.=139,11) ile 51 ve üzeri yaş arası öğretmenlerin (S.O.=100,50) puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Yani 20-30 yaş arası öğretmenler 41-50 yaş arası öğretmenlere ve 51 ve üzeri yaş arası öğretmenlere göre, 31-40 yaş arası öğretmenler 41-50 yaş arası öğretmenlere ve 51 ve üzeri yaş arası öğretmenlere göre daha önemli olduğunu düşünmektedir.

Tutum ve Değerler Yeterlik Alanına ait olan 53. maddeyi ne ölçüde önemli buldukları sorusuna öğretmenlerin “yaş” değişkenine göre verdikleri cevapların S. O’ları karşılaştırıldığında; 20-30 yaş arası öğretmenler (S.O.=137,05) ile 41-50 yaş arası öğretmenlerin (S.O.=113,95) ve 20-30 yaş arası öğretmenler (S.O.=137,05) ile 51 ve üzeri yaş arası öğretmenlerin (S.O.=109,50) puan ortalamaları arasındaki fark

istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. 31-40 yaş arası öğretmenler (S.O.=136,31) ile 41-50 yaş arası öğretmenlerin (S.O.=113,95) ve 31-40 yaş arası öğretmenler (S.O.=136,31) ile 51 ve üzeri yaş arası öğretmenlerin (S.O.=109,50) puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Yani 20-30 yaş arası öğretmenler 41-50 yaş arası öğretmenlere ve 51 ve üzeri yaş arası öğretmenlere göre, 31-40 yaş arası öğretmenler 41-50 yaş arası öğretmenlere ve 51 ve üzeri yaş arası öğretmenlere göre daha önemli olduğunu düşünmektedir.

Tutum ve Değerler Yeterlik Alanına ait olan 54. maddeyi ne ölçüde önemli buldukları sorusuna öğretmenlerin “yaş” değişkenine göre verdikleri cevapların S. O’ları karşılaştırıldığında; 20-30 yaş arası öğretmenler (S.O.=138,01) ile 41-50 yaş arası öğretmenlerin (S.O.=108,60) ve 20-30 yaş arası öğretmenler (S.O.=138,01) ile 51 ve üzeri yaş arası öğretmenlerin (S.O.=105,50) puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. 31-40 yaş arası öğretmenler (S.O.=141,11) ile 41-50 yaş arası öğretmenlerin (S.O.=108,60) ve 31-40 yaş arası öğretmenler (S.O.=141,11) ile 51 ve üzeri yaş arası öğretmenlerin (S.O.=105,50) puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Yani 20-30 yaş arası öğretmenler 41-50 yaş arası öğretmenlere ve 51 ve üzeri yaş arası öğretmenlere göre, 31-40 yaş arası öğretmenler 41-50 yaş arası öğretmenlere ve 51 ve üzeri yaş arası öğretmenlere göre daha önemli olduğunu düşünmektedir.

Tutum ve Değerler Yeterlik Alanına ait olan 55. maddeyi ne ölçüde önemli buldukları sorusuna öğretmenlerin “yaş” değişkenine göre verdikleri cevapların S. O’ları karşılaştırıldığında; 20-30 yaş arası öğretmenler (S.O.=139,43) ile 41-50 yaş arası öğretmenlerin (S.O.=110,53) ve 20-30 yaş arası öğretmenler (S.O.=139,43) ile 51 ve üzeri yaş arası öğretmenlerin (S.O.=99,50) puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. 31-40 yaş arası öğretmenler (S.O.=141,69) ile 41-50 yaş arası öğretmenlerin (S.O.=110,53) ve 31-40 yaş arası öğretmenler (S.O.=141,69) ile 51 ve üzeri yaş arası öğretmenlerin (S.O.=99,50) puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Yani 20-30 yaş arası öğretmenler 41-50 yaş arası öğretmenler ve 51 ve üzeri yaş arası öğretmenlere göre, 31-40 yaş arası öğretmenler 41-50 yaş arası öğretmenlere ve 51 ve üzeri yaş arası öğretmenlere göre, daha önemli olduğunu düşünmektedir.

Tutum ve Değerler Yeterlik Alanına ait olan 56. maddeyi ne ölçüde önemli buldukları sorusuna öğretmenlerin “yaş” değişkenine göre verdikleri cevapların S. O’ları karşılaştırıldığında; 20-30 yaş arası öğretmenler (S.O.=136,68) ile 51 ve üzeri yaş arası öğretmenlerin (S.O.=101,50) puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. 31-40 yaş arası öğretmenler (S.O.=140,50) ile 41-50 yaş arası öğretmenlerin (S.O.=113,40) ve 31-40 yaş arası öğretmenler (S.O.=140,50) ile 51 ve üzeri yaş arası öğretmenlerin (S.O.=101,50) puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Yani 20-30 yaş arası öğretmenler 51 ve üzeri yaş arası öğretmenlere göre, 31-40 yaş arası öğretmenler 41-50 yaş arası öğretmenlere ve 51 ve üzeri yaş arası öğretmenlere göre daha önemli olduğunu düşünmektedir.

Tutum ve Değerler Yeterlik Alanına ait olan 57. maddeyi ne ölçüde önemli buldukları sorusuna öğretmenlerin “yaş” değişkenine göre verdikleri cevapların S. O’ları karşılaştırıldığında; 20-30 yaş arası öğretmenler (S.O.=138,35) ile 51 ve üzeri yaş arası öğretmenlerin (S.O.=100,00) puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. 31-40 yaş arası öğretmenler (S.O.=142,48) ile 41-50 yaş arası öğretmenlerin (S.O.=109,97) ve 31-40 yaş arası öğretmenler (S.O.=142,48) ile 51 ve üzeri yaş arası öğretmenlerin (S.O.=100,00) puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Yani 20-30 yaş arası öğretmenler 51 ve üzeri yaş arası öğretmenlere göre, 31-40 yaş arası öğretmenler 41-50 yaş arası öğretmenlere ve 51 ve üzeri yaş arası öğretmenlere göre daha önemli olduğunu düşünmektedir. Tablo 29’da anlamlı farklılık görülen maddeler içeriğiyle beraber Tablo 17’de görülebilir.

3.3.2.2. “Yaş” Değişkenine Göre Farklılık Gösteren Maddelerin Yeterlik Algıları Kruskal Wallis-H Testi Sonuçları

Tablo 30. Alan Bilgisi Yeterlik Alanına İlişkin Yaş Gruplarına Göre Farklılık Gösteren Maddelerin Yeterlik Algıları Kruskal Wallis-H Testi Sonucu

No	Grup	N	S.O.	Sd	χ^2	P	Anlamlı Fark
1	20-30	55	115,80	3	8,205	,042	20-30/31-40
	31-40	93	139,42				
	41-50	62	116,80				
	51 ve üzeri	42	126,23				
3	20-30	55	121,89	3	8,453	,038	41-50/31-40
	31-40	93	140,77				
	41-50	62	110,26				
	51 ve üzeri	42	124,90				
8	20-30	55	102,40	3	11,894	,008	20-30/31-40 ile 20-30/51 ve üzeri
	31-40	93	137,87				
	41-50	62	122,94				
	51 ve üzeri	42	138,62				
14	20-30	55	132,54	3	16,129	,001	41-50/31-40
	31-40	93	143,77				
	41-50	62	103,91				
	51 ve üzeri	42	113,70				
15	20-30	55	122,14	3	8,692	,034	31-40 ile 51 ve üzeri
	31-40	93	141,75				
	41-50	62	118,16				
	51 ve üzeri	42	110,76				
17	20-30	55	118,73	3	8,672	,034	31-40 ile 51 ve üzeri
	31-40	93	141,48				
	41-50	62	122,56				
	51 ve üzeri	42	109,32				
18	20-30	55	110,02	3	10,522	,015	20-30/31-40
	31-40	93	140,87				
	41-50	62	130,60				
	51 ve üzeri	42	110,20				
25	20-30	55	119,37	3	9,034	,029	41-50/31-40
	31-40	93	142,24				
	41-50	62	110,27				
	51 ve üzeri	42	124,94				

Tablo 30’da görüldüğü gibi, özel alan yeterliklerine ait olan alt yeterlik maddelerine göre öğretmenlerin kendilerini ne ölçüde yeterli buldukları sorusuna verdikleri cevaplar öğretmenlerin “yaş” değişkenine göre anlamlı farklılaşma oluşturup oluşturmadığı yönündeki Kruskal Wallis-H testi sonuçları şu şekildedir: Yapılan tek yönlü varyans analizi (Kruskal Wallis-H testi) sonucunda;

Alan Bilgisi Yeterlik Alanına ait olan 1. maddeye göre kendilerini ne ölçüde yeterli buldukları bakımından öğretmenlerin “yaş” değişkenine göre verdikleri cevapların S. O’ları karşılaştırıldığında; 20-30 yaş arası öğretmenler (S.O.=115,80) ile 31-40 yaş arası öğretmenlerin (S.O.=139,42) puan ortalamaları arasındaki fark

istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Yani 31-40 yaş arası öğretmenler 20-30 yaş arası öğretmenlere göre daha yeterli olduğunu düşünmektedir.

Alan Bilgisi Yeterlik Alanına ait olan 3. maddeye göre kendilerini ne ölçüde yeterli buldukları bakımından öğretmenlerin “yaş” değişkenine göre verdikleri cevapların S. O’ları karşılaştırıldığında; 31-40 yaş arası öğretmenler (S.O.=140,77) ile 41-50 yaş arası öğretmenlerin (S.O.=110,26) puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Yani 31-40 yaş arası öğretmenler 41-50 yaş arası öğretmenlere göre daha yeterli olduğunu düşünmektedir.

Alan Bilgisi Yeterlik Alanına ait olan 8. maddeye göre kendilerini ne ölçüde yeterli buldukları bakımından öğretmenlerin “yaş” değişkenine göre verdikleri cevapların S. O’ları karşılaştırıldığında; 20-30 yaş arası öğretmenler (S.O.=102,40) ile 31-40 yaş arası öğretmenlerin (S.O.=137,87) ve 20-30 yaş arası öğretmenler (S.O.=102,40) ile 51 ve üzeri yaş arası öğretmenlerin (S.O.=138,62) puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Yani 31-40 yaş arası öğretmenler 20-30 yaş arası öğretmenlere göre ve 51 ve üzeri yaş arası öğretmenler 20-30 yaş arası öğretmenlere göre daha yeterli olduğunu düşünmektedir.

Alan Bilgisi Yeterlik Alanına ait olan 14. maddeye göre kendilerini ne ölçüde yeterli buldukları bakımından öğretmenlerin “yaş” değişkenine göre verdikleri cevapların S. O’ları karşılaştırıldığında; 31-40 yaş arası öğretmenler (S.O.=143,77) ile 41-50 yaş arası öğretmenlerin (S.O.=103,91) puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Yani 31-40 yaş arası öğretmenler 41-50 yaş arası öğretmenlere göre daha yeterli olduğunu düşünmektedir.

Alan Bilgisi Yeterlik Alanına ait olan 15. maddeye göre kendilerini ne ölçüde yeterli buldukları bakımından öğretmenlerin “yaş” değişkenine göre verdikleri cevapların S. O’ları karşılaştırıldığında; 31-40 yaş arası öğretmenler (S.O.=141,75) ile 51 ve üzeri yaş arası öğretmenlerin (S.O.=110,76) puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Yani 31-40 yaş arası öğretmenler 51 ve üzeri yaş arası öğretmenlere göre daha yeterli olduğunu düşünmektedir.

Alan Bilgisi Yeterlik Alanına ait olan 17. maddeye göre kendilerini ne ölçüde yeterli buldukları bakımından öğretmenlerin “yaş” değişkenine göre verdikleri cevapların S. O’ları karşılaştırıldığında; 31-40 yaş arası öğretmenler (S.O.=141,48) ile 51 ve üzeri yaş arası öğretmenlerin (S.O.=109,32) puan ortalamaları arasındaki

fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Yani 31-40 yaş arası öğretmenler 51 ve üzeri yaş arası öğretmenlere göre daha yeterli olduğunu düşünmektedir.

Alan Bilgisi Yeterlik Alanına ait olan 18. maddeye göre kendilerini ne ölçüde yeterli buldukları bakımından öğretmenlerin “yaş” değişkenine göre verdikleri cevapların S. O’ları karşılaştırıldığında; 20-30 yaş arası öğretmenler (S.O.=110,02) ile 31-40 yaş arası öğretmenlerin (S.O.=140,87) puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Yani 31-40 yaş arası öğretmenler 20-30 yaş arası öğretmenlere göre daha yeterli olduğunu düşünmektedir.

Alan Bilgisi Yeterlik Alanına ait olan 25. maddeye göre kendilerini ne ölçüde yeterli buldukları bakımından öğretmenlerin “yaş” değişkenine göre verdikleri cevapların S. O’ları karşılaştırıldığında; 31-40 yaş arası öğretmenler (S.O.=142,24) ile 41-50 yaş arası öğretmenlerin (S.O.=110,27) puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Yani 31-40 yaş arası öğretmenler 41-50 yaş arası öğretmenlere göre daha yeterli olduğunu düşünmektedir. Tablo 30’da anlamlı farklılık görülen maddeler içeriğiyle beraber Tablo 15’de görülebilir.

Tablo 31. Alan Eğitimi Bilgisi Yeterlik Alanına İlişkin Yaş Gruplarına Göre Farklılık Gösteren Maddelerin Yeterlik Algıları Kruskal Wallis-H Testi Sonucu

No	Grup	N	S.O.	Sd	χ^2	P	Anlamlı Fark
27	20-30	55	127,61	3	10,120	,018	31-40/51 ve üstü
	31-40	93	141,39				
	41-50	62	116,68				
	51 ve üzeri	42	106,58				
28	20-30	55	116,44	3	11,380	,010	31-40/51 ve üstü
	31-40	93	144,44				
	41-50	62	121,37				
	51 ve üzeri	42	107,00				
29	20-30	55	125,74	3	11,533	,009	31-40/51 ve üstü
	31-40	93	142,49				
	41-50	62	118,71				
	51 ve üzeri	42	103,58				
30	20-30	55	119,80	3	15,378	,002	31-40/51 ve üstü ile 41-50/31-40
	31-40	93	147,15				
	41-50	62	112,76				
	51 ve üzeri	42	109,83				
34	20-30	55	131,82	3	13,825	,003	31-40/51 ve üstü ile 41-50/31-40
	31-40	93	142,80				
	41-50	62	110,44				
	51 ve üzeri	42	107,15				
41	20-30	55	117,75	3	15,858	,001	31-40/51 ve üstü ile 41-50/31-40
	31-40	93	147,77				
	41-50	62	117,26				
	51 ve üzeri	42	104,50				
42	20-30	55	112,22	3	8,152	,043	31-40/51 ve üstü
	31-40	93	141,78				
	41-50	62	122,42				
	51 ve üzeri	42	117,38				

Tablo 31’de görüldüğü gibi, özel alan yeterliklerine ait olan alt yeterlik maddelerine göre öğretmenlerin kendilerini ne ölçüde yeterli buldukları sorusuna verdikleri cevaplar öğretmenlerin “yaş” değişkenine göre anlamlı farklılaşma oluşturup oluşturmadığı yönündeki Kruskal Wallis-H testi sonuçları şu şekildedir: Yapılan tek yönlü varyans analizi (Kruskal Wallis-H testi) sonucunda;

Alan Eğitimi Bilgisi Yeterlik Alanına ait olan 27. maddeye göre kendilerini ne ölçüde yeterli buldukları bakımından öğretmenlerin “yaş” değişkenine göre verdikleri cevapların S. O’ları karşılaştırıldığında; 31-40 yaş arası öğretmenler (S.O.=141,39) ile 51 ve üzeri yaş arası öğretmenlerin (S.O.=106,58) puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Yani 31-40 yaş arası öğretmenler 51 ve üzeri yaş arası öğretmenlere göre daha yeterli olduğunu düşünmektedir.

Alan Eğitimi Bilgisi Yeterlik Alanına ait olan 28. maddeye göre kendilerini ne ölçüde yeterli buldukları bakımından öğretmenlerin “yaş” değişkenine göre verdikleri cevapların S. O’ları karşılaştırıldığında; 31-40 yaş arası öğretmenler (S.O.=144,44) ile 51 ve üzeri yaş arası öğretmenlerin (S.O.=107,00) puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Yani 31-40 yaş arası öğretmenler 51 ve üzeri yaş arası öğretmenlere göre daha yeterli olduğunu düşünmektedir.

Alan Eğitimi Bilgisi Yeterlik Alanına ait olan 29. maddeye göre kendilerini ne ölçüde yeterli buldukları bakımından öğretmenlerin “yaş” değişkenine göre verdikleri cevapların S. O’ları karşılaştırıldığında; 31-40 yaş arası öğretmenler (S.O.=142,49) ile 51 ve üzeri yaş arası öğretmenlerin (S.O.=103,58) puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Yani 31-40 yaş arası öğretmenler 51 ve üzeri yaş arası öğretmenlere göre daha yeterli olduğunu düşünmektedir.

Alan Eğitimi Bilgisi Yeterlik Alanına ait olan 30. maddeye göre kendilerini ne ölçüde yeterli buldukları bakımından öğretmenlerin “yaş” değişkenine göre verdikleri cevapların S. O’ları karşılaştırıldığında; 31-40 yaş arası öğretmenler (S.O.=147,15) ile 41-50 yaş arası öğretmenlerin (S.O.=112,76) ve 31-40 yaş arası öğretmenler (S.O.=147,15) ile 51 ve üzeri yaş arası öğretmenlerin (S.O.=109,83) puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Yani 31-40 yaş arası öğretmenler 41-50 yaş arası öğretmenlere ve 51 ve üzeri yaş arası öğretmenlere göre daha yeterli olduğunu düşünmektedir.

Alan Eğitimi Bilgisi Yeterlik Alanına ait olan 34. maddeye göre kendilerini ne ölçüde yeterli buldukları bakımından öğretmenlerin “yaş” değişkenine göre verdikleri cevapların S. O’ları karşılaştırıldığında; 31-40 yaş arası öğretmenler (S.O.=142,80) ile 41-50 yaş arası öğretmenlerin (S.O.=110,44) ve 31-40 yaş arası öğretmenler (S.O.=142,80) ile 51 ve üzeri yaş arası öğretmenlerin (S.O.=107,15) puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Yani 31-40 yaş arası öğretmenler 41-50 yaş arası öğretmenler ve 51 ve üzeri yaş arası öğretmenlere göre daha yeterli olduğunu düşünmektedir.

Alan Eğitimi Bilgisi Yeterlik Alanına ait olan 41. maddeye göre kendilerini ne ölçüde yeterli buldukları bakımından öğretmenlerin “yaş” değişkenine göre

verdikleri cevapların S. O'ları karşılaştırıldığında; 31-40 yaş arası öğretmenler (S.O.=147,77) ile 41-50 yaş arası öğretmenlerin (S.O.=117,26) ve 31-40 yaş arası öğretmenler (S.O.=147,77) ile 51 ve üzeri yaş arası öğretmenlerin (S.O.=104,50) puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Yani 31-40 yaş arası öğretmenler 41-50 yaş arası öğretmenlere ve 51 ve üzeri yaş arası öğretmenlere göre daha yeterli olduğunu düşünmektedir.

Alan Eğitimi Bilgisi Yeterlik Alanına ait olan 42. maddeye göre kendilerini ne ölçüde yeterli buldukları bakımından öğretmenlerin “yaş” değişkenine göre verdikleri cevapların S. O'ları karşılaştırıldığında; 31-40 yaş arası öğretmenler (S.O.=141,78) ile 51 ve üzeri yaş arası öğretmenlerin (S.O.=117,38) puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Yani 31-40 yaş arası öğretmenler 51 ve üzeri yaş arası öğretmenlere göre daha yeterli olduğunu düşünmektedir. Tablo 31’de anlamlı farklılık görülen maddeler içeriğiyle beraber Tablo 16’da görülebilir.

Tablo 32. *Tutum ve Değerler Yeterlik Alanına İlişkin Yaş Gruplarına Göre Farklılık Gösteren Maddelerin Yeterlik Algıları Kruskal Wallis-H Testi Sonucu*

No	Grup	N	S.O.	Sd	χ^2	P	Anlamlı Fark
47	20-30	55	124,34	3	8,889	,031	41-50/31-40
	31-40	93	141,77				
	41-50	62	109,71				
	51 ve üzeri	42	120,31				
49	20-30	55	115,76	3	8,064	,045	31-40/41-50
	31-40	93	138,08				
	41-50	62	112,75				
	51 ve üzeri	42	135,23				
50	20-30	55	127,95	3	8,004	,046	41-50/31-40
	31-40	93	139,73				
	41-50	62	110,65				
	51 ve üzeri	42	118,71				
56	20-30	55	127,61	3	11,606	,009	31-40/51 ve üstü ile 41-50/31-40
	31-40	93	142,96				
	41-50	62	11,45				
	51 ve üzeri	42	110,82				

Tablo 32’de görüldüğü gibi, özel alan yeterliklerine ait olan alt yeterlik maddelerine göre öğretmenlerin kendilerini ne ölçüde yeterli buldukları sorusuna verdikleri cevaplar öğretmenlerin “yaş” değişkenine göre anlamlı farklılaşma oluşturup oluşturmadığı yönündeki Kruskal Wallis-H testi sonuçları şu şekildedir: Yapılan tek yönlü varyans analizi (Kruskal Wallis-H testi) sonucunda;

Tutum ve Değerler Yeterlik Alanına ait olan 47. maddeye göre kendilerini ne ölçüde yeterli buldukları bakımından öğretmenlerin “yaş” değişkenine göre verdikleri cevapların S. O’ları karşılaştırıldığında; 31-40 yaş arası öğretmenler (S.O.=141,77) ile 41-50 yaş arası öğretmenlerin (S.O.=109,71) puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Yani 31-40 yaş arası öğretmenler 41-50 yaş arası öğretmenlere göre daha yeterli olduğunu düşünmektedir.

Tutum ve Değerler Yeterlik Alanına ait olan 49. maddeye göre kendilerini ne ölçüde yeterli buldukları bakımından öğretmenlerin “yaş” değişkenine göre verdikleri cevapların S. O’ları karşılaştırıldığında; 31-40 yaş arası öğretmenler (S.O.=138,08) ile 41-50 yaş arası öğretmenlerin (S.O.=112,75) puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Yani 31-40 yaş arası öğretmenler 41-50 yaş arası öğretmenlere göre daha yeterli olduğunu düşünmektedir.

Tutum ve Değerler Yeterlik Alanına ait olan 50. maddeye göre kendilerini ne ölçüde yeterli buldukları bakımından öğretmenlerin “yaş” değişkenine göre verdikleri cevapların S. O’ları karşılaştırıldığında; 31-40 yaş arası öğretmenler (S.O.=139,73) ile 41-50 yaş arası öğretmenlerin (S.O.=110,65) puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Yani 31-40 yaş arası öğretmenler 41-50 yaş arası öğretmenlere göre daha yeterli olduğunu düşünmektedir.

Tutum ve Değerler Yeterlik Alanına ait olan 56. maddeye göre kendilerini ne ölçüde yeterli buldukları bakımından öğretmenlerin “yaş” değişkenine göre verdikleri cevapların S. O’ları karşılaştırıldığında; 31-40 yaş arası öğretmenler (S.O.=142,96) ile 41-50 yaş arası öğretmenlerin (S.O.=11,45) ve 31-40 yaş arası öğretmenler (S.O.=142,96) ile 51 ve üzeri yaş arası öğretmenlerin (S.O.=110,82) puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Yani 31-40 yaş arası öğretmenler 41-50 yaş arası öğretmenlere ve 51 ve üzeri yaş arası öğretmenlere göre daha yeterli olduğunu düşünmektedir. Tablo 32’de anlamlı farklılık görülen maddeler içeriğiyle beraber Tablo 17’de görülebilir.

3.3.3. Öğretmenlerin Özel Alan Yeterliklerine İlişkin Görüşleri, Önem ve Yeterlik Düzeyleri “Lise Türü” Değişkenine Göre Farklılaşmakta mıdır?” Sorusuna Yönelik Bulgular ve Yorum

3.3.3.1. Öğretmenlerin Özel Alan Yeterliklerine İlişkin Görüşleri ve Yeterlik Düzeylerinin “Lise Türü” Değişkenine Göre Cramer V Değerleri

Tablo 33. Öğretmenlerin Özel Alan Yeterliklerine İlişkin Görüşleri Ve Yeterlik Düzeylerinin Lise Türüne Göre Cramer V Değerleri (Alan Bilgisi Yeterlik Alanı)

Önemlilik no	Cramer v	P	Yeterlik no	Cramer v	P
Ö1	,096	,312	Y1	,048	,745
Ö2	,136	,096	Y2	,109	,224
Ö3	,118	,171	Y3	,089	,366
Ö4	,034	,865	Y4	,171	,025
Ö5	,089	,370	Y5	,109	,226
Ö6	,092	,347	Y6	,064	,596
Ö7	,083	,418	Y7	,084	,407
Ö8	,250	,000	Y8	,057	,668
Ö9	,074	,505	Y9	,131	,116
Ö10	,118	,171	Y10	,093	,335
Ö11	,172	,024	Y11	,022	,939
Ö12	,139	,086	Y12	,104	,254
Ö13	,091	,351	Y13	,097	,303
Ö14	,105	,251	Y14	,067	,563
Ö15	,220	,002	Y15	,118	,175
Ö16	,149	,060	Y16	,081	,435
Ö17	,097	,304	Y17	,103	,266
Ö18	,110	,215	Y18	,156	,047
Ö19	,062	,617	Y19	,074	,501
Ö20	,075	,492	Y20	,045	,777
Ö21	,116	,186	Y21	,030	,890
Ö22	,122	,154	Y22	,035	,857
Ö23	,088	,376	Y23	,072	,524
Ö24	,101	,279	Y24	,118	,173
Ö25	,180	,017	Y25	,070	,536

Tablo 33’e bakıldığında, öğretmenlerin Ö8, Ö11, Ö15, Ö25 ile Y4 ve Y18 numaralı maddelere verdikleri yanıtlar lise türüne göre manidar bir değişim göstermişlerdir. Bu maddelerin dışındaki diğer maddelerdeki önem ve yeterlik görüşleri lise türüne göre değişmemektedir. Lise türü değişkenine göre fark analizi için Mann Whitney-U testi kullanılmıştır. Tablo 33’de anlamlı farklılık görülen maddeler içeriğiyle beraber Tablo 15’de görülebilir.

Tablo 34. Öğretmenlerin Özel Alan Yeterliklerine İlişkin Görüşleri Ve Yeterlik Düzeylerinin Lise Türüne Göre Cramer V Değerleri (Alan Eğitimi Bilgisi Yeterlik Alanı)

Önemlilik no	Cramer v	P	Yeterlik no	Cramer v	P
Ö26	,302	,000	Y26	,085	,400
Ö27	,120	,165	Y27	,056	,672
Ö28	,068	,561	Y28	,082	,425
Ö29	,177	,020	Y29	,040	,815
Ö30	,141	,081	Y30	,079	,452
Ö31	,135	,100	Y31	,036	,853
Ö32	,116	,185	Y32	,066	,696
Ö33	,097	,306	Y33	,074	,499
Ö34	,073	,508	Y34	,083	,416
Ö35	,123	,146	Y35	,114	,197
Ö36	,019	,955	Y36	,107	,235
Ö37	,073	,515	Y37	,082	,428
Ö38	,111	,213	Y38	,060	,633
Ö39	,088	,379	Y39	,032	,879
Ö40	,104	,256	Y40	,109	,227
Ö41	,039	,828	Y41	,049	,738
Ö42	,105	,247	Y42	,076	,481
Ö43	,082	,428	Y43	,142	,079
Ö44	,153	,052	Y44	,094	,330

Tablo 34'e bakıldığında, öğretmenlerin Ö26 ve Ö29 numaralı maddelere verdikleri yanıtlar lise türüne göre manidar bir değişim göstermişlerdir. Bu maddelerin dışındaki diğer maddelerdeki önem ve yeterlik görüşleri lise türüne göre değişmemektedir. Lise türü değişkenine göre fark analizi için Mann Whitney-U testi kullanılmıştır. Tablo 34'de anlamlı farklılık görülen maddeler içeriğiyle beraber Tablo 16'da görülebilir.

Tablo 35. Öğretmenlerin Özel Alan Yeterliklerine İlişkin Görüşleri Ve Yeterlik Düzeylerinin Lise Türüne Göre Cramer V Değerleri (Tutum ve Değerler Yeterlik Alanı)

Önemlilik no	Cramer v	P	Yeterlik no	Cramer v	P
Ö45	,133	,106	Y45	,044	,782
Ö46	,206	,005	Y46	,044	,780
Ö47	,140	,086	Y47	,050	,728
Ö48	,166	,031	Y48	,060	,639
Ö49	,071	,533	Y49	,090	,361
Ö50	,149	,061	Y50	,070	,544
Ö51	,081	,441	Y51	,179	,018
Ö52	,134	,060	Y52	,049	,741
Ö53	,252	,000	Y53	,048	,745
Ö54	,143	,075	Y54	,116	,185
Ö55	,162	,037	Y55	,086	,391
Ö56	,121	,158	Y56	,122	,153
Ö57	,113	,202	Y57	,063	,610

Tablo 35’e bakıldığında, öğretmenlerin Ö46, Ö48, Ö53, Ö55 ile Y51 numaralı maddelere verdikleri yanıtlar lise türüne göre manidar bir değişim göstermişlerdir. Bu maddelerin dışındaki diğer maddelerdeki önem ve yeterlik görüşleri lise türüne göre değişmemektedir. Lise türü değişkenine göre fark analizi için Mann Whitney-U testi kullanılmıştır. Tablo 35’de anlamlı farklılık görülen maddeler içeriğiyle beraber Tablo 17’de görülebilir.

3.3.3.2. “Lise Türü” Değişkenine Göre Farklılık Gösteren Maddelerin Önemlilik Algıları Mann Whitney-U Testi Sonuçları

Tablo 36. Alan Eğitimi Bilgisi Yeterlik Alanına İlişkin Lise Türüne Göre Farklılık Gösteren Maddelerin Önemlilik Algıları Mann Whitney-U Testi Sonucu

No	Grup	S.O.	Sıra Toplamı	U	p
27	İHL	129,56	28632,000	2750,000	,040
	Diğer	104,71	3246,000		
31	İHL	129,43	28605,000	2777,000	,048
	Diğer	105,58	3273,000		
35	İHL	129,64	28649,50	2732,500	,035
	Diğer	104,15	3228,50		

Tablo 36’da lise türü değişkenine göre fark analizi için kullanılan Mann Whitney U testi sonuçlarına göre, 57 maddelik anketin 27, 31 ve 35. maddelerinde

İHL ve diğer liselerden mezun olan öğretmenlerin önem anketinden elde ettikleri puanlar arasındaki farklılık istatistiksel olarak manidar bulunmuştur ($U=2750,000$, $p<0,05$; $U=2777,000$, $p<0,05$; $U=2732,500$, $p<0,05$). S. O'ları farkı dikkate alındığında, İHL'den mezun olan öğretmenlerin diğer liselerden mezun öğretmenlere göre önem puanlarının daha yüksek olduğu ortaya çıkmıştır. Tablo 36'da anlamlı farklılık görülen maddeler içeriğiyle beraber Tablo 16'da görülebilir.

Tablo 37. *Tutum ve Değerler Yeterlik Alanına İlişkin Lise Türüne Göre Farklılık Gösteren Maddelerin Önemlilik Algıları Mann Whitney-U Testi Sonucu*

No	Grup	S.O.	Sıra Toplamı	U	p
46	İHL	129,80	28686,50	2695,500	,024
	Diğer	102,95	3191,50		
48	İHL	129,45	28608,50	2773,500	,038
	Diğer	105,47	3269,50		
50	İHL	129,61	28643,50	2783,500	,033
	Diğer	104,34	3234,50		
52	İHL	129,86	28699,50	2682,500	,013
	Diğer	102,53	3178,50		
56	İHL	129,48	28614,50	2767,500	,044
	Diğer	105,27	3263,50		
57	İHL	129,39	28595,00	2787,000	,046
	Diğer	105,90	3283,00		

Tablo 37'de lise türü değişkenine göre fark analizi için kullanılan Mann Whitney U testi sonuçlarına göre, 57 maddelik anketin 46, 48, 50, 52, 56 ve 57. maddelerinde İHL ve diğer liselerden mezun olan öğretmenlerin önem anketinden elde ettikleri puanlar arasındaki farklılık istatistiksel olarak manidar bulunmuştur ($U=2695,500$, $p<0,05$; $U=2773,500$, $p<0,05$; $U=2783,500$, $p<0,05$; $U=2682,500$, $p<0,05$; $U=2767,500$, $p<0,05$ ve $U=2787,000$, $p<0,05$). S. O'ları farkı dikkate alındığında, İHL'den mezun olan öğretmenlerin diğer liselerden mezun olan öğretmenlere göre önem puanlarının daha yüksek olduğu ortaya çıkmıştır. Tablo 37'de anlamlı farklılık görülen maddeler içeriğiyle beraber Tablo 17'de görülebilir.

3.3.3.3. “Lise Türü” Değişkenine Göre Farklılık Gösteren Maddelerin Yeterlik Algıları Mann Whitney-U Testi Sonuçları

Tablo 38. Alan Bilgisi Yeterlik Alanına İlişkin Lise Türüne Göre Farklılık Gösteren Maddelerin Yeterlik Algıları Mann Whitney-U Testi Sonucu

No	Grup	N	S.O.	Sıra Toplamı	U	P
4	İHL	221	122,09	269810,00	2450,000	,011
	Diğer	30	153,90			
18	İHL	221	122,29	27025,000	2494,000	,016
	Diğer	30	153,37			

Tablo 38’de lise türü değişkenine göre fark analizi için kullanılan Mann Whitney U testi sonuçlarına göre, 57 maddeden 4 ve 18. maddelerde İHL ve diğer liselerden mezun olan öğretmenlerin yeterlik algılarında gözlenen farklılık istatistiksel olarak manidar bulunmuştur ($U=2450,00$, $p<0,05$ ve $U=2494,00$, $p<0,05$). S. O’ları farkı dikkate alındığında, diğer liselerden mezun olan öğretmenlerin İHL’den mezun olan öğretmenlere göre yeterlik algılarının daha yüksek olduğu ortaya çıkmıştır. Tablo 38’de anlamlı farklılık görülen maddeler içeriğiyle beraber Tablo 15’de görülebilir.

3.3.4. Öğretmenlerin Özel Alan Yeterliklerine İlişkin Görüşleri, Önem ve Yeterlik Düzeyleri “Hafızlık Durumu” Değişkenine Göre Farklılaşmakta mıdır?” Sorusuna Yönelik Bulgular ve Yorum

3.3.4.1. Öğretmenlerin Özel Alan Yeterliklerine İlişkin Görüşleri ve Yeterlik Düzeylerinin “Hafızlık Durumu” Değişkenine Göre Cramer V Değerleri

Tablo 39. Öğretmenlerin Özel Alan Yeterliklerine İlişkin Görüşleri Ve Yeterlik Düzeylerinin Hafızlık Durumuna Göre Cramer V Değerleri(Alan Bilgisi Yeterlik Alanı)

Önemlilik no	Cramer v	P	Yeterlik no	Cramer v	P
Ö1	,072	,524	Y1	,045	,771
Ö2	,067	,572	Y2	,123	,147
Ö3	,147	,065	Y3	,065	,588
Ö4	,076	,484	Y4	,097	,309
Ö5	,087	,389	Y5	,209	,004
Ö6	,080	,447	Y6	,129	,123
Ö7	,055	,679	Y7	,059	,641
Ö8	,051	,724	Y8	,167	,030
Ö9	,127	,129	Y9	,042	,804
Ö10	,096	,312	Y10	,119	,167
Ö11	,054	,690	Y11	,046	,763
Ö12	,110	,219	Y12	,084	,407
Ö13	,060	,636	Y13	,086	,393
Ö14	,061	,629	Y14	,103	,266
Ö15	,068	,559	Y15	,080	,449
Ö16	,049	,742	Y16	,004	,998
Ö17	,100	,281	Y17	,083	,416
Ö18	,031	,889	Y18	,038	,835
Ö19	,051	,723	Y19	,031	,886
Ö20	,020	,950	Y20	,096	,310
Ö21	,146	,069	Y21	,057	,668
Ö22	,059	,645	Y22	,051	,718
Ö23	,089	,368	Y23	,066	,579
Ö24	,048	,745	Y24	,033	,870
Ö25	,093	,334	Y25	,044	,781

Tablo 39’a bakıldığında, öğretmenlerin Y5 ve Y8 numaralı maddelere verdikleri yanıtlar hafızlık durumuna göre manidar bir değişim göstermiştir. Bu maddelerin dışındaki diğer maddelerdeki önem ve yeterlik görüşleri hafızlık durumuna göre değişmemektedir. Hafızlık durumu değişkenine göre fark analizi için Mann Whitney-U testi kullanılmıştır. Tablo 39’da anlamlı farklılık görülen maddeler içeriğiyle beraber Tablo 15’de görülebilir.

Tablo 40. Öğretmenlerin Özel Alan Yeterliklerine İlişkin Görüşleri Ve Yeterlik Düzeylerinin Hafızlık Durumuna Göre Cramer V Değerleri (Alan Eğitimi Bilgisi Yeterlik Alanı)

Önemlilik no	Cramer v	P	Yeterlik no	Cramer v	P
Ö26	,129	,121	Y26	,002	1,000
Ö27	,098	,295	Y27	,036	,850
Ö28	,042	,803	Y28	,099	,290
Ö29	,055	,683	Y29	,024	,928
Ö30	,129	,122	Y30	,017	,963
Ö31	,109	,222	Y31	,077	,476
Ö32	,123	,146	Y32	,054	,696
Ö33	,053	,699	Y33	,134	,106
Ö34	,162	,037	Y34	,052	,713
Ö35	,052	,709	Y35	,086	,396
Ö36	,142	,079	Y36	,118	,172
Ö37	,033	,872	Y37	,049	,739
Ö38	,034	,864	Y38	,123	,148
Ö39	,091	,354	Y39	,017	,964
Ö40	,035	,853	Y40	,066	,580
Ö41	,081	,439	Y41	,051	,718
Ö42	,102	,267	Y42	,059	,649
Ö43	,034	,867	Y43	,041	,811
Ö44	,072	,520	Y44	,050	,729

Tablo 40'a bakıldığında, öğretmenlerin Ö34 numaralı maddeye verdikleri yanıtlar hafızlık durumuna göre manidar bir değişim göstermiştir. Bu madde dışındaki diğer maddelerdeki önem ve yeterlik görüşleri hafızlık durumuna göre değişmemektedir. Hafızlık durumu değişkenine göre fark analizi için Mann Whitney-U testi kullanılmıştır. Tablo 40'da anlamlı farklılık görülen maddeler içeriğiyle beraber Tablo 16'da görülebilir.

Tablo 41. Öğretmenlerin Özel Alan Yeterliklerine İlişkin Görüşleri Ve Yeterlik Düzeylerinin Hafızlık Durumuna Göre Cramer V Değerleri (Tutum ve Değerler Yeterlik Alanı)

Önemlilik no	Cramer v	P	Yeterlik no	Cramer v	P
Ö45	,072	,516	Y45	,084	,414
Ö46	,052	,712	Y46	,172	,024
Ö47	,022	,943	Y47	,053	,701
Ö48	,108	,229	Y48	,032	,876
Ö49	,220	,002	Y49	,081	,442
Ö50	,065	,589	Y50	,086	,390
Ö51	,023	,935	Y51	,114	,194
Ö52	,042	,799	Y52	,054	,689
Ö53	,044	,787	Y53	,034	,863
Ö54	,107	,235	Y54	,096	,310
Ö55	,138	,090	Y55	,135	,099
Ö56	,038	,833	Y56	,082	,428
Ö57	,070	,541	Y57	,112	,209

Tablo 41'e bakıldığında, öğretmenlerin Ö49 ve Y46 numaralı maddelere verdikleri yanıtlar hafızlık durumuna göre manidar bir değişim göstermiştir. Bu maddelerin dışındaki diğer maddelerdeki önem ve yeterlik görüşleri hafızlık durumuna göre değişmemektedir. Hafızlık durumu değişkenine göre fark analizi için Mann Whitney-U testi kullanılmıştır. Tablo 41'de anlamlı farklılık görülen maddeler içeriğiyle beraber Tablo 17'de görülebilir.

3.3.4.2. “Hafızlık Durumu” Değişkenine Göre Farklılık Gösteren Maddelerin Önemlilik Algıları Mann Whiney-U Testi Sonuçları

Maddelere verilen önemlilik algılarına yönelik yanıtlar “hafızlık durumu” değişkenine göre anlamlı farklılık göstermekte midir? Sorusunun yanıtını aradığımızda şu sonuçlar ortaya çıkmıştır:

Bu ankette yer alan hiçbir madde için gruplar arasındaki farklılıklar istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır. Önemlilik algılarına verilen yanıtlar bakımından hafız olan ile olmayan öğretmenlerin anketten elde ettikleri puanlar arasındaki farkın gerçekte olmadığı söylenebilir.

3.3.4.3. “Hafızlık Durumu” Değişkenine Göre Farklılık Gösteren Maddelerin Yeterlik Algıları Mann Whiney-U Testi Sonuçları

Tablo 42. *Alan Bilgisi Yeterlik Alanına İlişkin Hafızlık Durumuna Göre Farklılık Gösteren Maddelerin Yeterlik Algıları Mann Whitney-U Testi Sonucu*

No	Grup	N	S.O.	Sıra Toplamı	U	P
5	Hafız	26	166,96	4341,000	1886,000	,001
	Hafız Değil	225	121,85	27537,00		
8	Hafız	26	158,90	4131,50	2095,500	,008
	Hafız Değil	225	122,77	27746,50		

Tablo 42’de öğretmenlerin hafızlık durumu değişkenine göre fark analizi için kullanılan Mann Whitney U testi sonuçlarına göre, 57 maddeden 5 ve 8. maddelerde hafız olan ve olmayan öğretmenlerin yeterlik algılarında gözlenen farklılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur (U=1886,00, $p<0,05$; U=2095,500, $p<0,05$). S. O’ları farkı dikkate alındığında, hafız olan öğretmenlerin hafız olmayan öğretmenlere göre yeterlik algılarının daha yüksek olduğu ortaya çıkmıştır. Tablo 42’de anlamlı farklılık görülen maddeler içeriğiyle beraber Tablo 15’de görülebilir.

Tablo 43. *Alan Eğitimi Bilgisi Yeterlik Alanına İlişkin Hafızlık Durumuna Göre Farklılık Gösteren Maddelerin Yeterlik Algıları Mann Whitney-U Testi Sonucu*

No	Grup	N	S.O.	Sıra Toplamı	U	P
33	Hafız	26	152,75	3971,50	2255,500	,038
	Hafız Değil	225	123,48	27906,50		

Tablo 43’de öğretmenlerin hafızlık durumu değişkenine göre fark analizi için kullanılan Mann Whitney U testi sonuçlarına göre, 57 maddeden 33. maddede hafız olan ve olmayan öğretmenlerin yeterlik algılarında gözlenen farklılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur (U=2255,500, $p<0,05$). S. O’ları farkı dikkate alındığında, hafız olan öğretmenlerin hafız olmayan öğretmenlere göre yeterlik algılarının daha yüksek olduğu ortaya çıkmıştır. Tablo 43’de anlamlı farklılık görülen maddeler içeriğiyle beraber Tablo 16’da görülebilir.

Tablo 44. *Tutum ve Değerler Yeterlik Alanına İlişkin Hafızlık Durumuna Göre Farklılık Gösteren Maddelerin Yeterlik Algıları Mann Whitney-U Testi Sonucu*

No	Grup	N	S.O.	Sıra Toplamı	U	P
46	Hafız	26	161,19	4191,00	2036,000	,007
	Hafız Değil	225	122,51	27678,00		

Tablo 44’de öğretmenlerin hafızlık durumu değişkenine göre fark analizi için kullanılan Mann Whitney U testi sonuçlarına göre, 57 maddeden 46. maddede hafız olan ve olmayan öğretmenlerin yeterlik algılarında gözlenen farklılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($U=2036,000$, $p<0,05$). S. O’ları farkı dikkate alındığında, hafız olan öğretmenlerin hafız olmayan öğretmenlere göre yeterlik algılarının daha yüksek olduğu ortaya çıkmıştır. Tablo 44’de anlamlı farklılık görülen maddeler içeriğiyle beraber Tablo 17’de görülebilir.

3.3.5. Öğretmenlerin Özel Alan Yeterliklerine İlişkin Görüşleri, Önem ve Yeterlik Düzeyleri “Hizmet Yılı” Değişkenine Göre Farklaşmakta mıdır?” Sorusuna Yönelik Bulgular ve Yorum

3.3.5.1. Öğretmenlerin Özel Alan Yeterliklerine İlişkin Görüşleri ve Yeterlik Düzeylerinin “Hizmet Yılı” Değişkenine Göre Cramer V Değerleri

Tablo 45. Öğretmenlerin Özel Alan Yeterliklerine İlişkin Görüşleri Ve Yeterlik Düzeylerinin Hizmet Yılına Göre Cramer V Değerleri (Alan Bilgisi Yeterlik Alanı)

Önemlilik no	Cramer v	P	Yeterlik no	Cramer v	P
Ö1	,149	,082	Y1	,131	,190
Ö2	,137	,152	Y2	,105	,468
Ö3	,110	,411	Y3	,064	,913
Ö4	,134	,169	Y4	,090	,665
Ö5	,183	,010	Y5	,148	,089
Ö6	,191	,005	Y6	,066	,898
Ö7	,148	,088	Y7	,127	,229
Ö8	,190	,006	Y8	,156	,058
Ö9	,174	,019	Y9	,113	,373
Ö10	,183	,010	Y10	,106	,459
Ö11	,185	,008	Y11	,119	,309
Ö12	,143	,114	Y12	,128	,224
Ö13	,180	,012	Y13	,105	,472
Ö14	,200	,003	Y14	,165	,033
Ö15	,143	,115	Y15	,120	,293
Ö16	,153	,065	Y16	,141	,123
Ö17	,188	,007	Y17	,131	,191
Ö18	,236	,000	Y18	,122	,276
Ö19	,158	,050	Y19	,086	,713
Ö20	,129	,209	Y20	,161	,042
Ö21	,119	,307	Y21	,125	,252
Ö22	,091	,648	Y22	,139	,138
Ö23	,100	,544	Y23	,112	,387
Ö24	,139	,134	Y24	,125	,248
Ö25	,083	,748	Y25	,150	,080

Tablo 45’e bakıldığında, öğretmenlerin Ö5, Ö6, Ö8, Ö9, Ö10, Ö11, Ö13, Ö14, Ö17, Ö18, Ö19 ile Y14 ve Y20 numaralı maddelere verdikleri yanıtlar hizmet yılına göre manidar bir değişim göstermişlerdir. Bu maddelerin dışındaki diğer

maddelerdeki önem ve yeterlik görüşleri hizmet yılına göre değişmemektedir. Hizmet yılı değişkenine göre fark analizi için Kruskal Wallis-H testi kullanılmıştır. Tablo 45’de anlamlı farklılık görülen maddeler içeriğiyle beraber Tablo 15’de görülebilir.

Tablo 46. Öğretmenlerin Özel Alan Yeterliklerine İlişkin Görüşleri Ve Yeterlik Düzeylerinin Hizmet Yılına Göre Cramer V Değerleri (Alan Eğitimi Bilgisi Yeterlik Alanı)

Önemlilik no	Cramer v	P	Yeterlik no	Cramer v	P
Ö26	,280	,000	Y26	,134	,172
Ö27	,249	,000	Y27	,145	,102
Ö28	,212	,001	Y28	,164	,034
Ö29	,234	,000	Y29	,165	,034
Ö30	,207	,001	Y30	,182	,011
Ö31	,178	,014	Y31	,141	,123
Ö32	,196	,003	Y32	,191	,164
Ö33	,152	,071	Y33	,126	,235
Ö34	,271	,000	Y34	,189	,006
Ö35	,208	,001	Y35	,146	,098
Ö36	,172	,020	Y36	,098	,560
Ö37	,162	,039	Y37	,116	,343
Ö38	,199	,003	Y38	,153	,067
Ö39	,230	,000	Y39	,118	,318
Ö40	,190	,006	Y40	,098	,560
Ö41	,183	,010	Y41	,169	,025
Ö42	,224	,000	Y42	,175	,018
Ö43	,160	,046	Y43	,104	,485
Ö44	,156	,057	Y44	,106	,461

Tablo 46’ya bakıldığında, öğretmenlerin Ö26, Ö27, Ö28, Ö29, Ö30, Ö31, Ö32, Ö34, Ö35, Ö36, Ö37, Ö38, Ö39, Ö40, Ö41, Ö42, Ö43 ile Y28, Y29, Y30, Y34, Y41 ve Y42 numaralı maddelere verdikleri yanıtlar hizmet yılına göre manidar bir değişim göstermiştir. Bu maddelerin dışındaki diğer maddelerdeki önem ve yeterlik görüşleri hizmet yılına göre değişmemektedir. Hizmet yılı değişkenine göre fark analizi için Kruskal Wallis-H testi kullanılmıştır. Tablo 46’da anlamlı farklılık görülen maddeler içeriğiyle beraber Tablo 16’da görülebilir.

Tablo 47. Öğretmenlerin Özel Alan Yeterliklerine İlişkin Görüşleri Ve Yeterlik Düzeylerinin Hizmet Yılına Göre Cramer V Değerleri (Tutum ve Değerler Yeterlik Alanı)

Önemlilik no	Cramer v	P	Yeterlik no	Cramer v	P
Ö45	,231	,000	Y45	,160	,044
Ö46	,174	,019	Y46	,141	,122
Ö47	,215	,001	Y47	,147	,092
Ö48	,223	,000	Y48	,143	,110
Ö49	,249	,000	Y49	,072	,856
Ö50	,231	,000	Y50	,175	,017
Ö51	,196	,004	Y51	,169	,026
Ö52	,253	,000	Y52	,148	,089
Ö53	,204	,002	Y53	,116	,338
Ö54	,201	,002	Y54	,178	,014
Ö55	,243	,000	Y55	,182	,010
Ö56	,199	,003	Y56	,174	,018
Ö57	,217	,001	Y57	,163	,037

Tablo 47'ye bakıldığında, öğretmenlerin Ö45, Ö46, Ö47, Ö48, Ö49, Ö50, Ö51, Ö52, Ö53, Ö54, Ö55, Ö56, Ö57 ile Y45, Y50, Y51, Y54, Y55, Y56 ve Y57 numaralı maddelere verdikleri yanıtlar hizmet yılına göre manidar bir değişim göstermiştir. Bu maddelerin dışındaki diğer maddelerdeki önem ve yeterlik görüşleri hizmet yılına göre değişmemektedir. Hizmet yılı değişkenine göre fark analizi için Kruskal Wallis-H testi kullanılmıştır. Tablo 47'de anlamlı farklılık görülen maddeler içeriğiyle beraber Tablo 17'de görülebilir.

3.3.5.2. “Hizmet Yılı” Değişkenine Göre Farklılık Gösteren Maddelerin Önemlilik Algıları Kruskal Wallis-H Testi Sonuçları

Tablo 48. Alan Bilgisi Yeterlik Alanına İlişkin Hizmet Yılı Değişkenine Göre Farklılık Gösteren Maddelerin Önemlilik Algıları Kruskal Wallis-H Testi Sonucu

No	Grup	N	S.O.	Sd	χ^2	P	Anlamlı Fark
1	1-5	72	127,25	3	9,127	,028	6-10 ile 21 ve üzeri
	6-10	45	148,60				
	11-20	60	126,20				
	21 ve üzeri	75	112,76				
2	1-5	72	140,50	3	7,983	,046	1-5 ile 21 ve üzeri
	6-10	45	132,10				
	11-20	60	120,20				
	21 ve üzeri	75	114,74				
5	1-5	72	140,50	3	14,490	,002	1-5 ile 21 ve üzeri
	6-10	45	127,20				
	11-20	60	132,80				
	21 ve üzeri	75	107,60				
6	1-5	72	138,50	3	14,834	,002	1-5 ile 21 ve üzeri, 11-20 ile 21 ve üzeri
	6-10	45	130,80				
	11-20	60	136,40				
	21 ve üzeri	75	104,483				
7	1-5	72	136,50	3	9,552	,023	1-5 ile 21 ve üzeri
	6-10	45	128,80				
	11-20	60	134,40				
	21 ve üzeri	75	109,20				
8	1-5	72	139,50	3	15,251	,002	1-5 ile 21 ve üzeri, 11-20 ile 21 ve üzeri
	6-10	45	130,40				
	11-20	60	134,60				
	21 ve üzeri	75	105,20				
9	1-5	72	140,50	3	12,884	,005	1-5 ile 21 ve üzeri
	6-10	45	137,70				
	11-20	60	124,40				
	21 ve üzeri	75	108,02				
10	1-5	72	141,50	3	12,323	,006	1-5 ile 21 ve üzeri
	6-10	45	133,80				
	11-20	60	126,80				
	21 ve üzeri	75	107,48				
11	1-5	72	140,75	3	9,780	,021	1-5 ile 21 ve üzeri
	6-10	45	128,50				
	11-20	60	129,90				
	21 ve üzeri	75	108,90				
12	1-5	72	138,00	3	8,601	,035	1-5 ile 21 ve üzeri
	6-10	45	132,40				
	11-20	60	129,60				
	21 ve üzeri	75	109,44				
13	1-5	72	134,50	3	12,966	,005	1-5 ile 21 ve üzeri, 6-10 ile 21 ve üzeri, 11-20 ile 21 ve üzeri
	6-10	45	135,90				
	11-20	60	135,90				

	21 ve üzeri	75	105,66				
	1-5	72	134,75				
	6-10	45	139,30				
14	11-20	60	135,10	3	16,267	,001	1-5 ile 21 ve üzeri, 6-10 ile 21 ve üzeri, 11-20 ile 21 ve üzeri
	21 ve üzeri	75	104,02				
	1-5	72	136,50				
	6-10	45	128,80				
15	11-20	60	134,40	3	9,552	,023	1-5 ile 21 ve üzeri
	21 ve üzeri	75	109,20				
	1-5	72	140,00				
	6-10	45	131,60				
16	11-20	60	128,10	3	10,479	,015	1-5 ile 21 ve üzeri
	21 ve üzeri	75	109,20				
	1-5	72	135,00				
	6-10	45	141,30				
17	11-20	60	130,10	3	11,681	,009	1-5 ile 21 ve üzeri, 6-10 ile 21 ve üzeri
	21 ve üzeri	75	106,58				
	1-5	72	136,00				
	6-10	45	137,40				
18	11-20	60	140,20	3	26,075	,000	1-5 ile 21 ve üzeri, 6-10 ile 21 ve üzeri, 11-20 ile 21 ve üzeri
	21 ve üzeri	75	99,80				
	1-5	72	132,25				
	6-10	45	128,40				
19	11-20	60	141,00	3	10,643	,014	11-20 ile 21 ve üzeri
	21 ve üzeri	75	108,24				

Tablo 48’de anlamlı farklılık görülen maddeler içeriğiyle beraber Tablo 15’de görülebilir. Tablo 48’de görüldüğü gibi, öğretmenlerin özel alan yeterliklerine ait olan alt yeterlik maddelerini kendilerine göre ne ölçüde önemli buldukları sorusuna verdikleri cevaplar “hizmet yılı” değişkenine göre anlamlı farklılaşma oluşturup oluşturmadığı yönündeki Kruskal Wallis-H testi sonuçları şu şekildedir: Yapılan tek yönlü varyans analizi (Kruskal Wallis-H testi) sonucunda;

Alan Bilgisi Yeterlik Alanına ait olan 1. maddeyi ne ölçüde önemli buldukları sorusuna öğretmenlerin “hizmet yılı” değişkenine göre verdikleri cevapların S. O’ları karşılaştırıldığında; 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenler (S.O.=112,76) ile 6-10 yıl arası görev yapan öğretmenlerin (S.O.=148,60) puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Yani 6-10 yıl arası görev yapan öğretmenler 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenlere göre daha önemli olduğunu düşünmektedir.

Alan Bilgisi Yeterlik Alanına ait olan 2. maddeyi ne ölçüde önemli buldukları sorusuna öğretmenlerin “hizmet yılı” değişkenine göre verdikleri cevapların S. O’ları karşılaştırıldığında; 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenler (S.O.=114,74) ile 1-5

yıl arası görev yapan öğretmenlerin (S.O.=140,50) puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Yani 1-5 yıl arası görev yapan öğretmenler 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenlere göre daha önemli olduğunu düşünmektedir.

Alan Bilgisi Yeterlik Alanına ait olan 5. maddeyi ne ölçüde önemli buldukları sorusuna öğretmenlerin “hizmet yılı” değişkenine göre verdikleri cevapların S. O’ları karşılaştırıldığında; 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenler (S.O.=107,60) ile 1-5 yıl arası görev yapan öğretmenlerin (S.O.=140,50) puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Yani 1-5 yıl arası görev yapan öğretmenler 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenlere göre daha önemli olduğunu düşünmektedir.

Alan Bilgisi Yeterlik Alanına ait olan 6. maddeyi ne ölçüde önemli buldukları sorusuna öğretmenlerin “hizmet yılı” değişkenine göre verdikleri cevapların S. O’ları karşılaştırıldığında; 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenler (S.O.=104,483) ile 1-5 yıl arası görev yapan öğretmenlerin (S.O.=138,50) ve 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenler (S.O.=104,483) ile 11-20 yıl arası görev yapan öğretmenlerin (S.O.=136,40) puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Yani 1-5 yıl arası görev yapan öğretmenler ile 11-20 yıl arası görev yapan öğretmenler 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenlere göre daha önemli olduğunu düşünmektedir.

Alan Bilgisi Yeterlik Alanına ait olan 7. maddeyi ne ölçüde önemli buldukları sorusuna öğretmenlerin “hizmet yılı” değişkenine göre verdikleri cevapların S. O’ları karşılaştırıldığında; 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenler (S.O.=109,20) ile 1-5 yıl arası görev yapan öğretmenlerin (S.O.=136,50) puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Yani 1-5 yıl arası görev yapan öğretmenler 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenlere göre daha önemli olduğunu düşünmektedir.

Alan Bilgisi Yeterlik Alanına ait olan 8. maddeyi ne ölçüde önemli buldukları sorusuna öğretmenlerin “hizmet yılı” değişkenine göre verdikleri cevapların S. O’ları karşılaştırıldığında; 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenler (S.O.=105,20) ile 1-5 yıl arası görev yapan öğretmenlerin (S.O.=139,50) ve 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenler (S.O.=105,20) ile 11-20 yıl arası görev yapan öğretmenlerin (S.O.=134,60) puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Yani 1-5 yıl arası görev yapan öğretmenler ve 11-20 yıl arası görev

yapan öğretmenler 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenlere göre daha önemli olduğunu düşünmektedir.

Alan Bilgisi Yeterlik Alanına ait olan 9. maddeyi ne ölçüde önemli buldukları sorusuna öğretmenlerin “hizmet yılı” değişkenine göre verdikleri cevapların S. O’ları karşılaştırıldığında; 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenler (S.O.=108,02) ile 6-10 yıl arası görev yapan öğretmenlerin (S.O.=140,50) puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Yani 1-5 yıl arası görev yapan öğretmenler 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenlere göre daha önemli olduğunu düşünmektedir.

Alan Bilgisi Yeterlik Alanına ait olan 10. maddeyi ne ölçüde önemli buldukları sorusuna öğretmenlerin “hizmet yılı” değişkenine göre verdikleri cevapların S. O’ları karşılaştırıldığında; 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenler (S.O.=107,48) ile 1-5 yıl arası görev yapan öğretmenlerin (S.O.=141,50) puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Yani 1-5 yıl arası görev yapan öğretmenler 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenlere göre daha önemli olduğunu düşünmektedir.

Alan Bilgisi Yeterlik Alanına ait olan 11. maddeyi ne ölçüde önemli buldukları sorusuna öğretmenlerin “hizmet yılı” değişkenine göre verdikleri cevapların S. O’ları karşılaştırıldığında; 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenler (S.O.=108,90) ile 1-5 yıl arası görev yapan öğretmenlerin (S.O.=140,75) puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Yani 1-5 yıl arası görev yapan öğretmenler 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenlere göre daha önemli olduğunu düşünmektedir.

Alan Bilgisi Yeterlik Alanına ait olan 12. maddeyi ne ölçüde önemli buldukları sorusuna öğretmenlerin “hizmet yılı” değişkenine göre verdikleri cevapların S. O’ları karşılaştırıldığında; 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenler (S.O.=109,44) ile 1-5 yıl arası görev yapan öğretmenlerin (S.O.=138,00) puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Yani 1-5 yıl arası görev yapan öğretmenler 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenlere göre daha önemli olduğunu düşünmektedir.

Alan Bilgisi Yeterlik Alanına ait olan 13. maddeyi ne ölçüde önemli buldukları sorusuna öğretmenlerin “hizmet yılı” değişkenine göre verdikleri cevapların S. O’ları karşılaştırıldığında; 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenler

(S.O.=105,66) ile 1-5 yıl arası görev yapan öğretmenlerin (S.O.=134,50) ve 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenler (S.O.=105,66) ile 6-10 yıl arası görev yapan öğretmenlerin (S.O.=135,90) ve 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenler (S.O.=105,66) ile 11-20 yıl arası görev yapan öğretmenlerin (S.O.=135,90) puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Yani 1-5 yıl arası görev yapan öğretmenler, 6-10 yıl arası görev yapan öğretmenlere ve 11-20 yıl arası görev yapan öğretmenler 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenlere göre daha önemli olduğunu düşünmektedir.

Alan Bilgisi Yeterlik Alanına ait olan 14. maddeyi ne ölçüde önemli buldukları sorusuna öğretmenlerin “hizmet yılı” değişkenine göre verdikleri cevapların S. O’ları karşılaştırıldığında; 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenler (S.O.=104,02) ile 1-5 yıl arası görev yapan öğretmenlerin (S.O.=134,75) ve 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenler (S.O.=104,02) ile 6-10 yıl arası görev yapan öğretmenlerin (S.O.=139,30) ve 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenler (S.O.=104,02) ile 11-20 yıl arası görev yapan öğretmenlerin (S.O.=135,10) puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Yani 1-5 yıl arası görev yapan öğretmenler, 6-10 yıl arası görev yapan öğretmenler ve 11-20 yıl arası görev yapan öğretmenler 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenlere göre daha önemli olduğunu düşünmektedir.

Alan Bilgisi Yeterlik Alanına ait olan 15. maddeyi ne ölçüde önemli buldukları sorusuna öğretmenlerin “hizmet yılı” değişkenine göre verdikleri cevapların S. O’ları karşılaştırıldığında; 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenler (S.O.=109,20) ile 1-5 yıl arası görev yapan öğretmenlerin (S.O.=136,50) puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Yani 1-5 yıl arası görev yapan öğretmenler 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenlere göre daha önemli olduğunu düşünmektedir.

Alan Bilgisi Yeterlik Alanına ait olan 16. maddeyi ne ölçüde önemli buldukları sorusuna öğretmenlerin “hizmet yılı” değişkenine göre verdikleri cevapların S. O’ları karşılaştırıldığında; 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenler (S.O.=109,20) ile 1-5 yıl arası görev yapan öğretmenlerin (S.O.=140,00) puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Yani 1-5 yıl

arası görev yapan öğretmenler 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenlere göre daha önemli olduğunu düşünmektedir.

Alan Bilgisi Yeterlik Alanına ait olan 17. maddeyi ne ölçüde önemli buldukları sorusuna öğretmenlerin “hizmet yılı” değişkenine göre verdikleri cevapların S. O’ları karşılaştırıldığında; 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenler (S.O.=106,58) ile 1-5 yıl arası görev yapan öğretmenlerin (S.O.=135,00) puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenler (S.O.=106,58) ile 6-10 yıl arası görev yapan öğretmenlerin (S.O.=141,30) puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Yani 1-5 yıl arası görev yapan öğretmenler ve 6-10 yıl arası görev yapan öğretmenler 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenlere göre daha önemli olduğunu düşünmektedir.

Alan Bilgisi Yeterlik Alanına ait olan 18. maddeyi ne ölçüde önemli buldukları sorusuna öğretmenlerin “hizmet yılı” değişkenine göre verdikleri cevapların S. O’ları karşılaştırıldığında; 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenler (S.O.=99,80) ile 1-5 yıl arası görev yapan öğretmenlerin (S.O.=136,00) ve 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenler (S.O.=99,80) ile 6-10 yıl arası görev yapan öğretmenlerin (S.O.=137,40) ve 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenler (S.O.=99,80) ile 11-20 yıl arası görev yapan öğretmenlerin (S.O.=140,20) puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Yani 1-5 yıl arası görev yapan öğretmenler, 6-10 yıl arası görev yapan öğretmenler ve 11-20 yıl arası görev yapan öğretmenler 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenlere göre daha önemli olduğunu düşünmektedir.

Alan Bilgisi Yeterlik Alanına ait olan 19. maddeyi ne ölçüde önemli buldukları sorusuna öğretmenlerin “hizmet yılı” değişkenine göre verdikleri cevapların S. O’ları karşılaştırıldığında; 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenler (S.O.=108,24) ile 11-20 yıl arası görev yapan öğretmenlerin (S.O.=140,20) puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Yani 11-20 yıl arası görev yapan öğretmenler 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenlere göre daha önemli olduğunu düşünmektedir.

Tablo 49. Alan Eğitimi Bilgisi Yeterlik Alanına İlişkin Hizmet Yılı Değişkenine Göre Farklılık Gösteren Maddelerin Önemlilik Algıları Kruskal Wallis-H Testi Sonucu

No	Grup	N	S.O.	Sd	χ^2	P	Anlamlı Fark
26	1-5	72	147,50	3	33,402	,000	1-5 ile 21 ve üzeri, 6-10 ile 21 ve üzeri, 11-20 ile 21 ve üzeri
	6-10	45	135,60				
	11-20	60	137,70				
	21 ve üzeri	75	91,92				
27	1-5	72	142,25	3	26,929	,000	1-5 ile 21 ve üzeri, 6-10 ile 21 ve üzeri, 11-20 ile 21 ve üzeri
	6-10	45	132,80				
	11-20	60	141,90				
	21 ve üzeri	75	95,28				
28	1-5	72	141,75	3	19,418	,000	1-5 ile 21 ve üzeri, 6-10 ile 21 ve üzeri, 11-20 ile 21 ve üzeri
	6-10	45	132,30				
	11-20	60	136,50				
	21 ve üzeri	75	100,38				
29	1-5	72	144,25	3	21,928	,000	1-5 ile 21 ve üzeri, 6-10 ile 21 ve üzeri, 11-20 ile 21 ve üzeri
	6-10	45	131,30				
	11-20	60	136,20				
	21 ve üzeri	75	98,82				
30	1-5	72	140,00	3	20,328	,000	1-5 ile 21 ve üzeri, 6-10 ile 21 ve üzeri, 11-20 ile 21 ve üzeri
	6-10	45	143,50				
	11-20	60	130,90				
	21 ve üzeri	75	99,82				
31	1-5	72	135,50	3	13,962	,003	1-5 ile 21 ve üzeri, 6-10 ile 21 ve üzeri, 11-20 ile 21 ve üzeri
	6-10	45	141,80				
	11-20	60	132,00				
	21 ve üzeri	75	104,28				
32	1-5	72	134,50	3	12,030	,007	1-5 ile 21 ve üzeri, 6-10 ile 21 ve üzeri
	6-10	45	143,60				
	11-20	60	128,90				
	21 ve üzeri	75	106,64				
33	1-5	72	142,50	3	10,386	,016	1-5 ile 21 ve üzeri
	6-10	45	132,70				
	11-20	60	121,50				
	21 ve üzeri	75	111,42				
34	1-5	72	147,50	3	36,144	,000	1-5 ile 21 ve üzeri, 6-10 ile 21 ve üzeri, 11-20 ile 21 ve üzeri
	6-10	45	145,40				
	11-20	60	130,70				
	21 ve üzeri	75	91,64				
35	1-5	72	142,25	3	20,985	,000	1-5 ile 21 ve üzeri
	6-10	45	144,70				
	11-20	60	126,50				
	21 ve üzeri	75	100,46				
36	1-5	72	133,25	3	9,210	,027	6-10 ile 21 ve üzeri
	6-10	45	139,90				
	11-20	60	130,80				
	21 ve üzeri	75	108,54				
37	1-5	72	132,50	3	11,051	,011	6-10 ile 21 ve üzeri
	6-10	45	145,10				
	11-20	60	128,30				
	21 ve üzeri	75	108,14				
38	1-5	72	140,50	3	18,742	,000	1-5 ile 21 ve üzeri, 6-10 ile 21 ve üzeri
	6-10	45	144,00				

	11-20	60	125,80				
	21 ve üzeri	75	103,12				
39	1-5	72	143,50	3	24,996	,000	1-5 ile 21 ve üzeri, 6-10 ile 21 ve üzeri, 11-20 ile 21 ve üzeri
	6-10	45	145,60				
	11-20	60	127,40				
	21 ve üzeri	75	98,00				
40	1-5	72	141,25	3	16,401	,001	1-5 ile 21 ve üzeri, 6-10 ile 21 ve üzeri
	6-10	45	142,30				
	11-20	60	124,80				
	21 ve üzeri	75	104,22				
41	1-5	72	138,75	3	16,384	,001	1-5 ile 21 ve üzeri, 6-10 ile 21 ve üzeri
	6-10	45	143,50				
	11-20	60	127,40				
	21 ve üzeri	75	104,30				
42	1-5	72	138,75	3	24,239	,000	1-5 ile 21 ve üzeri, 6-10 ile 21 ve üzeri, 6-10 ile 11-20
	6-10	45	155,90				
	11-20	60	120,20				
	21 ve üzeri	75	102,14				
43	1-5	72	132,25	3	11,648	,009	1-5 ile 21 ve üzeri, 6-10 ile 21 ve üzeri, 11-20 ile 21 ve üzeri
	6-10	45	139,60				
	11-20	60	134,70				
	21 ve üzeri	75	106,56				
44	1-5	72	139,25	3	8,999	,029	1-5 ile 21 ve üzeri
	6-10	45	129,10				
	11-20	60	129,80				
	21 ve üzeri	75	110,06				

Tablo 49’da anlamlı farklılık görülen maddeler içeriğiyle beraber Tablo 16’da görülebilir. Tablo 49’da görüldüğü gibi, öğretmenlerin özel alan yeterliklerine ait olan alt yeterlik maddelerini kendilerine göre ne ölçüde önemli buldukları sorusuna verdikleri cevaplar “hizmet yılı” değişkenine göre anlamlı farklılaşma oluşturup oluşturmadığı yönündeki Kruskal Wallis-H testi sonuçları şu şekildedir: Yapılan tek yönlü varyans analizi (Kruskal Wallis-H testi) sonucunda;

Alan Eğitimi Bilgisi Yeterlik Alanına ait olan 26. maddeyi ne ölçüde önemli buldukları sorusuna öğretmenlerin “hizmet yılı” değişkenine göre verdikleri cevapların S. O’ları karşılaştırıldığında; 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenler (S.O.=91,92) ile 1-5 yıl arası görev yapan öğretmenlerin (S.O.=147,50) ve 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenler (S.O.=91,92) ile 6-10 yıl arası görev yapan öğretmenlerin (S.O.=135,60) puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenler (S.O.=91,92) ile 11-20 yıl arası görev yapan öğretmenlerin (S.O.=137,70) puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Yani 1-5 yıl arası görev yapan öğretmenler, 6-10 yıl arası görev yapan öğretmenler ve 11-20 yıl arası görev yapan

öğretmenler 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenlere göre daha önemli olduğunu düşünmektedir.

Alan Eğitimi Bilgisi Yeterlik Alanına ait olan 27. maddeyi ne ölçüde önemli buldukları sorusuna öğretmenlerin “hizmet yılı” değişkenine göre verdikleri cevapların S. O’ları karşılaştırıldığında; 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenler (S.O.=95,28) ile 1-5 yıl arası görev yapan öğretmenlerin (S.O.=142,25) ve 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenler (S.O.=95,28) ile 6-10 yıl arası görev yapan öğretmenlerin (S.O.=132,80) ve 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenler (S.O.=95,28) ile 11-20 yıl arası görev yapan öğretmenlerin (S.O.=141,90) puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Yani 1-5 yıl arası görev yapan öğretmenler, 6-10 yıl arası görev yapan öğretmenler, 11-20 yıl arası görev yapan öğretmenler 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenlere göre daha önemli olduğunu düşünmektedir.

Alan Eğitimi Bilgisi Yeterlik Alanına ait olan 28. maddeyi ne ölçüde önemli buldukları sorusuna öğretmenlerin “hizmet yılı” değişkenine göre verdikleri cevapların S. O’ları karşılaştırıldığında; 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenler (S.O.=100,38) ile 1-5 yıl arası görev yapan öğretmenlerin (S.O.=141,75) ve 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenler (S.O.=100,38) ile 6-10 yıl arası görev yapan öğretmenlerin (S.O.=132,30) ve 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenler (S.O.=100,38) ile 11-20 yıl arası görev yapan öğretmenlerin (S.O.=136,50) puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Yani 1-5 yıl arası görev yapan öğretmenler, 6-10 yıl arası görev yapan öğretmenler ve 11-20 yıl arası görev yapan öğretmenler 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenlere göre daha önemli olduğunu düşünmektedir.

Alan Eğitimi Bilgisi Yeterlik Alanına ait olan 29. maddeyi ne ölçüde önemli buldukları sorusuna öğretmenlerin “hizmet yılı” değişkenine göre verdikleri cevapların S. O’ları karşılaştırıldığında; 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenler (S.O.=98,82) ile 1-5 yıl arası görev yapan öğretmenlerin (S.O.=144,25) ve 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenler (S.O.=98,82) ile 6-10 yıl arası görev yapan öğretmenlerin (S.O.=131,30) ve 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenler (S.O.=98,82) ile 11-20 yıl arası görev yapan öğretmenlerin (S.O.=136,20) puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Yani 1-5 yıl

arası görev yapan öğretmenler, 6-10 yıl arası görev yapan öğretmenler ve 11-20 yıl arası görev yapan öğretmenler 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenlere göre daha önemli olduğunu düşünmektedir.

Alan Eğitimi Bilgisi Yeterlik Alanına ait olan 30. maddeyi ne ölçüde önemli buldukları sorusuna öğretmenlerin “hizmet yılı” değişkenine göre verdikleri cevapların S. O’ları karşılaştırıldığında; 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenler (S.O.=99,82) ile 1-5 yıl arası görev yapan öğretmenlerin (S.O.=140,00) ve 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenler (S.O.=99,82) ile 6-10 yıl arası görev yapan öğretmenlerin (S.O.=143,50) ve 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenler (S.O.=99,82) ile 11-20 yıl arası görev yapan öğretmenlerin (S.O.=130,90) puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Yani 1-5 yıl arası görev yapan öğretmenler, 6-10 yıl arası görev yapan öğretmenler ve 11-20 yıl arası görev yapan öğretmenler 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenlere göre daha önemli olduğunu düşünmektedir.

Alan Eğitimi Bilgisi Yeterlik Alanına ait olan 31. maddeyi ne ölçüde önemli buldukları sorusuna öğretmenlerin “hizmet yılı” değişkenine göre verdikleri cevapların S. O’ları karşılaştırıldığında; 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenler (S.O.=104,28) ile 1-5 yıl arası görev yapan öğretmenlerin (S.O.=135,50) ve 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenler (S.O.=104,28) ile 6-10 yıl arası görev yapan öğretmenlerin (S.O.=141,80) ve 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenler (S.O.=104,28) ile 11-20 yıl arası görev yapan öğretmenlerin (S.O.=132,00) puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Yani 1-5 yıl arası görev yapan öğretmenler, 6-10 yıl arası görev yapan öğretmenler ve 11-20 yıl arası görev yapan öğretmenler 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenlere göre daha önemli olduğunu düşünmektedir.

Alan Eğitimi Bilgisi Yeterlik Alanına ait olan 32. maddeyi ne ölçüde önemli buldukları sorusuna öğretmenlerin “hizmet yılı” değişkenine göre verdikleri cevapların S. O’ları karşılaştırıldığında; 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenler (S.O.=106,64) ile 1-5 yıl arası görev yapan öğretmenlerin (S.O.=134,50) ve 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenler (S.O.=106,64) ile 6-10 yıl arası görev yapan öğretmenlerin (S.O.=143,60) puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Yani 1-5 yıl arası görev yapan öğretmenler, 6-10 yıl arası

görev yapan öğretmenler 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenlere göre daha önemli olduğunu düşünmektedir.

Alan Eğitimi Bilgisi Yeterlik Alanına ait olan 33. maddeyi ne ölçüde önemli buldukları sorusuna öğretmenlerin “hizmet yılı” değişkenine göre verdikleri cevapların S. O’ları karşılaştırıldığında; 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenler (S.O.=111,42) ile 1-5 yıl arası görev yapan öğretmenlerin (S.O.=142,50) puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Yani 1-5 yıl arası görev yapan öğretmenler 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenlere göre daha önemli olduğunu düşünmektedir.

Alan Eğitimi Bilgisi Yeterlik Alanına ait olan 34. maddeyi ne ölçüde önemli buldukları sorusuna öğretmenlerin “hizmet yılı” değişkenine göre verdikleri cevapların S. O’ları karşılaştırıldığında; 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenler (S.O.=91,64) ile 1-5 yıl arası görev yapan öğretmenlerin (S.O.=147,50) ve 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenler (S.O.=91,64) ile 6-10 yıl arası görev yapan öğretmenlerin (S.O.=145,40) ve 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenler (S.O.=91,64) ile 11-20 yıl arası görev yapan öğretmenlerin (S.O.=130,70) puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Yani 1-5 yıl arası görev yapan öğretmenler, 6-10 yıl arası görev yapan öğretmenler ve 11-20 yıl arası görev yapan öğretmenler 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenlere göre daha önemli olduğunu düşünmektedir.

Alan Eğitimi Bilgisi Yeterlik Alanına ait olan 35. maddeyi ne ölçüde önemli buldukları sorusuna öğretmenlerin “hizmet yılı” değişkenine göre verdikleri cevapların S. O’ları karşılaştırıldığında; 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenler (S.O.=100,46) ile 1-5 yıl arası görev yapan öğretmenlerin (S.O.=142,25) puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Yani 1-5 yıl arası görev yapan öğretmenler 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenlere göre daha önemli olduğunu düşünmektedir.

Alan Eğitimi Bilgisi Yeterlik Alanına ait olan 36. maddeyi ne ölçüde önemli buldukları sorusuna öğretmenlerin “hizmet yılı” değişkenine göre verdikleri cevapların S. O’ları karşılaştırıldığında; 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenler (S.O.=108,54) ile 6-10 yıl arası görev yapan öğretmenlerin (S.O.=139,90) puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Yani 6-10 yıl

arası görev yapan öğretmenler 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenlere göre daha önemli olduğunu düşünmektedir.

Alan Eğitimi Bilgisi Yeterlik Alanına ait olan 37. maddeyi ne ölçüde önemli buldukları sorusuna öğretmenlerin “hizmet yılı” değişkenine göre verdikleri cevapların S. O’ları karşılaştırıldığında; 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenler (S.O.=108,14) ile 6-10 yıl arası görev yapan öğretmenlerin (S.O.=145,10) puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Yani 6-10 yıl arası görev yapan öğretmenler 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenlere göre daha önemli olduğunu düşünmektedir.

Alan Eğitimi Bilgisi Yeterlik Alanına ait olan 38. maddeyi ne ölçüde önemli buldukları sorusuna öğretmenlerin “hizmet yılı” değişkenine göre verdikleri cevapların S. O’ları karşılaştırıldığında; 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenler (S.O.=103,12) ile 1-5 yıl arası görev yapan öğretmenlerin (S.O.=140,50) ve 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenler (S.O.=103,12) ile 6-10 yıl arası görev yapan öğretmenlerin (S.O.=144,00) puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Yani 1-5 yıl arası görev yapan öğretmenler ve 6-10 yıl arası görev yapan öğretmenler 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenlere göre daha önemli olduğunu düşünmektedir.

Alan Eğitimi Bilgisi Yeterlik Alanına ait olan 39. maddeyi ne ölçüde önemli buldukları sorusuna öğretmenlerin “hizmet yılı” değişkenine göre verdikleri cevapların S. O’ları karşılaştırıldığında; 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenler (S.O.=98,00) ile 1-5 yıl arası görev yapan öğretmenlerin (S.O.=143,50) ve 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenler (S.O.=98,00) ile 6-10 yıl arası görev yapan öğretmenlerin (S.O.=145,60) ve 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenler (S.O.=98,00) ile 11-20 yıl arası görev yapan öğretmenlerin (S.O.=127,40) puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Yani 1-5 yıl arası görev yapan öğretmenler, 6-10 yıl arası görev yapan öğretmenler ve 11-20 yıl arası görev yapan öğretmenler 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenlere göre daha önemli olduğunu düşünmektedir.

Alan Eğitimi Bilgisi Yeterlik Alanına ait olan 40. maddeyi ne ölçüde önemli buldukları sorusuna öğretmenlerin “hizmet yılı” değişkenine göre verdikleri cevapların S. O’ları karşılaştırıldığında; 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenler

(S.O.=104,22) ile 1-5 yıl arası görev yapan öğretmenlerin (S.O.=141,25) ve 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenler (S.O.=104,22) ile 6-10 yıl arası görev yapan öğretmenlerin (S.O.=142,30) puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Yani 1-5 yıl arası görev yapan öğretmenler ve 6-10 yıl arası görev yapan öğretmenler 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenlere göre daha önemli olduğunu düşünmektedir.

Alan Eğitimi Bilgisi Yeterlik Alanına ait olan 41. maddeyi ne ölçüde önemli buldukları sorusuna öğretmenlerin “hizmet yılı” değişkenine göre verdikleri cevapların S. O’ları karşılaştırıldığında; 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenler (S.O.=104,30) ile 1-5 yıl arası görev yapan öğretmenlerin (S.O.=138,75) ve 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenler (S.O.=104,30) ile 6-10 yıl arası görev yapan öğretmenlerin (S.O.=143,50) puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Yani 1-5 yıl arası görev yapan öğretmenler ve 6-10 yıl arası görev yapan öğretmenler 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenlere göre daha önemli olduğunu düşünmektedir.

Alan Eğitimi Bilgisi Yeterlik Alanına ait olan 42. maddeyi ne ölçüde önemli buldukları sorusuna öğretmenlerin “hizmet yılı” değişkenine göre verdikleri cevapların S. O’ları karşılaştırıldığında; 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenler (S.O.=102,14) ile 1-5 yıl arası görev yapan öğretmenlerin (S.O.=138,75) ve 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenler (S.O.=102,14) ile 6-10 yıl arası görev yapan öğretmenlerin (S.O.=155,90) puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. 6-10 yıl arası görev yapan öğretmenler (S.O.=155,90) ile 11-20 yıl arası görev yapan öğretmenlerin (S.O.=120,20) puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Yani 1-5 yıl arası ve 6-10 yıl arası görev yapan öğretmenler 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenlere göre ve 6-10 yıl arası görev yapan öğretmenler 11-20 yıl arası görev yapan öğretmenlere göre daha önemli olduğunu düşünmektedir.

Alan Eğitimi Bilgisi Yeterlik Alanına ait olan 43. maddeyi ne ölçüde önemli buldukları sorusuna öğretmenlerin “hizmet yılı” değişkenine göre verdikleri cevapların S. O’ları karşılaştırıldığında; 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenler (S.O.=106,56) ile 1-5 yıl arası görev yapan öğretmenlerin (S.O.=132,25) ve 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenler (S.O.=106,56) ile 6-10 yıl arası görev yapan

öğretmenlerin (S.O.=139,60) puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenler (S.O.=106,56) ile 11-20 yıl arası görev yapan öğretmenlerin (S.O.=134,70) puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Yani 1-5 yıl arası görev yapan öğretmenler, 6-10 yıl arası görev yapan öğretmenler ve 11-20 yıl arası görev yapan öğretmenler 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenlere göre daha önemli olduğunu düşünmektedir.

Alan Eğitimi Bilgisi Yeterlik Alanına ait olan 44. maddeyi ne ölçüde önemli buldukları sorusuna öğretmenlerin “hizmet yılı” değişkenine göre verdikleri cevapların S. O’ları karşılaştırıldığında; 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenler (S.O.=110,06) ile 1-5 yıl arası görev yapan öğretmenlerin (S.O.=139,25) puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Yani 1-5 yıl arası görev yapan öğretmenler 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenlere göre daha önemli olduğunu düşünmektedir.

Tablo 50. Tutum ve Değerler Yeterlik Alanına İlişkin Hizmet Yılı Değişkenine Göre Farklılık Gösteren Maddelerin Önemlilik Algıları Kruskal Wallis-H Testi Sonucu

No	Grup	N	S.O.	Sd	χ^2	P	Anlamlı Fark
45	1-5	72	139,75	3	20,462	,000	1-5 ile 21 ve üzeri, 6-10 ile 21 ve üzeri
	6-10	45	148,50				
	11-20	60	125,40				
	21 ve üzeri	75	101,46				
46	1-5	72	144,50	3	14,207	,003	1-5 ile 21 ve üzeri
	6-10	45	136,10				
	11-20	60	120,70				
	21 ve üzeri	75	108,10				
47	1-5	72	144,25	3	22,792	,000	1-5 ile 21 ve üzeri, 6-10 ile 21 ve üzeri, 6-10 ile 11-20 ve 1-5 ile 11-20
	6-10	45	149,50				
	11-20	60	115,90				
	21 ve üzeri	75	104,14				
48	1-5	72	139,00	3	23,574	,000	1-5 ile 21 ve üzeri, 6-10 ile 21 ve üzeri, 11-20 ile 21 ve üzeri
	6-10	45	148,10				
	11-20	60	128,50				
	21 ve üzeri	75	99,94				
49	1-5	72	135,75	3	11,351	,010	1-5 ile 21 ve üzeri, 6-10 ile 21 ve üzeri, 11-20 ile 21 ve üzeri
	6-10	45	136,80				
	11-20	60	133,30				
	21 ve üzeri	75	106,00				
50	1-5	72	146,00	3	23,706	,000	1-5 ile 21 ve üzeri, 6-10 ile 21 ve üzeri, 11-20 ile 21 ve üzeri
	6-10	45	135,50				
	11-20	60	131,30				
	21 ve üzeri	75	98,54				
51	1-5	72	141,25	3	17,522	,001	1-5 ile 21 ve üzeri, 6-10 ile 21 ve üzeri
	6-10	45	147,20				
	11-20	60	117,10				
	21 ve üzeri	75	107,44				
52	1-5	72	146,00	3	28,897	,000	1-5 ile 21 ve üzeri, 6-10 ile 21 ve üzeri
	6-10	45	143,90				
	11-20	60	123,60				
	21 ve üzeri	75	99,60				
53	1-5	72	138,00	3	20,639	,000	1-5 ile 21 ve üzeri, 6-10 ile 21 ve üzeri
	6-10	45	142,90				
	11-20	60	123,30				
	21 ve üzeri	75	108,18				
54	1-5	72	139,25	3	18,911	,000	1-5 ile 21 ve üzeri, 6-10 ile 21 ve üzeri
	6-10	45	143,10				
	11-20	60	127,10				
	21 ve üzeri	75	103,34				
55	1-5	72	143,50	3	27,661	,000	1-5 ile 21 ve üzeri, 6-10 ile 21 ve üzeri, 11-20 ile 21 ve üzeri
	6-10	45	146,30				
	11-20	60	127,40				
	21 ve üzeri	75	97,58				
56	1-5	72	138,75	3	17,034	,001	1-5 ile 21 ve üzeri, 6-10 ile 21 ve üzeri, 11-20 ile 21 ve üzeri
	6-10	45	140,50				
	11-20	60	132,10				
	21 ve üzeri	75	101,86				
57	1-5	72	145,25	3	22,555	,000	1-5 ile 21 ve üzeri, 6-10 ile 21 ve üzeri
	6-10	45	141,40				
	11-20	60	124,60				
	21 ve üzeri	75	101,80				

Tablo 50’de anlamlı farklılık görülen maddeler içeriğiyle beraber Tablo 17’de görülebilir. Tablo 50’de görüldüğü gibi, öğretmenlerin özel alan yeterliklerine ait olan alt yeterlik maddelerini kendilerine göre ne ölçüde önemli buldukları sorusuna verdikleri cevaplar “hizmet yılı” değişkenine göre anlamlı farklılaşma oluşturup oluşturmadığı yönündeki Kruskal Wallis-H testi sonuçları şu şekildedir: Yapılan tek yönlü varyans analizi (Kruskal Wallis-H testi) sonucunda;

Tutum ve Değerler Yeterlik Alanına ait olan 45. maddeyi ne ölçüde önemli buldukları sorusuna öğretmenlerin “hizmet yılı” değişkenine göre verdikleri cevapların S. O’ları karşılaştırıldığında; 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenler (S.O.=101,46) ile 1-5 yıl arası görev yapan öğretmenlerin (S.O.=139,75) ve 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenler (S.O.=101,46) ile 6-10 yıl arası görev yapan öğretmenlerin (S.O.=148,50) puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Yani 1-5 yıl arası görev yapan öğretmenler ve 6-10 yıl arası görev yapan öğretmenler 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenlere göre daha önemli olduğunu düşünmektedir.

Tutum ve Değerler Yeterlik Alanına ait olan 46. maddeyi ne ölçüde önemli buldukları sorusuna öğretmenlerin “hizmet yılı” değişkenine göre verdikleri cevapların S. O’ları karşılaştırıldığında; 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenler (S.O.=108,10) ile 1-5 yıl arası görev yapan öğretmenlerin (S.O.=144,50) puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Yani 1-5 yıl arası görev yapan öğretmenler 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenlere göre daha önemli olduğunu düşünmektedir.

Tutum ve Değerler Yeterlik Alanına ait olan 47. maddeyi ne ölçüde önemli buldukları sorusuna öğretmenlerin “hizmet yılı” değişkenine göre verdikleri cevapların S. O’ları karşılaştırıldığında; 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenler (S.O.=104,14) ile 1-5 yıl arası görev yapan öğretmenlerin (S.O.=144,25) ve 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenler (S.O.=104,14) ile 6-10 yıl arası görev yapan öğretmenlerin (S.O.=149,50) puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. 11-20 yıl arası görev yapan öğretmenler (S.O.=115,90) ile 1-5 yıl arası görev yapan öğretmenlerin (S.O.=144,25) ve 11-20 yıl arası görev yapan öğretmenler (S.O.=115,90) ile 6-10 yıl arası görev yapan öğretmenlerin (S.O.=149,50) puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı

bulunmuştur. Yani 1-5 yıl arası görev yapan öğretmenler ve 6-10 yıl arası görev yapan öğretmenler 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenlere göre ve 1-5 yıl arası görev yapan öğretmenler ve 6-10 yıl arası görev yapan öğretmenler 11-20 yıl arası görev yapan öğretmenlere göre daha önemli olduğunu düşünmektedir.

Tutum ve Değerler Yeterlik Alanına ait olan 48. maddeyi ne ölçüde önemli buldukları sorusuna öğretmenlerin “hizmet yılı” değişkenine göre verdikleri cevapların S. O’ları karşılaştırıldığında; 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenler (S.O.=99,94) ile 1-5 yıl arası görev yapan öğretmenlerin (S.O.=139,00) ve 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenler (S.O.=99,94) ile 6-10 yıl arası görev yapan öğretmenlerin (S.O.=148,10) ve 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenler (S.O.=99,94) ile 11-20 yıl arası görev yapan öğretmenlerin (S.O.=128,50) puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Yani 1-5 yıl arası görev yapan öğretmenler, 6-10 yıl arası görev yapan öğretmenler ve 11-20 yıl arası görev yapan öğretmenler 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenlere göre daha önemli olduğunu düşünmektedir.

Tutum ve Değerler Yeterlik Alanına ait olan 49. maddeyi ne ölçüde önemli buldukları sorusuna öğretmenlerin “hizmet yılı” değişkenine göre verdikleri cevapların S. O’ları karşılaştırıldığında; 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenler (S.O.=106,00) ile 1-5 yıl arası görev yapan öğretmenlerin (S.O.=135,75) ve 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenler (S.O.=106,00) ile 6-10 yıl arası görev yapan öğretmenlerin (S.O.=136,80) ve 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenler (S.O.=106,00) ile 11-20 yıl arası görev yapan öğretmenlerin (S.O.=133,30) puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Yani 1-5 yıl arası görev yapan öğretmenler, 6-10 yıl arası görev yapan öğretmenler ve 11-20 yıl arası görev yapan öğretmenler 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenlere göre daha önemli olduğunu düşünmektedir.

Tutum ve Değerler Yeterlik Alanına ait olan 50. maddeyi ne ölçüde önemli buldukları sorusuna öğretmenlerin “hizmet yılı” değişkenine göre verdikleri cevapların S. O’ları karşılaştırıldığında; 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenler (S.O.=98,54) ile 1-5 yıl arası görev yapan öğretmenlerin (S.O.=146,00 ve 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenler (S.O.=98,54) ile 6-10 yıl arası görev yapan öğretmenlerin (S.O.=135,50) ve 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenler

(S.O.=98,54) ile 11-20 yıl arası görev yapan öğretmenlerin (S.O.=131,50) puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Yani 1-5 yıl arası görev yapan öğretmenler, 6-10 yıl arası görev yapan öğretmenler ve 11-20 yıl arası görev yapan öğretmenler 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenlere göre daha önemli olduğunu düşünmektedir.

Tutum ve Değerler Yeterlik Alanına ait olan 51. maddeyi ne ölçüde önemli buldukları sorusuna öğretmenlerin “hizmet yılı” değişkenine göre verdikleri cevapların S. O’ları karşılaştırıldığında; 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenler (S.O.=107,44) ile 1-5 yıl arası görev yapan öğretmenlerin (S.O.=141,25) ve 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenler (S.O.=107,44) ile 6-10 yıl arası görev yapan öğretmenlerin (S.O.=147,20) puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Yani 1-5 yıl arası görev yapan öğretmenler ve 6-10 yıl arası görev yapan öğretmenler 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenlere göre daha önemli olduğunu düşünmektedir.

Tutum ve Değerler Yeterlik Alanına ait olan 52. maddeyi ne ölçüde önemli buldukları sorusuna öğretmenlerin “hizmet yılı” değişkenine göre verdikleri cevapların S. O’ları karşılaştırıldığında; 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenler (S.O.=199,60) ile 1-5 yıl arası görev yapan öğretmenlerin (S.O.=146,00) ve 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenler (S.O.=99,60) ile 6-10 yıl arası görev yapan öğretmenlerin (S.O.=143,90) puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Yani 1-5 yıl arası görev yapan öğretmenler ve 6-10 yıl arası görev yapan öğretmenler 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenlere göre daha önemli olduğunu düşünmektedir.

Tutum ve Değerler Yeterlik Alanına ait olan 53. maddeyi ne ölçüde önemli buldukları sorusuna öğretmenlerin “hizmet yılı” değişkenine göre verdikleri cevapların S. O’ları karşılaştırıldığında; 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenler (S.O.=108,18) ile 1-5 yıl arası görev yapan öğretmenlerin (S.O.=138,00) ve 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenler (S.O.=108,18) ile 6-10 yıl arası görev yapan öğretmenlerin (S.O.=142,90) puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Yani 1-5 yıl arası görev yapan öğretmenler ve 6-10 yıl arası görev yapan öğretmenler 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenlere göre daha önemli olduğunu düşünmektedir.

Tutum ve Değerler Yeterlik Alanına ait olan 54. maddeyi ne ölçüde önemli buldukları sorusuna öğretmenlerin “hizmet yılı” değişkenine göre verdikleri cevapların S. O’ları karşılaştırıldığında; 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenler (S.O.=103,34) ile 1-5 yıl arası görev yapan öğretmenlerin (S.O.=139,25) ve 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenler (S.O.=103,34) ile 6-10 yıl arası görev yapan öğretmenlerin (S.O.=143,10) puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Yani 1-5 yıl arası görev yapan öğretmenler ve 6-10 yıl arası görev yapan öğretmenler 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenlere göre daha önemli olduğunu düşünmektedir.

Tutum ve Değerler Yeterlik Alanına ait olan 55. maddeyi ne ölçüde önemli buldukları sorusuna öğretmenlerin “hizmet yılı” değişkenine göre verdikleri cevapların S. O’ları karşılaştırıldığında; 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenler (S.O.=97,58) ile 1-5 yıl arası görev yapan öğretmenlerin (S.O.=143,50) ve 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenler (S.O.=97,58) ile 6-10 yıl arası görev yapan öğretmenlerin (S.O.=146,30) ve 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenler (S.O.=97,58) ile 11-20 yıl arası görev yapan öğretmenlerin (S.O.=127,40) puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Yani 1-5 yıl arası görev yapan öğretmenler, 6-10 yıl arası görev yapan öğretmenler ve 11-20 yıl arası görev yapan öğretmenler 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenlere göre daha önemli olduğunu düşünmektedir.

Tutum ve Değerler Yeterlik Alanına ait olan 56. maddeyi ne ölçüde önemli buldukları sorusuna öğretmenlerin “hizmet yılı” değişkenine göre verdikleri cevapların S. O’ları karşılaştırıldığında; 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenler (S.O.=101,86) ile 1-5 yıl arası görev yapan öğretmenlerin (S.O.=138,75) ve 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenler (S.O.=101,86) ile 6-10 yıl arası görev yapan öğretmenlerin (S.O.=140,50) ve 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenler (S.O.=101,86) ile 11-20 yıl arası görev yapan öğretmenlerin (S.O.=132,10) puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Yani 1-5 yıl arası görev yapan öğretmenler, 6-10 yıl arası görev yapan öğretmenler ve 11-20 yıl arası görev yapan öğretmenler 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenlere göre daha önemli olduğunu düşünmektedir.

Tutum ve Değerler Yeterlik Alanına ait olan 57. maddeyi ne ölçüde önemli buldukları sorusuna öğretmenlerin “hizmet yılı” değişkenine göre verdikleri cevapların S. O’ları karşılaştırıldığında; 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenler (S.O.=101,80) ile 1-5 yıl arası görev yapan öğretmenlerin (S.O.=145,25) ve 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenler (S.O.=101,80) ile 6-10 yıl arası görev yapan öğretmenlerin (S.O.=141,40) puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Yani 1-5 yıl arası görev yapan öğretmenler ve 6-10 yıl arası görev yapan öğretmenler 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenlere göre daha önemli olduğunu düşünmektedir.

3.3.5.3. “Hizmet Yılı” Değişkenine Göre Farklılık Gösteren Maddelerin Yeterlik Algıları Kruskal Wallis-H Testi Sonuçları

Tablo 51. Alan Bilgisi Yeterlik Alanına İlişkin Hizmet Yılı Değişkenine Göre Farklılık Gösteren Maddelerin Yeterlik Algıları Kruskal Wallis-H Testi Sonucu

No	Grup	N	S.O.	Sd	χ^2	P	Anlamlı Fark
14	1-5	72	141,58	3	12,988	,005	21 ve üzeri/6-10 ile 21 ve üzeri/1-5
	6-10	45	140,09				
	11-20	60	123,02				
	21 ve üzeri	75	106,65				
16	1-5	72	134,11	3	9,155	,027	21 ve üzeri/6-10
	6-10	45	146,06				
	11-20	60	120,00				
	21 ve üzeri	75	112,66				
17	1-5	72	127,33	3	8,339	,039	6-10-21 ve üzeri
	6-10	45	142,17				
	11-20	60	134,68				
	21 ve üzeri	75	109,76				
20	1-5	72	120,06	3	8,442	,038	21 ve üzeri/11-20
	6-10	45	129,36				
	11-20	60	146,53				
	21 ve üzeri	75	114,95				
22	1-5	72	122,57	3	9,141	,027	21 ve üzeri/6-10
	6-10	45	149,19				
	11-20	60	130,61				
	21 ve üzeri	75	113,37				
25	1-5	72	117,72	3	11,012	,012	21 ve üzeri/6-10 ile 1-5/6-10
	6-10	45	155,34				
	11-20	60	128,53				
	21 ve üzeri	75	116,01				

Tablo 51’de anlamlı farklılık görülen maddeler içeriğiyle beraber Tablo 15’de görülebilir. Tablo 51’de görüldüğü gibi, özel alan yeterliklerine ait olan alt yeterlik maddelerine göre öğretmenlerin kendilerini ne ölçüde yeterli buldukları sorusuna verdikleri cevaplar öğretmenlerin “hizmet yılı” değişkenine göre anlamlı farklılaşma oluşturup oluşturmadığı yönündeki Kruskal Wallis-H testi sonuçları şu şekildedir: Yapılan tek yönlü varyans analizi (Kruskal Wallis-H testi) sonucunda;

Alan Bilgisi Yeterlik Alanına ait olan 14. maddede öğretmenlerin “hizmet yılı” değişkenine göre verdikleri cevapların S. O’ları karşılaştırıldığında; 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenlerin (S.O.=106,65) ile 1-5 yıl arası görev yapan öğretmenlerin (S.O.=141,58) ve 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenlerin

(S.O.=106,65) ile 6-10 yıl arası görev yapan öğretmenlerin (S.O.=140,09) puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Yani 1-5 yıl arası görev yapan öğretmenler ve 6-10 yıl arası görev yapan öğretmenler 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenlere göre 14. madde bakımından kendilerini daha yeterli hissetmektedir.

Alan Bilgisi Yeterlik Alanına ait olan 16. maddede öğretmenlerin “hizmet yılı” değişkenine göre verdikleri cevapların S. O’ları karşılaştırıldığında; 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenler (S.O.=112,66) ile 6-10 yıl arası görev yapan öğretmenlerin (S.O.=146,06) puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Yani 6-10 yıl arası görev yapan öğretmenler 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenlere göre 16. madde bakımından kendilerini daha yeterli hissetmektedir.

Alan Bilgisi Yeterlik Alanına ait olan 17. maddede öğretmenlerin “hizmet yılı” değişkenine göre verdikleri cevapların S. O’ları karşılaştırıldığında; 6-10 yıl arası görev yapan öğretmenler (S.O.=142,17) ile 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenlerin (S.O.=109,76) puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Yani 6-10 yıl arası görev yapan öğretmenler 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenlere göre 17. madde bakımından kendilerini daha yeterli hissetmektedir.

Alan Bilgisi Yeterlik Alanına ait olan 20. maddede öğretmenlerin “hizmet yılı” değişkenine göre verdikleri cevapların S. O’ları karşılaştırıldığında; 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenler (S.O.=114,95) ile 11-20 yıl arası görev yapan öğretmenlerin (S.O.=146,53) puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Yani 11-20 yıl arası görev yapan öğretmenler 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenlere göre 20. madde bakımından kendilerini daha yeterli hissetmektedir.

Alan Bilgisi Yeterlik Alanına ait olan 22. maddede öğretmenlerin “hizmet yılı” değişkenine göre verdikleri cevapların S. O’ları karşılaştırıldığında; 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenler (S.O.=113,37) ile 6-10 yıl arası görev yapan öğretmenlerin (S.O.=149,19) puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Yani 6-10 yıl arası görev yapan öğretmenler 21 yıl ve üzeri

görev yapan öğretmenlere göre 22. madde bakımından kendilerini daha yeterli hissetmektedir.

Alan Bilgisi Yeterlik Alanına ait olan 25. maddede öğretmenlerin “hizmet yılı” değişkenine göre verdikleri cevapların S. O’ları karşılaştırıldığında; 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenler (S.O.=116,01) ile 6-10 yıl arası görev yapan öğretmenlerin (S.O.=155,34) ve 1-5 yıl arası görev yapan öğretmenler (S.O.=117,72) ile 6-10 yıl arası görev yapan öğretmenlerin (S.O.=155,34) puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Yani 6-10 yıl arası görev yapan öğretmenlerin 1-5 yıl arası ve 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenlere göre 25. madde bakımından kendilerini daha yeterli hissetmektedir.

Tablo 52. Alan Eğitimi Bilgisi Yeterlik Alanına İlişkin Hizmet Yılı Değişkenine Göre Farklılık Gösteren Maddelerin Yeterlik Algıları Kruskal Wallis-H Testi Sonucu

No	Grup	N	S.O.	Sd	χ^2	P	Anlamlı Fark
27	1-5	72	136,21	3	8,731	,033	1-5 ile 21 ve üzeri
	6-10	45	133,32				
	11-20	60	132,99				
	21 ve üzeri	75	107,89				
28	1-5	72	124,97	3	8,782	,032	21 ve üzeri/11-20
	6-10	45	138,77				
	11-20	60	140,55				
	21 ve üzeri	75	109,37				
29	1-5	72	133,16	3	11,955	,008	21 ve üzeri/6-10 ile 21 ve üzeri/11-20
	6-10	45	138,94				
	11-20	60	136,36				
	21 ve üzeri	75	104,75				
30	1-5	72	127,51	3	13,044	,005	21 ve üzeri/6-10
	6-10	45	149,96				
	11-20	60	132,18				
	21 ve üzeri	75	106,91				
34	1-5	72	140,17	3	15,530	,001	21 ve üzeri/6-10 ile 21 ve üzeri/1-5
	6-10	45	141,44				
	11-20	60	128,27				
	21 ve üzeri	75	103,00				
35	1-5	72	129,67	3	8,385	,039	6-10-21 ve üzeri
	6-10	45	139,04				
	11-20	60	135,67				
	21 ve üzeri	75	108,60				
38	1-5	72	131,28	3	8,650	,034	21 ve üzeri/6-10
	6-10	45	144,63				
	11-20	60	128,11				
	21 ve üzeri	75	109,75				
41	1-5	72	130,71	3	10,378	,016	21 ve üzeri/6-10
	6-10	45	144,69				
	11-20	60	132,33				
	21 ve üzeri	75	106,88				
42	1-5	72	115,93	3	10,016	,018	21 ve üzeri/6-10
	6-10	45	149,66				
	11-20	60	135,51				
	21 ve üzeri	75	115,55				

Tablo 52’de anlamlı farklılık görülen maddeler içeriğiyle beraber Tablo 16’da görülebilir. Tablo 52’de görüldüğü gibi, özel alan yeterliklerine ait olan alt yeterlik maddelerine göre öğretmenlerin kendilerini ne ölçüde yeterli buldukları sorusuna verdikleri cevaplar öğretmenlerin “hizmet yılı” değişkenine göre anlamlı farklılaşma oluşturup oluşturmadığı yönündeki Kruskal Wallis-H testi sonuçları şu şekildedir: Yapılan tek yönlü varyans analizi (Kruskal Wallis-H testi) sonucunda;

Alan Eğitimi Bilgisi Yeterlik Alanına ait olan 27. maddede öğretmenlerin “hizmet yılı” değişkenine göre verdikleri cevapların S. O’ları karşılaştırıldığında; 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenler (S.O.=107,89) ile 1-5 yıl arası görev yapan öğretmenlerin (S.O.=136,21) puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Yani 1-5 yıl arası görev yapan öğretmenler 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenlere göre 27. madde bakımından kendilerini daha yeterli hissetmektedir.

Alan Eğitimi Bilgisi Yeterlik Alanına ait olan 28. maddede öğretmenlerin “hizmet yılı” değişkenine göre verdikleri cevapların S. O’ları karşılaştırıldığında; 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenler (S.O.=109,37) ile 11-20 yıl arası görev yapan öğretmenlerin (S.O.=140,55) puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Yani 11-20 yıl arası görev yapan öğretmenler 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenlere göre 28. madde bakımından kendilerini daha yeterli hissetmektedir.

Alan Eğitimi Bilgisi Yeterlik Alanına ait olan 29. maddede öğretmenlerin “hizmet yılı” değişkenine göre verdikleri cevapların S. O’ları karşılaştırıldığında; 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenler (S.O.=104,75) ile 6-10 yıl arası görev yapan öğretmenlerin (S.O.=138,94) ve 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenler (S.O.=104,75) ile 11-20 yıl arası görev yapan öğretmenlerin (S.O.=136,36) puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Yani 6-10 yıl arası görev yapan öğretmenler 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenlere göre ve 11-20 yıl arası görev yapan öğretmenler 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenlere göre 29. madde bakımından kendilerini daha yeterli hissetmektedir.

Alan Eğitimi Bilgisi Yeterlik Alanına ait olan 30. maddede öğretmenlerin “hizmet yılı” değişkenine göre verdikleri cevapların S. O’ları karşılaştırıldığında; 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenler (S.O.=106,91) ile 6-10 yıl arası görev yapan öğretmenlerin (S.O.=149,96) puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Yani 6-10 yıl arası görev yapan öğretmenler 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenlere göre 30. madde bakımından kendilerini daha yeterli hissetmektedir.

Alan Eğitimi Bilgisi Yeterlik Alanına ait olan 34. maddede öğretmenlerin “hizmet yılı” değişkenine göre verdikleri cevapların S. O’ları karşılaştırıldığında; 21

yıl ve üzeri görev yapan öğretmenler (S.O.=103,00) ile 6-10 yıl arası görev yapan öğretmenlerin (S.O.=141,44) ve 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenler (S.O.=103,00) ile 1-5 yıl arası görev yapan öğretmenlerin (S.O.=140,17) puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Yani 6-10 yıl arası görev yapan öğretmenler ile 1-5 yıl arası görev yapan öğretmenler 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenlere göre 34. mMadde bakımından kendilerini daha yeterli hissetmektedir.

Alan Eğitimi Bilgisi Yeterlik Alanına ait olan 35. maddede öğretmenlerin “hizmet yılı” değişkenine göre verdikleri cevapların S. O’ları karşılaştırıldığında; 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenler (S.O.=108,60) ile 6-10 yıl arası görev yapan öğretmenlerin (S.O.=139,04) puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Yani 6-10 arası görev yapan öğretmenler 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenlere göre 35. madde bakımından kendilerini daha yeterli hissetmektedir.

Alan Eğitimi Bilgisi Yeterlik Alanına ait olan 38. maddede öğretmenlerin “hizmet yılı” değişkenine göre verdikleri cevapların S. O’ları karşılaştırıldığında; 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenler (S.O.=109,75) ile 6-10 yıl arası görev yapan öğretmenlerin (S.O.=144,63) puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Yani 6-10 yıl arası görev yapan öğretmenler 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenlere göre 38. madde bakımından kendilerini daha yeterli hissetmektedir.

Alan Eğitimi Bilgisi Yeterlik Alanına ait olan 41. maddede öğretmenlerin “hizmet yılı” değişkenine göre verdikleri cevapların S. O’ları karşılaştırıldığında; 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenler (S.O.=106,88) ile 6-10 yıl arası görev yapan öğretmenlerin (S.O.=144,69) puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Yani 6-10 yıl arası görev yapan öğretmenler 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenlere göre 41. madde bakımından kendilerini daha yeterli hissetmektedir.

Alan Eğitimi Bilgisi Yeterlik Alanına ait olan 42. maddede öğretmenlerin “hizmet yılı” değişkenine göre verdikleri cevapların S. O’ları karşılaştırıldığında; 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenler (S.O.=115,55) ile 6-10 yıl arası görev yapan öğretmenlerin (S.O.=149,66) puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak

anlamli bulunmuştur. Yani 6-10 yıl arası görev yapan öğretmenler 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenlere göre 42. madde bakımından kendilerini daha yeterli hissetmektedir.

Tablo 53. *Tutum ve Değerler Yeterlik Alanına İlişkin Hizmet Yılı Değişkenine Göre Farklılık Gösteren Maddelerin Yeterlik Algıları Kruskal Wallis-H Testi Sonucu*

No	Grup	N	S.O.	Sd	χ^2	P	Anlamli Fark
47	1-5	72	134,03	3	10,111	,018	21 ve üzeri/6-10
	6-10	45	149,41				
	11-20	60	117,28				
	21 ve üzeri	75	112,90				
50	1-5	72	126,82	3	13,205	,004	21 ve üzeri/6-10
	6-10	45	154,08				
	11-20	60	127,18				
	21 ve üzeri	75	109,11				
51	1-5	72	136,66	3	10,209	,017	6-10-21 ve üzeri
	6-10	45	146,17				
	11-20	60	114,32				
	21 ve üzeri	75	114,69				
54	1-5	72	132,52	3	12,721	,005	21 ve üzeri/6-10
	6-10	45	152,23				
	11-20	60	119,71				
	21 ve üzeri	75	110,71				
56	1-5	72	135,82	3	12,983	,005	21 ve üzeri/6-10 ile 21 ve üzeri/1-5
	6-10	45	145,64				
	11-20	60	127,08				
	21 ve üzeri	75	105,61				
57	1-5	72	136,24	3	8,572	,036	6-10-21 ve üzeri
	6-10	45	143,54				
	11-20	60	119,13				
	21 ve üzeri	75	112,83				

Tablo 53’de anlamli farklılık görülen maddeler içeriğiyle beraber Tablo 17’de görülebilir. Tablo 53’de görüldüğü gibi, özel alan yeterliklerine ait olan alt yeterlik maddelerine göre öğretmenlerin kendilerini ne ölçüde yeterli buldukları sorusuna verdikleri cevaplar öğretmenlerin “hizmet yılı” değişkenine göre anlamli farklılaşma oluşturup oluşturmadığı yönündeki Kruskal Wallis-H testi sonuçları şu şekildedir: Yapılan tek yönlü varyans analizi (Kruskal Wallis-H testi) sonucunda;

Tutum ve Değerler Yeterlik Alanına ait olan 47. maddede öğretmenlerin “hizmet yılı” değişkenine göre verdikleri cevapların S. O’ları karşılaştırıldığında; 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenler (S.O.=112,90) ile 6-10 yıl arası görev yapan öğretmenlerin (S.O.=149,41) puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak

anlamalı bulunmuştur. Yani 6-10 yıl arası görev yapan öğretmenler 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenlere göre 47. madde bakımından kendilerini daha yeterli hissetmektedir.

Tutum ve Değerler Yeterlik Alanına ait olan 50. maddede öğretmenlerin “hizmet yılı” değişkenine göre verdikleri cevapların S. O’ları karşılaştırıldığında; 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenler (S.O.=109,11) ile 6-10 yıl arası görev yapan öğretmenlerin (S.O.=154,08) puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Yani 6-10 yıl arası görev yapan öğretmenler 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenlere göre 50. madde bakımından kendilerini daha yeterli hissetmektedir.

Tutum ve Değerler Yeterlik Alanına ait olan 51. maddede öğretmenlerin “hizmet yılı” değişkenine göre verdikleri cevapların S. O’ları karşılaştırıldığında; 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenler (S.O.=114,69) ile 6-10 yıl arası görev yapan öğretmenlerin (S.O.=146,17) puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Yani 6-10 yıl arası görev yapan öğretmenler 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenlere göre 51. madde bakımından kendilerini daha yeterli hissetmektedir.

Tutum ve Değerler Yeterlik Alanına ait olan 54. maddede öğretmenlerin “hizmet yılı” değişkenine göre verdikleri cevapların S. O’ları karşılaştırıldığında; 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenler (S.O.=110,71) ile 6-10 yıl arası görev yapan öğretmenlerin (S.O.=152,23) puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Yani 6-10 yıl arası görev yapan öğretmenler 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenlere göre 54. madde bakımından kendilerini daha yeterli hissetmektedir.

Tutum ve Değerler Yeterlik Alanına ait olan 56. maddede öğretmenlerin “hizmet yılı” değişkenine göre verdikleri cevapların S. O’ları karşılaştırıldığında; 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenler (S.O.=105,61) ile 6-10 yıl arası görev yapan öğretmenlerin (S.O.=145,64) ve 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenler (S.O.=105,61) ile 1-5 yıl arası görev yapan öğretmenlerin (S.O.=135,82) puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Yani 1-5 yıl arası ve 6-10 arası görev yapan öğretmenler 21 yıl ve üzeri ve görev yapan öğretmenlere göre 56. madde bakımından kendilerini daha yeterli hissetmektedir.

Tutum ve Değerler Yeterlik Alanına ait olan 57. maddede öğretmenlerin “hizmet yılı” değişkenine göre verdikleri cevapların S. O’ları karşılaştırıldığında; 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenler (S.O.=112,83) ile 6-10 yıl arası görev yapan öğretmenlerin (S.O.=143,54) puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Yani 6-10 arası görev yapan öğretmenler 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenlere göre 57. madde bakımından kendilerini daha yeterli hissetmektedir.

3.3.6. Öğretmenlerin Özel Alan Yeterliklerine İlişkin Görüşleri, Önem ve Yeterlik Düzeyleri “Hizmet İçi Eğitim Alma Durumu” Değişkenine Göre Farklılaşmakta mıdır?” Sorusuna Yönelik Bulgular ve Yorum

3.3.6.1. Öğretmenlerin Özel Alan Yeterliklerine İlişkin Görüşleri ve Yeterlik Düzeylerinin “Hizmet İçi Eğitim Alma Durumu” Değişkenine Göre Cramer V Değerleri

Tablo 54. Öğretmenlerin Özel Alan Yeterliklerine İlişkin Görüşleri Ve Yeterlik Düzeylerinin Hizmet İçi Eğitim Alma Durumuna Göre Cramer V Değerleri (Alan Bilgisi Yeterlik Alanı)

Önemlilik no	Cramer v	P	Yeterlik no	Cramer v	P
Ö1	,149	,082	Y1	,075	,490
Ö2	,137	,152	Y2	,080	,445
Ö3	,110	,411	Y3	,135	,100
Ö4	,134	,169	Y4	,060	,635
Ö5	,183	,010	Y5	,120	,164
Ö6	,191	,005	Y6	,038	,832
Ö7	,148	,088	Y7	,046	,770
Ö8	,190	,006	Y8	,117	,180
Ö9	,174	,019	Y9	,105	,251
Ö10	,183	,010	Y10	,081	,439
Ö11	,185	,008	Y11	,073	,515
Ö12	,143	,114	Y12	,088	,375
Ö13	,180	,012	Y13	,110	,219
Ö14	,200	,003	Y14	,048	,752
Ö15	,143	,115	Y15	,064	,599
Ö16	,153	,065	Y16	,067	,568
Ö17	,188	,007	Y17	,073	,514
Ö18	,236	,000	Y18	,083	,420
Ö19	,158	,050	Y19	,145	,070
Ö20	,129	,209	Y20	,117	,178
Ö21	,119	,307	Y21	,104	,258
Ö22	,091	,648	Y22	,061	,623
Ö23	,100	,544	Y23	,107	,239
Ö24	,139	,134	Y24	,091	,351
Ö25	,083	,748	Y25	,093	,338

Tablo 54’e bakıldığında, öğretmenlerin Ö5, Ö6, Ö8, Ö9, Ö10, Ö11, Ö13, Ö14, Ö17, Ö18 ve Ö19 numaralı maddelere verdikleri yanıtlar hizmet içi eğitim alma

durumlarına göre manidar bir değişim göstermiştir. Bu maddelerin dışındaki diğer maddelerdeki önem ve yeterlik görüşleri hizmet içi eğitim alma durumlarına göre değişmemektedir. Hizmet içi eğitim alma durumu değişkenine göre fark analizi için Mann Whitney-U testi kullanılmıştır. Tablo 54’de anlamlı farklılık görülen maddeler içeriğiyle beraber Tablo 15’de görülebilir.

Tablo 55. Öğretmenlerin Özel Alan Yeterliklerine İlişkin Görüşleri Ve Yeterlik Düzeylerinin Hizmet İçi Eğitim Alma Durumuna Göre Cramer V Değerleri (Alan Eğitimi Bilgisi Yeterlik Alanı)

Önemlilik no	Cramer v	P	Yeterlik no	Cramer v	P
Ö26	,280	,000	Y26	,064	,597
Ö27	,106	,243	Y27	,069	,553
Ö28	,212	,001	Y28	,172	,024
Ö29	,234	,000	Y29	,130	,118
Ö30	,207	,001	Y30	,096	,312
Ö31	,178	,014	Y31	,170	,027
Ö32	,196	,003	Y32	,157	,044
Ö33	,152	,071	Y33	,096	,312
Ö34	,271	,000	Y34	,057	,660
Ö35	,208	,001	Y35	,061	,623
Ö36	,172	,020	Y36	,092	,345
Ö37	,162	,039	Y37	,152	,054
Ö38	,199	,003	Y38	,096	,312
Ö39	,230	,000	Y39	,157	,044
Ö40	,190	,006	Y40	,087	,388
Ö41	,183	,010	Y41	,087	,381
Ö42	,224	,000	Y42	,207	,004
Ö43	,160	,046	Y43	,158	,043
Ö44	,156	,057	Y44	,110	,218

Tablo 55’e bakıldığında, öğretmenlerin Ö26, Ö28, Ö29, Ö30, Ö31, Ö32, Ö34, Ö35, Ö36, Ö37, Ö38, Ö39, Ö40, Ö41, Ö42, Ö43 ile Y28, Y31, Y32, Y42 ve Y43 numaralı maddelere verdikleri yanıtlar hizmet içi eğitim alma durumlarına göre manidar bir değişim göstermiştir. Bu maddelerin dışındaki diğer maddelerdeki önem ve yeterlik görüşleri hizmet içi eğitim alma durumlarına göre değişmemektedir. Hizmet içi eğitim alma durumu değişkenine göre fark analizi için Mann Whitney-U testi kullanılmıştır. Tablo 55’de anlamlı farklılık görülen maddeler içeriğiyle beraber Tablo 16’da görülebilir.

Tablo 56. Öğretmenlerin Özel Alan Yeterliklerine İlişkin Görüşleri Ve Yeterlik Düzeylerinin Hizmet İçi Eğitim Alma Durumuna Göre Cramer V Değerleri (Tutum ve Değerler Yeterlik Alanı)

Önemlilik no	Cramer v	P	Yeterlik no	Cramer v	P
Ö45	,231	,000	Y45	,103	,261
Ö46	,174	,019	Y46	,275	,000
Ö47	,215	,001	Y47	,156	,046
Ö48	,223	,000	Y48	,158	,044
Ö49	,249	,000	Y49	,143	,076
Ö50	,231	,000	Y50	,157	,045
Ö51	,196	,004	Y51	,097	,304
Ö52	,253	,000	Y52	,103	,262
Ö53	,204	,002	Y53	,130	,120
Ö54	,201	,002	Y54	,129	,124
Ö55	,243	,000	Y55	,081	,438
Ö56	,199	,003	Y56	,050	,733
Ö57	,217	,001	Y57	,059	,644

Tablo 56'ya bakıldığında, öğretmenlerin Ö45, Ö46, Ö47, Ö48, Ö49, Ö50, Ö51, Ö52, Ö53, Ö54, Ö55, Ö56, Ö57 ile Y46, Y47, Y48 ve Y50 numaralı maddelere verdikleri yanıtlar hizmet içi eğitim alma durumlarına göre manidar bir değişim göstermiştir. Bu maddelerin dışındaki diğer maddelerdeki önem ve yeterlik görüşleri hizmet içi eğitim alma durumlarına göre değişmemektedir. Hizmet içi eğitim alma durumu değişkenine göre fark analizi için Mann Whitney-U testi kullanılmıştır. Tablo 56'da anlamlı farklılık görülen maddeler içeriğiyle beraber Tablo 17'de görülebilir.

3.3.6.2. “Hizmet İçi Eğitim Alma Durumu” Değişkenine Göre Farklılık Gösteren Maddelerin Önemlilik Algıları Mann Whiney-U Testi Sonuçları

Tablo 57. *Alan Eğitimi Bilgisi Yeterlik Alanına İlişkin Hizmet İçi Eğitim Alma Durumuna Göre Farklılık Gösteren Maddelerin Önemlilik Algıları Mann Whitney-U Testi Sonucu*

No	Grup	N	S.O.	Sıra Toplamı	U	P
34	Evet, katıldım	101	114, 13	11527,00	6376,00	,010
	Hayır, katılmadım	151	134, 77	20351,00		

Tablo 57’de öğretmenlerin hizmet içi eğitim alma durumu değişkenine göre fark analizi için kullanılan Mann Whitney-U testi sonuçlarına göre; 57 maddeden 34. maddede hizmet içi kursa katılan ve katılmayan öğretmenlerin önem anketinden elde ettikleri puanlar arasında anlamlı farklılıklar olduğu bulunmuştur ($U=6376,00$, $p<,05$). S. O’ları dikkate alındığında 34. madde için hizmet içi kursa katılmayan öğretmenlerin, kursa katılan öğretmenlere göre önem puanlarının daha yüksek olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Tablo 57’de anlamlı farklılık görülen maddeler içeriğiyle beraber Tablo 16’da görülebilir.

Tablo 58. *Tutum ve Değerler Yeterlik Alanına İlişkin Hizmet İçi Eğitim Alma Durumuna Göre Farklılık Gösteren Maddelerin Önemlilik Algıları Mann Whitney-U Testi Sonucu*

No	Grup	N	S.O.	Sıra Toplamı	U	P
46	Evet, katıldım	101	136, 88	13824,50	6577,500	,030
	Hayır, katılmadım	151	119, 56	18053,50		

Tablo 58’de öğretmenlerin hizmet içi eğitim alma durumu değişkenine göre fark analizi için kullanılan Mann Whitney-U testi sonuçlarına göre; 57 maddeden 46. maddede hizmet içi kursa katılan ve katılmayan öğretmenlerin önem anketinden elde ettikleri puanlar arasında anlamlı farklılıklar olduğu bulunmuştur ($U=6577,500$, $p<,05$). S. O’ları dikkate alındığında 46. madde için ise hizmet içi kursa katılan öğretmenlerin katılmayanlara göre önem puanlarının daha yüksek olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Tablo 58’de anlamlı farklılık görülen maddeler içeriğiyle beraber Tablo 17’de görülebilir.

3.3.6.3. “Hizmet İçi Eğitim Alma Durumu” Değişkenine Göre Farklılık Gösteren Maddelerin Yeterlik Algıları Mann Whiney-U Testi Sonuçları

Tablo 59. *Alan Eğitimi Bilgisi Yeterlik Alanına İlişkin Hizmet İçi Eğitim Alma Durumuna Göre Farklılık Gösteren Maddelerin Yeterlik Algıları Mann Whitney-U Testi Sonucu*

No	Grup	S.O.	Sıra Toplamı	U	P
28	Evet, Katıldım	142,29	14371,50	6030,500	,003
	Hayır, katılmadım	115,94	17506,50		
29	Evet, Katıldım	136,48	13784,50	6617,500	,048
	Hayır, katılmadım	119,82	18093,50		
31	Evet, Katıldım	140,65	14206,00	6196,000	,005
	Hayır, katılmadım	117,03	17672,00		
32	Evet, Katıldım	139,94	14134,00	6268,000	,009
	Hayır, katılmadım	117,51	17744,00		
37	Evet, Katıldım	138,03	13941,00	6461,000	,023
	Hayır, katılmadım	1118,79	17937,00		
42	Evet, Katıldım	144,06	14550,50	5851,500	,001
	Hayır, katılmadım	114,75	17327,50		
43	Evet, Katıldım	139,45	14084,50	6317,500	,013
	Hayır, katılmadım	117,84	17793,50		

Tablo 59’da öğretmenlerin hizmet içi eğitim alma durumu değişkenine göre fark analizi için kullanılan Mann Whitney-U testi sonuçlarına göre; 57 maddeden 28, 29, 31, 32, 37, 42 ve 43. maddelerde hizmet içi kursa katılan ve katılmayan öğretmenlerin yeterlik algıları arasındaki farklılıklar istatistiksel olarak manidar bulunmuştur (U=6030,500, $p<,05$; U=6617,500, $p<,05$; U=6196,000, $p<,05$; U=6268,000, $p<,05$; U=6461,000, $p<,05$; U=5851,500, $p<,05$; U=6317,500, $p<,05$). S. O’ları dikkate alındığında ise tüm maddeler için kursa katılan öğretmenlerin, katılmayan öğretmenlere göre yeterlik algılarının daha yüksek olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Tablo 59’da anlamlı farklılık görülen maddeler içeriğiyle beraber Tablo 16’da görülebilir.

Tablo 60. *Tutum ve Değerler Yeterlik Alanına İlişkin Hizmet İçi Eğitim Alma Durumuna Göre Farklılık Gösteren Maddelerin Yeterlik Algıları Mann Whitney-U Testi Sonucu*

No	Grup	S.O.	Sıra Toplamı	U	p
46	Evet, Katıldım	147,91	14938,50	5563,000	,000
	Hayır, katılmadım	112,18	16939,50		
47	Evet, Katıldım	138,82	14020,50	6381,500	,019
	Hayır, katılmadım	118,26	17857,50		
49	Evet, Katıldım	137,69	13907,00	6495,000	,025
	Hayır, katılmadım	119,01	17971,00		

Tablo 60’da öğretmenlerin hizmet içi eğitim alma durumu değişkenine göre fark analizi için kullanılan Mann Whitney-U testi sonuçlarına göre; 57 maddeden 46, 47 ve 49. maddelerde hizmet içi kursa katılan ve katılmayan öğretmenlerin yeterlik algıları arasındaki farklılıklar istatistiksel olarak manidar bulunmuştur ($U=5563,000$, $p<,05$; $U=6381,500$, $p<,05$ ve $U=6495,000$, $p<,05$). S. O’ları dikkate alındığında ise tüm maddeler için kursa katılan öğretmenlerin, katılmayan öğretmenlere göre yeterlik algılarının daha yüksek olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Tablo 60’da anlamlı farklılık görülen maddeler içeriğiyle beraber Tablo 17’de görülebilir.

3.3.7. Öğretmenlerin Özel Alan Yeterliklerine İlişkin Görüşleri, Önem ve Yeterlik Düzeyleri “Mezun Olunan Okul (Fakülte) Türü” Değişkenine Göre Farklılaşmakta mıdır?” Sorusuna Yönelik Bulgular ve Yorum

3.3.7.1. “Mezun Olunan Okul (Fakülte)” Değişkenine Göre Farklılık Gösteren Maddelerin Önemlilik Algıları Kruskal Wallis-H Testi Sonuçları

Tablo 61. Alan Eğitimi Bilgisi Yeterlik Alanına İlişkin Mezun Olunan Okul (Fakülte) Türüne Göre Farklılık Gösteren Maddelerin Önemlilik Algıları Kruskal Wallis-H Testi Sonucu

No	Grup	N	S.O.	Sd	χ^2	P	Anlamlı Fark
26	YİE (1)	4	60,00	6	16,393	,012	1-6, 5-6
	İLİTAM (2)	3	144,00				
	İslami İlimler Fakültesi İİF (3)	7	96,00				
	İlahiyat Fakültesi (İF) (Mezun O.S. P.F.) (4)	28	136,50				
	İF (PF) (5)	150	118,80				
	İlköğretim DKAB Ö'liği (6)	57	148,42				
	Diğer (7)	3	144,00				
29	YİE (1)	4	90,00	6	17,031	,009	2-6, 5-6
	İLİTAM (2)	3	58,50				
	İİF (3)	7	95,40				
	İF (Mezun O.S. P.F.) (4)	28	126,00				
	İF (PF) (5)	150	120,66				
	İlköğretim DKAB Ö'liği (6)	57	151,34				
	Diğer (7)	3	142,50				
30	YİE (1)	4	122,50	6	13,521	,035	5-6
	İLİTAM (2)	3	143,50				
	İİF (3)	7	131,50				
	İF (Mezun O.S. P.F.) (4)	28	140,50				
	İF (PF) (5)	150	114,94				
	İlköğretim DKAB Ö'liği (6)	57	147,92				
	Diğer (7)	3	143,50				
33	YİE (1)	4	142,50	6	18,599	,005	5-6
	İLİTAM (2)	3	79,50				
	İİF (3)	7	97,50				
	İF (Mezun O.S. P.F.) (4)	28	129,00				
	İF (PF) (5)	150	118,14				
	İlköğretim DKAB Ö'liği (6)	57	148,03				
	Diğer (7)	3	205,50				
34	YİE (1)	4	84,50	6	26,959	,000	1-6, 3-6 ve 5-6
	İLİTAM (2)	3	95,00				
	İİF (3)	7	71,00				
	İF (Mezun O.S. P.F.) (4)	28	129,50				
	İF (PF) (5)	150	117,68				
	İlköğretim DKAB Ö'liği (6)	57	156,89				

	Diğer (7)	3	179,00				
	YİE (1)	4	63,50				
	İLİTAM (2)	3	147,50				
	İİF (3)	7	99,50				
35	İF (Mezun O.S. P.F.) (4)	28	113,00	6	21,648	,001	4-6, 5-6
	İF (PF) (5)	150	119,78				
	İlköğretim DKAB Ö'liği (6)	57	156,34				
	Diğer (7)	3	147,50				
	YİE (1)	4	101,00				
	İLİTAM (2)	3	69,50				
	İİF (3)	7	105,50				
37	İF (Mezun O.S. P.F.) (4)	28	119,00	6	37,243	,000	2-6, 5-6, 3-6 ve 4-6
	İF (PF) (5)	150	114,02				
	İlköğretim DKAB Ö'liği (6)	57	166,76				
	Diğer (7)	3	195,50				
	YİE (1)	4	46,00				
	İLİTAM (2)	3	130,00				
	İİF (3)	7	64,00				
38	İF (Mezun O.S. P.F.) (4)	28	131,50	6	24,158	,000	1-6, 3-6 ve 5-6
	İF (PF) (5)	150	121,60				
	İlköğretim DKAB Ö'liği (6)	57	149,89				
	Diğer (7)	3	130,00				
	YİE (1)	4	87,50				
	İLİTAM (2)	3	98,00				
	İİF (3)	7	74,00				
39	İF (Mezun O.S. P.F.) (4)	28	128,00	6	17,276	,008	3-6, 5-6
	İF (PF) (5)	150	120,68				
	İlköğretim DKAB Ö'liği (6)	57	151,05				
	Diğer (7)	3	140,00				
	YİE (1)	4	87,00				
	İLİTAM (2)	3	97,50				
	İİF (3)	7	109,50				
40	İF (Mezun O.S. P.F.) (4)	28	118,50	6	17,087	,009	4-6, 5-6
	İF (PF) (5)	150	119,34				
	İlköğretim DKAB Ö'liği (6)	57	154,97				
	Diğer (7)	3	139,50				
	YİE (1)	4	77,00				
	İLİTAM (2)	3	87,50				
	İİF (3)	7	99,50				
41	İF (Mezun O.S. P.F.) (4)	28	131,00	6	17,354	,008	1-6, 5-6
	İF (PF) (5)	150	119,42				
	İlköğretim DKAB Ö'liği (6)	57	151,61				
	Diğer (7)	3	129,50				
	YİE (1)	4	78,00				
	İLİTAM (2)	3	162,00				
	İİF (3)	7	96,00				
43	İF (Mezun O.S. P.F.) (4)	28	118,50	6	13,572	,035	2-1, 7-1
	İF (PF) (5)	150	123,36				
	İlköğretim DKAB Ö'liği (6)	57	139,89				
	Diğer (7)	3	204,00				

Tablo 61’de anlamlı farklılık görülen maddeler içeriğiyle beraber Tablo 16’da görülebilir. Tablo 61’de görüldüğü gibi, öğretmenlerin özel alan yeterliklerine ait olan alt yeterlik maddelerini kendilerine göre ne ölçüde önemli buldukları sorusuna verdikleri cevaplar mezun olunan okul (fakülte) türüne göre anlamlı farklılaşma oluşturup oluşturmadığı yönündeki Kruskal Wallis-H testi sonuçları şu şekildedir: Yapılan tek yönlü varyans analizi (Kruskal Wallis-H testi) sonucunda;

Alan Eğitimi Yeterlik Alanına ait olan 26. maddeyi ne ölçüde önemli buldukları sorusuna “mezun olunan okul (fakülte)” durumuna göre öğretmenlerin verdikleri cevapların S. O’ları karşılaştırıldığında; İlköğretim DİKAB Öğretmenliği mezunu öğretmenlerin (S.O.=148,42) YİE mezunu öğretmenlere (S.O.=60,00) ve İlköğretim DİKAB Öğretmenliği mezunu öğretmenlerin (S.O.=148,42) İF (PF) mezunu öğretmenlere (S.O.=118,80) göre puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Yani İlköğretim DİKAB Öğretmenliği mezunu öğretmenler YİE mezunu ve İF (PF) mezunu öğretmenlere göre 26. maddenin daha önemli olduğunu düşünmektedir.

Alan Eğitimi Yeterlik Alanına ait olan 29. maddeyi ne ölçüde önemli buldukları sorusuna “mezun olunan okul (fakülte)” durumuna göre öğretmenlerin verdikleri cevapların S. O’ları karşılaştırıldığında; İlköğretim DİKAB Öğretmenliği mezunu öğretmenlerin (S.O.=151,34) İLİTAM mezunu öğretmenlere (S.O.=58,50) ve İlköğretim DİKAB Öğretmenliği mezunu öğretmenlerin (S.O.=151,34) ile İF (PF) mezunu öğretmenlere (S.O.=120,66) göre puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Yani İlköğretim DİKAB Öğretmenliği mezunu öğretmenler İLİTAM mezunu ve İF (PF) mezunu öğretmenlere göre 29. maddenin daha önemli olduğunu düşünmektedir.

Alan Eğitimi Yeterlik Alanına ait olan 30. maddeyi ne ölçüde önemli buldukları sorusuna “mezun olunan okul (fakülte)” durumuna göre öğretmenlerin verdikleri cevapların S. O’ları karşılaştırıldığında; İlköğretim DİKAB Öğretmenliği mezunu öğretmenlerin (S.O.=147,92) İF (PF) mezunu öğretmenlere (S.O.=114,94) göre puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Yani İlköğretim DİKAB Öğretmenliği mezunu öğretmenler İF (PF) mezunu öğretmenlere göre 30. maddenin daha önemli olduğunu düşünmektedir.

Alan Eğitimi Yeterlik Alanına ait olan 33. maddeyi ne ölçüde önemli buldukları sorusuna “mezun olunan okul (fakülte)” durumuna göre öğretmenlerin verdikleri cevapların S. O’ları karşılaştırıldığında; İlköğretim DİKAB Öğretmenliği mezunu öğretmenlerin (S.O.=148,03) İF (PF) mezunu öğretmenlere (S.O.=118,14) göre puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Yani İlköğretim DİKAB Öğretmenliği mezunu öğretmenler İF (PF) mezunu öğretmenlere göre 33. maddenin daha önemli olduğunu düşünmektedir.

Alan Eğitimi Yeterlik Alanına ait olan 34. maddeyi ne ölçüde önemli buldukları sorusuna “mezun olunan okul (fakülte)” durumuna göre öğretmenlerin verdikleri cevapların S. O’ları karşılaştırıldığında; İlköğretim DİKAB Öğretmenliği mezunu öğretmenlerin (S.O.=156,89) YİE mezunu öğretmenlere (S.O.=84,50) ve İlköğretim DİKAB Öğretmenliği mezunu öğretmenlerin (S.O.=156,89) İİF mezunu öğretmenlere (S.O.=71,00) ve İlköğretim DİKAB Öğretmenliği mezunu öğretmenlerin (S.O.=156,89) İF (PF) mezunu öğretmenlere (S.O.=117,68) göre puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Yani İlköğretim DİKAB Öğretmenliği mezunu öğretmenler YİE, İİF ve İF (PF) mezunu öğretmenlere göre 34. maddenin daha önemli olduğunu düşünmektedirler.

Alan Eğitimi Yeterlik Alanına ait olan 35. maddeyi ne ölçüde önemli buldukları sorusuna “mezun olunan okul (fakülte)” durumuna göre öğretmenlerin verdikleri cevapların S. O’ları karşılaştırıldığında; İlköğretim DİKAB Öğretmenliği mezunu öğretmenlerin (S.O.=147,50) İF (Mezun O.S. P.F.) mezunu öğretmenlere (S.O.=113,00) ve İlköğretim DİKAB Öğretmenliği mezunu öğretmenlerin (S.O.=147,50) İF (PF) mezunu öğretmenlere (S.O.=119,78) göre puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Yani İlköğretim DİKAB Öğretmenliği mezunu öğretmenler İF (Mezun O.S. P. F.) ve İF (PF) mezunu öğretmenlere göre 35. maddenin daha önemli olduğunu düşünmektedir.

Alan Eğitimi Yeterlik Alanına ait olan 37. maddeyi ne ölçüde önemli buldukları sorusuna “mezun olunan okul (fakülte)” durumuna göre öğretmenlerin verdikleri cevapların S. O’ları karşılaştırıldığında; İlköğretim DİKAB Öğretmenliği mezunu öğretmenlerin (S.O.=166,76) İLİTAM mezunu öğretmenlere (S.O.=69,50) ve İlköğretim DİKAB Öğretmenliği mezunu öğretmenlerin (S.O.=166,76) İİF mezunu öğretmenlere (S.O.=105,50) ve İlköğretim DİKAB Öğretmenliği mezunu

öğretmenlerin (S.O.=166,76) ile İF (Mezun O.S. P.F.) mezunu öğretmenlere (S.O.=119,00) ve İlköğretim DİKAB Öğretmenliği mezunu öğretmenlerin (S.O.=166,76) İF (PF) mezunu öğretmenlere (S.O.=114,02) göre puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Yani İlköğretim DİKAB Öğretmenliği mezunu öğretmenler İLİTAM, İİF, İF (Mezun O.S. P.F.) ve İF (PF) mezunu öğretmenlere göre 37. maddenin daha önemli olduğunu düşünmektedir.

Alan Eğitimi Yeterlik Alanına ait olan 38. maddeyi ne ölçüde önemli buldukları sorusuna “mezun olunan okul (fakülte)” durumuna göre öğretmenlerin verdikleri cevapların S. O’ları karşılaştırıldığında; İlköğretim DİKAB Öğretmenliği mezunu öğretmenlerin (S.O.=149,89) YİE mezunu öğretmenlere (S.O.=46,00) ve İlköğretim DİKAB Öğretmenliği mezunu öğretmenlerin (S.O.=149,89) İİF mezunu öğretmenlere (S.O.=64,00) ve İlköğretim DİKAB Öğretmenliği mezunu öğretmenlerin (S.O.=149,89) İF (PF) mezunu öğretmenlere (S.O.=121,60) göre puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Yani İlköğretim DİKAB Öğretmenliği mezunu öğretmenler YİE, İİF ve İF (PF) mezunu öğretmenlere göre 38. maddenin daha önemli olduğunu düşünmektedir.

Alan Eğitimi Yeterlik Alanına ait olan 39. maddeyi ne ölçüde önemli buldukları sorusuna “mezun olunan okul (fakülte)” durumuna göre öğretmenlerin verdikleri cevapların S. O’ları karşılaştırıldığında; İlköğretim DİKAB Öğretmenliği mezunu öğretmenlerin (S.O.=151,05) İİF mezunu öğretmenlere (S.O.=74,00) ve İlköğretim DİKAB Öğretmenliği mezunu öğretmenlerin (S.O.=151,05) İF (PF) mezunu öğretmenlere (S.O.=120,68) göre puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Yani İlköğretim DİKAB Öğretmenliği mezunu öğretmenler İİF ve İF (PF) mezunu öğretmenlere göre 39. maddenin daha önemli olduğunu düşünmektedir.

Alan Eğitimi Yeterlik Alanına ait olan 40. maddeyi ne ölçüde önemli buldukları sorusuna “mezun olunan okul (fakülte)” durumuna göre öğretmenlerin verdikleri cevapların S. O’ları karşılaştırıldığında; İlköğretim DİKAB Öğretmenliği mezunu öğretmenlerin (S.O.=154,97) İF (Mezun O.S. P.F.) mezunu öğretmenlere (S.O.=118,50) ve İlköğretim DİKAB Öğretmenliği mezunu öğretmenlerin (S.O.=154,97) İF (PF) mezunu öğretmenlere (S.O.=119,34) göre puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Yani İlköğretim DİKAB

Öğretmenliği mezunu öğretmenler İF (Mezun O.S. P.F.) ve İF (PF) mezunu öğretmenlere göre 40. maddenin daha önemli olduğunu düşünmektedir.

Alan Eğitimi Yeterlik Alanına ait olan 41. maddeyi ne ölçüde önemli buldukları sorusuna “mezun olunan okul (fakülte)” durumuna göre öğretmenlerin verdikleri cevapların S. O’ları karşılaştırıldığında; İlköğretim DİKAB Öğretmenliği mezunu öğretmenlerin (S.O.=151,61) YİE mezunu öğretmenlere (S.O.=77,00) ve İlköğretim DİKAB Öğretmenliği mezunu öğretmenlerin (S.O.=151,61) İF (PF) mezunu öğretmenlere (S.O.=119,42) göre puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Yani İlköğretim DİKAB Öğretmenliği mezunu öğretmenler YİE ve İF (PF) mezunu öğretmenlere göre 41. maddenin daha önemli olduğunu düşünmektedir.

Alan Eğitimi Yeterlik Alanına ait olan 43. maddeyi ne ölçüde önemli buldukları sorusuna “mezun olunan okul (fakülte)” durumuna göre öğretmenlerin verdikleri cevapların S. O’ları karşılaştırıldığında; İLİTAM mezunu öğretmenlerin (S.O.=162,00) YİE mezunu öğretmenlere (S.O.=78,00) göre puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Yani İLİTAM mezunu öğretmenler YİE mezunu öğretmenlere göre 43. maddenin daha önemli olduğunu düşünmektedir.

Tablo 62. *Tutum ve Değerler Yeterlik Alanına İlişkin Mezun Olunan Okul (Fakülte) Türüne Göre Farklılık Gösteren Maddelerin Önemlilik Algıları Kruskal Wallis-H Testi Sonucu*

No	Grup	N	S.O.	Sd	χ^2	P	Anlamlı Fark
46	YİE (1)	4	169,00	6	14,426	,025	5-6
	İLİTAM (2)	3	116,50				
	İİF (3)	7	128,50				
	İF (Mezun O.S. P.F.) (4)	28	133,00				
	İF (PF) (5)	150	116,50				
	İlköğretim DKAB Ö'liği (6)	57	143,03				
	Diğer (7)	3	200,05				
47	YİE (1)	4	65,50	6	19,873	,017	1-6, 5-6
	İLİTAM (2)	3	107,50				
	İİF (3)	7	119,50				
	İF (Mezun O.S. P.F.) (4)	28	119,50				
	İF (PF) (5)	150	118,42				
	İlköğretim DKAB Ö'liği (6)	57	156,13				
	Diğer (7)	3	149,50				
48	YİE (1)	4	107,50	6	15,381	,017	5-6
	İLİTAM (2)	3	170,50				
	İİF (3)	7	116,50				
	İF (Mezun O.S. P.F.) (4)	28	130,00				
	İF (PF) (5)	150	116,74				
	İlköğretim DKAB Ö'liği (6)	57	150,61				
	Diğer (7)	3	128,50				
52	YİE (1)	4	100,50	6	15,487	,017	1-6, 3-6
	İLİTAM (2)	3	163,50				
	İİF (3)	7	91,50				
	İF (Mezun O.S. P.F.) (4)	28	132,00				
	İF (PF) (5)	150	118,98				
	İlköğretim DKAB Ö'liği (6)	57	148,03				
	Diğer (7)	3	121,50				
54	YİE (1)	4	71,00	6	14,829	,022	5-6
	İLİTAM (2)	3	165,50				
	İİF (3)	7	111,50				
	İF (Mezun O.S. P.F.) (4)	28	125,00				
	İF (PF) (5)	150	120,14				
	İlköğretim DKAB Ö'liği (6)	57	147,82				
	Diğer (7)	3	123,50				

Tablo 62’de anlamlı farklılık görülen maddeler içeriğiyle beraber Tablo 17’de görülebilir. Tablo 62’de görüldüğü gibi, öğretmenlerin özel alan yeterliklerine ait olan alt yeterlik maddelerini kendilerine göre ne ölçüde önemli buldukları sorusuna verdikleri cevaplar mezun olunan okul (fakülte) türüne göre anlamlı farklılaşma oluşturup oluşturmadığı yönündeki Kruskal Wallis-H testi sonuçları şu şekildedir: Yapılan tek yönlü varyans analizi (Kruskal Wallis-H testi) sonucunda;

Tutum ve Değerler Yeterlik Alanına ait olan 46. maddeyi ne ölçüde önemli buldukları sorusuna “mezun olunan okul (fakülte)” durumuna göre öğretmenlerin verdikleri cevapların S. O’ları karşılaştırıldığında; İlköğretim DİKAB Öğretmenliği mezunu öğretmenlerin (S.O.=143,03) İF (PF) mezunu öğretmenlere (S.O.=116,50) göre puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Yani İlköğretim DİKAB Öğretmenliği mezunu öğretmenler İF (PF) mezunu öğretmenlere göre 46. maddenin daha önemli olduğunu düşünmektedir.

Tutum ve Değerler Yeterlik Alanına ait olan 47. maddeyi ne ölçüde önemli buldukları sorusuna “mezun olunan okul (fakülte)” durumuna göre öğretmenlerin verdikleri cevapların S. O’ları karşılaştırıldığında; İlköğretim DİKAB Öğretmenliği mezunu öğretmenlerin (S.O.=156,13) YİE mezunu öğretmenlere (S.O.=65,50) ve İlköğretim DİKAB Öğretmenliği mezunu öğretmenlerin (S.O.=156,13) İF (PF) mezunu öğretmenlere (S.O.=118,42) göre puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Yani İlköğretim DİKAB Öğretmenliği mezunu öğretmenler YİE ve İF (PF) mezunu öğretmenlere göre 47. maddenin daha önemli olduğunu düşünmektedir.

Tutum ve Değerler Yeterlik Alanına ait olan 48. maddeyi ne ölçüde önemli buldukları sorusuna “mezun olunan okul (fakülte)” durumuna göre öğretmenlerin verdikleri cevapların S. O’ları karşılaştırıldığında; İlköğretim DİKAB Öğretmenliği mezunu öğretmenlerin (S.O.=150,61) İF (PF) mezunu öğretmenlere (S.O.=116,74) göre puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Yani İlköğretim DİKAB Öğretmenliği mezunu öğretmenler İF (PF) mezunu öğretmenlere göre 48. maddenin daha önemli olduğunu düşünmektedir.

Tutum ve Değerler Yeterlik Alanına ait olan 52. maddeyi ne ölçüde önemli buldukları sorusuna “mezun olunan okul (fakülte)” durumuna göre öğretmenlerin verdikleri cevapların S. O’ları karşılaştırıldığında; İlköğretim DİKAB Öğretmenliği mezunu öğretmenlerin (S.O.=148,03) YİE mezunu öğretmenlere (S.O.=100,50) ve İlköğretim DİKAB Öğretmenliği mezunu öğretmenlerin (S.O.=148,03) İİF mezunu öğretmenlere (S.O.=91,50) göre puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Yani İlköğretim DİKAB Öğretmenliği mezunu öğretmenler YİE ve İF (PF) mezunu öğretmenlere göre 52. maddenin daha önemli olduğunu düşünmektedir.

Tutum ve Değerler Yeterlik Alanına ait olan 54. maddeyi ne ölçüde önemli buldukları sorusuna “mezun olunan okul (fakülte)” durumuna göre öğretmenlerin verdikleri cevapların S. O’ları karşılaştırıldığında; İlköğretim DİKAB Öğretmenliği mezunu öğretmenlerin (S.O.=147,82) ile İF (PF) mezunu öğretmenler (S.O.=120,14) göre puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Yani İlköğretim DİKAB Öğretmenliği mezunu öğretmenler İF (PF) mezunu öğretmenlere göre 54. maddenin daha önemli olduğunu düşünmektedir.

3.3.7.2. “Mezun Olunan Okul (Fakülte)” Değişkenine Göre Farklılık Gösteren Maddelerin Yeterlik Algıları Kruskal Wallis-H Testi Sonuçları

Tablo 63. Alan Eğitimi Bilgisi Yeterlik Alanına İlişkin Mezun Olunan Okul (Fakülte) Türüne Göre Farklılık Gösteren Maddelerin Yeterlik Algıları Kruskal Wallis-H Testi Sonucu

No	Grup	N	S.O.	Sd	χ^2	P	Anlamlı Fark
29	YİE (1)	4	102,88	6	12,646	,049	4-6, 5-6
	İLİTAM (2)	3	118,33				
	İİF (3)	7	113,50				
	İF (Mezun O.S. P.F.) (4)	28	108,13				
	İF (PF) (5)	150	121,37				
	İlköğretim DKAB Ö'liği (6)	57	151,00				
	Diğer (7)	3	159,17				
30	YİE (1)	4	115,00	6	16,025	,014	5-6
	İLİTAM (2)	3	54,33				
	İİF (3)	7	116,86				
	İF (Mezun O.S. P.F.) (4)	28	109,71				
	İF (PF) (5)	150	121,53				
	İlköğretim DKAB Ö'liği (6)	57	152,40				
	Diğer (7)	3	149,67				
33	YİE (1)	4	151,38	6	16,951	,009	5-6
	İLİTAM (2)	3	25,83				
	İİF (3)	7	112,00				
	İF (Mezun O.S. P.F.) (4)	28	124,45				
	İF (PF) (5)	150	119,11				
	İlköğretim DKAB Ö'liği (6)	57	150,68				
	Diğer (7)	3	157,00				
34	YİE (1)	4	100,00	6	13,907	,031	5-6
	İLİTAM (2)	3	109,00				
	İİF (3)	7	87,93				
	İF (Mezun O.S. P.F.) (4)	28	134,75				
	İF (PF) (5)	150	119,29				
	İlköğretim DKAB Ö'liği (6)	57	150,32				
	Diğer (7)	3	100,00				
37	YİE (1)	4	81,25	6	15,560	,016	5-6
	İLİTAM (2)	3	62,00				
	İİF (3)	7	124,00				
	İF (Mezun O.S. P.F.) (4)	28	133,00				
	İF (PF) (5)	150	118,28				
	İlköğretim DKAB Ö'liği (6)	57	149,56				
	Diğer (7)	3	169,33				
38	YİE (1)	4	104,50	6	14,694	,023	5-6
	İLİTAM (2)	3	84,50				
	İİF (3)	7	107,86				
	İF (Mezun O.S. P.F.) (4)	28	124,82				
	İF (PF) (5)	150	121,59				
	İlköğretim DKAB Ö'liği (6)	57	150,38				
	Diğer (7)	3	48,83				

Tablo 63’de anlamlı farklılık görülen maddeler içeriğiyle beraber Tablo 16’da görülebilir. Tablo 63’de görüldüğü gibi, özel alan yeterliklerine ait olan alt yeterlik maddelerine göre öğretmenlerin kendilerini ne ölçüde yeterli buldukları sorusuna verdikleri cevaplar öğretmenlerin mezun olunan okul (fakülte) türüne göre anlamlı farklılaşma oluşturup oluşturmadığı yönündeki Kruskal Wallis-H testi sonuçları şu şekildedir: Yapılan tek yönlü varyans analizi (Kruskal Wallis-H testi) sonucunda;

Alan Eğitimi Bilgisi Yeterlik Alanına ait olan 29. maddeye göre kendilerini ne ölçüde yeterli buldukları bakımından öğretmenlerin “mezun olunan okul (fakülte)” durumuna göre verdikleri cevapların S. O’ları karşılaştırıldığında; İlköğretim DİKAB Öğretmenliği mezunu öğretmenlerin (S.O.=151,00) ile İF (Mezun O.S. P.F.) mezunu öğretmenlere (S.O.=108,13) ve İlköğretim DİKAB Öğretmenliği mezunu öğretmenlerin (S.O.=151,00) ile İF (PF) mezunu öğretmenlere (S.O.=121,37) göre puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Yani İlköğretim DİKAB Öğretmenliği mezunu öğretmenlerin İF (Mezun O.S. P.F.) ve İF (PF) mezunu öğretmenlere göre 29. madde bakımından kendilerini daha yeterli hissetmektedir.

Alan Eğitimi Bilgisi Yeterlik Alanına ait olan 30. maddeye göre kendilerini ne ölçüde yeterli buldukları bakımından öğretmenlerin “mezun olunan okul (fakülte)” durumuna göre verdikleri cevapların S. O’ları karşılaştırıldığında; İlköğretim DİKAB Öğretmenliği mezunu öğretmenlerin (S.O.=152,40) ile İF (PF) mezunu öğretmenlere (S.O.=121,53) göre puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Yani İlköğretim DİKAB Öğretmenliği mezunu öğretmenler İF (PF) mezunu öğretmenlere göre 30. madde bakımından kendilerini daha yeterli hissetmektedir.

Alan Eğitimi Bilgisi Yeterlik Alanına ait olan 33. maddeye göre kendilerini ne ölçüde yeterli buldukları bakımından öğretmenlerin “mezun olunan okul (fakülte)” durumuna göre verdikleri cevapların S. O’ları karşılaştırıldığında; İlköğretim DİKAB Öğretmenliği mezunu öğretmenlerin (S.O.=150,68) ve İF (PF) mezunu öğretmenlerin (S.O.=119,11) puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Yani İlköğretim DİKAB Öğretmenliği mezunu öğretmenler İF (PF) mezunu öğretmenlere göre 33. madde bakımından kendilerini daha yeterli hissetmektedir.

Alan Eğitimi Bilgisi Yeterlik Alanına ait olan 34. maddeye göre kendilerini ne ölçüde yeterli buldukları bakımından öğretmenlerin “mezun olunan okul (fakülte)” durumuna göre verdikleri cevapların S. O’ları karşılaştırıldığında; İlköğretim DİKAB Öğretmenliği mezunu öğretmenlerin (S.O.=150,32) ve İF (PF) mezunu öğretmenlerin (S.O.=119,29) puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Yani İlköğretim DİKAB Öğretmenliği mezunu öğretmenler İF (PF) mezunu öğretmenlere göre 34. madde bakımından kendilerini daha yeterli hissetmektedir.

Alan Eğitimi Bilgisi Yeterlik Alanına ait olan 37. maddeye göre kendilerini ne ölçüde yeterli buldukları bakımından öğretmenlerin “mezun olunan okul (fakülte)” durumuna göre verdikleri cevapların S. O’ları karşılaştırıldığında; İlköğretim DİKAB Öğretmenliği mezunu öğretmenlerin (S.O.=149,56) ve İF (PF) mezunu öğretmenlerin (S.O.=118,28) puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Yani İlköğretim DİKAB Öğretmenliği mezunu öğretmenler İF (PF) mezunu öğretmenlere göre 37. madde bakımından kendilerini daha yeterli hissetmektedir.

Alan Eğitimi Bilgisi Yeterlik Alanına ait olan 38. maddeye göre kendilerini ne ölçüde yeterli buldukları bakımından öğretmenlerin “mezun olunan okul (fakülte)” durumuna göre verdikleri cevapların S. O’ları karşılaştırıldığında; İlköğretim DİKAB Öğretmenliği mezunu öğretmenlerin (S.O.=150,38) ve İF (PF) mezunu öğretmenlerin (S.O.=121,59) puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Yani İlköğretim DİKAB Öğretmenliği mezunu öğretmenler İF (PF) mezunu öğretmenlere göre 38. madde bakımından kendilerini daha yeterli hissetmektedir.

Tablo 64. *Tutum ve Değerler Yeterlik Alanına İlişkin Mezun Olunan Okul (Fakülte) Türüne Göre Farklılık Gösteren Maddelerin Yeterlik Algıları Kruskal Wallis-H Testi Sonucu*

No	Grup	N	S.O.	Sd	χ^2	P	Anlamlı Fark
49	YİE (1)	4	171,00	6	16,284	,012	4-5
	İLİTAM (2)	3	56,50				
	İİF (3)	7	148,93				
	İF (Mezun O.S. P.F.) (4)	28	153,21				
	İF (PF) (5)	150	117,64				
	İlköğretim DKAB Ö'liği (6)	57	136,54				
	Diğer (7)	3	88,00				

Tablo 64’de anlamlı farklılık görülen maddeler içeriğiyle beraber Tablo 17’de görülebilir. Tablo 64’de görüldüğü gibi, özel alan yeterliklerine ait olan alt yeterlik maddelerine göre öğretmenlerin kendilerini ne ölçüde yeterli buldukları sorusuna verdikleri cevaplar öğretmenlerin mezun olunan okul (fakülte) türüne göre anlamlı farklılaşma oluşturup oluşturmadığı yönündeki Kruskal Wallis-H testi sonuçları şu şekildedir: Yapılan tek yönlü varyans analizi (Kruskal Wallis-H testi) sonucunda;

Tutum ve Değerler Yeterlik Alanına ait olan 49. maddeye göre kendilerini ne ölçüde yeterli buldukları bakımından öğretmenlerin “mezun olunan okul (fakülte)” durumuna göre verdikleri cevapların S. O’ları karşılaştırıldığında; İF (Mezun O.S. P.F.) mezunu öğretmenlerin (S.O.=153,21) ve İF (PF) mezunu öğretmenlerin (S.O.=117,64) puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Yani İF (Mezun O.S. P.F.) mezunu öğretmenlerin İF (PF) mezunu öğretmenlere göre 49. madde bakımından kendilerini daha yeterli hissetmektedir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu araştırmada, “İH Ortaokulunda görev yapan DKAB öğretmenlerinin özel alan yeterliklerine ilişkin görüşleri, önemlilik ve yeterlik düzeyleri nedir?” problem cümlesinden yola çıkarak, özel alan yeterliklerine ilişkin olarak öğretmen görüşlerinin, önem ve yeterlik düzeylerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Ayrıca özel alan yeterliklerine ilişkin olarak öğretmenlerin önem ve yeterlik düzeylerinin çeşitli değişkenlere göre farklılık gösterip göstermediğinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Araştırmada nicel araştırma yöntemleri kullanılmıştır. Araştırmada elde edilen anket verileri, istatistik programı yardımıyla analiz edilmiş ve şu sonuçlara ulaşılmıştır:

Çalışmaya katılan toplam 252 DKAB öğretmenin yaklaşık % 33’ü kadın, % 67’si erkektir. Öğretmenlerin % 87,7’si İHL mezunu, % 12,3’ü diğer lise mezunu, % 10,3’ü hafız, % 89,7’si ise hafız değildir. Öğretmenlerin fakülte mezuniyetine bakıldığında ise % 59,5’inin İF (pedagojik formasyonlu (PF)) mezunu, % 22,6’sının İlköğretim DKAB Öğretmenliği bölümü mezunu, % 11,1’inin İF (mezuniyetten sonra pedagojik formasyon) mezunu olduğu, diğer bölümlerden mezun olanların ise yaklaşık % 3,8 seviyelerinde olduğu görülmektedir. Öğretmenlerin büyük çoğunluğu % 90 ile lisans mezunudur. Lisans mezuniyeti sonrasında yüksek lisans yapan öğretmenlerin sayısı ise % 10’dur. Öğretmenlerin lisans eğitimi dışında DKAB öğretmenliğine ilişkin herhangi bir hizmetiçi eğitim kursuna katılıp katılmama durumlarına bakıldığında ise; 151 öğretmenin DKAB öğretmenliği ile ilgili hizmet içi eğitim kursuna katılmadığı, 101 öğretmenin ise bu alanla ilgili kurslara katıldığı tespit edilmiştir. Öğretmenlerin Kur’an-ı Kerim dersi öğretiminde 162 öğretmenin kendisini yeterli bulduğu, 77 öğretmenin ise kendisini kısmen yeterli bulduğu, sadece 13 öğretmenin kendisini yeterli bulmadığı anlaşılmıştır. Öğretmenlerin Arapça dersine isteyerek ya da isteksiz olarak girip girmediğine ilişkin görüşlerine göre; 133 öğretmenin Arapça dersine hiç girmediği, 23 öğretmenin Arapça derslerine isteksiz olarak ya da zorunluluktan girdiği, 96 öğretmenin ise Arapça derslerine isteyerek girdiği tespit edilmiştir. Öğretmenlerin TDB dersine isteyerek ya da isteksiz olarak girip girmediğine ilişkin görüşlerine göre; 243 öğretmenin (% 96,4) ile TDB dersine isteyerek girdiği, sadece 9 öğretmenin ise (% 3,6) ile TDB dersine istemeyerek girdiği anlaşılmıştır. Öğretmenlerin DKAB alanı ve İH Ortaokullarıyla ilgili

gelişmeleri internetten takip edip etmediğine ilişkin görüşlerine göre 154 öğretmenin genel olarak takip ettiği, 89 öğretmenin bazen takip ettiği, 9 öğretmenin hiç takip etmediği anlaşılmıştır. Öğretmenlerin, okulunda teknolojik imkânlara sahip olup olma durumuna ilişkin görüşlerine göre 178 öğretmenin okulunda teknolojik imkânlara her zaman sahip olabildiği, 70 öğretmenin kısmen (zaman zaman) sahip olabildiği, 4 öğretmenin okulunda ise teknolojik imkânların bulunmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

1. “İH ORTAOKULU DKAB ÖĞRETMENLERİNİN ÖZEL ALAN YETERLİKLERİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ, ÖNEMLİLİK VE YETERLİK DÜZEYLERİ NEDİR?” SORUSUNA İLİŞKİN SONUÇLAR

Araştırmanın 1. problem cümlesinin amaçları doğrultusunda “İH Ortaokulu DKAB Öğretmenlerinin Özel Alan Yeterlikleri Anketi”nin tüm alt boyutları incelenmiş ve şu sonuçlara ulaşılmıştır:

Araştırmanın nicel veri aracı olan özel alan yeterliklerine ilişkin anket verileri değerlendirildiğinde, öğretmenlerin önemlilik algılarının biraz daha yüksek olduğu, bunun yanında önemlilik ve yeterlik düzeylerinin genel olarak birbirine yakın olduğu görülmektedir. Öğretmenlerin büyük bir çoğunluğu özel alan yeterliklerine ait tüm yeterlik maddelerini yüksek düzeyde önemli görmektedir. Bu sonuç özel alan yeterliklerinin önem düzeyleri konusunda literatürde yer alan Mete’nin araştırmasıyla paralellik göstermektedir.

Öğretmenlerin yeterlik algıları üzerine genel olarak değerlendirme yapılacak olursa, öğretmenlerin çoğunluğunun yeterlik maddelerine göre kendilerini yüksek düzeyde yeterli gördüğü ve öğretmenlerin yeterlik düzeylerinin genel olarak birbirine yakın düzeylerde olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuç, yeterlik düzeyleri konusunda literatürde yer alan Y. B. Gündoğdu; Kahyaoğlu ve Yangın; Coşkun, Özer ve Tiryaki; Karacaoğlu; Kahramanoğlu ve Ay; ve Uslu’nun araştırma bulgularıyla paralellik gösterirken, Kutlu ve Gökdere’nin araştırma bulgularıyla örtüşmemektedir.

2. “İH ORTAOKULU DKAB ÖĞRETMENLERİNİN ÖZEL ALAN YETERLİKLERİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ, ÖNEMLİLİK VE YETERLİK DÜZEYLERİ ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLERE GÖRE FARKLILAŞMAKTA MIDIR?” SORUSUNA İLİŞKİN SONUÇLAR

Araştırmanın 2. problem cümlesinin amaçları doğrultusunda araştırmaya katılan öğretmenlerin “İH Ortaokulu DKAB Öğretmenlerinin Özel Alan Yeterlikleri Anketi” yeterlik maddelerinin önemlilik ve yeterlik düzeylerine verdikleri cevaplar çeşitli değişkenlere göre incelenmiş ve şu sonuçlara ulaşılmıştır:

A. “Cinsiyet” Değişkenine Göre;

Cramer V Değerlerine göre; öğretmenlerin 25 adet önem maddesine ve 10 adet yeterlik algısı maddesine verdikleri yanıtlar cinsiyete göre manidar bir değişim göstermiştir. Bu maddelerin dışındaki diğer maddelerdeki önem ve yeterlik görüşleri cinsiyete göre değişmemektedir.

Anlamlı Farklılık Gösteren Maddelerin Mann Whitney-U Testi Sonuçları;

Önemlilik algılarına göre; 29 adet maddede kadın ve erkek öğretmenlerin “önem” anketinden elde ettikleri puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar olduğu görülmektedir. S. O’ları dikkate alındığında ise tüm maddeler için bu farklılığın kadınlar lehine olduğu görülmektedir. Kadın öğretmenlerin önem puanlarının erkeklere göre daha yüksek olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. *Yeterlik algılarına göre ise;* 12 adet maddede kadın ve erkek öğretmenlerin yeterlik algıları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar olduğu bulunmuştur. S. O’ları dikkate alındığında ise tüm maddeler için bu farklılığın erkekler lehine olduğu görülmektedir. Erkek öğretmenlerin yeterlik algılarının kadınlara göre daha yüksek olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Öğretmenlerin yeterlik algıları cinsiyet değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermektedir. Bu sonuç, Özdemir’in araştırma bulgularıyla paralellik gösterirken, Kahyaoğlu ve Yangın; Coşkun, Özer ve Tiryaki; Taşkın ve Hacıömeroğlu; Kahramanoğlu ve Ay; ve Uslu’nun araştırma bulgularıyla örtüşmemektedir. Ayrıca öğretmenlerin yeterlik algılarının cinsiyete göre bazı maddelerde farklılaştığı sonucu Y. B. Gündoğdu’nun araştırmasıyla paralellik gösterirken, Şimşek’in araştırma sonuçlarının bazı yönleriyle benzeşmektedir. Araştırmamızda pekçok madde bakımından erkekler lehine olan durum, Şimşek’in

araştırmasında kadınlar lehine sonuçlandığından iki araştırmanın sonuçları tam olarak örtüşmemektedir.

B. “Yaş” Değişkenine Göre;

Anlamli Farklılık Gösteren Maddelerin Kruskal Wallis-H Testi Sonuçları;

Önemlilik algılarına göre;

23 adet maddede 20-30 yaş arası öğretmenler, 41-50 yaş arası öğretmenlere göre, 35 adet maddede 20-30 yaş arası öğretmenler, 51 ve üzeri yaş arası öğretmenlere göre, 19 adet maddede 31-40 yaş arası öğretmenler, 41-50 yaş arası öğretmenlere göre, 32 adet maddede 31-40 yaş arası öğretmenler, 51 ve üzeri yaş arası öğretmenlere göre daha önemli olduğunu düşünmektedir.

Yeterlik algılarına göre ise;

1 adet maddede 51 ve üzeri yaş arası öğretmenler, 20-30 yaş arası öğretmenlere göre; 3 adet maddede 31-40 yaş arası öğretmenler, 20-30 yaş arası öğretmenlere göre; 10 adet maddede 31-40 yaş arası öğretmenler, 51 ve üzeri yaş arası öğretmenlere göre; 10 adet maddede 31-40 yaş arası öğretmenler, 41-50 yaş arası öğretmenlere göre daha yeterli olduğunu düşünmektedir.

Öğretmenlerin yeterlik algıları yaş değişkenine göre bazı maddeler bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermektedir. Bu sonuç, Y. B. Gündoğdu'nun araştırmasıyla paralellik göstermektedir.

C. “Lise Türü” Değişkenine Göre;

Cramer V Değerlerine göre; Öğretmenlerin 10 adet önem algısı maddesine ve 3 adet yeterlik algısı maddesine verdikleri yanıtlar lise türüne göre manidar bir değişim göstermektedir. Bu maddelerin dışındaki diğer maddelerdeki önem ve yeterlik görüşleri lise türüne göre değişmemektedir.

Anlamli Farklılık Gösteren Maddelerin Mann Whitney-U Testi Sonuçları;

Önemlilik algılarına göre; 9 adet maddede İHL ve diğer liselerden mezun olan öğretmenlerin önem düzeylerinden elde ettikleri puanlar arasındaki farklılık istatistiksel olarak manidar bulunmuştur. S. O'ları farkı dikkate alındığında, İHL'den mezun olan öğretmenlerin diğer liselerden mezun olan öğretmenlere göre önem puanlarının daha yüksek olduğu ortaya çıkmıştır.

Yeterlik algılarına göre ise; 2 adet maddede İHL ve diğer liselerden mezun olan öğretmenlerin yeterlik algılarında gözlenen farklılık istatistiksel olarak manidar

bulunmuştur. S. O'ları farkı dikkate alındığında, diğer liselerden mezun olan öğretmenlerin İHL'den mezun olan öğretmenlere göre yeterlik algılarının daha yüksek olduğu ortaya çıkmıştır. Öğretmenlerin yeterlik algıları mezun olunan lise türü değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermektedir. Bu sonuç, Şimşek'in araştırma sonuçları paralellik gösterirken, Y. B. Gündoğdu; Özdemir; Kahyaoğlu ve Yangın; Coşkun, Özer ve Tiryaki; ve Uslu'nun araştırma bulgularıyla örtüşmemektedir. Sonuçların birbiriyle örtüşmemesi, bu çalışmada lise mezuniyet türü sorusunun İHL ve diğerleri olarak iki cevap şeklinde sorgulanırken, diğer çalışmalarda ise farklı kriterlerle sorgulanmasından kaynaklanabilir.

D. “Hafızlık Durumu” Değişkenine Göre;

Cramer V Değerlerine göre; Öğretmenlerin Ö34, Ö46, Ö49, Y5 ve Y8 numaralı maddelere verdikleri yanıtlar hafızlık durumuna göre manidar bir değişim göstermiştir. Bu madde dışındaki diğer maddelerdeki önem ve yeterlik görüşleri hafızlık durumuna göre değişmemektedir.

Anlamlı Farklılık gösteren Maddelerin Mann Whitney-U Testi Sonuçları;

Önemlilik algılarına göre; Önemlilik algısında yer alan hiçbir madde için gruplar arasındaki farklılıklar istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır. Hafız olan ile olmayan öğretmenlerin önemlilik algısından elde ettikleri puanlar arasındaki farkın gerçekte olmadığı söylenebilir.

Yeterlik algılarına göre ise; 5, 8, 33 ve 46. maddelerde hafız olan ve olmayan öğretmenlerin yeterlik algılarında gözlenen farklılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. S. O'ları farkı dikkate alındığında, hafız olan öğretmenlerin hafız olmayan öğretmenlere göre yeterlik algılarının daha yüksek olduğu ortaya çıkmıştır.

E. “Hizmet Yılı” Değişkenine Göre;

Cramer V Değerlerine göre; Öğretmenlerin 41 adet önem maddesine ve 15 adet yeterlik maddesine verdikleri yanıtlar hizmet yılına göre manidar bir değişim göstermiştir. Bu maddelerin dışındaki diğer maddelerdeki önem ve yeterlik görüşleri hizmet yılına göre değişmemektedir.

Anlamlı Farklılık Gösteren Maddelerin Kruskal Wallis-H Testi Sonuçları;

Önemlilik algılarına göre;

1 maddede 1-5 yıl arası görev yapan öğretmenler, 6-10 yıl arası görev yapan öğretmenlere göre; 1 maddede 1-5 yıl arası görev yapan öğretmenler, 11-20 yıl arası görev yapan öğretmenlere göre; 3 maddede 6-10 yıl arası görev yapan öğretmenler, 11-20 yıl arası görev yapan öğretmenlere göre; 20 maddede 11-20 yıl arası görev yapan öğretmenler, 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenlere göre; 44 maddede 1-5 yıl arası görev yapan öğretmenler, 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenlere göre; 32 maddede 6-10 yıl arası görev yapan öğretmenler, 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenlere göre daha önemli olduğunu düşünmektedir.

Yeterlik algılarına göre ise;

18 maddede 6-10 yıl arası görev yapan öğretmenler, 21 yıl ve üzeri öğretmenlere göre; 1 maddede 6-10 yıl arası görev yapan öğretmenler, 1-5 yıl arası görev yapan öğretmenlere göre; 4 maddede 1-5 yıl arası görev yapan öğretmenler, 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenlere göre; 3 maddede 11-20 yıl arası görev yapan öğretmenler, 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenlere göre kendilerini daha yeterli hissetmektedir.

Öğretmenlerin yeterlik algıları hizmet yılı değişkenine göre istatistiksel olarak bazı maddelerde anlamlı farklılık göstermektedir, maddelerin çoğunluğunda ise anlamlı farklılaşma tespit edilememiştir. Bu sonuç; maddelerin tamamında anlamlı farklılaşma bulunamaması yönünden Şimşek'in araştırmasıyla paralellik gösterirken, Y. B. Gündoğdu'nun araştırmasıyla tam olarak örtüşmemektedir.

F. “Hizmet İçi Eğitim Alma Durumu” Değişkenine Göre;

Cramer V Değerlerine göre; Öğretmenlerin 40 adet önemlilik algısı maddesine ve 9 adet yeterlik algısı maddesine verdikleri yanıtlar hizmet içi eğitim alma durumlarına göre manidar bir değişim göstermiştir. Bu maddelerin dışındaki diğer maddelerdeki önem ve yeterlik görüşleri hizmet içi eğitim alma durumlarına göre değişmemektedir.

Anlamlı Farklılık Gösteren Maddelerin Mann Whitney-U Testi Sonuçları;

Önemlilik algılarına göre; 34. ve 46. maddede hizmet içi kursa katılan ve katılmayan öğretmenlerin önem düzeyinden elde ettikleri puanlar arasında anlamlı farklılıklar olduğu tespit edilmiştir. S. O'ları dikkate alındığında 34. madde için hizmet içi kursa katılmayan öğretmenlerin, kursa katılan öğretmenlere göre önem puanlarının daha yüksek olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. 46. madde için ise hizmet içi

kursa katılan öğretmenlerin katılmayanlara göre önem puanlarının daha yüksek olduğu bulgusuna ulaşılmıştır.

Yeterlik algılarına göre ise; 10 adet yeterlik maddesinde hizmet içi kursa katılan ve katılmayan öğretmenlerin yeterlik algıları arasındaki farklılıklar istatistiksel olarak manidar bulunmuştur. S. O'ları dikkate alındığında ise tüm maddeler için kursa katılan öğretmenlerin, katılmayan öğretmenlere göre yeterlik algılarının daha yüksek olduğu bulgusuna ulaşılmıştır.

Öğretmenlerin yeterlik algıları hizmet içi eğitim alma durumu değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermektedir. Bu sonuç, Y. B. Gündoğdu'nun araştırmasıyla paralellik gösterirken, Şimşek'in araştırmasıyla tam olarak örtüşmemektedir.

G. “Mezun Olunan Okul (Fakülte) Durumu” Değişkenine Göre;

Anlamlı Farklılık Gösteren Maddelerin Kruskal Wallis-H Testi Sonuçları;

Önemlilik algılarına göre;

6 maddede İlköğretim DİKAB Öğretmenliği mezunları, YİE mezunlarına göre;

2 maddede İlköğretim DİKAB Öğretmenliği mezunları, İLİTAM mezunlarına göre;

16 maddede İlköğretim DİKAB Öğretmenliği mezunları, İF (PF) mezunlarına göre;

5 maddede İLİTAM mezunları, YİE mezunlarına göre;

3 maddede İlköğretim DİKAB Öğretmenliği mezunları, İF (Mezun O.S. P.F.) mezunlarına göre yeterlik maddelerinin daha önemli olduğunu düşünmektedir.

Yeterlik algılarına göre ise;

1 maddede İlköğretim DİKAB Öğretmenliği mezunları İF (Mezun O.S. P.F.) mezunlarına göre; 7 maddede İlköğretim DİKAB Öğretmenliği mezunları İF (PF) mezunlarına göre kendilerini daha yeterli hissetmektedir.

Elde edilen veriler ışığında “İlköğretim DİKAB Öğretmenliği” mezunu öğretmenlerin diğer bazı okul mezunlarına kıyasla yeterlik maddelerinin önemli bir kısmında önem algılarının ve yeterlik algılarının daha yüksek olduğu söylenebilir. Bu sonuç, Y. B. Gündoğdu'nun araştırma bulgularında oluşan farklılaşma ile benzeşmektedir. Öğretmenlerin yeterlik algıları mezun olunan fakülte türü değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermektedir. Bu sonuç, Şimşek'in araştırma sonuçlarıyla paralellik göstermektedir. Şimşek'in araştırmasında YİE ve İİF mezunları lehine bazı maddeler yönünden farklılaşma olması, araştırmamızdaki

bulgulara buna benzer bazı bulgular olması yönünden paralellik göstermekle birlikte araştırmamızdaki bazı maddeler bakımından farklılaşmanın çoğunlukla ilköğretim DKAB öğretmenliği mezunlarının lehine olması sebebiyle araştırma sonuçları Şimşek'in araştırma sonuçlarıyla tam olarak örtüşmemektedir.

Sonuç olarak, araştırmanın tüm verileri değerlendirildiğinde; araştırmaya katılan öğretmenlerin çoğunluğuna göre özel alan yeterliklerine ait maddeler yüksek düzeyde önemli görülmektedir. Yine araştırmaya katılan öğretmenlerin çoğunluğu özel alan yeterlik maddelerine göre kendilerini yüksek düzeyde yeterli görmektedir. Ayrıca öğretmenlerin önem algılarının yeterlik algılarına göre biraz daha yüksek düzeylerde olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

ÖNERİLER:

Araştırma sonucunda DKAB öğretmenlerinin özel alan yeterliklerine katkı sağlayacağından hareketle şu öneriler getirilebilir:

DKAB öğretmenleri kendi aralarında belli aralıklarla istişare ve sohbet toplantıları düzenleyebilirler.

Öğretmenlere, “DKAB Alanı”na yönelik seminerler düzenlenebilir. Seminer çalışmalarında, uzmanların yanında DKAB öğretmenleri de görevlendirilebilir.

DKAB öğretmenleri, İslam Dini’nin temel kaynaklarını okumaya teşvik edilmelidir.

DKAB alanına yönelik farklı video filmleri ve çizgi filmler hazırlattırılarak öğretmenler ders materyali olarak desteklenebilir.

Öğretmenlere ve öğrencilere yönelik Türkçe’yi güzel konuşma kursları ya da seminerler düzenlenebilir.

Sınıflardaki öğrenci kontenjanları makul seviyeleri geçmemelidir.

Öğrenme-Öğretme ortamının düzenlenmesi konusunda okullara gerekli destek verilerek DKAB alanına ait derslerin işlenebileceği özel sınıflar oluşturulabilir.

Eğitimin daha üst seviyelere taşınabilmesi ve öğretmen yeterliklerine katkı sağlaması amacıyla okullarda uygulanan disiplin kuralları ve öğrencilerin uyması gereken görev ve sorumluluklar yeniden düzenlenebilir.

Öğretmenlerin, okul ortamında ve toplum nazarında yıpratılmasına ve rencide edilmesine fırsat verilmemelidir. Öğretmenlerin özgüveninin ve eğitimin kalitesinin, öğretmene verilen değer ölçüsünde artabileceği unutulmamalıdır.

Bu araştırma, “İH Ortaokulu Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğretmenlerinin Özel Alan Yeterlikleri Anketi” ile elde edilen araştırma verileri ve sonuçları üzerine bir çalışmadır. Bu konuyla ilgili farklı yöntem ve örneklerle daha farklı araştırmalar yapılabilir.

KAYNAKÇA

Atmaca, Çağla. **“İngilizce öğretmenlerinin genel ve özel alan öğretmen yeterlilik seviyeleri üzerine bir araştırma”**, YDT, Gazi Üni. EBE, Ankara, 2016.

Avcı, Yunus Emre. **Sınıf Öğretmenlerinin Kendi Görüşlerine Göre Özel Alan Yeterliklerine Sahip Olma Düzeyleri (Kilis İli Örneği)**, YYLT, Kilis 7 Aralık Üni. SBE, Kilis, 2011.

Aydın, Yeliz. **Fen ve Teknoloji Öğretmenlerinin Alan Yeterliklerine İlişkin Bir Çalışma: Rize İl Örneği**, YYLT, Hacettepe Üni. SBE, İlköğretim ABD, Ankara, 2010.

Bayrakçı, Mustafa. **Sosyal Öğrenme Kuramı ve Eğitimde Uygulanması**, Sakarya Üni. EF Dergisi, Sayı 14, Ekim 2007.

Bilgin, Beyza. **Eğitim Bilimi Ve Din Eğitimi**, Gün Yayıncılık, Ankara, 2001.

Bingöl Meşe, Elif Tuba. **Bilişim Teknolojileri Öğretmenlerinin Özel Alan Yeterlikleri Açısından Kendilerini Değerlendirmeleri: İzmir İli Örneği**, YYLT, Ege Üni. FBE, İzmir, 2010.

Büyüköztürk, Şener. **Sosyal Bilimler İçin Veri Analizi El Kitabı**, Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık, 9. Baskı, Ankara, 2008.

Büyüköztürk, Şener; Kılıç Çakmak; Ebru; Akgün, Özcan Erkan; Karadeniz, Şirin; Demirel, Funda. **Bilimsel Araştırma Yöntemleri**, Pegem Akademi Yayınları, 14. Baskı, Ankara, 2014.

Can, Abdullah. **SPSS İle Bilimsel Araştırma Sürecinde Nicel Veri Analizi**, Pegem Akademi Yayıncılık, 4. Baskı, Ankara, 2016.

Coşkun, Eyüp, Özer Bayram ve Tiryaki Esra Nur. **Türkçe Öğretmeni Adaylarının Özel Alan Yeterlik Algılarının Değerlendirilmesi**, Dokuz Eylül Üni. Buca EF Dergisi, Sayı: 27, Yıl: 2010, İzmir, 2010.

Creswell, J. W. **Araştırma Deseni, Nitel, Nicel ve Karma Yöntem Yaklaşımları**, (Çev. Ed. S.B. Demir), Eğiten Kitap, Ankara, 2013.

Duman, Duygu. **Bilişim Teknolojileri Öğretmenlerinin Özel Alan Yeterlikleri ve Uygulanma Düzeylerinin İncelenmesi**, YYLT, Hacettepe Üni. FBE, Ankara, 2012.

Fidan, Mehmet. **Öğretmenlerin ve Öğretmen Adaylarının Fen ve Teknoloji Özel Alan Yeterlikleri Hakkındaki Özyeterlik Algıları**, YYLT, Ahi Evran Üni. FBE, Kırşehir, 2012.

Fidan, Nurettin ve Erden Münire. **Eğitime Giriş**, Hacettepe Üni. EF, Ankara, 1994.

Gül, Zeliha. **Fen Öğretiminde Öğretmenlerin Özel Alan Yeterlikleri**, YYLT, Fırat Üni. EBE, Elazığ, 2012.

Gülyüz, Şebnem. **Müzik Öğretmeni Adaylarının Özel Alan Yeterliklerinin İncelenmesi**, YYLT, Atatürk Üni. EBE, Erzurum, 2015.

Gülteke, Mehmet. **Sınıf Öğretmenlerinin Matematik Özel Alan Yeterlikleri İle İlgili Görüşlerinin Analizi**, YYLT, Mehmet Akif Ersoy Üni. SBE, Burdur, 2012.

Gündoğdu, Pınar ve Deniz, Jale. **Müzik Öğretmenlerinin Mesleki Yeterliklerinin İncelenmesi ve Değerlendirilmesi**, Marmara Üni. Atatürk EF. Eğitim Bilimleri Dergisi, Cilt: 27, Sayı: 27, İstanbul, 2008.

Gündoğdu, Yusuf Bahri. **İlköğretim DKAB Öğretmenlerinin Öğrenci Başarısını Değerlendirme Yeterlikleri (İstanbul Örneği)**, YDT, İstanbul Üni. SBE, Felsefe ve Din Bilimleri ABD, İstanbul, 2011.

Güneş, Sinem. **Kimya Öğretmen Adaylarının Özel Alan Yeterliklerinin Araştırılması**, YYLT, Gazi Üni. EBE, Ankara, 2011.

Gürbüz, Sait ve Şahin, Faruk. **Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri**, Seçkin Yayıncılık, 2. Baskı, Ankara, 2015.

Işıkdogan, Davut. **İlköğretim DKAB Öğretmenliği Bölümü Mezunu Öğretmenlerin Yeterlikleri**, YDT, Ankara Üni. SBE., Ankara, 2006.

Kahramanoğlu, Recep ve Ay Yusuf. **Sınıf Öğretmeni Adaylarının Özel Alan Yeterlik Algılarının Çeşitli Değişkenler Açısından Analizi**, Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi, Türkiye, Sayı: 2/2, 2013.

Karabulutlu, Ziya. **Beden eğitimi öğretmenlerinin mesleki eğitimlerinin özel alan yeterliliklerine etkisi**, YYLT, Gazi Üni. EBE, Ankara, 2016.

Kahyaoğlu, Mustafa ve Yangın Selami. **İlköğretim Öğretmen Adaylarının Mesleki Özyeterliliklerine İlişkin Görüşleri**, Kastamonu Eğitim Dergisi, Mart 2007, Cilt:15, No:1, Kastamonu, 2007.

Karacaoğlu, Ömer Cem. **AB uyum Sürecinde Öğretmen Yeterlilikleri**, YDT, Ankara Üni. EBE, Eğitim Programları ABD, Eğitimde Program Geliştirme Bilim Dalı, Ankara, 2008.

Karadoğan, Ahmet. **Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmeni Yetiştiren Kurumların Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmeni Özel Alan Yeterliklerini Karşılama Düzeyi**, YYLT, Atatürk Üni. EBE, Erzurum, 2014.

Kararmaz, Sema Odabaş. **İlköğretim İngilizce Öğretmenlerinin Öğretmenlik Mesleği Özel Alan Yeterliklerine ilişkin Algılarının Belirlenmesi**, YYLT, Bülent Ecevit Üni. SBE, Zonguldak, 2013.

Karakaya, İsmail. **Bilimsel Araştırma Yöntemleri**, Abdurrahman Tanrıöğen (Ed.), Bilimsel Araştırma Yöntemleri, Ankara: Anı Yayıncılık, Ankara, 2009.

Karasar, Niyazi. **Bilimsel Araştırma Yöntemi**, Sanem Matbaacılık, 4. Baskı, Ankara, 1991.

Kök, Mehmet, Çiftçi Muhammet ve Ayık Ahmet. **Öğretmenlik Mesleği Özel Alan Yeterliklerine İlişkin Bir İnceleme (Okul Öncesi Öğretmenliği Örneği)**, Atatürk Üni. SBE Dergisi, Cilt: 15, Sayı: 1, Erzurum, 2014.

Köroğlu, Mustafa. **Öğretmen Adaylarının Özel Alan Yeterlikleri İle Öğrenme Stilleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi**, YYLT, Ahi Evran Üni. SBE, Kırşehir, 2015.

Kutlu, Neşe ve Gökdere Murat. (2012). **Öğretmen adaylarının fen öğretimine yönelik tutumlarının ve özyeterlik inanç düzeylerinin incelenmesi**, X. Ulusal Fen Bilimleri ve Matematik Eğitimi Kongresinde sunulan bildiri, Niğde Üni. Niğde, 2012.

MEB, **Öğretmen Yeterlikleri (Öğretmenlik Mesleği Genel ve Özel Alan Yeterlikleri)**, MEB-Öğretmen Yetiştirme ve Eğitimi Genel Müdürlüğü, Devlet Kitapları Müdürlüğü, Ankara, 2008, (Genel ve Özel), s. X.

MEB, **Öğretmenlik Mesleği Genel Yeterlikleri**, MEB-Öğretmen Yetiştirme ve Eğitimi Genel Müdürlüğü, Devlet Kitapları Müdürlüğü, Ankara, 2006.

Mete, Filiz. **Türkçe'yi Yabancı Dil Olarak Öğreten Öğretmenlerin Özel Alan Yeterlikleri Üzerine Bir Araştırma**, YDT, Gazi Üni. EBE, Ankara 2012.

Oya, Çavuş. **Sınıf Öğretmenlerinin Özel Alan Yeterlik Düzeyleri**, YYLT, Abant İzzet Baysal Üni. EBE, Sınıf Öğretmenliği ABD, Bolu, 2014.

Özbilen, Fatih Mutlu. **Sınıf Öğretmenlerinin Özel Alan Yeterlikleri Hakkındaki Görüşleri: Kars İli Örneği**, YYLT, Çanakkale 18 Mart Üni. EBE, Çanakkale, 2012.

Özdemir, Ertuğrul. **Kuramdan Uygulamaya Eğitimde Bilimsel Araştırma Yöntemleri**, Mustafa METİN (Ed.), Tarama Yöntemi, Pegem Akademi Yayınları, Ankara, 2015.

Özdemir, Soner Mehmet. **Sınıf Öğretmeni Adaylarının Öğretim Sürecine İlişkin Öz-Yeterlik İnançlarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi**, Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi, Bahar 2008, Sayı: 54.

Özkan, Saliha. **KPSS Alan Bilgisi Testinin Türkçe Öğretmenliği Programı ve özel Alan Yeterlikleri Kapsamında İncelenmesi**, YYLT, Gaziantep Üni. EBE, Gaziantep, 2014.

Özlük, Yağmur Özge. **Türkçe Öğretmenlerinin Özel Alan Yeterliklerine ilişkin Bir Araştırma (Kırıkkale Örneği)**, YYLT, Kırıkkale Üni. SBE, Kırıkkale, 2010.

Özyurt, Yunus. **Fen Bilgisi Öğretmenliği Lisans Programı Dersleri Öğrenme Çıktılarının Fen Ve Teknoloji Öğretmenliği Özel Alan Yeterlikleri İle Örtüşme Düzeyi**, YYLT, Abant İzzet Baysal Üni. EBE, Bolu, 2014.

Parladır, Selahattin. **Din Eğitimi Bilimine Giriş**, İzmir, 1996.

Resmi Gazete, **Milli Eğitim Temel Kanunu**, Kanun No: 1739, Kabul Tarihi: 14.06.1973, Yayınlandığı Resmi Gazete: 24.06.2016, Sayı: 14574, Yayınlandığı Düstur: Tertip: 5, Cilt: 12.

Selçuk, Bilal. **Türkçe Öğretmenlerinin Eleştirel Düşünme Eğilimleri ve Özel Alan Yeterlik Düzeyleri Arasındaki İlişkinin Farklı Değişkenler Açısından**

İncelenmesi (Muğla İli Örneği), YYLT, Muğla Sıtkı Kocaman Üni. EBE, Muğla, 2013.

Şengül, Kübra. **Türkçe Öğretmenlerinin Özel Alan Yeterlikleri: Bir Durum Belirleme Çalışması**, YYLT, Fırat Üni. EBE, Elazığ, 2012.

Şimşek, Eyüp. **İlköğretim DKAB dersi öğretmenlerinin yeterlikleri (Erzurum Örneği)**, YDT, Atatürk Üni. SBE, Felsefe ve Din Bilimleri ABD, Erzurum, 2006.

Taşkın, Çiğdem Şahin ve Hacıömeroğlu Güney. **Öğretmen Özyeterlik İnanç Ölçeğinin Türkçeye Uyarlanması ve Sınıf Öğretmeni Adaylarının Özyeterlik İnançları**, Dokuz Eylül Üni. Buca EF Dergisi, Sayı: 27, İzmir, 2010.

Tavşancıl, Ezel. **Tutumların ölçülmesi ve SPSS İle Veri Analizi**, Nobel Akademik Yayıncılık Eğitim Danışmanlık Tic. LTD. ŞTİ., 5. Basım, Ankara, 2014.

Tosun, Cemal. **Din Eğitimi Bilimine Giriş**, Pagem A Yayıncılık, Ankara 2002.

Uslu, Salih. **Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Özel Alan Yeterliklerine İlişkin Öz-Yeterlik İnançlarının İncelenmesi**, YDT, Gazi Üni. EBE, Ankara, 2014.

Yazıcıoğlu, Yahşi ve Samiye Erdoğan. *SPSS uygulamalı bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Detay Yayıncılık, 2014.

Yılmaz, İsa. **Türkçe Öğretmeni Adaylarının Özel Alan ve Öz Yeterlik Algıları**, YYLT, Atatürk Üni. SBE, Türkçe Eğitimi ABD, Erzurum, 2010.

Zengin, Zeki Salih. “Din Hizmetlerinin Tarihsel Gelişimi”, **Din Hizmetlerinde İletişim ve Rehberlik El Kitabı**, (Ed. Recai Doğan, Remziye Ege), Grafiker Yayınları, Ankara, 2015.

http://kongre.nigde.edu.tr/xufbmek/dosyalar/tam_metin/pdf/2401-30_05_2012-16_05_28.pdf , (08.01.2018).

<http://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.1739.pdf> , (25.01.2017).

<https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp> , (06.12.2016).

EKLER

Ek 1: Din Öğretimi Genel Müdürlüğü Araştırma İzin Onay Yazısı

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Din Öğretimi Genel Müdürlüğü

Sayı : 98029973-605-E.10336742
Konu: Araştırma uygulama izni

14.10.2015

Sayın İbrahim ARAS

İlgi: (a) 18/08/2015 tarihli dilekçeniz

(b) Milli Eğitim Bakanlığının 07/03/2012 tarihli ve B.08.8.YET.0020.00.0/361 sayılı genelgesi

(c) Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğünün 20/08/2015 tarihli ve 81576613/605/8225242 sayılı yazısı

İlgi (a) dilekçe ile Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Felsefe ve Din Bilimleri Ana Bilim Dalı Doktora öğrencisi İbrahim ARAS'ın "İmam-Hatip Ortaokullarında Temel Dini Bilgiler Dersini Öğreten Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğretmenlerinin Özel Alan Yeterlilikleri" konulu doktora tezi kapsamında hazırlamış olduğu veri toplama araçlarının Kütahya, Uşak, Manisa, Afyonkarahisar, Balıkesir ve Eskişehir illerindeki İmam-Hatip Ortaokullarında görev yapan öğretmenlere uygulanmasına yönelik izin talebi Genel Müdürlüğümüzce incelenmiştir.

Denetimi il, ilçe milli eğitim müdürlükleri ve okul/kurum idaresinde olmak üzere, eğitim-öğretim faaliyetlerini aksatmadan, gönüllülük esasına dayalı, bir örneği Bakanlığımızda muhafaza edilen ve uygulama sırasında da mühürlü ve imzalı veri toplama aracının belirtilen illerdeki imam hatip ortaokullarında görev yapan öğretmenlere ilgi (b) genelge doğrultusunda uygulanması hususunda;

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

Nazif YILMAZ
Bakan a.
Genel Müdür

Ek: Veri toplama aracı (7 sayfa)

Güvenli Elektronik İmza
Aşlı İ. Ayar
14.10.2015
M

06500 Beşevler/ANKARA
Elektronik Ağ: www.meb.gov.tr
e-posta: adsoyad@mcb.gov.tr

Ayrıntılı bilgi için: Ş. MUTLU M. Eğt. Uzm. Yrd.
Tel: (0 312) 413 35 53
Faks: (0 312) 223 85 76

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <http://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden 05ce-b631-39b3-90b0-38df kodu ile teyit edilebilir.

Ek 2: Eskişehir Valiliği Araştırma İzin Üst Yazısı (SBE'ye)

T.C.
ESKİŞEHİR VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 88074293/605.01/8588175
Konu : Araştırma Projesi

31.08.2015

**DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ
(SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ)**

İlgi : a) 24/08/2015 tarih ve 8327295 sayılı olur.

b) Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü' nün 03/08/2015 tarih ve 3749 sayılı yazısı.

İlgi (b) yazı ile istemiş olduğunuz "Araştırma Projesi" incelenmiş ve uygun görülmüş olup, ilgi (a) Olur ekte sunulmuştur.
Bilgilerinize rica ederim.

Necmi ÖZEN
Vali a.
İl Millî Eğitim Müdürü

EKLER :

- 1-İlgi (a) Olur (1 sayfa)
2-Araştırma Değerlendirme Formu (1 sayfa)

Adres :
Kaynaklar Yerleşkesi
PK.35160 Buca/İZMİR

Büyükdere Mah. Atatürk Blv. No:247 ESKİŞEHİR
Elektronik Ağ: www.eskisehir.meb.gov.tr
e-posta: strateji26@meb.gov.tr

Ayrıntılı bilgi için: L.TOKAT
Tel : (0 222) 239 72 00/213-425
Faks: (0 222) 239 39 22

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <http://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden 3879-17ad-336b-b47c-da80 kodu ile teyit edilebilir.

Ek 3: Manisa Valiliği Araştırma İzin Onayı

T.C.
MANİSA VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 46949512-605.01-E.8373066
Konu: Araştırma İzni

25.08.2015

MÜDÜRLÜK MAKAMINA

İlgi: a) Millî Eğitim Bakanlığı Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğünün 07/03/2012 tarih ve 3616 sayılı 2012 / 13 No'lu genelgesi,
b) Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsünün 03.08.2015 tarih ve 3749 sayılı yazısı.

İlgi (b) yazı ve ekinde; Dokuz Eylül Üniversitesi Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı doktora programı öğrencisi İbrahim ARAS'a ait "İmam Hatip Ortaokulunda Temel Dini Bilgiler Dersini Öğreten Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğretmenlerinin Özel Alan Yeterlilikleri" konulu çalışma için 17 İlçe Millî Eğitim Müdürlüğüne bağlı İmam Hatip Ortaokulu Öğretmenlerine yönelik bir araştırma yapmak istediği belirtilmektedir.

Söz konusu ölçeklerin 2015 - 2016 eğitim öğretim yılı içerisinde eğitim öğretimi aksatmadan uygulanması Müdürlüğümüzce uygun görülmektedir.

Makamlarınızca da uygun görüldüğü takdirde olurlarınızı arz ederim.

Necmettin OKUMUŞ
Müdür Yardımcısı

EKLER :

Araştırma Değerlendirme Formu (1 sayfa)
Ölçekler (4 sayfa)

OLUR
25.08.2015

Recep DERNEKBAŞ
İl Millî Eğitim Müdürü

Nişancıpaşa Mh. Atatürk Blv. No:36/A Şehzadeler/MANİSA
Elektronik Ağ: www.meb.gov.tr
e-posta: strateji45@meb.gov.tr

Ayrıntılı Bilgi: Tayfun ATLI
Tel: (0 236) 231 46 08 (105)
Faks: (0 236) 231 12 51

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <http://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden 5bbd-ab1a-3ee2-b935-fc8c kodu ile teyit edilebilir.

Ek 4: Balıkesir Valiliği Araştırma İzin Onayı

T.C.
BALIKESİR VALİLİĞİ
İl Milli Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 99191664-605.01-E.8091372
Konu: Araştırma İzni

14.08.2015

VALİLİK MAKAMINA BALIKESİR

İlgi : a) Milli Eğitim Bakanlığı Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğünün 07.03.2012 tarih ve 2012/13 sayılı genelgesi
b) Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğünün 03.08.2015 tarihli ve 57485104-300/3749 sayılı yazısı.

Başvuru Sahibinin Adı Soyadı	İbrahim ARAS		
Danışmanı	Yrd. Doç. Dr. Veli ÖZTÜRK		
Kurumu/Üniversite/Görev Yeri	Dokuz Eylül Üniversitesi		
Alan/Bölüm	İlahiyat Fakültesi		
Tez,Araştırma veya Anketin Konusu	İmam Hatip Ortaokulunda Temel Dini Bilgiler Dersini Öğreten Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğretmenlerinin Özel Alan Yeterlilikleri		
Başvuru Tarihi	06.08.2015	Başvuru Sayısı	4158288
Çalışma Başlama Tarihi	01.09.2015		
Çalışma Bitiş Tarihi	01.10.2015		
Veri Toplama Araçları	Anket Formu		
Araştırma Türü	Doktora Tezi		

ÇALIŞMA YAPILACAK EĞİTİM KURUMLARININ LİSTESİ			
S.No	Okulun Adı	S.No	Okulun Adı
1	Balıkesir İl Merkezi ve İlçelerindeki İmam Hatip Ortaokulları	2	-----

Bakanlığımıza bağlı okul ve kurumlarda yapılacak Araştırma, Yarışma ve Sosyal Etkinlik izinleri ilgi (a) genelge gereğince yukarıdaki bilgileri belirtilen çalışmanın, eğitim kurumlarında, okul/kurum müdürlüklerinin denetiminde yapılması Müdürlüğümüzce uygun görülmektedir.

Makamlarınızca da uygun görüldüğü takdirde olurlarınıza arz ederim.

Hüseyin AŞIK
Müdür a.
Müdür Yardımcısı

OLUR
14.08.2015
Yusuf CENGİZ
Vali a.
İl Milli Eğitim Müdürü

Eki :
Dilekçe ve Ekleri (9 Sayfa)

Ek 5: Kütahya Valiliği Araştırma Anket İzin Onayı

T.C.
KÜTAHYA VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 53490996-44-E.8257970
Konu : İbrahim ARAS'ın Anket Çalışması

21/08/2015

VALİLİK MAKAMINA

İlgi : a) MEB. Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğünün 2012/13 nolu Genelgesi.
b) İbrahim ARAS'ın 18/08/2015 tarihli dilekçesi.

Bakanlığımızın ilgi (a) Genelgesi doğrultusunda, Dokuz Eylül Üniversitesi Rektörlüğü Sosyal Bilimler Enstitüsü Doktora Öğrencisi İbrahim ARAS'ın "İmam-Hatip Ortaokulunda Temel Dini Bilgiler Dersini Öğreten Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğretmenlerinin Özel Alan Yeterlilikleri" konulu tez çalışması kapsamındaki anket çalışmasını Merkezde bulunan tüm İmam-Hatip Orta Okullarında görev yapan Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğretmenlerine uygulamak istediği ilgi (b) dilekçesinde belirtilmektedir.

İl Millî Eğitim Müdür Yardımcısı başkanlığında toplanan değerlendirme komisyonu yapmış olduğu inceleme sonucunda söz konusu anket çalışmasının okullarda uygulanabilir olduğuna karar vermiş olup, eğitim- öğretime aksatmadan, konunun dışına çıkmamaları, bütün sorumluluğun ilgililere ve okul müdürlüğüne ait olmak üzere yukarıda belirtilen anket çalışmasının tamamlandıktan sonra bir örneğinin Müdürlüğümüze verilmek üzere yapılmasını;

Makamlarınızca da uygun görülmesi halinde olurlarınıza arz ederim.

Hamdi SARIOĞ
İl Millî Eğitim Müdür V.

OLUR
21/08/2015

Yüksel KARA
Vali a.
Vali Yardımcısı

İl Millî Eğitim Müdürlüğü/KÜTAHYA
Elektronik Ağ:kutahya.meb.gov.tr
e-posta:stratejigelistirme43@meb.gov.tr

Ayrıntılı bilgi için: Filiz ÖRNEK- VHKİ
Tel: (0 274) 2236241/159
Faks: (0 274) 2236254

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <http://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden 0bab-e2f1-3ae7-95ca-59a8 kodu ile teyit edilebilir.

Ek 6: Uşak Valiliği Araştırma İzin Üst Yazısı (SBE'ye)

T.C.
UŞAK VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 29425508-42-E.8479799
Konu: MEM'e bağlı Kurumlarda
Araştırma İzni.

28.08.2015

İZMİR DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ
(Sosyal Bilimler Enstitüsü)

- İlgi: a) Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğünün 07.03.2012 tarih ve B.08.0.YET.00.20.00.0/3616 sayılı yazısı. (2012/13 sayılı Genelge)
b) Dokuz Eylül Üniversitesinin 03/08/2015 tarih ve 5748514-300/3749 sayılı yazı.

İlgi (b) yazı ile müdürlüğümüze bağlı okullarda araştırma yapmak istenmektedir. İlimiz merkezinde yapılacak anket ve araştırma uygulaması ile ilgili mühürlü anket formları yazımız ekinde gönderilmiş olup, ilgi (a) genelge gereğince değerlendirmesi yapılarak "İmam Hatip Okullarında Temel Dini Bilgiler Dersini Öğreten, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisinin Özel Alan Yeterlilikleri" konulu araştırma çalışması **gönüllülük esasına dayalı**, okul idaresinin uygun gördüğü zaman aralıklarında uygulanması ve araştırma sonucunda proje raporunun dijital ortamda müdürlüğümüze teslim edilmesi, araştırma sonucunun Bakanlığımızdan izin alınmadan kamuoyuyla paylaşılması koşulu ile uygun görülmüştür.

Bilgi ve gereğini rica ederim.

Bülent ŞAHİN
İl Millî Eğitim Müdürü

Adı-Soyadı	Ünvanı	Araştırma Konusu	Müracaat Tarih ve Sayısı
İbrahim ARAS	Yüksek Lisans Öğrencisi	İmam Hatip Okullarında Temel Dini Bilgiler Dersini Öğreten, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisinin Özel Alan Yeterlilikleri	14/08/2015 8061797

08.09.2015/
1776

Güvenli Elektronik
İmza ile Aynıdır.
28.08.2015

Fahrettin
Dinli

Millî Eğitim Müdürlüğü Uşak
Elektronik Ağ: <http://usak.meb.gov.tr>
e-posta: istatistik64@meb.gov.tr

Ayrıntılı bilgi için: Mahir ÇÜMEN Memur
Tel : (0 276) 223 39 90
Faks: (0 276) 227 39 89

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <http://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden 97bf-429f-3730-a3f3-4789 kodu ile teyit edilebilir.

Ek 7: Afyonkarahisar Valiliği Araştırma İzin Onayı

T.C.
AFYONKARAHİSAR VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 86649407 -605-E.8222143
Konu: Anket Çalışması
(İbrahim ARAS)

20/08/2015

VALİLİK MAKAMINA

İlgi : Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü' nün 30/07/2015 tarih ve 57485104 - 300/3721 sayılı yazıları.

Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim dalı doktora programı öğrencisi İbrahim ARAS' ın "İmam Hatip Ortaokulunda Temel Dini Bilgiler Dersini Öğreten Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğretmenlerinin Özel Alan Yeterlilikleri" adlı tez çalışmasında kullanılmak üzere ilimiz genelindeki okullarımızda görev yapan Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğretmenlerine anket çalışması yapması ve çalışmalarını tamandıktan sonra sonuçlarının birer örneğinin İl Millî Eğitim Müdürlüğü'ne teslim edilmesi şartıyla, Müdürlüğümüz Strateji Geliştirme (Ar-Ge) birimi teklifi doğrultusunda, müdürlüğümüzce uygun görülmektedir.

Makamınızca da uygun görülmesi halinde gereğini olurlarınıza arz ederim.

Metin YALÇIN
İl Millî Eğitim Müdürü

OLUR
20/08/2015

Ali Osman İŞŞEN
Vali a.
Vali Yardımcısı

Ek: 7 sayfa

Karaman İş Merkezi K:5 Ar-Ge Birimi
Elektronik Ağ: www.meb.gov.tr
e-posta: adsoyad@meb.gov.tr

Ayrıntılı bilgi için: Göktül Akpınar / Ar-Ge Görevlisi
Tel: (0272) 2137603/208
Faks: (0 272) 2137605

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <http://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden c50d-06f4-3352-ad20-6da2 kodu ile teyit edilebilir.

Ek 8: Panel Değerlendirme Formu

Ek1. Panel Değerlendirme Formu

Değerli Öğretim Üyeleri,

Öğrencim ile birlikte yürütmüş olduğumuz Doktora tez çalışması kapsamında, İmam Hatip Ortaokulu Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğretmenlerinin Özel Alan Yeterliklerine ilişkin standartları tanımlamayı amaçlıyoruz.

Bu çalışmanın amacı, hâlihazırda MEB'in hazırlamış olduğu, DKAB Öğretmenlerinin Özel Alan Yeterliklerine ilişkin performans göstergelerinin eksikliklerini belirlemek ve bu eksiklikleri giderecek daha nitelikli bir standartlar takımı oluşturmaktır. Bu bağlamda alan uzmanı olarak sizin de görüşlerinize ihtiyaç duyulmuştur.

Size vermiş olduğumuz bu formda MEB tarafından geliştirilen, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğretmenlerinin Özel Alan Yeterlikleri kapsamında sahip olması beklenen performans göstergeleri bulunmaktadır. Tablonun ilk sütununda; Yeterlik Alanı ve alt kısmında da maddeler halinde bu yeterlik alanına ait performans göstergeleri bulunmaktadır.

Tabloda Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğretmenlerinden beklenebilecek yeterlikleri A Sütununda, Öğretmenlerinden beklenilmesi düşünülmeyen yeterlikleri ise B Sütununda (X) ile işaretlemeniz yeterlidir.

Çalışmamıza vermiş olduğunuz katkılardan dolayı teşekkür ederiz.

Veli ÖZTÜRK

İlahiyat Fakültesi / Dokuz Eylül Üniversitesi

MADDELER	A	B
Yeterlik Alanı: A. ALAN BİLGİSİ	Öğretmenden beklenebilecek bir YETERLİKTİR	Öğretmenden beklenebilecek bir yeterlik DEĞİLDİR
KAPSAM: Bu yeterlik alanı; din ve mahiyetini kavrayabilmeyi, inanç ve inanç esaslarını değerlendirebilmeyi, ibadet ve mahiyetini analiz edebilmeyi, ahlak ve mahiyetini analiz edebilmeyi, İslam ve İslam düşüncesinin tarihsel gelişimini ve içeriğini analiz edebilmeyi ve din-kültür ilişkisini kavrayabilmeyi kapsar.		
A1.1. Din ve din ile ilgili kavramları yorumlar.		
A1.2. Dinin boyutlarını açıklar.		
A1.3. Dinin kaynağı ve önemini açıklar.		
A1.4. Dinin tarihsel gelişimini özetler.		
A1.5. Dinin evrensel bir olgu olduğunu temellendirir.		
A1.6. Dinlerin tarihsel gelişimi, temel kaynaklarını ve öğretilerini yorumlar.		
A2.1. İnanç ve inançla ilgili kavramları yorumlar.		
A2.2. İslam dinindeki inanç esaslarını ayet ve hadislerle temellendirir.		
A2.3. İnanç esaslarıyla ilgili ilkeleri analiz eder.		
A2.4. Allah, melek, ilahi kitap, peygamber, ahiret ve kader inancını akli ve nakli delillerle yorumlar.		
A2.5. İslam inanç esaslarının temel özelliklerini belirtir.		
A2.6. İnanç esaslarıyla ilgili toplumdaki yanlış tutum ve davranışların düzeltilmesine yönelik çözüm önerileri geliştirir.		
A2.7. İnanç esaslarının insan hayatı üzerindeki etkilerini örneklendirir.		
A3.1. İbadet ve ibadetle ilgili kavramları ve ibadetin mahiyetini yorumlar.		
A3.2. İbadetin İslam dinindeki yeri ve önemini ayet ve hadislerle temellendirir.		
A3.3. İbadet - inanç - temizlik ilişkisini kurar.		
A3.4. İslam dinindeki ibadetlerle ilgili ilkeleri, çeşitlerini, özelliklerini ve yapılaş şekillerini açıklar.		
A3.5. İbadetlerle ilgili dua, ayet ve sureleri okuyarak anlamlarını yorumlar.		
A3.6. İbadetlerle ilgili fıkhi hükümleri tartışır.		
A3.7. İbadetlerle ilgili güncel meseleleri ana kaynaklar çerçevesinde çözümler.		
A3.8. İbadetlerin bireysel ve toplumsal yararlarını akli ve nakli delillerle temellendirir.		
A4.1. Ahlak ve ahlakla ilgili kavramları açıklar.		
A4.2. Ahlakın İslam dinindeki yeri ve önemini ayet ve hadislerle temellendirir.		
A4.3. İslam ahlakının ve İslam ahlak felsefesinin temel özelliklerini betimler.		
A4.4. İslam'daki başlıca ahlaki görev ve sorumlulukları çözümler.		
A4.5. İslam'da övülen ve sakınılması istenen tutum ve davranışları açıklar.		
A4.6. İnanç-ibadet-ahlak ilişkisini kurar.		
A4.7. İslam'ın belli başlı ahlak problemlerine bakışını irdeler.		
A4.8. Güzel ahlakın bireysel ve toplumsal yaşama etkilerini belirtir.		
A4.9. İslam ahlakı ile diğer dinlerin ahlak anlayışlarını karşılaştırır.		
A5.1. İslam dininin temel özelliklerini ve ana konularını temel kaynaklarından ana hatlarıyla açıklar.		
A5.2. İslam'ın aile ve çalışma hayatı gibi konulardaki öğretilerini yorumlar.		
A5.3. İslam dininin ortaya çıkışından günümüze kadar tarihsel gelişimini yorumlar.		
A5.4. Hz. Muhammed'in hayatını ve örnekliğini bütün yönleriyle betimler.		
A5.5. İslam düşüncesinin oluşumunu, tarihsel gelişimini ve temel özelliklerini tartışır.		
A5.6. Çağdaş problemlere Kur'an ve hadis çerçevesinde çözüm önerilerinde bulunur.		
A5.7. İslami bilimleriyle ilgili temel kaynakları genel özellikleriyle tanıtır.		
A6.1. Kültür ve kültürle ilgili kavramları açıklar.		
A6.2. Dinin kültür üzerindeki etkilerini yorumlar.		
A6.3. Kültürün dinin anlaşılması üzerindeki etkilerini yorumlar.		
A6.4. İslam kültür ve medeniyetinin oluşumunu ve temel özelliklerini açıklar.		
A6.5. Müslümanların bilim ve medeniyete katkılarını yorumlar.		
A6.6. İslam düşüncesindeki farklı yorum biçimlerinin oluşumunu, tarihsel gelişimini ve yorumlarını ana hatlarıyla belirtir.		
A6.7. İslam dünyasındaki çağdaş gelişmeleri irdeler.		
A6.8. İslam'ın sanat ve estetiğe bakışını açıklar.		

MADDELER	A	B
Yeterlik Alanı: B. ALAN EĞİTİMİ BİLGİSİ	Öğretmen beklenebilecek bir YETERLİKTİR	Öğretmen beklenebilecek bir yeterlik DEĞİLDİR
KAPSAM: Bu alan, öğrenme-öğretme sürecini planlayabilmeyi, öğrenme-öğretme ortamlarını düzenleyebilmeyi, öğrencilerin Kur'an-ı Kerim mealini ve diğer dini kaynakları kullanma becerileri ile iletişim, empati, eleştirel düşünme, karar verme, problem çözme ve sosyal katılım becerilerini geliştirebilmeyi ve öğretim sürecini değerlendirebilmeyi kapsar.		
B1.1. Öğrencilerin dinî ve ahlaki gelişimlerini dikkate alarak plan yapar.		
B1.2. Planlarında öğrencilerin öğrenme tarzlarına uygun, dinî ve ahlakî kavramları öğrenmelerine, değer ve tutumları içselleştirmelerine yönelik etkinliklere yer verir.		
B1.3. Özel eğitime ihtiyaç duyan öğrencilerin dinî ve ahlaki gelişimlerine yönelik etkinlikleri planlarında belirtir.		
B2.1. Öğrencilerin dinî ve ahlaki değerleri kazanabilecekleri stratejileri kullanır.		
B2.2. Öğrencilerin dinî ve ahlaki konularla ilgili iletişim, empati, problem çözme, karar verme vb. becerilerini geliştirmeye yönelik yöntemleri kullanır.		
B2.3. Dinin evrensel barış kültürünün yerleşmesine ve hoşgörü ortamının oluşmasına katkısını kavratmaya yönelik etkinlikler hazırlar.		
B2.4. Öğrencilerin kendi dinî ve ahlaki anlayışlarını serbestçe ifade etmelerine yönelik eğitim ortamları hazırlar.		
B2.5. Öğrencilerin din kültürü ve ahlak bilgisi ile ilgili kaynak, araç ve gereçlere ulaşabilecekleri bir ortam hazırlar.		
B3.1. Öğrencilerin Kur'an-ı Kerim mealini kullanabilmelerine yönelik etkinlikler düzenler.		
B3.2. Öğrencilere İslam diniyle ilgili kaynak eserleri kullanmalarına yönelik etkinlikler düzenler.		
B3.3. Dinî ve ahlaki konularda bilgi teknolojilerinden yararlanarak araştırma yapılmasına yönelik etkinlikler hazırlar.		
B4.1. Öğrencilerin kendi ifadeleriyle de dua edebilmelerine yönelik etkinlikler düzenler.		
B4.2. Öğrencileri güzel söz ve davranışlara yönlendirmek için empati yöntemini kullanır.		
B4.3. Öğrencilerin dinin sevgi ve hoşgörü boyutunu içselleştirmelerine yönelik etkinlikler düzenler.		
B4.4. Öğrencilerin iletişimlerinde insana, düşünceye, hürriyete, ahlaki olana ve kültürel mirasa saygılı olmalarına yönelik etkinlikler yapar.		
B4.5. Öğrencilerin farklı dinî anlayışlara, fikir ve düşüncelere hoşgörü ile yaklaşmalarını sağlamaya yönelik etkinlikler hazırlar.		
B5.1. Öğrencilerin dinî ve ahlakî konulardaki yorumlara eleştirel yaklaşmalarını sağlamaya yönelik çalışmalar yapar.		
B5.2. Öğrencilerin din alanında yetkin olan ile olmayana ayırt etmelerine yönelik etkinlikler düzenler.		
B5.3. Öğrencilerin inanma ve yaşama özgürlüğü bilinci kazanmalarına yönelik etkinlikler düzenler.		
B5.4. Öğrencilerin doğru dinî bilgiler ile batıl inanç ve hurafeleri ayırt etmelerine yardımcı olacak çalışmalar yapar.		
B5.5. Öğrencilerin dinî ve ahlaki konularda sebep-sonuç ilişkisini belirlemelerine, ilkeler üretmelerine, kalıp yargıları fark etmelerine ve çıkarımlarda bulunmalarına yönelik etkinlikler düzenler.		
B5.6. Öğrencilerin dinî veya ahlaki bir sorunun farkına vararak çözüm üretmelerine yönelik çalışmalar yapar.		
B5.7. Öğrencilerin din ve ahlak alanında doğru bilgi edinme, karar verebilme ve hayatın anlamını keşfetme yeteneğini geliştirmeye yönelik etkinlikler düzenler.		
B6.1. Öğrencilerin dinin birleştirici rolünü fark etmelerine yönelik etkinlikler düzenler.		
B6.2. Öğrencilerin dinin öğütlerinden hareketle çevresindeki ihtiyaç sahiplerine karşı duyarlı olmalarını sağlamaya yönelik etkinlikler düzenler.		
B6.3. Öğrencileri dinî ve ahlaki konularla ilgili tartışmalara etkin katılımını sağlayacak uygulamalar yapar.		
B6.4. Öğrencilerin dinî ve ahlaki konulardaki sosyal ve kültürel faaliyetlere etkin katılmalarını sağlayacak uygulamalar yapar.		
B7.1. Öğrencilerin din kültürü ve ahlak bilgisi konularıyla ilgili bilgi, beceri ve tutumlarını tanıma amaçlı ölçme araçları hazırlar.		
B7.2. Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğretim Programı'ndaki kazanımlara uygun olarak ölçme araçlarını çeşitlendirir.		
B7.3. Öğrencilerin din kültürü ve ahlak bilgisi konuları ile ilgili öğrenme düzeylerini belirlemeye yönelik ölçme araçları hazırlar.		
B7.4. Öğrencilerin dinî ve ahlaki kavramları, değer ve tutumları tanıma düzeylerini belirlemek için ölçme araçları hazırlar.		
B7.5. Ölçme değerlendirme amaçlarını, araçlarını, yöntemlerini ve değerlendirme sonuçlarından elde ettiği yorumları ilgililerle paylaşır.		

MADDELER		
Yeterlik Alanı: C. TUTUM VE DEĞERLER	A Öğretmenden beklenebilecek bir YETERLİKTİR	B Öğretmenden beklenebilecek bir yeterlik DEĞİLDİR
KAPSAM: Bu yeterlik alanı; din kültürü ve ahlak bilgisi alanındaki gelişmeleri izleyebilmeyi, güncel konularla evrensel değerler konusunda öğrencilere rehberlik edebilmeyi, dini ve ahlaki değerlerin korunmasına ve geliştirilmesine değer verebilmeyi, bir arada yaşayabilme ve hoşgörü kültürü oluşturabilmeyi, alanında Türkçeyi doğru, güzel ve etkili kullanmaya değer verebilmeyi kapsar.		
C1.1. Din kültürü ve ahlak bilgisi alanıyla ilgili yayınları takip eder.		
C1.2. Konferans, açık oturum, bilimsel toplantı ve seminerlere izleyici olarak katılır.		
C1.3. Alanıyla ilgili etkinliklerde görev ve sorumluluk alır.		
C1.4. Din kültürü ve ahlak bilgisi alanında izlediği gelişmeleri çevresine yansıtmaya gönüllüdür.		
C2.1. Öğrencilerin inanç, ibadet, ahlak ve güncel konulardaki soru ve sorunlarının çözümlenmesinde yardımcı olur.		
C2.2. Öğrencilerin batıl inanç ve hurafelere yönelik yanlış algı ve davranışlarının düzeltilmesine katkıda bulunur.		
C2.3. Değerlerin fert ve toplum hayatındaki önemini kavramalarında öğrencilere yardımcı olur.		
C2.4. Öğrencilerin ruhsal, ahlaki, sosyal ve kültürel gelişimlerine katkı sağlamaya gönüllüdür.		
C3.1. Dinin, ulusal ve evrensel değerlerin korunmasındaki önemini savunur.		
C3.2. Toplumun kültürel yapısının, gelenek ve göreneklerinin tanınması konusunda katkı sağlar.		
C3.3. Kültürel birikimin taşınması ve geliştirilmesinde dinin rolünü önemser.		
C3.4. Din kültürü ve ahlak bilgisi dersinin dinî, ahlaki, millî ve kültürel değerlerin korunmasında ve geliştirilmesindeki katkısını önemser.		
C3.5. Ahlaki davranışları içselleştirerek çevresine örnek olur.		
C3.6. Dinî ve ahlaki davranışların korunması ve geliştirilmesinde Hz. Muhammed (s.a.v.)'in örnekliliğini benimser.		
C4.1. Dinin bir arada yaşama ve hoşgörü kültürü oluşturmaya katkısını önemser.		
C4.2. Bir arada yaşama, barış ve hoşgörü kültürünün oluşturulup yaygınlaştırılmasında çevresine örnek olur.		
C4.3. Din anlayışındaki çoğulculuğa ve kültürel çeşitliliğe saygılı olur.		
C4.4. Değer eğitiminin gerçekleştirilmesinde dinî değerlerin katkısının bilincindedir.		
C5.1. Dinî ve ahlaki alandaki kavramları yazın ve telaffuzuna uygun olarak kullanmaya özen gösterir.		
C5.2. Öğrencilerin dinî ve ahlaki kavramları doğru kullanmalarına rehberlik eder.		
C5.3. Türkçeyi doğru, güzel ve etkili konuşan kişileri örnek alır.		

Ek 9: Anket Formu

EK 2 : ANKET FORMU (KİŞİSEL BİLGİLER FORMU)

Sayın Öğretmenim, Bu anket formu, "İmam Hatip Ortaokulu Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğretmenlerinin Özel Alan Yeterlikleri " adlı Doktora çalışmasının bir parçasıdır. Bir eğitimci olarak bütün soruları dikkatle okuyarak seçeneklerden durumunuzu ve görüşlerinizi en iyi yansıtan ifadelerden sadece bir tanesini (X) işareti ile işaretleyiniz. Lütfen hiçbir soruyu cevapsız bırakmayınız. Vereceğiniz cevaplar sadece bilimsel amaç için kullanılacaktır. Anket sorularına vereceğiniz SAMİMİ ve GERÇEĞE UYGUN cevaplar, araştırma sonrasında GÜVENİLİR ve GEÇERLİ sonuçlar elde edilmesine katkı sağlayacaktır. Çalışmamıza vermiş olduğunuz destek ve gösterdiğiniz işbirliği için Teşekkür Eder, Saygılar Sunarım. İbrahim ARAS Dokuz Eylül Üniversitesi – S.B.E. Doktora Öğrencisi (Tavşanlı- Şeyh Edebalı İ.H.O. DKAB Öğretmeni) E-Mail: ibrahimaras43@hotmail.com Tel: 0. 537. 773 66 40
I. BÖLÜM: DEMOGRAFİK BİLGİLER
Bu bölüm, sizinle ilgili kişisel bilgilere yönelik olarak hazırlanmıştır. Lütfen durumunuza en uygun seçeneği (X) ile işaretleyiniz.
1. Cinsiyetiniz? A. () Kadın, B. () Erkek. 2. Medeni Durumunuz? A. () Bekâr, B. () Evli, C. () Diğer. 3. Yaşınız? A. () 20-30, B. () 31-40, C. () 41-50, D. () 51 ve daha yukarı. 4. Mezun Olduğunuz Lise Türü? A. () İmam Hatip Lisesi, B. () Diğer Liselerden. 5. Hafızlık (Kur'an-ı Kerim'in Tamamını Ezbere Bilme) Durumunuz? A. () Hafızım, B. () Hafız Değilim. 6. Mezun Olduğunuz Yüksek Öğrenim (Fakülte / Yüksek Okul) Durumunuz? A. () Yüksek İslâm Enstitüsü B. () İlahiyat Ön Lisans'tan sonra İlahiyat Lisans Tamamlama (İLİTAM) C. () İslami İlimler Fakültesi D. () İlahiyat Fakültesi (Mezuniyetten Sonra Pedagojik Formasyon Alarak) E. () İlahiyat Fakültesi (Pedagojik Formasyonlu) F. () İlköğretim Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğretmenliği G. () Diğer. (Varsa Belirtiniz; _____). 7. En Son Bitirdiğiniz Yüksek Öğrenim Durumunuz? A. () Lisans, B. () Yüksek Lisans, C. () Doktora.
8. Öğretmenlik Mesleğinde Hizmet Yılınız? A. () 1-5 Yıl, B. () 6-10 Yıl, C. () 11-20 Yıl, D. () 21 Yıl ve Üstü. 9. Haftalık Girdiğiniz Toplam Ders Saati Sayısı? A. () 2-15, B. () 16 – 25, C. () 26 ve daha fazla. 10. Öğretmenlik Mesleğinden Elde Ettiğiniz Gelir Düzeyini Nasıl Değerlendiriyorsunuz? A. () Çok İyi, B. () Normal, C. () Düşük, D. () Çok Düşük. 11. Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi (DKAB) Öğretmeni olarak görev yapıyor olmaktan Memnun musunuz? A. () Evet, Çok Memnunum, B. () Kısmen Memnunum, C. () Hayır, Memnun Değilim. 12. Lisans Eğitimi Dışında DKAB Öğretmenliği ile İlgili Herhangi Bir Hizmet İçi Eğitim Kursuna Katıldınız mı? A. () Evet, Katıldım, B. () Hayır, Katılmadım.
İmam Hatip Ortaokulu Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğretmeni Olarak; 13. Kur'an-ı Kerim Dersi Öğretiminde Yeterli Olduğunuzu Düşünüyor musunuz? A. () Evet, Yeterliyim, B. () Kısmen Yeterliyim, C. () Hayır, Yeterli Olduğumu Düşünmüyorum. 14. Arapça Derslerine Giriyor musunuz? Giriyorsanız; İsteyerek mi Giriyorsunuz? A. () Evet, İsteyerek, B. () İsteksiz Olarak ya da Zorunluluktan Giriyorum, C. () Hayır, Girmiyorum. 15. Temel Dini Bilgiler Derslerine Severek ve İsteyerek mi Giriyorsunuz? A. () Evet, B. () Hayır, İsteyerek Girmiyorum, Bunun İçin Çeşitli Sebeplerim Var
16. ALANINIZ ve İMAM HATİP OKULLARIYLA ilgili İnternet Sitelerini Takip Ediyor musunuz? A. () Evet, Genel Olarak Takip Ediyorum, B. () Bazen Takip Ediyorum, C. () Hayır, Takip Etmiyorum. 17. Okulunuzda; Yazıcı, Fotokopi Makinesi, Bilgisayar ve İnternet Bağlantısı vb. teknolojik imkânlarla rahatlıkla ve istediğiniz zaman sahip olabiliyor musunuz? A. () Evet, Her zaman, B. () Kısmen (Zaman zaman), C. () Hayır, Okulumuzda bu gibi imkânlar yok.
18. RUMUZ : _____ isteğe bağlı.

2. BÖLÜM : İmam Hatip Ortaokulu Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğretmenlerinin Özel Alan Yeterlikleri Anketi

Değerli Öğretmenim,

Bu ankette “İmam Hatip Ortaokulu Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğretmenlerinin Özel Alan Yeterliklerini” belirlemek üzere hazırlanmış olan yeterlikler maddeler halinde verilmiştir. **Sizden beklenen;** orta sütunda maddeler halinde verilmiş olan **DİKAB Öğretmeni Yeterlik Maddelerini OKUYARAK;**

SOL TARAFTAKİ SÜTUNLARA ; O Madenin size göre ne ölçüde önemli olduğunu;

SAĞ TARAFTAKİ SÜTUNLARA ; O Maddeye göre Kendinizi ne ölçüde yeterli bulduğunuzu; **(X) işareti ile işaretlemenizdir.**

Samimi olarak işaretleme yapmanız araştırmamızın sağlıklı sonuçlanması için son derece önemlidir. Çalışmamıza vermiş olduğunuz destek ve gösterdiğiniz işbirliği için **teşekkür ederim.**

İbrahim ARAS

Dokuz Eylül Üniversitesi - Sosyal Bilimler Enstitüsü Doktora Öğrencisi
E-Mail: ibrahimaras43@hotmail.com –Tel:0.537.773 66 40

2. BÖLÜM : İmam Hatip Ortaokulu Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğretmenlerinin Özel Alan Yeterlikleri Anketi

Çok Önemli	Önemli	Orta Seviyede Önemli	Orta Seviyede Önemli	Orta Seviyede Önemli	Orta Seviyede Önemli	Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğretmeni Özel Alan Yeterlikleri					Çok Yetersiz	Yetersiz	Orta Seviyede Yeterli	Yeterli	Çok Yeterli
						1	2	3	4	5					
						İmam Hatip Ortaokulu DİN KÜLTÜRÜ ve AHLAK BİLGİSİ Öğretmeni OLARAK;					1	2	3	4	5
						1	Din ve din ile ilgili kavramları yorumlarım.								
						2	Dinin kaynağı ve önemini açıklarım.								
						3	Dinlerin tarihsel gelişimi, temel kaynaklarını ve öğretilerini yorumlarım.								
						4	İnanç ve inançla ilgili kavramları yorumlarım.								
						5	İslam Dini'ndeki inanç esaslarını ayet ve hadislerle temellendiririm.								
						6	Allah, melek, ilahi kitap, peygamber, ahiret ve kader inancını akli ve nakli delillerle yorumlarım.								
						7	İbadet ve ibadetle ilgili kavramları ve ibadetin mahiyetini yorumlar.								
						8	İbadetin İslam Dini'ndeki yeri ve önemini Ayet ve Hadislerle temellendiririm.								
						9	İslam Dini'ndeki ibadetlerle ilgili ilkeleri, çeşitlerini, özelliklerini ve yapılaş şekillerini açıklarım.								
						10	İbadetlerle ilgili Dua, Ayet ve Sureleri okuyarak anlamlarını yorumlarım.								
						11	İbadetlerin bireysel ve toplumsal yararlarını akli ve nakli delillerle temellendiririm.								
						12	Ahlâk ve ahlâkla ilgili kavramları açıklarım.								
						13	Ahlakın İslam Dini'ndeki yeri ve önemini Ayet ve Hadislerle temellendiririm.								
						14	İslam'da övülen ve sakınılması istenen tutum ve davranışları açıklarım.								
						15	İnanç - İbadet - Ahlâk ilişkisini kurarım.								
						16	Güzel ahlâkın bireysel ve toplumsal yaşama etkilerini belirtirim.								
						17	İslam Dini'nin temel özelliklerini ve ana konularını temel kaynaklarından ana hatlarıyla açıklarım.								
						18	Hz. Muhammed'in hayatını ve örnekliğini bütün yönleriyle betimlerim.								
						19	İslam Düşüncesinin oluşumunu, tarihsel gelişimini ve temel özelliklerini tartışırım.								
						20	İslam Bilimleriyle ilgili temel kaynakları genel özellikleriyle tanıtırım.								
						21	Kültür ve kültürle ilgili kavramları açıklarım.								
						22	Dinin kültür üzerindeki etkilerini yorumlarım.								
						23	İslam kültür ve medeniyetinin oluşumunu ve temel özelliklerini açıklarım.								
						24	İslam Düşüncesindeki farklı yorum biçimlerinin oluşumunu, tarihsel gelişimini ve yorumlarını ana hatlarıyla belirtirim.								
						25	İslam'ın sanat ve estetiğe bakışını açıklarım.								
						26	Öğrencilerin dini ve ahlaki gelişimlerini dikkate alarak plan yaparım.								
						27	Planlarımda öğrencilerin öğrenme tarzlarına uygun, dini ve ahlaki kavramları öğrenmelerine, değer ve tutumları içselleştirmelerine yönelik etkinliklere yer veririm.								
						28	Özel eğitime ihtiyaç duyan öğrencilerin dini ve ahlaki gelişimlerine yönelik etkinlikleri planlarında belirtirim.								
						29	Öğrencelerin dini ve ahlaki konularla ilgili iletişim, empati, problem çözme, karar verme vb. becerilerini geliştirmeye yönelik yöntemleri kullanırım.								
						30	Öğrencilerin kendi dini ve ahlaki anlayışlarını serbestçe ifade etmelerine yönelik eğitim ortamları hazırlarım.								
						31	Öğrencilerin Din Kültürü ve Ahlâk Bilgisi ile ilgili kaynak, araç ve gereçlere ulaşabilecekleri bir ortam hazırlarım.								
						32	Öğrencilere İslam Dini'yle ilgili kaynak eserleri kullanmalarına yönelik etkinlikler düzenlerim.								

Çok Önemli					Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğretmeni Özel Alan Yeterlikleri	Çok Yetersiz				
1	2	3	4	5		1	2	3	4	5
					İmam Hatip Ortaokulu DİN KÜLTÜRÜ ve AHLAK BİLGİSİ Öğretmeni OLARAK;					
				33	Dini ve ahlâki konularda bilgi teknolojilerinden yararlanarak araştırma yapılmasına yönelik etkinlikler hazırlarım.					
				34	Öğrencileri güzel söz ve davranışlara yönlendirmek için empati yöntemini kullanırım.					
				35	Öğrencilerin dinin Sevgi ve Hoşgörü boyutunu içselleştirmelerine yönelik etkinlikler düzenlerim.					
				36	Öğrencilerin farklı dinî anlayışlara, fikir ve düşüncelere hoşgörü ile yaklaşmalarını sağlamaya yönelik etkinlikler hazırlarım.					
				37	Öğrencilerin inanma ve yaşama özgürlüğü bilinci kazanmalarına yönelik etkinlikler düzenlerim.					
				38	Öğrencilerin doğru dinî bilgiler ile batıl inanç ve hurafeleri ayırt etmelerine yardımcı olacak çalışmalar yaparım.					
				39	Öğrencilerin din ve ahlâk alanında doğru bilgi edinme, karar verebilme ve hayatın anlamını keşfetme yeteneğini geliştirmeye yönelik etkinlikler düzenlerim.					
				40	Öğrencilerin dinin birleştirici rolünü fark etmelerine yönelik etkinlikler düzenlerim.					
				41	Öğrencilerin dinin öğütlerinden hareketle çevresindeki ihtiyaç sahiplerine karşı duyarlı olmalarını sağlamaya yönelik etkinlikler düzenlerim.					
				42	Öğrencilerin dinî ve ahlâki konulardaki sosyal ve kültürel faaliyetlere etkin katılmalarını sağlayacak uygulamalar yaparım.					
				43	Öğrencilerin Din Kültürü ve Ahlâk Bilgisi konularıyla ilgili bilgi, beceri ve tutumlarını tanıma amaçlı ölçme araçları hazırlarım.					
				44	Öğrencilerin dinî ve ahlâki kavramları, değer ve tutumları tanıma düzeylerini belirlemek için ölçme araçları hazırlarım.					
				45	Din Kültürü ve Ahlâk Bilgisi alanıyla ilgili yayınları takip ederim.					
				46	Konferans, açık oturum, bilimsel toplantı ve seminerlere izleyici olarak katılırım.					
				47	Alanımla ilgili etkinliklerde görev ve sorumluluk alırım.					
				48	Öğrencilerin inanç, ibadet, ahlâk ve güncel konulardaki soru ve sorunlarının çözümlemesinde yardımcı olurum.					
				49	Değerlerin fert ve toplum hayatındaki önemini kavramalarında öğrencilere yardımcı olurum.					
				50	Öğrencilerin ruhsal, ahlaki, sosyal ve kültürel gelişimlerine katkı sağlamaya gönüllüyüm.					
				51	Dinin, ulusal ve evrensel değerlerin korunmasındaki önemini savunurum.					
				52	Ahlâki davranışları içselleştirerek çevreme örnek olurum.					
				53	Dini ve ahlâki davranışların korunması ve geliştirilmesinde Hz. Muhammed (s.a.v.)'in örneğini benimserim.					
				54	Bir arada yaşama, Barış ve Hoşgörü kültürünün oluşturulup yaygınlaştırılmasında çevreme örnek olurum.					
				55	Değer Eğitiminin gerçekleştirilmesinde dinî değerlerin katkısının bilincindeyim.					
				56	Dini ve ahlâki alandaki kavramları yazım ve telaffuzuna uygun olarak kullanmaya özen gösteririm.					
				57	Öğrencilerin dinî ve ahlaki kavramları doğru kullanmalarına rehberlik ederim.					

ANKET BİTMİŞTİR.

İLGİNİZE TEKRAR TEŞEKKÜR EDERİM.